

SANIK VEKİLLERİ LİSTESİ :1) AV. YÜCEL ÖNEN : (Diyarbakır Barosu)

1) Tarık Ziya Ekinci, 2) M. Emin Bozarslan, 3) Sabri Çepik, 4) Musa Anter, 5) Mümtaz Kotan, 6) Canip Yıldırım, 7) Naci Kutlay, 8) Nezir Şemikanlı, 9) M. Şirin Baltaş, 10) Niyazi Tatlıcı, 11) Ahmet Özdemir, 12) Vedat Erkaçmaz, 13) Fikri Müjdecı, 14) Bahri Evliyaoğlu, 15) Akif Işık, 16) Abdurrahman Demir, 17) M. Emin Tektaş, 18) Ömer Kan, 19) İbrahim Erbatur, 20) Kasım Kahraman, 21) Yusuf Kılıçer, 22) Ubeydullah Aydın, 23) Sabri Yıldız, 24) Nuri Sarmaşık, 25) Ferruh Kurtcebe Özener, 26) Edip Karahan, 27) Zeki Bozarslan, 28) Faruk Aras, 29) Niyazi Dönmez, 30) Yünnü Budak, 31) Nazım Sonmez, 32) Abdullah Begik, 33) Mehmet Sözer, 34) Şehmus Aslan, 35) Mahmut Kılıç, 36) Ömer Bakal, 37) Eyyüp Alacabey, 38) Mahmut Fırat, 39) Cimsit Bilek, 40) Sait Pektaş, 41) Şakir Elçi, 42) Yılmaz Balkaş, 43) Battal Bate, 44) Zerruh Vakıf Ahmetoğlu,

2) AV. ŞARAFETTİN KAYA : (Muş Barosu)

1) Mümtaz Kotan, 2) Nezir Şemikanlı, 3) İbrahim Güçlü, 4) Sabri Çepik, 5) Fikret Şahin, 6) Yünnü Budak, 7) Ömer Kan, 8) Mehmet Tektaş, 9) Ahmet Özdemir, 10) Abdurrahman Demir, 11) İbrahim Erbatur, 12) Mehmet Cemici, 13) Yusuf Kılıçer, 14) Vedat Erkaçmaz, 15) Zeki Bozarslan, 16) Bahri Evliyaoğlu, 17) Akif Işık, 18) Fikri Müjdecı, 19) İsa Geçit, 20) Mehmet Sözer, 21) Mehmet Okçuoğlu, 22) Eyyüp Alacabey, 23) Tayyar Alaca, 24) Mustafa Duşünekli, 25) Ahmet Eren, 26) Niyazi Tatlıcı, 27) Edip Karahan, 28) Abdullah Begik, 29) Mahmut Kılıç, 30) Şehmus Aslan, 31) Ömer Bakal, 32) Ruşen Arslan,

3) AV. YAHYA MEHMETOĞLU : (Diyarbakır Barosu)

1) Ali Beyköylü, 2) Abdulkamit Karakoç, 3) Nazım Sonmez, 4) Şakir Elçi, 5) Yılmaz Balkaş, 6) Battal Bate, 7) Zerruh Vakıf Ahmetoğlu, 8) Cimsit Bilek, 9) Mehmet Tuysüz, 10) Mahmut Kılıç, 11) Niyazi Dönmez, 12) Şehmus Aslan, 13) Naci Kutlay,

4) AV. GÜLFER TAŞER : (Diyarbakır Barosu)

1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Ali Beyköylü, 4) Yünnü Budak, 5) Fikret Şahin, 6) Nezir Şemikanlı, 7) Mahmut Kılıç, 8) Mehmet Tuysüz, 9) Şehmus Aslan, 10) Şakir Elçi, 11) Yılmaz Balkaş, 12) Battal Bate, 13) Zerruh Vakıf Ahmetoğlu, 14) Cimsit Bilek, 15) Mahmut Fırat, 16) Sait Tektaş,

5) AV. ESREF İNCEOĞLU : (Diyarbakır Barosu)

1) Tarık Ziya Ekinci, 2) Canip Yıldırım, 3) Nezir Şemikanlı, 4) Mümtaz Kotan, 5) Musa Anter, 6) Sabri Çepik, 7) ~~Mehmet Demir~~

6) AV. EDİP ALTINKAR : (Diyarbakır Barosu)

1) Tarık Ziya Ekinci, 2) Yusuf Ekinci, 3) Canip Yıldırım, 4) Zülküf Bilgin,

7) AV. ETHEM NİYAZİ BUDAK : (Diyarbakır Barosu)

1) Canip Yıldırım, 2) Yünnü Budak,

8) AV. TURGUT AKIN : (Erzurum Barosu)

1) Canip Yıldırım, 2) Tarık Ziya Ekinci, 3) Nezir Şemikanlı, 4) Mümtaz Kotan, 5) Musa Anter, 6) Sabri Çepik,

65/1

- 9) AV. NİYAZİ AĞIRNASLI : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 10) AV. ORHAN İZZET KÖK : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 11) AV. HALİT SALGAURAL : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 12) AV. YUSUF SELVİ : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 13) AV. HASAN ÜNLÜ : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 14) AV. SUREYYA KAHRAMAN : (Ankara Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
- 15) AV. ŞAKİR KEÇELİ : (Yozgat Barosu)
1) İbrahim Güçlü, 2) Mümtaz Kotan, 3) Sabri Çepik, 4) Nezir Şemikanlı,
5) Canip Yıldırım,
- 16) AV. İBRAHİM HALİL ERSÖZ : (Diyarbakır Barosu)
1) Ahmet Melik, 2) Faruk Aras, 3) Ali Beyköylü, 4) Musa Anter, 5) Edip Ka-
rahan, 6) İbrahim Önen, 7) Fesih Şeyoğulları, 8) Mahmut Kılıç, 9) Mehmet
Tüysüz, 10) Şehmus Aslan, 11) Mehmet Emin Boarslan,
- 17) AV. RECEP AZİZOĞLU : (Diyarbakır Barosu)
1) Yusuf Kılıçer,
- 18) AV. VEYSİ ZEYDANLIOĞLU : (Diyarbakır Barosu)
1) İsa Geçit, 2) İhsan Yavuztürk,
- 19) AV. ABDURRAHMAN ALACA : (Erzurum Barosu)
1) Taşar Alaca, 2) Ömer Bakal, 3) Zeki Kaya,
- 20) AV. NECATİ ÖNCEL : (Urfa Barosu)
1) Abdulhamit Karakeç,
- 21) AV. OKAY KALFAGİL : (Diyarbakır Barosu)
1) Canip Yıldırım,
- 22) AV. ALİ ORUÇ : (Diyarbakır Barosu)
1) Mehmet Gemici, 2) İsa Geçit,
- 23) AV. ZİYA ACAR : (Ankara Barosu)
1) Mehmet Sözer, 2) Abdullah Begik,
- 24) AV. ALİ YAŞAR : (Erzurum Barosu)
1) Mehmet Sözer,
- 25) AV. ERGUN KOYUNCU : (Diyarbakır Barosu)
1) İbrahim Önen, 2) Fesih Şeyoğulları,
- 26) AV. ÜLKÜ EKİNCİ : (Diyarbakır Barosu)
1) Tarık Ziya Ekinci, 2) Yusuf Ekinci,
- 27) AV. MUSTAFA KEMAL İZOL : (Urfa Barosu)
1) Mahmut Fırat,
- 28) AV. MESUT UYSAL : (Diyarbakır Barosu)
1) Nusret Kılıçaslan,
- 29) AV. OĞUR ALACAKAPTAN : (Ankara Barosu)
1) Yusuf Ekinci.

D. D. K. O. S A N I K L A R I

TUTUKLU SANIKLAR

- 1- FİRETTİ ŞAHİN
- 2- NUSRET KILIÇARSLAN
- 3- MÜMTAZ KOTAN
- 4- SABRİ ÇEBİK
- 5- İHSAN YAVUZTÜRK
- 6- NİYAZİ DÖNMEZ
- 7- İHSAN AKSOY
- 8- İBRAHİM GÜÇLÜ
- 9- ŞEHMUZ ARSLAN
- 10- CİMSİT BİLEK
- 11- Z. VAKİF AHMETOĞLU
- 12- MAHMUT FIRAT
- 13- SAİT PEKTAŞ
- 14- MEHMET TÜYSÜZ
- 15- MAHMUT KIBIÇ
- 16- BATTAL BATE
- 17- ŞAKİR ELÇİ
- 18- YILMAZ BALKAŞ
- 19- AĞAH UYANIK
- 20- NACİ KUTLAY

SERBEST SANIKLAR

- 21- YÜMNÜ BUDAK
- 22- T. ZİYAR EKİNCİ
- 23- MEHDİ ZANA
- 24- EDİP KARAHAN
- 25- YUSUF EKİCİ
- 26- TAHSİN EKİCİ
- 27- ZÜLKÜF BİLGİN
- 28- ABDÜLHAMİT KARAKOÇ
- 29- NAZİM SÖNMEZ
- 30- NİYAZİ TATLICI
- 31- SÜLEYMAN ÇELİK
- 32- HALİT AYÇİÇEK
- 33- ABDURRAHMAN UÇAMAN
- 34- FİKRİ GÜRBÜZ YILDIZHAN
- 35- ZEKİ KAYA
- 36- NEZİR ŞENİKANLI
- 37- FARUK ARAS
- 38- ALİ BEYKÖYLÜ
- 39- MEHMET DEMİR
- 40- İSA GEÇİT
- 41- FERİT UZUN
- 42- HASAN ACAR
- 43- CANİP YILDIRIM
- 44- MUSA ANTER

vekalatnamesinin hükmüne

- 45- MEHMET EMİN BOZARSLAN
46- İBRAHİM ÖNEN
47- TAYYAR ALACA
48- AHMET ZEKİ OKÇUOĞLU
49- EYYÜP ALACABEY
50- ÖMER BAKAL
51- FESİH ŞEŞOĞULLARI
52- SÜLEYMAN ATAŞ
53- NİZAMETTİN BARIŞ
54- RUŞEN ARSLAN
55- KEMAL BURKAY
56- NURİ SARMAŞIK
57- AHMET MELİK
58- ÜBEYDULLAH AYDIN
59- VEDAT ERKAÇMAZ
60- ZEKİ BOZARSLAN
61- FİKRİ MÜJDECİ
62- MEHMET SÖZER
63- MEHMET CEMİCİ
64- MUSTAFA DÜŞÜNÜKLİ
65- MEHMET EMİN TEKTAŞ
66- MEHMET SİDDİK YILDIZ
67- HALİL İBRAHİM ERBATOR
68- İRFAN BOZGİL
69- ABDÜLSELAM BASUTÇU
70- MEHMET ÇİRİN BAKTAŞ
71- NECMETTİN ŞAD
72- HİKMET BASUTÇU
73- ABDULLAH BEŞİK
74- İBRAHİM BABAOĞLU
75- M.EMİN DEĞER
76- HALİL BÜLBÜL
77- ABDÜLKADİR ÇİZİŞİKLAR
78- NADİR TEKTAŞ
79- FERUDUN YAZGAN

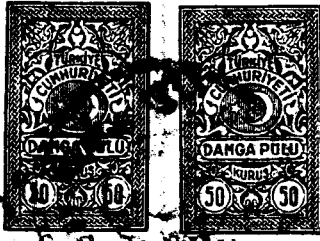
VARESTE TUTULMUŞ SAKILAR

- 80- SABRİ YILDIZ
81- KASIM KAHRAMAN
82- MEHMET YILDIZ
83- FERRUH KURTÇESİ OZANER
84- AKİF IŞIK
85- YUSUF KILIÇER
86- BAHİR EVLİYAOĞLU
87- ABDURRAHMAN DÜRRE
88- ÖMER KAN
89- ABDURRAHMAN DEMİR
90- AHMET ÖZDEMİR
91- AHMET EREN
92- SUAT YILDIRIM

Wilbur

T. C.
Diyarbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

Y. No. 8120

78 63

UMUMİ VEKALENAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim Bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve Takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle beni temsile hak ve menfaatleri min muhafazası için münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmayâ, istida ve layhaları imzasıyla vermeğe imzasıyla her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe, Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza xxxxxx

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Malatya Barosu avukatlarından İSKENDE AYDINOĞLU'nu

Umumi Vekil Nasp ve tayin etti.

Adres

Dr. Ahmet Melik

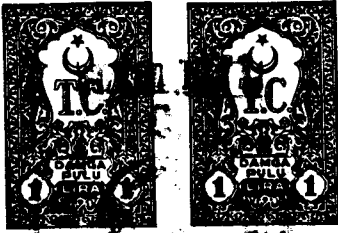
Batman Sağlık Ocağı Doktoru olup

halen Diyarbakır Sıkıyönetim Tutuk evinde Tutuklu.

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzanın adı ile sanı Sıkıyönetim Tutuk evinin tanıtması ile tanınan Ahmet Melik'e ait olup Sıkıyönetim Tutuk evine gidilecek yanımda altını imzaladığını tasdik ederim. 19/8/1971 19 Ağustos 1971

Diyarbakır
1. Noter Vekili
Salih Eriş

19 Ağustos 1971

06 193

Y. No.

UMUMİ VEKÂLETNAME

62

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
1. Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim 12 de açılmış ve açılacak, veya ~~XXXX~~ - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı mla Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyata ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, tesrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere Urfa Barosu avukatlarından Celal Paydas

vekalet

Eyyüp Sabri Öncel ve Kemal Badıllı'yı birlikte veya ayrı ayrı icrai/yap-
mak üzere umumî vekil tayin ettik.

Adres:

1- Dr. Ahmet Melik

Askeri Garnizonunda tutuk

D. Bakır

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzanın
Gairece maruf Dr. Ahmet Melik'e ait olup veki savet üzerine
As. Garnizonuna gidilerek altını imzalanmış olduğunu beyan
ederim.

Yeminli Noter Memuru
Ekrem Samur

Yukardaki imzanın dairenin tevkil lünya yetkili
Memuru Ekrem Samur'a ait olduğunu tasdik ederim.

Diyarbakır İkinci Noter
SEKİP SOELKAN

10 Haziran 1971

T. C.
ERZURUM

İKİNCİ NOTERİ

NECATİ AHİŞHALILAR

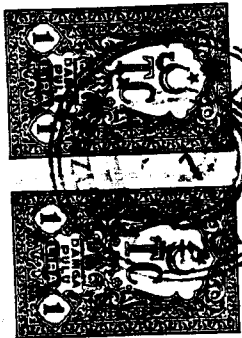
Cumhuriyet Cad. Ünlüsoy
İşhanı Kat 1Tlf : Daire 2577
Ev 1497

İmza A. :

Verilen :

Harç Beyanı
Lira Kr.Harç pulu
Noter Üc.
Yazı Üc.
Gitme Üc.
Kıymetli Evrak

Yekûn

Harç Pulları Dairedeki
Nushasına Yapıştırılmıştır.

UMUMİ

VEKÂLETNAME

Bugüne kadar ve bundan sonra gerek tarafımdan başkaları leh veya aleyhinde ve gerek başkaları tarafından benim leh veya aleyhimde açılmış veya açılacak her nev'i.

61

Adli, İdari, mali, dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, resmi daire ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat, tarık ve suretle Beni Bizi temsilen hak ve menfaatlerimizi korumağa, kendi imzası ile her nevi, dilekçe, layiha, evrak, Protesto, ihtarnâme tanzim, imza ve itaya ve bunlara karşı cevap vermeğe, tebliğ ve tebellüğe, yemin teklif, kabul, ve reddine, şahit, ehli, vukuf, hibre, sindik ve muhasip tayin ve azline, hakimi ve kâatibi redde ve şikâyet, ihtiyatı ve icrai tedbirler, takipler ve hacizler vaz ve fekkine, hadise ve delillerin tesbitine, bilcümle kanun yollarına müracaata, ilamların icrasını ve tavzihini istemeğe, tahkime, konkordato akdine ve itiraza, iflas ve reddine velhasıl işin kesin surette neticelenmesine değin yapılması müktezi bilcümle muameleleri ifaya, başkalarının da tevkil, teşrik ve azle mezun olmak üzere Erzurum Barosu Avukatlarından avukat Abdurrahman Alaca'yı Umumi.

Vekil tayin ettim

VEKİL EDEN

7 / 9 / 1972

Zeki Kaya

Doğubeyazıt suluçam bucağı - Karaşeyh köyü

İşbu vekâletname altındaki

İmzanın
Mühürün
Parmak izinin

Şahıs ve hüviyeti

Doğubeyazıt nüfusundan verilmiş daireye müb. ez tas-
ti kli ve fotoğraflı 24.8.1963 gün ve 677098 U. se-
ri sayılı nüfus cüzdanına nazaran Ağrı, Doğubeyazıt
Suluçam, Karaşeyh nüfusunun hane n0: I, Cilt NO: I7 ve
sahife n0: 8 de nüfusa kayıtlı ve 947 de Hasan ile
Hasan'dan doğduğu anlaşılan Zeki Kaya. a ait olup

Dairede ve yanımda

İmzaladığını
Mühürlendiğini
Parmak izini

tasdik ederim. Bindokuzyüz yetmiş

iki yılı eylül ayının yedinci perşembe günü

7 / 9 / 1972

Erzurum İKİNCİ NOTERİ
NECATİ AHİŞHALILAR

K. K.
11. P. 1972

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim ~~DİKKET~~ başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle Ben temsil hak ve menfaatleri min muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fекke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza XXXXx

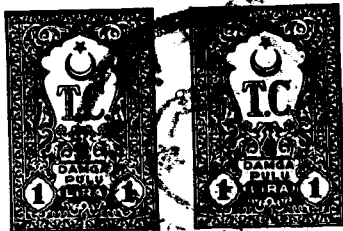
Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından YÜCEL ÖNEN'ı

Umum Vekil Nasp ve tayin etti.m.

Adres

Mehmet Sözer
Kulp İlçesinin Merkez Mahallesi'nden
olup, L. Bakır'da Misafir

Bugünkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzanın adıyla sanı-ibraz ayıldığı nüfus hüviyet cüzdanına Göre Diyarbakır, Kulp, Merkez, Pasur Mahallesi Hane 19, Cilt 1, Sh:11 de kayıtlı olup, 10/2/-938 Tarihinde Hasan ile Şakir'e'den olma Mehmet Sözer'e ait olduğunu tasdik ederim. 17/1/1972

Diyarbakır
1. Noter Vekili
Salih Erış

28 A

Y. 009750

UMUMİ VEKÂLETNAME

59

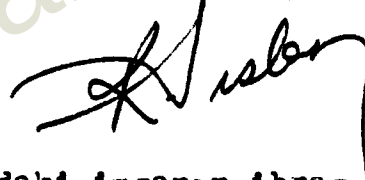
DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ
Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başka-
ları aleyhlerinde açmış ve açacağı..... Dava ve takiplerden dolayı Türkiye
Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım
ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin
muhafazası için lüzumlu göreceği, her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe ih-
tarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde itiraza,
şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve
reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyize, temyiz ve icrai mürafa ve
duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fek-
kine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya,
nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, davadan
feragat ve feragati davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve layihaları imza ve alt
olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, yetkili
olmak üzere Muş Barosu avukatlarından Serafettin Kaya'yı
umumi vekil nasp ve tayin ettim.

Adres:

Ruşen Arslan

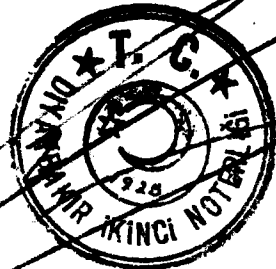
A.Kadir Oğ.1944 Muş D.lu
Muş Barosu avukatlarından
D.Bakır'da misafir

İşbu vekaletname altındaki imzanın ibraz eylediği
avukatlık kimlik kartına göre:Baro Sicil No:3,Bakanlık
sicil No:16678 de kayıtlı Rusen Arslan'a ait olduğunu tasdik
ederim.23.8.1972

DiYarbakır İkinci Noter
SEKİP SÜELKAN

28 Ağustos 1972

K. K.

28.8.1972
[Handwritten signature]

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim ~~istim~~ başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m. bilumum dava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle beni temsile hak ve menfaatlerimin muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasıyla vermeğe imzasıyla her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fেকে her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza

x

x

x

x

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Ankara Barosu avukatlarından Dr. UĞUR ALACA-
KAPTAN'ı Umum Vekil Nasp ve tayin etti.m.

Adres

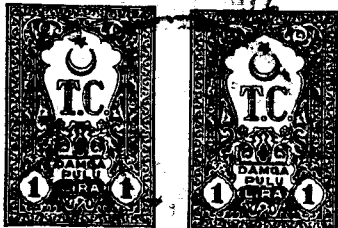
25 Ağustos 1972

Av. Yusuf EKİNCİ

Diyarbakır Barosunda Avukat

Bugünkü tarihli Umumi vekâletname altındaki imzanın

adı ile sanı dairece maruf bulunan Avukat Yusuf Ekinci'ye ait olduğunu tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Ağustos ayının Yirmibeşinci günü. 25.8.1972

25 Ağustos 1972

Diyarbakır 1. Noteri
Ahmet Akan

K.K.
28-8-1972
Seyit

UMUMİ VEKÂLETNAME

Lehi ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim ~~şahsım~~ başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle Beni temsile hak ve menfaatleri min muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza XXXXXX

Bu yetkilerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının tevkil teşrik veazle
yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından Yahya Mehmetoğlu'
nu :::::-:-:-:-:-:-Umum Vekil Nasp ve tayin etti.

Adres

Naci Kutlay
Diyarbakır Sıkı Yönetim Tutuk Evinde Tutuklu

Bugünkü Tarihli Umumi Vekaletname altındaki imzanın adı ile sanı Sıki Yönetim Komutanının Tanıtmasıyla tanınan Naci Kutlay'a ~~110~~ Olup Yanın gidilerek bu-urumda altını imzaladığını tasdik ederim. Bindokuzyüz yetmiş iki yılı A'ustos Aymın Sekizin- ci Günü 8.8.1972

8 Ağustos 1972
Diyarbakır T. Noteri Takrir Almaya
Yetkili Yeminli Noter Katibi
Abdurrahman Dabanoğlu

6-2

V. K.

18.8.1972

Y. No. 7468

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim ~~başka~~ başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle Beni temsile hak ve menfaatleri min muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasıyla vermeğe imzasıyla
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fেকে
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza x.

Bu yetkilerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da temsil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından MESUT UYSAL'ın
:--:--:--:--:--:--:--:--:--: Umum Vekil Nasp ve tayin ettiğim

Adres

7 Temmuz 1972

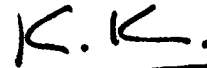
1-Nusret Kılıçaslan
Diyarbakır Sıkı Yönetim Tutuk Evinde Tutuklu

Bugünkü tarihli Umumi vekaletname altındaki imzanın adı ile sanı Sıkı Yönetim Komutanlığının tanıtmasıyle tanınan Nusret Kılıçaslan'a ait olup vaki davet üzerine Sıkı Yönetime gidilerek yanımda altını imzaladığını tasdik ederim. Bugün bindekuzyüz yetmiş iki yılı Temmuz ayının yedinci günü: 7.7.1972

7 Temmuz 1972

K.K.
10-2-1972
S. K. K.

14. Perry. 1842

XXXXXX

xx

Adres

- # Geography

Sıkı Yönetim As.Ceza evinde Tutuk
Diyanbakır

Bu günkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzaların Mehmet Tüysüz, Mahmut Kılıç, Niyazi Dönmez ve  eyhmus Aslan'a ait olup Mahalline gidilerek imzalarının alınmış olduğunu tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş birinci temuz ayının yedinci günüdür. 7/7/1972

10-10-68

100-443887-1

K. K.
28. May. 1942
J. K.
K. K.

(53)

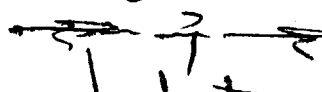
UMUMİ VEKÂLETNAME

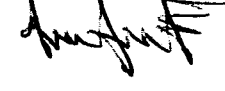
Leh ve aleyhim ~~1200~~ açılmış ve açılacak veya ~~benim~~ bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı ~~120~~ bîlumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle ~~Bizi~~ temsile hak ve menfaatleri ~~1210~~ muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasıyla vermeğe imzasıyla her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icral haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza ~~XXXXX~~ X

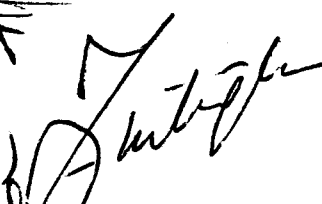
Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle Av. Gülfer Taser, Serafettin Kaya, Ruşen Aslan, Yücel-yetkili olmak üzere ~~Öner ve Yahya Mehmetoğlu'nu Birlikte veya ayrı ayrı~~ olarak ~~=====~~ Umum Vekil Nasp ve tayin etti. m.

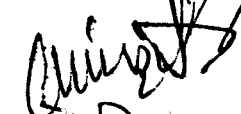
Adres

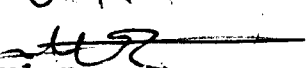
1- Sakir Elçi (1943 Dlu, Cemaloğlu-BİNGÖL)

2- Yılmaz Balkas (Ali oğlu - 1944 - Lice)

3- Battal Batte (Yusuf oğlu, 1950 Dlu - MARDİN)

4- İzzet Vakıfahmetoğlu. (Haydar - 1949 D.lu - Lice)

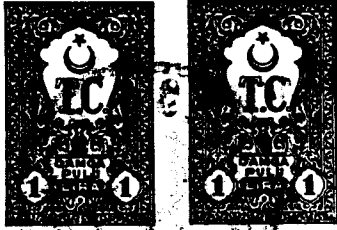
5- Cimgit Bilek (Basri oğlu - 1947 D.lu - Erzurum)

6- Mahmut Fırat (Hasanoğlu, 1950 D.lu - SAMSAT)

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Tutuklular

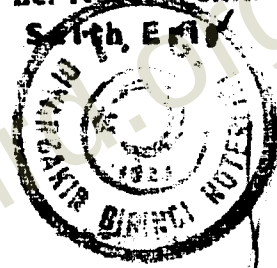
7- Şahin ~~Patır~~ (Hüseyin oğlu, 1945 Dlu - LİCE)

Bugünkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzaların adla-
rıyla anlarını Sıkıyönetim Tutuklular Evi Komutanının tanıt-
masıyla tanınanlar Şakir Elçi, Yılmaz Balkaş, Battal Bette, Ferruh
Vakıfahmetoğlu, Cimsit Bilek, Mahmut Fırat, Sait Pektaş'a ait
olup, Vakı davet üzerine Sıkıyönetim Komutanlığına gidilerek
imzalarının alınmış olduğunu tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş
iki yılı Haziran ayının Yirminci Günü: 20/6/1972

20 Haziran 1972

Uyanıklık
İnci Nöbet Yekili
Sait H. Elçi

K. K.
22-6-1972
Sait

F.C.
Diyarbakır 1. Noter Vekilli
SALİH ERİŞ

(52)

Y. No. 6411

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ^{birim} ~~17de~~ açılmış ve açılacak veya ~~başkaları~~ başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~bilumum~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T.C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Datre ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~bizi~~ ^{birim} temsile hak ve menfaatleri ~~muhafazası~~ için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere ~~Diyarbakır Barosu Avukatlarından Yücel Önen~~
~~Muş Barosu Avukatlarından Rusen Aslan ve Şerafettin Kaya'yı~~
~~birlikte veya ayrı ayrı~~ bilumum Vekil Nasp ve tayin ettik.
icrai vekalet etmek üzere

Adres
1- Hüseyin Oğlu Mahmut Kılıç

2- İsmail Oğlu Ömer Bakkal

3- Hacı Oğlu Eyyüp Alacabey

4- Hasan Oğlu Mahmut Fırat

5- Basri Oğlu Cimsit Bilek

6- Hüseyin Oğlu Sait Peptaş

Melik Ahmet Urfa Caddesi Şeviş

Palas Otelinde Mukimler

Diyarbakır

K.K.
15.6.1972
Kd. H. H. H.
Dh.

Bugünkü Tarihli Umumi Vekaletname Altındaki imzaların adları ile sanalrı Şahsen marufu bulunanlar Mahmut KILIÇ .Ömer BAKKAL? Eyyüp Alacabey, Mahmut Fırat, Cimsit Bilek ve Saıt Pektaş'a ait olup bir ve noter huzurunda altını imzaladıklarına şahadet ederim.

Şahit

Şahit

Hasan Oğlu Süleyman ATAY

Haydar Oğlu NİZAMETTİN BARIŞ

İnönü Caddesi Doğu Otelinde Aynı adreste Mukim.

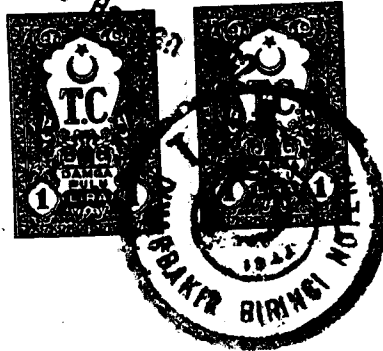
mukim Diyarbakır

Diyarbakır

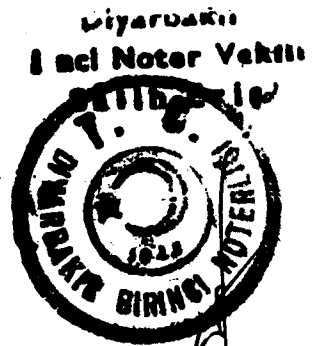
[Signature]

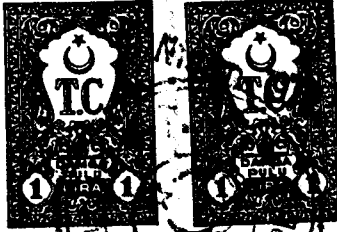
[Signature]

Bugünkü tarihli umumi vekaletname altındaki imzaların adları ile sanalrı yukarıda isim ve adresleri yazılı şahitlerin şahadetleri ile tanınanlar Mahmut Kılıç, Ömer Bakkal. Eyyüp Alacabey, Mahmut Fırat, Cimsit Dilek ve Saıt Pektaş'a ait olup ben ve şahitler huzurunda altını imzaladıklarını tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Haziran ayının Ondördüncü günü. 14/6/1972

14 Haziran 1972

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ
Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

(51)

Y. No **004675**

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve Aleyhim ⁶ de açılmış ve açılacak, veya benim - bizi başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ^{III} Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde itiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyize, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve layihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, yetkili olmak üzere Diyarbakir barosu avukatlarından **AV: İBRAHİM HALİL**

ERSÜZ'ü umumî vekil nasp ve tayin ettim.

Adres

Mehmet Emin Bozarslan

Mahmut oğlu

D.bakır Demir otelinde misafir

D.bakır

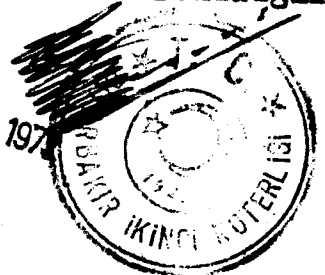
Bu günkü tarihli bu vekaletname altındaki lüzumun şahıs ve hüviyeti ibracı olduğu nüfus cüzdanına nazaran lise ilçesi karahisar Mah.nüfusunun H:51,Cilt:I sayfa:114 de kayıtlı olup 935 tarihinde Mahmut ile Ayşe'den olma Mehmet Emin Bozarslan'a ait olduğunu tasdik ederim.26/4/972

2 .Noter V.

Sabri Behlülçii

K. K.
26.4.1972
SS.

26 Nisan 1972

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~izade~~ açılmış ve açılacak veya ~~benim~~ bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~112~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, ~~Daire~~ ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~112~~ temsile hak ve menfaatleri ~~112~~ muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, ictiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza ~~XX~~

XX

XX

XX

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarında tevkil vesrik veazle
yetkili olmak üzere ve ~~Av.Ş. RAFTIN KAYA, Av.ROŞAT ASLAN, Av.İBRAHİM H. RSÖZ,~~
icrai vekâlet etmek üzere ~~Av.GÜLFER TAŞIR~~ i birlikte veya ayrı ayrı olarak
Umum Vekil Nasp ve tayin etti.

Adres

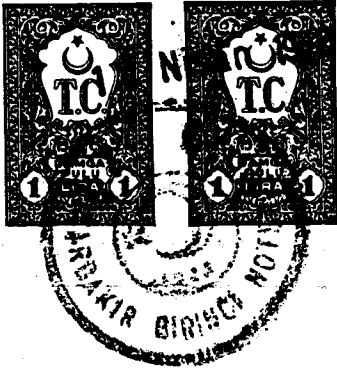
Mahmut KILIÇ, (Hüseyin oğlu, Eliften doğma, 1945 yılında Adıyaman/Kuyu -
cak Doğumlu, Bitlis/Çukur nahiyesi Orman Bölge Şefi.

Mehmet TÜYSÜZ, (Cemil oğlu, Zeynepten Doğma, 1946, Siverek Doğumlu,
İstanbul Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi.)

Şehmus ASLAN, (Azizoslu, 1943 Nusaybin Şabani Köyü doğumlu, İstan-
bul Galatasaray Mühendislik Lisesi Okulu, Kimya bō-
lümü son sınıf öğrencisi)

Sıkıyönetim Komutanlığı Tutuk ~~avine~~ Tutuklular.
Diyarbakır

Bugünkü tarihli Umumi vekaletname altındaki imzaların
adları ile sarı Sarıyönem Tutuk Evi Komutanının tarifi ile ta-
nınanlar Mahmut Kılıç, Mehmet Tuysüz ve Şahmus Aslan'a ait olup
vaki davet üzerine mahalline gidilerek yanında altını imzaladıklarını
tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Nisan ayının Onööröncü
günü. 14/4/1972

14 Nisan 1972

Diyarbakir
1 nci Noter Vekilli

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle temsile hak ve menfaatleri muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icral haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza
XXXXXX

XXXXX

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere Erzurum Barosu Avukatlarındaa Abdurrahman Alaca
ve Fikri Gürüz Yıldızhan birlikte veya ayrı ayrı
Umum Vekil Nasp ve tayin etti.

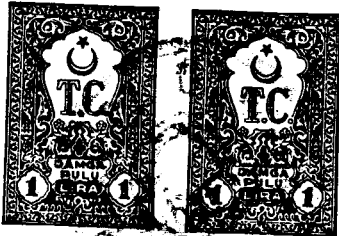
icrai vekalet etmek üzere
Adres

Ömer Bakal

Sıkıyönetim Tutuk Tutuklu

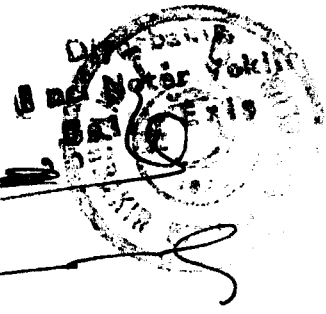
Diyarbakır

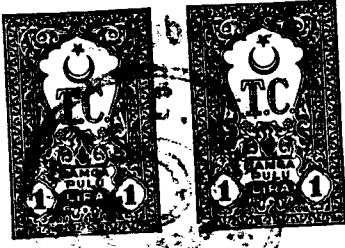
Lügünkü tarihli Umumi vekaletnamenin altındaki imzanın adı ile
sani sıkıyönetim komutanının tarifi ile tanınan Ömer Bakal'a ait olup
vaki davet üzerine sıkıyönetime gidilerek yanımda altını imzaladığını
tasdik ederim. 7/2/1972

27 Şubat 1972

K. K.
8.1.1972

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim _____ açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı _____ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle _____ temsile hak ve menfaatleri _____ muhafazası için
münasip göreceği muameleleri _____ aya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza _____

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere _____

Diyarbakır Barosu Avukatlarından Yücel Önen'i
Umum Vekil Nasp ve tayin etti.
m.

Adres _____

Şehmuz Aslan

5 Şubat 1972

Sıkı Yönetim Ceza Evinde Tutuklu

Bugünkü tarihli umumî vekâletname altındaki imzaya adı il-
saat Sıkı yön-etim komutanına atılmasıyla tanınan Şehmuz Aslan'a
ait Olup vaki davet üzerine yanına gidilerek Yanında altını imzala-
dığını tastik edim. 5.2.1972

15 Şubat 1972

Y. No. 1178

UMUMİ VEKÂLETNAME

Diyarbakır İl Noterlik İnceleme Taşidi Kİ 3I/771970 Tarih ve 8752
Sayılı Umumî vekaletname ile ahiride tevkiye selahiyetli bulunduğum
Muvakkilim Dr.Tarik Ziya İkinci'ye vekaleten :-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

Leh ve aleyhim açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle temsile hak ve menfaatleri muhafazası için
münasip göreceği muamelelere itiraz, Temyiz ladeyl Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fекke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza

XXXXXXXX

XXXXXX

Bu yetkilerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarında tevkil teşrik veazole yetkili olmak üzere Liyarbakır Barosu Avukatlarından ÜLKE EKİNCİ, Yİ
bil vekale :-:-:-:-:-:Umum Vekil Nasp ve tayin ettiim

Adres

Dr. Tarık Ziya İkinci Umumi Vekili
Yusuf İkinci

Avukat Elvarbekir

5 Sabtu 1972

Bu emrîkî Tarîkîlî Umûmî vekâletnâmê altındaki
imzanın adı ile aynı cairece Maruf Dr. Tarîk Ziya İkinci Umûmî vekîlî
Yusuf İkinci'ye ait olduğunu tasdik ederim. 5/2/1972

K.K.

8.2.1972

[Handwritten signature]

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~azda~~ açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~miz~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~miz~~ temsile hak ve menfaatleri ~~miz~~ muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icral haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza

X

X

X

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere

Diyarbakır Barosu Avukatlarından Gülfer Taşar'ı
Umum Vekil Nasp ve tayin etti.

Adres

1- İbrahim Güçlü

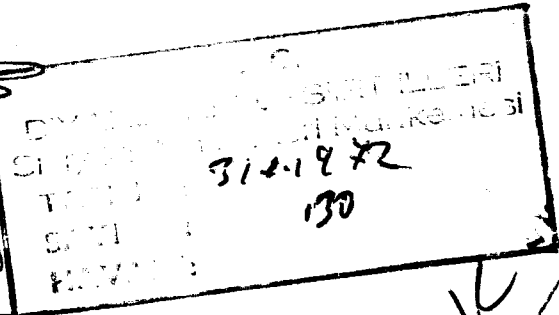
2- Ali Eryköylü

3- Mümtaz Kotan

4- Yümnü Budak

5- Fikret Şahin

6- Nezir Şemnikanlı

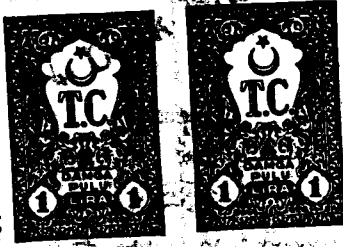

Diyarbakır Sıkıyönetim Tutuk evinde Tutuklular.

K. K.
31.1.1972
Rahmet

Bu Günkü tarihli Umumi vekaletnamenin altındaki imza-
ların adlarıyla sanları Sıkıyönetim Kumutanın tanıtmasıyle
tanınanlar İbrahim Güçlü, Ali Beykışlı, Mümtaz Kotan, Yünnü-
Budak, Fikret Şahinve Nevir Şemakânî'ya ait olup vaki davet
üzerine sıkıyönetime gidilerek yanımda altını imzaladıklarını
tasdik ederim. 24/1/1972

24 Ocak 1972

www.arsivakurd.org

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim ~~başka~~ başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle Benî temsil hak ve menfaatleri mır muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekk her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza XXXX

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından YÜCEL ÖREN'i

Umum Vekil Nasp ve tayin ettim. 17.1.1972.

Adres

Mehmet Sözer
Kulp ilçesinin Merkez Mahallesi'nden
olup, D. Bakır'da Misafir

Bugünkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzanın adıyla sanı ibraz eylediği rufus hüviyet cüzdanına Göre Diyarbakır, Kulp, Merkez, Pasur Mahallesi Hane 19, Cilt 1, Sh:11 de kayıtlı olup, 10/2/-938 Tarihinde Hasan ile Şakir'e den olma Mehmet Sözer'e ait olduğunu tasdik ederim. 17/1/1972

Aslı E. Sözer
Av. Yücel Ören
Kulp

Türkiye Cumhuriyeti

Y. No. 131

C. No.

Arhan Kayhan

Batman

Noteri

UMUMİ VEFALETNAME

Vekil eden : Abdullah Begik

Sasun kazasında mukim ve Batman'da misafir (Kara Meşe Mezrasının Belav Köyünden)

VEKİLLER : Van Barosunda kayıtlı ve muştâ mukim Avukat Serafettin Kaya, Ankara Barosunda kayıtlı Ankarada mukim Ziya Acar, Diyarbakır Barosunda kayıtlı Avukat Mucel Önen, Diyarbakır Barosunda kayıtlı Avukat Fikri Gürbüz Yıldızhan

Bana karşı açılmış ve açılacak ve a benim başkalarına karşı açtım ve açacağım bütün davalarla hukuki münasebetlerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, meclislerinin daires ve idarelerinin her birisi ve derecesinde beni temsile hak ve menfaatlerimi muhafaza ve müdafası için lazım gelen bütünle muameleleri ifa, tabliğ ve tabel-lük, protesto ve ihtarnameler keşif ve bulh ve ibraz, dava kabul ve reddi, hakim ve katibi reddi, red sebeplerini bildirme, keşif talep etme, ve keşifte hazır bulunma, itiraz, temyiz tasbihi karar ve ilade'i muhakeme taleplerinde bulunma, ihtiyatı tetbir ve ihtiyatı haciz taleplerinde bulunma, ihtiyatı hacizi icra'i hacize kalbette, bu cümle etlerin tamamı ve a bir kısmı ile başkalarını tavkil, tesrik ve azle, (Müsterek ve münferit olarak bereket etmeye mezun) hacin davasını kabul ve reddi, mahcuz malların satılmasını talep ve yürütme, muhakemelerde namına taahhütler verme, her nevi evrak vadeferleri tasdik ve imzalamaya, dilekçe ve layihalar tanzim

Noter kâğıdı

Nümunesi : 1

(43/1)

Y. No. 1

C. No. _____

Türkiye Cumhuriyeti

Noteri

2. 2

ile ait oldu u exciklere vermesi, tazminat davası açmakla, bu yoldaki bilurur işlemleri ifaya, hasılı bu yolda benim kanunen sorumluluğum bilurur hususlari berden farkli olarak takip ve intaca maddur ve mal hiçettar o mal üzere Avukat Kerafettin Baya, Avukat Ziya Acar, Avukat Mücel Önen, Avukat Ökür Gürbüz Yıldızhan'i kendine uatli sur tte vabil nasp ve tayin edilmiştir. 14/1/1972 tarihli vatanı varen:

Abdullah be dik

...Tutuklu bulunan bu şahsın elbise ve diğer eşyaları ile birlikte 14/1/1972 tarihinde ...

(42)

Y. No. _____

UMUMİ VEKALETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Hanı Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim 1.2 de açılmış ve açılacak, veya ~~benim~~ - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı 1.2. Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametene, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei mubakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihalatı imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müsterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere E. Bakır Barosu Avukatlarından Av.

Ergin Koyuncu ve İbrahim H. Ersöz'u birlikte veya ayrı ayrı
serat vekalet etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

- 1- İbrahim Önen,
M. Sıddık Oğ. 1943 D.lu
Derik kazası Küçükpınar Mah.
No: 25 de nükim D. Bakırda misafir
- 2- Fesih Şeşeoğulları
Kazıdağ, Kayalar Mah. No: 43 de
nükim D. Bakırda misafir

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzaların ibraz eylediği kimlik kartına göre: Derik, 1943 D.lu, İbrahim Ö. Önen ve 1951 Kazıdağ D.lu Menduh Ö. Fesih Şeşeoğulları'na ait olduğunu tasdik ederim.

Diyarbakır İkinci Noter
M. H. KAN V.

13.1.1972
H. KAN

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~izd~~ açılmış ve açılacak veya ~~benim~~ bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı ~~mzz~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle ~~bizi~~ temsile hak ve menfaatleri ~~miz~~ ^{miz} muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fекke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza ~~xx~~

xx

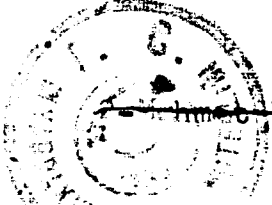
xx

xx

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle ~~Muş Barosu avukatlarından ŞERAFETTİN KAYA ve~~ yetkili olmak üzere ~~RÜŞENİ ARSLAN'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet~~ etmek üzere:--:--:--: Umum Vekil Nasp ve tayin etti. k.

Adres

1- Mustafa DÜŞÜNEKLİ

~~Ahmet EREN~~ ~~TEKTAŞ~~

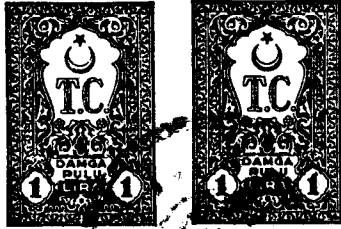
2- Ahmet EREN

3- Niyazi TATLICI

4- Edip KAPAHAN

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı tutuk evinde Tutuklular.

İlişik bugünkü tarihli Umumi vekaletname altındaki imzaların adları ile sanları Tutuk evi Komutanının tarifi ile tanınanlar Mustafa Düşünekli; Ahmet Eren, Niyazi Tatlıcı ve Edip Karahan'a ait olup mahalline gidilerek yanımda altını imzaladıklarını tasdik ederim. 10/1/1972

10 Ocak 1972

Diyarbakır
İnci Hacer Vekili
Salih Eriş

T. C.
Diyarbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

Y. No. 362

(40)

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~ile~~ açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~imiz~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~imiz~~ temsile hak ve menfaatleri ~~imiz~~ muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza

XXX
XXX
XXX

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarında tevkil resrik ve azle
müş Barosu Avukatlarından Şerafettin Kaya ve
yetkili olmak üzere Ruşen Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet
etmek üzere

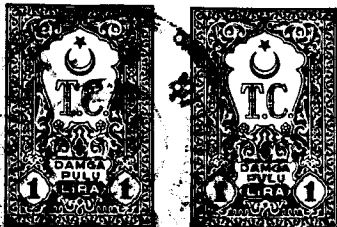
Umum Vekil Nasp ve tayin etti. k.

Adres

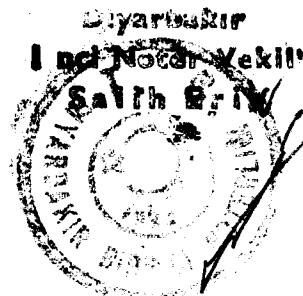
- 1- Ahmet Okçuoğlu
- 2- Eyyup Alacabey
- 3- Tayyar Alaca

Diyarbakır Sıkı yönetim Tutuk evinde Tutuklular

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzaların acağı ile
sankarı tutuk evi komutanının tahriri ile tanınanlar Ahmet Okçuoğlu
Eyyup Alacabey ve Tayyar Alaca'ya ait olup mahalline gidilerek
yanında altını imzadıklarını tasdik ederim. 10/1/1972

K. K.
13.1.1972
10.02.1972

(29)

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~de~~ açılmış ve açılacak veya benim ~~bizim~~ başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~m~~ bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~Berri~~ temsile hak ve menfaatleri ~~min~~ muhafazası için
münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza ~~XXXXXX~~

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya ~~X~~ tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere ~~Mus. Barosu Avukatlarından STRAFTTİN KAYA ile Av.~~
~~Fikri Gürbüz Yıldızhan, Av. Ziya Acar, Av. Ali Yaşar, 1~~
~~Birlik Üstüm vekalet yapmıyım ben. üzere~~

Adres

Mehmet Sözer

Kulp İlçesinin Merkez Mahallesinden
olup, Diyarbakır'da Misafir

Bugünkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzanın adıyla sa-
nı İbrahim eylediği nüfus hüviyet cüzdanına Göre L. Bakır, Kulp, Merkez,
Pasur Hane 19, Cilt 1, Ş: 11 de kayıtlı olup, 10/2/938 Tarihinde Hasan
ile Şakire'den olma Mehmet Sözer'e ait olduğunu tasdik ederim.

7/2/1972

K. K
8-1-1972

Kd. H. H.
Sözer

Alman ayındır

8. 1. 1972

su. Ziya Acar
Sözer

(38)

000 000

Y. No. _____

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhimde açılmış ve açılacak, veya benim -bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve sekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu avukatlarından

Av: Fikri Gürbüz Yıldazhan ,Av: Yücel Ünen ve Av: Yahya mehmetoğlunu birlikte veya ayrı ayrı icrayı vekalet etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettim.

Adres:
Nazım Sönmez
M.Şefik oğlu
Gazi Caddesi Masav Sokak
No: II renk mabbaası ilarecisi
D.bakır

Bu günkü tarihli bu vekaletname altındaki imza nın şahıs ve hüviyeti dairce maruf Nazım Sönmez'e ait olduğunu tasdik ederim. 4/1/972

DIYARBAKIR İKİNCİ NOTERİ
SEKİP SUELKAN

4 Ocak 1972

~~K. K.~~
D. J. Jones
8. Dec. 1872
Alv. K. H.

(36)

Y. No. _____

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ
Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Nefsimize esaleten ve D.Bakır Sıkı Yönetim K.lığı askeri mahkemelerinde duruşmaları yapılmakta olan ve davalara vekil olarak katılmış bulundukumuz bilumun müvekkillerimiz sanıklara bilvekele=====

Leh ve Aleyhimiz de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarnamce, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde itiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihalatı imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere ~~Van Barosu avukatlarından avukat~~

Veysi Zeydanlıoğlu ile Ankara Barosu avukatlarından Av.

Ziya Acar ve Ankara Barosu avukatlarından Av. Turgut Akın,

Ergen Sansal, Mikerrem Erdoğan, İstanbul Barosu avukatlarından

Necla Fertan, Alp Selek, İsb. Barosu av. Ali Yaşar'ı birlikte

veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere ~~unvan~~ bilecekle ve bilvekele unumi vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

1- Şerafettin Kaya

Van Barosu avukatlarından
D.Bakırda misafir

2- Ruşen Arslan

Van Barosu avukatlarından
D.Bakır'da misafir

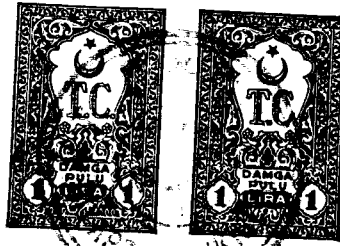
Buğünkü tarihli vekaletname altındaki imzaların
bairince maruf bulunan Şerafettin Kaya ile Ruşen Arslan'a
ait olduğunu tasdik ederim. 14.12.1971

Diyarbakır İkinci Noterliği
Gazî Caddesi Çarşılı İş Han Kat 2

K. K.
15.12.1971
1900/1000

11 Aralık 1971

[Handwritten signature]

(35)

Y. No. _____

UMUMİ VEKÂLETNAME

Nefsinize esuletten ve D.Bakır Sıkı Yönetin K.lığı

askeri mahkemelerinde duruşmaları yapılmakta olan ve davaların vekil olarak katılmış bulunduğumuz bilumun müvekkillerimiz sarıklara bilvekalet:::~

Leh ve Aleyhim...12 de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı...12 Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyize, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere...Van Barosu avukatlarından avukat

Veysi Zeydanlıoğlu ile Ankara Barosu avukatlarından av.

Ziya Acar ve Ankara Barosu avukatlarından av. Turgut Akın,

Erşen Sansal, Mkerren Erdoğan, İstanbul Barosu avukatlarından

Necla Fertan, Alp Selek, İsh. Barosu av. Ali Yaşar'ı birlikte

veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere ~~muax~~ bilesale ve bilvekalet unumi vekil nasp ve tayin etmek.

Adres:

1- Şerafettin Kaya

Van Barosu avukatlarından
D.Bakırda misafir

2- Ruşen Arslan

Van Barosu avukatlarından
D.Bakırda misafir

Buğünkü tarihli vekaletname altındaki tuzaların bilsece naruf bulunan Şerafettin Kaya ile Ruşen Arslan'a ait olduğunu tasdik ederim. 14.12.1971

Diyarbakır İkinci Noteri
ŞERAFETTİN KAYA

[Handwritten signature]

(34)

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhimize açılmış ve açılacak veya benim bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı mız bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle bizi temsile hak ve menfaatleri mizi muhafazası için münasip göreceği muameleleri iraya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarında tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Av. Yücel Önen, Fikri Gürbüz Yıldızhan ile Av. Tahsin Ekinci'yi birlikte ve ayrı ayrı

Umum Vekil Nasp ve tayin etti. k. 8.12.1971

Adres

- 1-İsmail Öğ. Nüsret Kılıçaslan İmza
- 2-Seyhan Öğ. Ferit Uzun
- 3-Mecit Öğ. İhsan Aksoy
- 4-Zeki Öğ. Faruk Aras "
- 5-M. Hadi Öğ. Niyazi Dönmez "
- 6-Hasan öğ. Zeki Kaya "
- 7-Hasan öğ. Hasan Acar
- 8-Halil öğ. İhsan Yavuztürk
- 9-Hüsnü Öğ. Yümnü Budak "

Aslı Gibidir
Avukat Yücel Önen

[Signature]

K. K.
23-12-1971
[Signature]

Aslımın aynı olduğunu
Tasdik ederim. 25.12.1971
Dr. Fikri Yıldırım

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim izde açılmış ve açılacak veya benim Bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı miz bilumum Dava ve Takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle biz temsile hak ve menfaatleri mizi muhafazası için münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmayâ, Istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe, Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza

X

X

X

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından Ali Oruç'u Umumi Vekil Nasp ve tayin ettik.

Adres

- 1-Gökkurt İyyim
- 2-Mehmet Gemici
- 3-Yusuf Yıldırım
- 4-Lutfullah Artık
- 5-İsa Gecit
- 6-Nejdet Çini
- 7-Kemal Kabaklı
- 8-Lutfullah Türkili

imza

14 Eylül 1971

"

"

"

"

"

"

"

Diyarbakır Sıkıyönetim Cezaevinde tutuklular.

Bugünkü tarihli umumî vekâletname altındaki imzaların adları ile sanları Sıkıyönetim Komutanlığının tanıtması ile tanınan Gökkurt İyyim Mehmet Gemici, Yusuf Yıldırım, Lutfullah Artık, İsa Gecit, Nejdet Çini, Kemal Kabaklı, Lutfullah Türkili'ye ait olduğunu tasdik ederim.

14.9.1971

Diyarbakır 1. Noter Vekili
Salih Eriş
Resmî Mühür ve imza

Aslı gibidir.
Avukat Ali Oruç

11. 1. 1972
14. 9. 1971
14. 9. 1971

T.C.

Y.NO:7424

(31)

Diyarbakır 1. Noter Vekili

SALİH ERİP

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhimizde açılmış ve açılacak veya bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağımız bilumun dava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, meclislerinin daire ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle bizi temsilehak ve menfaatlerimizin muhafazası için munasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, temyiz ve iadei mahkeme ve tashih karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layihaları imzasıyla vermeğe, imzasıyla her türlü idari ve adli davalarla her türlü takipler açmaya, şahit göstermeğe, yemin teklif kabul ve redde, keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya, ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyati tedbir, ihtiyati ve icrai haciz vaz ve fiske, her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra maraflarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, protesto ve ihtarname keşide ve cevap itirazı reddi hâkim, aza ve kâtibe, davadan feragat ve feragati davayı kabule, sulh ve ibraye, ilamlarla icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse haricen tahsil edilecek paraları anzu kapza bu salahiyetlerin tamamı veya bir kısmı ile başkalarını tevkiğ, teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır barosu avukatlarından EDİP ALTINAKAR'ı umumî vekil nasp ve tayin ettim.

ADRES :

CANİP YILDIRIM

Sıkıyönetim nezarethanesinde
tutuklu. Diyarbakır.

Bugünkü tarihli isbuvekâletname altındaki imzanın adı ile aynı sıkıyönetim komutanlığının tanıtması ile tanınan Canip Yıldırım'a ait olduğunu sıkıyönetime mahsus tutuk evine gidilerek yanında altını imzaladığını tasdik ederim. 29.8.1971

Diyarbakır

BİRİNCİ NOTER VEKİLİ

SALİH ERİP

aslı gibidir

AVUKAT

EDİP ALTINAKAR

[Signature]

[Signature]
12.10.71
Kd. Halk
[Signature]

UMUMİ VEKÂLETNAME

Diyarbakır Birinci Noterliğinden tasdikli 9/7/1971 Tarih ve 6752 Sayılı U.Vekaletname ile Aheride tevkile selahiyetli Bulunduğum Müvekkilim Canip Yıldırım'a vakaleten Müvekkilimin Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim başkaları aleyh-

lerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle Beni temsile hak ve menfaatleri Ben muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza XXXXX

X

X

X

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Liyarbakır Barosu Avukatlarından OKAY KALFAGILCI

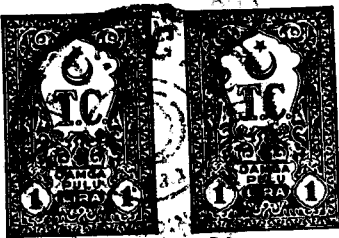
Umum Vekil Nasp ve tayin ettim.

Adres

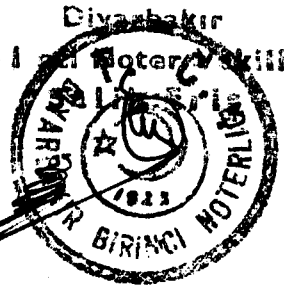
- 9 Aralık 1971

Canip Yıldırım'a vakaleten
Umumi vekili Yücel ÖNEN
Liyarbakır Barosunda Avukat

Bugünkü Tarihli Umumi vekaletname altındaki imzanın adıyla sarı Lairece maruf bulunan Canip Yıldırım Vekilli Av. Yücel Önen'e ait olduğunu tasdik ederim. 9/12/1971

- 9 Aralık 1971

K. K.
Yücel Önen

T. C.

ADANA
DÖRDÜNCÜ

NOTERİ

İBRAHİM
SARIBRAHİMOĞLUBÜRO : 46 45
EV : 54 34HARC PULLARI
DAİRE NÜSHASINDADIR.

UMUMİ

VEKALETNAME

Leyh ve aleyhinde açılmış veya bundan böyle açılacak bütün davalardan ve takiplerden dolayı.....

dolayı T. C. Mahkemelerinde, Danıştayda, Sayıştayda, Vergiler İtiraz ve Temyiz Komisyonlarında, Devlet Dairelerinin, Meclisinin her kısım ve derecesinde, Hakem Heyetlerinde her sıfat ve suretle temsile.

İmzasile her türlü dilekçe tanzim edip ait olduğu makama taktime, dava ve mukabil dava açmağa, kararları temyize, tashih, tavzih, muhakemenin istemesini, davanın ıslahını istemeğe.

Her türlü delil ikamesine, yemin teklif etmeğe, yemini kabul veya redde, delil tesbiti yaptıрмаğa, ihtiyat, tedbir ve ihtiyati haciz talebine, kaldırılmasını istemeğe, Konkardato ve iflas istemeğe toplantılarında bulunmağa, kabul ve reddetmeğe;

İcra tetkik mercisinde ve icra dairelerinde talepte bulunmağa, ilâmların ve kararların infazını istemeğe, ihtiyati ve icrai haciz vaz ve fek ettirmeğe, istihkake iddiasında ve satışlarda bulunmağa, icra işlerini takip ve neticelendirmeğe, protesto, ihtarname, beyanname tanzim ve keşide etmeğe ve cevap vermeğe, tebliğ ve tebellüğe, bilirkişi hakem, sindik, tatin kabul red ve azletmeğe, teminat yatırmağa, yatırdığı teminat ile mahkemelerce ve icra dairelerince hasma tahmil edilen vekâlet ücretini ahzu kabza, hak ve menfaatlarını..... müdafaa ve muhafazası için lüzumlu gördüğü muameleleri yapmağa, başkalarını da vekil tayin ve azletmeğe

Ahsu kabza sulh ve ibraya feragati

feragata kabule başkalarını tevkiye yetkili ve selahiyetli olmak üzere Erza barosu Avukatlarından F. NECATİ ÖNCEL ve Diyarbakır barosu Avukatlarından YAHYA MEHMETOĞLU'nu birlikte ve ayrı ayrı umumî vekil tavin eyledi.

VEKALET VEREN

* Adana'da Askeri cezaevinde tutuklu D. Bakır. Barosu Avukatlarından HAMİT KARAKOÇ

Hamit Karakoç

İkinci

T.C.
ADANA
DİNDARÇI NOTERLİK
SAYI

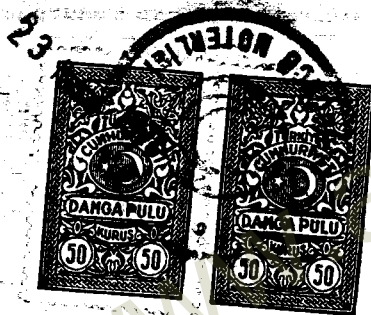
N=8655

M. K.

[Redacted] vekaletname altındaki imsa bay Av. HANİT KARAOĞ'ı aittir.

Şahitler : Adana Askari ceza evinde gardiyan baylar NİYAZİ HİLİR
ve MUSA ÇELİK'le

Bu vekaletname altındaki insanın mealine gidilerek şahit
lerin huzurunda insani alınan ve şahitlerin şahadetinden tanıdığı
bay Av. Hanit Karaoğ'ı ait olduğunu tasdik ederim. 23.6.1981

(28/2)✓

77421
Y. No.

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim 1-2 de açılmış ve açılacak, veya ~~benim~~ - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı 1-2 Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere 1. Bakır Barosu avukatlarından Av.

İbrahim H. Ersöz ile Erzurum Barosu avukatlarından Avukat
Abdurrahman Alaca'yı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet
etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Adres: _____

1- Faruk Aras
Zeki Oğlu

2- Ali Beyköylü
Emin Oğlu
D. Bakır Ürfi idare tutuk evinde

3- Musa Anter.

4- Edip Karahan.
D. Bakır Ürfi idare tutuk evinde

Türkiye Cumhuriyeti

Y. No. _____

C. No. _____

Noteri

İlişik vekaletname altındaki imzaların şahsen
marufum bulunan Faruk Aras, Ali Beykaylı, Musa Anter
ve Edip Karahan'a ait olup vaki davet üzerine örfi
idare tutuk evine gidilerek yanında altını imzala-
mış olduklarını beyan ederim.

Yerimli Noter Memuru

Ekrem Samur

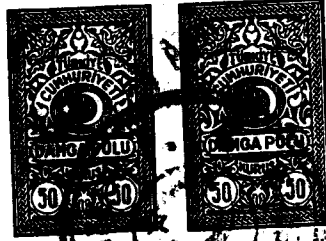
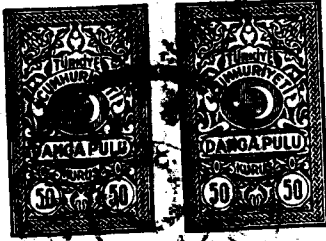
Yukardaki imzanın dairinin takdir olana yet-
kili memuru Ekrem Samur'a ait olduğuna tasdik ede-
dim. 6.8.971.

Diyadin İktisat ve Ticaret
Bakanlığı
SİRKÜLERİ

T. C.
Diyarbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

Y. No.

76/6

UMUMİ VEKALETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve Takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle beni temsile hak ve menfaatleri min muhafazası için münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmayâ, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fেকে her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza XXXXX

XXXX

XXX

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu avukatlarından YAHYA MEHMETOĞLU, HAMİT KARAKOÇ ve FİKİ GÜBÜZ YILDIZHAN'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere.....

Adres

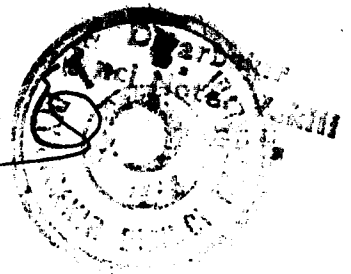
Ali BEYKÖYLÜ

Diyarbakır Sıkıyönetim Tutuk evinde Tutuklu.

Bu Günkü tarihli umumi vekaletnamenin altındaki imzanın adı ile sanı Sıkıyönetim Komutanlığının tanıtması ile tanınan Ali Beyköylü'ye ait olup Sıkıyönetim Tutuk Evine gidilerek yanımda altını imzaladığını tasdik ederim. 4/8/1971

K. K.
10-12-1971
A.E.

4 Ağustos 1971

T.C.

(26)

Y.No:7523

İyazbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhimizde açılmış ve açılacak veya bizim başkaları aleyhlerine açmış ve açacağımız bilumun dava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, meclislerinin daire ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle bizi temsilehak ve menfaatlerimizin muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, temyiz ve iadei mahkeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layihaları imzasıyla vermeğe, imzasıyla her türlü idari ve adli davalarla her türlü takipler açmaya, şahit göstermeğe, yemin teklif kabul ve redde, keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya, ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyati tedbir, ihtiyati ve icrai haciz vaz ve fекke, her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra mürafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğa, protesto ve ihtarname keşide ve cevap itası na reddi hâkim, aza ve kâtibe, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabule, sul ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerek se haricen tahsil edilecek paraları ahzu kapza bu selahiyetlerin tamamı veya bir kısmı ile başkalarını tevki, teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır barosu avukatlarından EDİP ALTINAKAR'ı umumî vekil nasp ve tayin ettik.

ADRES :

- 1- Kâmil oğlu. Dr. Tarık Ziya Ekinci
- 2- Kâmil Oğlu. Yusuf Ekinci.

Diyarbakır Sıkıyönetim tutuk evinde tutuklular.

Bugünkü tarihli vekâletname altındaki imzaların adları ile sanları sıkıyönetim komutanlığının tanınması ile tanınanlar Tarık Ziya Ekinci ile Yusuf Ekinci'ye ait olup sıkıyönetim tutuk evine gidilerek yanımda altını imzaladıklarını tasdik ederim. 2.8.1971

1. Noter vekili
SALİH ERİŞ

ASLI GİBİDİR
AVUKAT
EDİP ALTINAKAR

[Signature]

K. K.
D. Ziya
1.12.1971
Kd. H. H.
Ar. H.

(25) X

'07405

Y. No.

UMUMİ VEKÂLETNAME

167
160

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim - ~~başkaları~~ başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı m..... Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyata ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan feragat ve feragati davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~zilyetiyi talep etmeye ve satışa çıkarmaya, istisna - halindeki - mülkiyeti - müstarak mülkiyete katba~~ yetkili olmak üzere D.Bakır Barosu avukatlarından Av.

İbrahim H.Ersöz ile Erzurum Barosu avukatlarından Avukat
Abdurrahman Alaca'yı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet
etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettiler.

Adres:

Tayyar Alaca

D.Bakır Örfi idare tutuk
evinde

İşbu vekaletname altındaki imzanın daire
ce naruf Tayyar Alaca'ya ait olup vahi davet üzerine
D.Bakır Örfi idare tutuk evine gidilerek altını im-
zalamış olduğunu beyan ederim.
Yenimli Noter memuru
Ekrem Samur

Yukardaki imzanın dairenin tekrir alması yetkili
memuru Ekrem Samur'a ait olduğunu tasdik ederim.

30.7.971

(24/8) 2 169/8

24/8

Y. No.

06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİGazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve - derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan feragat ve feragatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere

ve ayrıca Ahzu Kabza selahiyetli olmak üzere Av. Şerafettin Aya ve Rusen Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

Sıkı Yönetim Tutuk evünde mevkıflar

1-Ömer An, Abdullah oğ. 1341 do.

2-Mehmet Tektaş, Ahmet oğ. 1952 do.

3-Ahmet Özdemir, Bekri oğ. 1945 do.

4-Abdurrahman Demir, Zulfikar oğ. 1955 do.

5-Mehmet Baydilek, Müslim do. 1954 do.

6-Mehmet Eroğlu, Abbas oğ. 1955 do.

7-Latif Yaşar, Mehmet Sıdık oğ. 1957 do.

8-İbrahim Halil Erbatır, Ali oğ. 1949 do.

9-Mehmet Gemicı, Ramazan oğ. 1945 do.

10-Mahmut Yeşil, M. Latif oğ. 1941 do.

11-Mehmet Biçimli, A. Mecit oğ. 1943 do.

12-Mehmet Sıraç Okutucu, A. Hamit oğ. 1933 do.

13-Yusu f. Aliçer, Mehmet oğ. 1950 do.

UMUMİ VEKÂLETNAME

14-Cüneyt Ceyhan, Nasrullah oğlu 1947 do.

15-Vedat Erkaçmaz, Sabri oğlu 1948 do.

16-Zekî Bosarslan, Ahmet oğlu 1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğlu 1939 do.

18-Akif Işık, Mehmet oğlu 1953 do.

19-Fikret Müjdecî, Aziz oğlu 1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğunu tasvip olunur.

Ekrem Samur
(İmza)

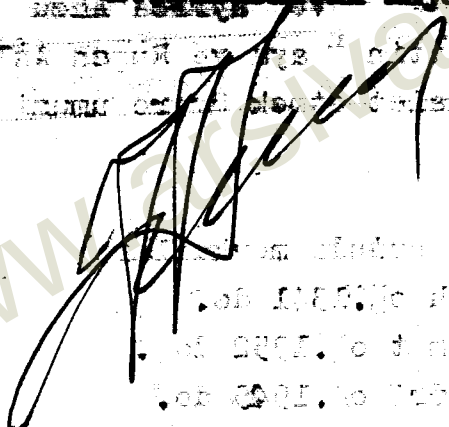
Diyarbakır İkinci Noteri

ŞEKİP SÜRLKAN

(Mühür ve İmza)

Aslı gibidir. 17.7.1971

Av. Şerafettin Kaya

UMUMİ VEKÂLETNAME

**• DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ**

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Hanı Kat 2
TEL. : 13 22

Leh ve Aleyhim ~~iz~~...de 'açılmış ve açılacak, veya benim' - Bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ~~miz~~. Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin; Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve sûretle beni temsilc, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyize, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihalatı imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~muaviniyi temsil etmeye ve satışı~~ ~~ve diğer hukuki hakları~~, mülliyet, mültihak

~~Genel yetki~~ yetkili olmak üzere ve ayrıca Ahzu Kaban selahiyetli olmak üzere Av .Şerafettin ' aya ve Rugan Aslan' ı birlikte veya ayrı ayrı iheraf vekalet etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Address

Sıkı Yönetim Tutuk evânde mevkuflar

- 1-Ömer Tan, Abdullah oğ.1341 do.
- 2-Mehmet Tektas, Ahmet oğ.1952 do.
- 3-Ahmet Özdemir, Beşri oğ.1945 do.
- 4-Abdurrahman Demir, Zulfekar oğ.1955 do.
- 5-Mehmet Baydilek, Hüslüm do.1954 do.
- 6-Mehmet Eroğlu, Abbas oğ.1955 do.
- 7-Latif Yazar, Mehmet Sıdık oğ.1957 do.
- 8-İbrahim Halil Erbatır, Ali oğ.1949 do.
- 9-Mehmet Gemici, Ramazan oğ.1945 do.
- 10-Mehmet Yeşil, M.Latif oğ.1941 do.
- 11-Mehmet Biçimli, A.Necit oğ.1943 do.
- 12-Mehmet Sıraç Okutucu, A.Hamit oğ.1933 do.
- 13-Yusu f Aliçer, Mehmet oğ.1950 do.

İMUMİ VEKÂLETNÂME

14-Cüneyt Ceyhan, Nasrullah oğ. 1947 do.

15-Vedat Erkaçmaz, Sabri oğ. 1948 do.

16-Zeki Bosarslan, Ahmet oğ. 1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ. 1939 do.

18-Akif Işık, Mehmet oğ. 1953 do.

19-Fikri Muğdaci, Asis oğ. 1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğuna tasvip olunur.

Ekrem Samur

(İmza)

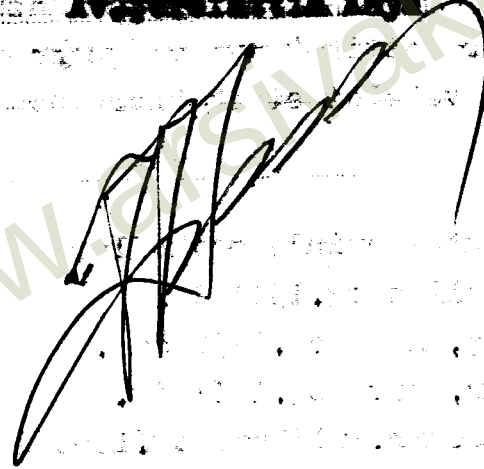
Diyarbakır İkinci Noteri

ŞEKİP SÜMLKAN

(Mühür ve İmza)

Aslı gibidir. 17.7.1971

Av. Şerefattin Kaya

(24/6)

16/6

Y. No. 06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİGazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhimin ~~18~~ de 'açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ~~18~~ Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebeñlûğa, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~halefşuyu talep etmeye ve satışa çıkarmak, iştirak namında, mahkemeler, mahkemeler~~

~~ve ayrıca Ahmî Kâhın solahiyyetli~~
munkiyete kâhbe yetkili olmak üzere
olarak ~~Ünvanı Av. Şerafettin~~ aya ve ~~Ruşen Aslan'a~~ birlikte veya
ayrı ayrı icrai vekâlet etmek üzere umumî vekil nesp ve tayin
ettik.

ADRESİ

- Sakı Yönetim Tutuk evinde mevzuflar ..
- 1-Ömer Tan, Abdullah oğ. 1341 do.
 - 2-Mehmet Tektaş, Ahmet oğ. 1952 do.
 - 3-Ahmet Üdemir, Bedri oğ. 1945 do.
 - 4-Abdurrahman Demir, Zulfikar oğ. 1955 do.
 - 5-Mehmet Baydilek, Mustafa do. 1954 do.
 - 6-Mehmet Eroğlu, Abbas oğ. 1955 do.
 - 7-Latif Yağar, Mehmet Sadık oğ. 1957 do.
 - 8-İbrahim Halil Erbatır, Ali oğ. 1949 do.
 - 9-Mehmet Cemici, Ramazan oğ. 1945 do.
 - 10-Ahmet Yeğil, M. Latif oğ. 1941 do.
 - 11-Mehmet Bigimli, A. Mecit oğ. 1943 do.
 - 12-Ahmet İnci, Okutucu, A. Hamit oğ. 1933 do.
 - 13-Yusu f. İlçer, Mehmet oğ. 1950 do.

EMANETNAME

- 14-Cüneyt Coşhan,Hasrullah oğ.1947 do.
- 15-Vedat Ertaçmaz,Sabri oğ.1948 do.
- 16-Zeki Soğarslan,Ahmet oğ.1955 do.
- 17-Bahri Evliyaoğlu,Mehmet oğ.1939 do.
- 18-Akif Işık,Mehmet oğ.1953 do.
- 19-Fikri Müjdati,Asiz oğ.1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğunu tasvip olunur.

Harun Samur
(İmza)

Diyarbakır İkinci Noteri
ŞEKİP SÜELKAN
(Mühür ve İmza)

Azlı gibidir.17.7 .1972
Av.Şerefattin Kaya

13-Yusu f ^A Bulçen, Mehmet oğ.1950 da.

EMANETLİK VE MİRAS

- 14-Ünvanı Ceyhan, Esmullah oğlu 1947 do.
- 15-Vedat Erincin, Subri oğlu 1948 do.
- 16-Zeki Basmalılar, Ahmet oğlu 1955 do.
- 17-Şehri Bülent, Mehmet oğlu 1939 do.
- 18-Akif Işık, Mehmet oğlu 1953 do.
- 19-Fikri Hilmi, Asis oğlu 1947 do.

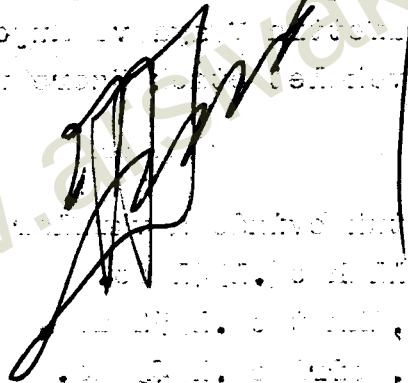
İşte vakıfın emmanetlerinde bulunan emmanetlerin kendilerine ait olduğunu tasvip olunur.

Ekrem Şenur
(İmza)

Diğer taraftan İkinci Noteri
SERİP SÜLKA
(Mühür ve İmza)

İmza: 17.7.1978

Av. Jurefettin Ege

(24/4)

169/4

Y. No. 06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİGazi Caddesi Çarşılı
İş Hanı Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim ~~18~~ de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ~~18~~ Dava ve tákıplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan feragat ve feragatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihalatı imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~halefşuyu talep etmeye ve satışa çıkarmaya, icrai haklarını kullanmaya, mahkemelerden mahkumiyete karar yetkili olmak üzere~~ ve ayrıca Ahzu Kaban selahiyetli olmak üzere Av. İsmet ~~Av. İsmet~~ aya ve Ruşen Aslan'a birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalat etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

Sıkı Yönetim Tutuk evinde mahkûmlar

1-Ömer An, Abdullah oğ. 1341 do.

2-Mehmet Tektaş, Ahmet oğ. 1952 do.

T- 3-Ahmet Üdemir, Bedri oğ. 1945 do.

4-Abdurrahman Demir, Hilfulkar oğ. 1955 do.

T- 5-Mehmet Baydilek, Müslim do. 1954 do.

T- 6-Mehmet Eroğlu, Abbas oğ. 1955 do.

7-Latif Yazar, Mehmet Sıdık oğ. 1957 do.

T- 8-İbrahim Halil Erbatur, Ali oğ. 1949 do.

9-Mehmet Gemici, Ramazan oğ. 1945 do.

10-Mehmet Yeşil, M. Latif oğ. 1941 do.

11-Mehmet Bıçimli, A. Necit oğ. 1943 do.

12-Mehmet Sıng Okutucu, A. Hamit oğ. 1933 do.

13-Yusu f. İlger, Mehmet oğ. 1950 do.

14-Cüneyt Ceyhan, Nasrullah oğ.1947 do.

15-Vedat Erkaçmaz, Sabri oğ.1948 do.

16-Zeki Bozarslan, Ahmet oğ.1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ.1939 do.

18-Akif Işık, Mehmet oğ.1953 do.

19-Fikri Müjdecı, Aziz oğ.1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğu tasvip olunur.

Ekrem Samur

(imza)

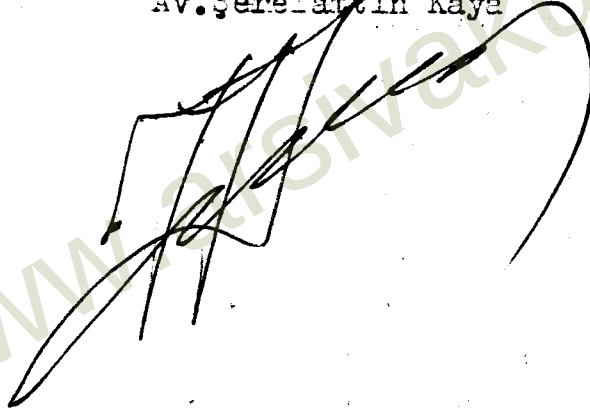
Diyarbakır İkinci Noteri

ŞEKİP SÜELKAN

(Mühür ve imza)

Aslı gibidir.17.7 .1971

Av.Şerefattin Kaya

(24/3)

169
3 ✓

24/3

Y. No. 06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ
Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim ~~iz~~ de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ~~me-z~~ Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüga, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikâmesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan feragat ve feragatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~bazı büyük makteler ve xatıra işareti, ihtakar, hakimlik, notaryenlik, notaryenlik mübavirlikte~~ yetkili olmak üzere ve ayrıca Abzu Kabza selahiyetli olmak üzere Av. Şerafettin Kaya ve Ruşen Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere umumi vekil nasp ve tayin ~~et~~ ettik.

Adres:

- Sıkn Yönetim t utuk evinde mevkuflar
- 1-Ömer K an, Abdullah oğ. 1341 do.
 - 2-Mehmet İ ektas, Ahmet oğ. 1952 do.
 - 3-Ahmet Özdemir, Bedri oğ. 1945 do.
 - 4-Abdurrahman Demir, Zülfürrar oğ. 1955 do.
 - 5-Mehmet Baydilek, Müslüm oğ. 1954 do.
 - 6-~~Latif~~ Mehmet Eroğlu, Abbas oğ. 1955 do.
 - 7-Latif Yaşar, Mehmet Sıdık oğ. 957 do.
 - 8-İbrahim Halil Erbatur, Ali oğ. 1949 do.
 - 9-Mehmet Gemici, Ramazan oğ. 1945 do.
 - 10-Mahmut Yeşil, M. Latif oğ. 1941 do.
 - 11-Mehmet Biçimli, A. Mecit oğ. 1943 do.
 - 12-Mehmet Sıraç OKUTUCU, A. Hamit oğ. 933 do.
 - 13-Yusuf Kılıçer, Mehmet oğ. 1950 do.

UMUMİ VEKÂLETNAME

14-Cüneyt Ceyhan, Nasrullah oğ.1947 do.

15-Vedat Erkaçmaz, Sabri oğ.1948 do.

16-Zeki Bozarslan, Ahmet oğ.1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ.1939 do.

18-Aktifışık, Mehmet oğ.1953 do.

19-Fikri Müjdeci, Aziz oğ.1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğu tasvip olunur:

Ekrem Samur

Diyanbakır İkinci Noteri

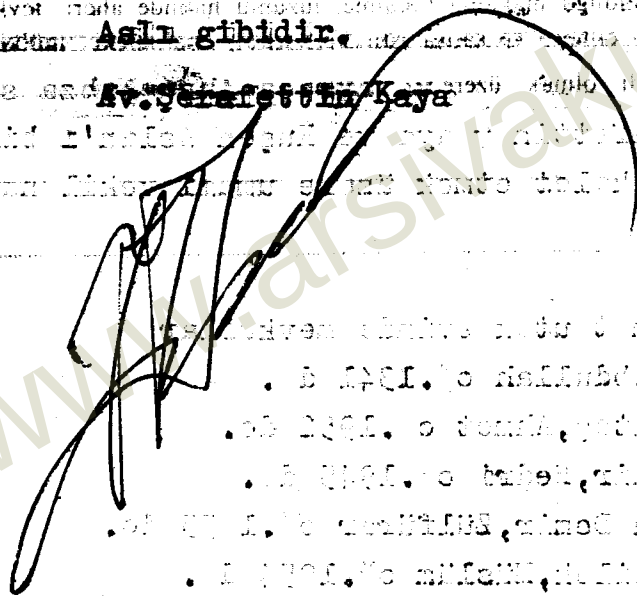
(imza)

ŞEKİP SÜELKAN

(Mühür ve imza)

Aslı gibidir.

Av. Feriştin Kaya

- 1- Cüneyt Ceyhan, Nasrullah oğ.1947 do.
- 2- Vedat Erkaçmaz, Sabri oğ.1948 do.
- 3- Zeki Bozarslan, Ahmet oğ.1955 do.
- 4- Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ.1939 do.
- 5- Aktifışık, Mehmet oğ.1953 do.
- 6- Fikri Müjdeci, Aziz oğ.1947 do.

Y. No. 06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

**DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ**

**Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22**

Leh ve Aleyhim ~~12~~ de açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı ~~12~~ Dava ve takiplerden, dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve defecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyizze, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve halyahaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzümü halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~izalevisuyu talep etmeye ve setna istinak icraat bulunduktan müteakiben mahkemeye~~ mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere ~~ve ayrıca ibrahim İbrahim selahiyetli olm~~ ~~Üzere Av. Şerafettin Ağa ve Rüçen Aslan'ı birlikte veya ayrı~~ ~~ayrı icrai vekalet etmek üzere umumî vekil nasp ve tayin et~~ ~~ettik.~~

Adress:

Sıkı Yönetim t utuk evinde mevkuflar

- 1-Ömer K an,Abdullah oğ.1341 do.
- 2-Mehmet K ektas,Ahmet oğ.1952 do.
- 3-Ahmet Özdemir,Bedri oğ.1945 do.
- 4-Abdurrahman Demir,Zulfürrar oğ.1955 do.
- 5-Mehmet Baydilek,Müslüm oğ.1954 do.
- 6-Ekrem Mehmet Eroğlu,Abbas oğ.1955 do.
- 7-Latif Yaşar,Mehmet Sıdık oğ.1957 do.
- 8-İbrahim Hallil Erbatur,Ali oğ.1949 do.
- 9-Mehmet Gemici,Ramazan oğ.1945 do.
- 10-Mahmut Yeşil,M.Latif oğ.1941 do.
- 11-Mehmet Biçimli,A.Mecit oğ.1943 do.
- 12-Mehmet Sıraç OKUTUCU,A.Hamit oğ.1933 do.
- 13-Yusuf Kılıçer,Mehmet oğ.1950 do.

14-Cüneyt Ceyhan, Hamrullah oğ. 1947 do.

15-Valiye Hıncı, Sabri oğ. 1948 do.

16-Zeki Basmalan, Ahmet oğ. 1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ. 1939 do.

18-Akif Işık, Mehmet oğ. 1953 do.

19-Fikri Müjdeci, Aziz oğ. 1947 do.

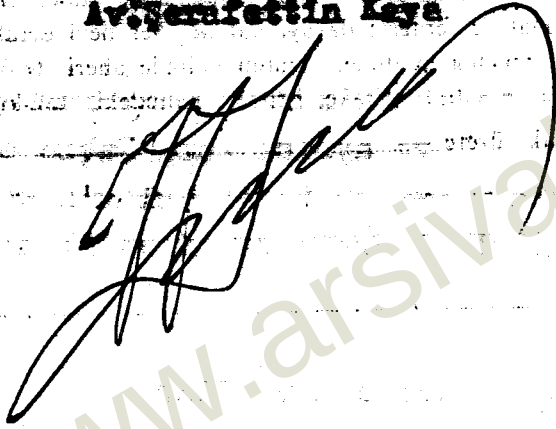
İşbu vakaletname altındaki insanların kendilerine ait olduğu ve tasvip olunur.

Karam Samur
(İmza)

Diyarbakır İkinci Noteri
ŞERİP SÜHLKAN
(Mühür ve imza)

Aslı gibidir

Av. Şerafettin Kaya

(24/1)

169
11

Y. No. 06908

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİGazi Caddesi Çarşı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim 12 de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı mas Dava ve takiplerden, dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittira, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebinde ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve kâ-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~icrai mürafa, temyiz ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibi, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebinde ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve kâ-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle,~~ ~~icrai mürafa, temyiz ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibi, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebinde ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve kâ-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle,~~ yetkili olmak üzere ve ayrıca Ahmet Mahza selahiyetli olan Özere Av. Şerafettin A. aya ve Rüben Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekâlet etmek üzere umumî vekil nâip ve tayin ettik.

Adresli

Sıkı Yönetim t evinde mevkurlar

- 1-Ömer K an, Abdullah oğ. 1341 do.
- 2-Mehmet T. ektaç, Ahmet oğ. 1952 do.
- 3-Ahmet Özdemir, Bedri oğ. 1945 do.
- 4-Abdurrahman Demir, Zulfürar oğ. 1955 do.
- 5-Mehmet Baydilek, Müslüm oğ. 1954 do.
- 6-Ahmet Mehmet Eroğlu, Abbas oğ. 1955 do.
- 7-Latif Yağar, Mehmet Sıdık oğ. 1957 do.
- 8-İbrahim Halil Erbatur, Ali oğ. 1949 do.
- 9-Mehmet Gemici, Ramazan oğ. 1945 do.
- 10-Mehmet Yegil, M. Latif oğ. 1941 do.
- 11-Mehmet Biçimli, A. Necit oğ. 1943 do.
- 12-Mehmet Sıraç OKUTUCU, A. Hamit oğ. 1933 do.
- 13-Yusuf Kılıçer, Mehmet oğ. 1950 do.

14-Cüneyt Ceyhan, Namrullah oğ.1947 do.

15-Vedat Erkaçmaz, Sabri oğ.1948 do.

16-Zeki Bozarslan, Ahmet oğ.1955 do.

17-Bahri Evliyaoğlu, Mehmet oğ.1939 do.

18-Aki f. Işık, Mehmet oğ.1953 do.

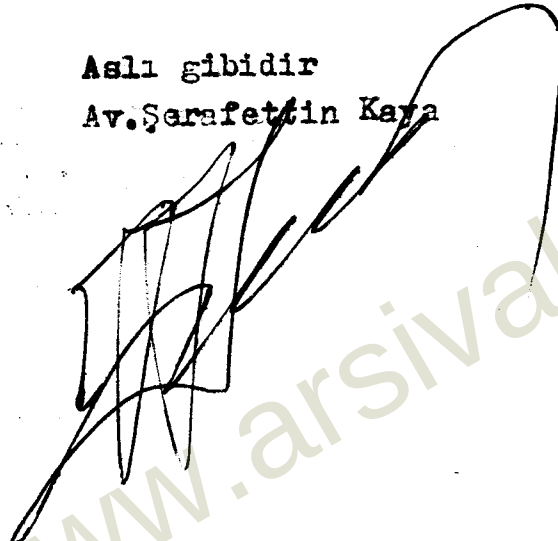
19-Fikri Müjdecı ,Aziz oğ.1947 do.

İşbu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait olduğu tasvip olunur.

Ekrem Samur
(İmza)

Diyarbakır İkinci Noteri
ŞEKİP SÜELKAN
(Mühür ve imza)

Aslı gibidir
Av.Şerafettin Kaya

(23)

Y. No. 6931

UMUMİ VEKÂLETNAME

DİYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİGazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı..... Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüga, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, ze, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yıhaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere ve ayrıca ahzu kabze'de selahiyetli olarak Van Barosu Avukatlarından Av.Şerafettin Kaya, Ruşen Arslan ve Veyisi Zeydanlıoğlu'nu birlikte ve ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere umumi vekil nasp ve tayin ettik.

Adres :

- 1- Halit Güneş, Süleyman oğlu 947 D.
- 2- M.Nuri Çamlıbel Şahamettin oğ.942.D.
- 3- A.Cengiz Çamlıbel, Şahamettin oğlu 946 D.
- 4- Mustafa Özbay, Zahir oğ.1937 D.
- 5- İsa Geçit, Hasan oğ.945 D.
- 6- Cemil Fazla, Kadri oğ.936 D.
- 7- İsmail Beşikçi, Üsnü oğ.939 D.
- 8- Emin Bozarıslan, Mahmut oğ.935 D.
- 9- Yusuf Kama, Ali oğ.948 D.
- 10- Mehmet Karahan, Maruf oğ.935 D.
- 11- İhsan Yavuztürk, Halil oğ.949 D.

ADRES 3 D.Bakır Ürfi İdare Tutukevinde

Mevkuflar

İsleri fi kuds
Su. P. Kaya
[Signature]

ENFİL

bu vakaletname altındaki imzaların dairce
muruf Halit Güneş, A. Buri Çamlıbel, A. Cengiz Çamlıbel, Mustafa
Kaya, E. İsmail, Cengiz Kaya, İsmail Beşikçi, H. Emin Bozarslan
Yusuf Ağa, Mahmut Karahan, İhsan İsvestürk'e ait olup vaki
davet üzerine Ürfi İderi tutuk evine gidilerek altın im
za olmaları beyan ederim.

Yeminli Noter Memuru

Ekrem Sancar

(imza)

Yukarıdaki imzaların daircein tutur alanya yet

kili memur Ekrem Sancar'a ait olduğunu tasdik ederim. 17. 9

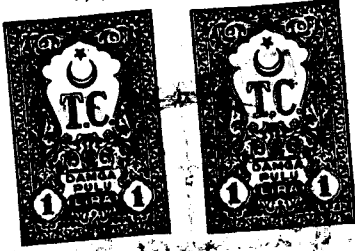
Diyanet İşleri Noteri

Yakup Sualhan

(İmza ve imza)

Amir Abdülkadir

Av. İsmail Hakkı

UMUMİ VEKÂLETNAME

Ben ve aleyhimde açılmış ve açılacak veya benim ~~Bizim~~ başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı m bilumum dava ve Takiplerden dolayı T.C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sıfat ve tarih ve suretle ~~beni~~ temsile hak ve menfaatleri ~~mi~~ muhafazası için
münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmayâ, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fেকে
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere ~~Diyarbakır Barosu Avukatlarından Recep~~
~~Azizoğlu'nu~~ Umumi Vekil Nasp ve tayin etti.m.

Adres

Mehmet Oğlu

Yusuf Kiliçer

Sıkı Yönetim Mezarathanesinde Tutuklu

Diyarbakır

Bu Günkü tarihli Umumi vekaletnamenin altındaki imzanın adı ~~Fi~~
ile sanı Sıkı Yönetim kumandanının tanıtmasıyla tanınan Yusuf Kiliçere
ait olup vaki davet üzerine sıkı yönetime gidilerek yanında altını
imzaladığını tasdik ederim. 15/7/1971

K.K.

[Signature]

5-1-1973

[Signature]

[Signature]

(21/2)

170/4

204/2

Türkiye Cumhuriyeti

Y. No. _____

C. No. _____

Noteri

Şah:2

1- Abdurrahman Demir
Mülk No. 03.055 D.

[Signature]

5- Mehmet Baydilek
Mülk No. 03.054 D.

[Signature]

6- Mehmet Eroğlu
Mülk No. 03.055

[Signature]

7- İzzet Yaşar
Mülk No. 03.057

[Signature]

8- İbrahim Halil Erbatur
Mülk No. 03.040 D.

[Signature]

9- Mehmet Akat
Mülk No. 03.041 D.

[Signature]

10- Mehmet Topal
Mülk No. 03.041 D.

[Signature]

11- Mehmet Dıkkat
Mülk No. 03.041 D.

[Signature]

12- Alişan Özalp
Mülk No. 03.030 D.

[Signature]

13- Yusuf Kılıç
Mülk No. 03.031 D.

[Signature]

14- Mehmet Beyhan
Mülk No. 03.047 D.

[Signature]

15- Vedat Ersoy
Mülk No. 03.048 D.

[Signature]

16- Ali Bozarslan
Mülk No. 03.050 D.

[Signature]

17- Şehit Akil
Mülk No. 03.051 D.

[Signature]

18- İzzet Işık
Mülk No. 03.052 D.

[Signature]

19- Şehit Akil
Mülk No. 03.053 D.

[Signature]

Türkiye Cumhuriyeti

Y. No. _____

C. No. _____

Sah: 3

Noteri

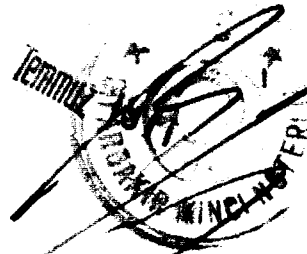
Bugünkü tarihli vekaletname altındaki im-
zaların dairece maruf bulunanlar İmer Kan, Mehmet
Tektaş, Ahmet Özdemir, Abdurrahman Demir, Mehmet Pay-
dilek, Mehmet Eroğlu, Latif Yaşar, İbrahim Halil
Erbaşur, Mehmet Gemicci, Mahmut Yeşil, Mehmet Fıçınalı
M. Sıraç Okutucu, Yusuf Kılıçer, Cüneyt Ceyhan, Vedat
Erkaçmaz, Zeki Bozarslan, Bahri Evliyaoğlu, Akif İçi
ve Fikri Müjdeci'ye ait olup vaki davet uzorine
siki yönetim tutuk evine gidilerek altını imzala-
mış olduklarını beyan ederim.

Yeminali Noter Memur

Ekrem Samur

Yukardaki imzanın dairesinin tekrar almaya yet-
kili memuru Ekrem Samur'a ait olduğunu tasdik ede-
rin. 16.7.971

DIYARLIK İKİNCİ
SEKİP GÜELKAN

(20)

06681

Y. No.

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim ~~başkaları~~ başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı m..... Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametene, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere..... D. Bakır Barosu avukatlarından Av.

İbrahim H. Ersöz'ü umumi vekil tayin ettim.

Adres:

Dr. Ahmet Melik

Askeri Garnizonunda tutuk.

İşbu vekaletname altındaki imzanın şahsen marufum bulunan Dr. Ahmet Melik'e ait olup vaki davet üzerine Çrfi idare tutuk evine gidilerek altını imzalamış olduğunu beyan ederim.

Yeminli Noter memuru

Ekrem Samur

Yukardaki imzanın dairinin tahrir almaya yetkili memuru Ekrem Samur'a ait olduğunu tasdik ederim.

Diğerbaki İkinci Noter
SEKİP ŞİTELKAN

UMUMİ VEKALETNAME

Leh vealeyhinde açılmış veya açılacak veya birin başkaları ele
ismiş ve açılmasının bilimum dava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin
lerinin, Daire ve müesseselerinin her kısın ve derecesinde her sıfat ve tarh ve
sile biri temsile hak ve menfaatlarının muhafazası için mümasip göreceği m
ifaya itiraz, temyiz tadeyin muhakeme ve tasdihi karar taleplerinde bulunmaya
la ve layihaları inasıyla vermeye, inasıyla her türlü adli ve idari davalara
tüzülü takipler açmaya, şahit göstermeye, yemin teklif kabul ve reddi keşif tale
ve ve keşifte bulunmaya ahli vakuf ve ahli hibre tayin ve asline, ihtiyati
, ihtiyati ve terai haciz vas ve fıkke, her türlü terai takiplerinde temyiz ve
suratlarında bulunmaya, teblig ve tebellüğe, protesto ve ihtarnam keşide ve
itasına, reddi hakim ve, ana ve katibe, davadan aferağı ve f eragatı davayı kabul
ve ibraya, ilamların terasını istemeye, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekce
on tahsil edeceği paraları ahem kabaa, bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı
başkalarında tevkil ve tevrık ve asle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu
kullarından Hücel Önen, Fikri Gürbüz Yıldızhan Fuhsin Ekinci, Evranun Barosun Ay
irindan. Ali Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı olarak terai vekalet etmek üzer
muni vekil nasp ve tayin ettik. 9.7.1971

- Adres
- 1- Fikri Ziya Ekinci
 - 2- Ahmet Önder
 - 3- İsmail Başkaya
 - 4- Fedat Erhan
 - 5- Fikri Yıldız
 - 6- Sakir Bulutoglu
 - 7- Ali İyik
 - 8- Yusuf Kama
 - 9- Mehmet Yegül
 - 10- Mehmet Dığınli
 - 11- Abdurrahman Demir
 - 12- Cemil Fuzla
 - 13- Ömer Çayhan
 - 14- Cemil Yıldırım
 - 15- Mehmet Emin Tektaş
 - 16- Şiray Okutucu
 - 17- Ömer Kan
 - 18- Ali İzzet Ömer
 - 19- İbrahim Eröner
 - 20- Asim Kahraman
 - 21- Yusuf Kiliçer
 - 22- Ömerdullah Altın
 - 23- Sakir Yıldız
 - 24- Fikri Paçacı
 - 25- Dr. İsmail Akbul
 - 26- Dr. Fikri Sernayık
 - 27- Ferruh Arıtepe Özener
 - 28- Edip Karahan
 - 29- Zeki Çamurcan
 - 30- Hıncı Kangoz

İmza

.....

Aslı gibidir.
Av. Fuhsin Ekinci

Fikri G. Yıldızhan

Diyarbakır I. Neter Vekili
SALİH ERİŞ
(Resmî mühür ve imza)

UMUMİ VEKALETNAME

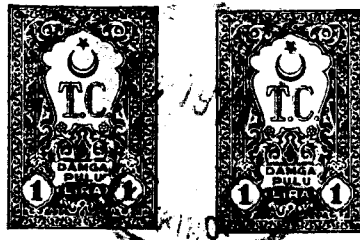
Leh ve aleyhimize açılmış veya açılacak veya bizim başkaları aleyhine açmış veya açacağımız bilumum dava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, İstisnalarının, Daire ve Müesseselerinin her kısım vederecesinde her sıfat vetari ve suretle bizi temsile hak ve menfaatlarımızın muhafazası için münasip görülen muameleleri ifaya, itiraz, temyiz, idareyi muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layihaları imzasıyla vermeye imzasıyla her türlü adli ve idari davalarda her türlü takipler açmaya, şahit göstermeye, yemin teklif kabul, ve re keşif talep etmeye ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve atama ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fiske her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebellüğe, protesto ve ihdam me keşide ve cevap itasına, reddi hakim aza ve katibe, Davadan feragat ve feragat davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil ceği ve gere kse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kabza, bu selahiyetlerin her kısmı veya tamamıyla başkalarının da tevki ile teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından Fıcel Önen, Fikri Gürbüz Yıldızhan, Tahsin Erzurum Barosu Avukatlarından M. Ali Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı olarak vekalet etmek üzere Umumi vekil Nasp ve Tayin ettik. 9.7.1971

Adres:

	İmza
* 1-Tarık Ziya Ekinici *	"
2-Ahmet Özdemir *	"
3-İsmail Beşikçi	"
* 4-Vedat Erkaçmaz *	"
* 5-Fikri Müjdecî *	"
6-Bahri Evliyaoglu *	"
* 7-Akif Işık *	"
8-Yusuf Kama	"
* 9-Mahmut Yeşil -	"
* 10-Mehmet Biçimli -	"
* 11-Abdurrahman Demir *	"
12-Cemil Fazla	"
13-Cüneyt Ceyhan -	"
14-Canip Yıldırım	"
15-Mehmet Emin Tektaş *	"
16-Sırac Okutucu -	"
* 17-Ömer Kan +	"
18-Halit Güneş	"
19-İbrahim Erbatır *	"
* 20-Kasım Kahraman *	"
21-Yusuf Kiliçer *	"
* 22-Übeydullah Aydın *	"
* 23-Sabri Yıldız *	"
24-Nuri Paçacı -	"
25-Dr. İsmet Akgül	"
26-Dr. Nuri Sarmaşık *	"
27-Ferruh Kurtcepe Özener *	"
* 28-Edip Karahan *	"
* 29-Zeki Bozaslan *	"
30-Rısgo Kangöz	"

Bu günkü tarihli Umumi vekaletname altındaki imzaların Tarık Ziya Ekinici, Ahmet Özdemir, İsmail Beşikçi, Vedat Erkaçmaz, Fikri Müjdecî, Akif Işık, Yusuf Kama, Mahmut Yeşil, Mehmet Biçimli, Abdurrahman Demir, Cemil Fazla, Cüneyt Ceyhan, Canip Yıldırım, Mehmet Emin Tektaş, Sırac Okutucu, Ömer Kan, Halit Güneş, İbrahim Erbatır, Kasım Kahraman, Yusuf Kiliçer, Übeydullah Aydın, Sabri Yıldız, Nuri Paçacı, Dr. İsmet Akgül, Dr. Nuri Sarmaşık, Ferruh Kurtcepe Özener, Edip Karahan, Zeki Bozaslan ve Rısgo Kangöz'e ait olup Sıkı Yönetim Askeri Ceza Evine gidilerek imzaların alınmış olduklarını tasdik ederim. 9.7.1971

1. Noter Vekili
Salih Eriş

X (17)

Y. No. 655

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ

Gazi Caddesi Çarşı
İç Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Leh ve Aleyhim.....de açılmış ve açılacak, veya benim ~~xbizim~~ başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı..... Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametne, Davayı temyiz, ze, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve halyihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere ~~D. Bakır Barosa~~ ~~Avukatları~~ ~~Av.~~

Şeref İncoğlu'nu umumî vekil nasp ve tayin ettim.

Adres:

İbrahim Güçlü

D. Bakır Örfi idare tutuk evinde

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzanın İbrahim Güçlü'ye ait olduğunu, Sıkıyönetim tutuk evine gidilerek yanında altını imzalamıştır.

Yeminli Noter Memuru

Ekrem Samur

Yukarıdaki imzanın dairenin tahrir alaya yetkili memuru Ekrem Samur'a ait olduğunu tasdik ederim. 7.7.1971

Diyarbakır Noterlik Dairesi
7.7.1971

İstiklal

[Signature]

7

X

**Gazi Caddesi Çarşılı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22**

Leh ve Aleyhim 12 de açılmış ve açılacak, veya benim - bizim başkaları aleyhlerinde açmış ve açacağı 112 Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametine, Davayı temyize, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yıhaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, ~~icrai istida talebi etmeye ve sulh işi ikrake, icrai istida talebi etmeye ve~~ ~~mülkiyete kalbe vekalet olmak üzere ve ayrıca ehzu kalbe sellahiyyetli olmak üzere~~ Van Barosu avukatlarından Av.Şerafettin Kaya, Ruşen Aslan'ı birlikte veya ayrı ayrı icrai vekalet etmek üzere umumi vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

Sıkı Yönetim Evinde mevkıflar

- 1-Zülküf Şahin, Mikail oğ. 943 do.
- 2-Fikret Şahin, Mikail oğ. 948 do.
- 3-Ferit Uzun, Sefer oğ. 950 do.
- 4-Yümnü Budak, Hüsnü oğ. 947 do.
- 5-Hasan Acar, Hasan oğ. 949 do.
- 6-Zeki Kaya, Hasan oğ. 947 do.
- 7-Mehmet Demir, Mahmut oğ. 946 do.
- 8-İhsan Aksoy, Mecit oğ. 1944 do.
- 9-M. Sıraç Bilgin, Abdülhamit oğ. 1945 do.

İş bu vekaletname altındaki imzaların kendilerine ait ol-
duğu tasvip olunur.

Ekrem Samur
(imza)

Diyarbakır İl Noteri
ŞEKİP SÜELKAN
(Mühür ve imza)

Aslı gibidir.

Av. Serafettin Kaya

Asli gibidir.
Av. Serapettin Ka

T.C.
Diyarbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

(15)

Y. No.: 66/10

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhimde açılmış ve açılacak veya benim Bizi başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı bilumum Dava ve Takiplerden dolayı T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sifât ve tarih ve suretle temsil hak ve menfaatleri muhafazası için münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmayâ, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe, Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icral haciz vaz ve fekke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve tebelluğ, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kapza

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Diyarbakır Barosu Avukatlarından Ethem Niyazi-
Umumi Vekil Nasp ve tayin etti.

BUDAK

Adres

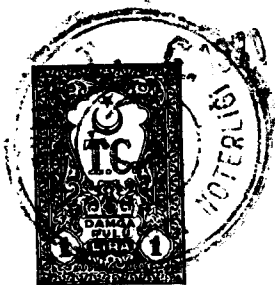
- 6 Temmuz 1971

Müşü C. Yümmü Budak

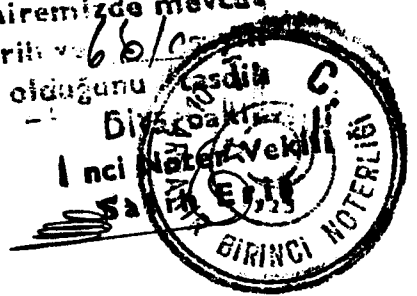
3. Üretmenler Sokakında 2. Kafer Apt. 1. Dük Kat 5 No:19 de Olup
Halen Sıkı Yönetim Nezarethanesinde Tutuklu

Diyarbakır

Bu Günkü tarihli umumi vekaletnamenin altındaki imranın adı ile seni Sıkı Yönetimin Humandani tarafı ile tanınan Yümmü Budak ait olup vaki davet üzerine sıkı yönetime gidilerek yanında altını imzaladığını tasdik ederim. 6/7/1971

Bu suretin dairemizde mevcut
- 6 Temmuz 1971 tarih ve 66/10
aslinin aynı olduğunu tasdik
ederim.
Diyarbakır
1. Noter Vekili
Sa
4/12

T.C.
Diyarbakır 1. Noter Vekili
SALİH ERİŞ

(14)

Y. No.: 6196

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim ~~iz~~ açılmış ve açılacak veya ~~başka~~ Bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı ~~miz~~ bilumum Dava ve Takiplerden dolayı T. C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her
sifat ve tarih ve suretle ~~bizi~~ temsile hak ve menfaatleri ~~mizin~~ muhafazası için
münasip göreceği muâmeleleri ifaya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi
karar taleplerinde bulunmayâ, Istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle
her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe,
Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf
ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fekke
her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, tebliğ ve
tebelluğa, Protesto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve
Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icra-
sını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek
paraları ahzu kapza ~~XXXX~~

x

x

x

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle
yetkili olmak üzere ~~Diyarbakır Barosu avukatlarından YÜCEL ÖNEN TAHSİN~~
rı icrai vekalet ~~KİNCİ ve FİKRİ GÜRBÜZ YILDIZHAN'ı birlikte veya ay~~
etmek üzere ~~.....~~ Umumi Vekil Nasp ve tayin etti, k.

Adres

1- NACİ KUTLAY

2- M.ŞİRİN BALTAŞ

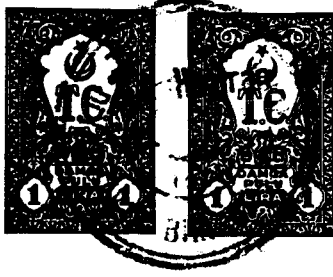
3- BAHATTİN ERYILMAZ

4- NIYAZİ TATLICI

Diyarbakır Sıkıyönetim Ceza evinde
Tutuklular.

Diyarbakır

Bugünkü tarihli taahhütname altındaki imzaların adları ile sanları Sıkıyönetim Komutanlığının tanıtması ile tanınanlar Naci KUTLAY, M. Şirin BALTAŞ, Bahattin ERYILMAZ ve Niyazi TATLICI'ya ait olup Sıkıyönetim Ceza evine gönderilerek yanamada altını imzaladıklarını tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş bir senesi Haziran ayının Ymri dördüncü günü. 24/6/1971

142 / 2

22

Ankara
Altıncı Noteri
Zihni Taşkiran

Tuna Cd. Tuna Han No. 9
Yenişehir - Ankara

Tel. : 12 12 00
: 18 33 22

VEKÂLETNAME

Vekil eden : SABRİ ÇEPİK-NEZİR ŞEMİKANLI-MÜMTAZ KÜTAN
ve İBRAHİM GÜÇLÜ
Ankara Merkez Ceza evinde Tutuklu

Vekil edilen : AV. ALİ KARAHAN
Ankara Barosu avukatlarından

Leh ve aleyhimizde açılmış ve açılacak Bilumum
Dava ve takiplerden dolayı.

T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, dairelerinin ve müesseselerinin her
kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle **bizi**
temsile hak ve menfaatları **mizi** muhafaza için münasip göreceği mu-
ameleleri ifaya, resen davalar ikamesine, şahit ikame ve kabul ve redde,
yemin teklif kabul ve redde, keşifler talebine, deliller iradesine, ehli vukuf,
hibre ve hakem tayin ve azline, protesto ve ihtarname keşidesiyle cevaplar
itasına, tebliğ ve tebellüğe, haczi ihtiyati ve ihtiyati tedbir ve icrai haciz-
ler vaz ve fekkine, icra muamelelerini takip ve intaca, temyiz ve itiraza,
temyiz ve icra mürafaları talep ve icrasına, tashihi karar tavzihi karar ve
ladei muhakeme taleplerinde bulunmağa, dilekçe ve lâyhalar tanzim ve imza
ile ilgili makam ve mercilere takdime, velhasıl hukuk ve menafinin muha-
faza ve müdafaası zımında kanunen benim yapabileceğim bilcümle muame-
leleri tıpkı benim gibi ifa ve icraya, başkanlarını da tevkil teşrik ve azle,
wezun olma k üzere AV. ALİ KARAHAN'ı Genel vekil
tayin ettik.

Vekiledenler: SABRİ ÇEPİK-NEZİR ŞEMİKANLI

MÜMTAZ KÜTAN

İBRAHİM GÜÇLÜ

Bu Vekâletname altındaki imzaların şahıs ve hüvi-
yetlerini bildiğimiz ve tanıdığımız yukarda isimleri
yazılı şahıslara ait olduğuna beyan ve şahadet ederiz.
Merkez Ceza evinde

Gardiyanlar

Hüseyin Coşkun

Kemal Yılmaz

Harç pulları daire nus-
hasına yapıştırılmıştır.

Gar Sıyemlar
Hüseyin Çoşkun

İşbu vekaletname altındaki imzaların şahıs ve hüviyetleri
vekaletname altındaki Merkez Ceza evi gardiyanlarından Hüseyin
Çoşkun ile Kemal Yılmaz'ın şahadet ve beyanlarından anlaşılan
Merkez ceza evinde tutuklu SABRİ ÇEPIK, MEZİR SEMİKANLI, MÜMTAZ
KOTAN ve İBRAHİM GÜÇLÜ'ye ait olduğu nu onaylarım. Bindok,zyüz
yetmişbir yılı Mart ayının ikinci Salı günü. 2.3.1971
O.Unal

200-10-
122-1771
200-10-
122-1771
www.arsivakurdi.org

Türkiye Cumhuriyeti

ANKARA 6. NOTERLİĞİ

(12)

Y. No. :

C. No. :

Ankara
Altıncı Noteri
Zihni Taşkıran

Tuna Cd. Tuna Han No. 9
Yenişehir - Ankara

Tel. : 12 12 00
18 33 22

VEKÂLETNAME

Vekil eden : SABRİ ÇEPİK-NEZİR ŞEMİKANLI-MÜMTAZ KÖTAN
ve İBRAHİM GÜÇLÜ
Ankara Merkez Ceza evinde Tutuklu

Vekil edilen : AV. ALİ KARAHAN
Ankara Barosu avukatlarından

Leh vealeyhimizde açılmış ve açılacak Bilumum
Dava ve takiplerden dolayı.

T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, dairelerinin ve müesseselerinin her
kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle bizi
temsile hak ve menfaatları mızı muhafaza için münasip göreceği mu-
ameleleri ifaya, resen davalar ikamesine, şahit ikame ve kabul ve redde,
yemin teklif kabul ve redde, keşifler talebine, deliller iraesine, ehli vukuf,
hibre ve hakem tayin ve azline, protesto ve ihtarname keşidesiyle cevaplar
itasına, tebliğ ve tebellüğe, haczi ihtiyati ve ihtiyati tedbir ve icrai haciz-
ler vaz ve fekkine, icra muamelelerini takip ve intaca, temyiz ve itiraza,
temyiz ve icra mürafaları talep ve icrasına, tashihi karar tavzihi karar ve
ladei muhakeme taleplerinde bulunmağa, dilekçe ve lâyhalar tanzim ve imza
ile ilgili makam ve mercilere takdime, velhasıl hukuk ve menafilmin muha-
faza ve müdafaası zımında kanunen benim yapabileceğim bilcümle muame-
leleri tıpkı benim gibi ifa ve icraya, başkanlarını da tevkil teşrik ve azle,
Mezun olma k üzere AV. ALİ KARAHAN'ı Genel vekil
tayin ettik.

Vekiledenler: SABRİ ÇEPİK-NEZİR ŞEMİKANLI

MÜMTAZ KÖTAN İBRAHİM GÜÇLÜ

Bu Vekâletname altındaki imzaların şahıs ve hüvi-
yetlerini bildiğimiz ve tanıdığımız yukarıda isimleri
yazılı şahıslara ait olduğuna beyan ve şahadet ederiz.
Merkez Ceza evinde

Gardiyanlar

Hüseyin Coşkun

Kemal Yılmaz

Harç pulları daire nus-
hasına yapıştırılmıştır.

İşbu vekaletname altındaki imzaların şahıs ve hüviyetleri vekaletname altındaki Merkez Ceza evi gardiyanlarından Hüseyin Çoşkun ile Kemal Yılmaz'ın şahadet ve beyanlarından anlaşılan Merkez ceza evinde tutuklu SABRİ ÇEPIK, NEZİR ŞEMİKANLI, MÜMTAZ KOTAN ve İBRAHİM GÜÇLÜ'ye ait olduğu nu onaylarım. Bindok,zyüz yetmişbir yılı Mart ayının ikinci Salı günü. 2.3.1971
O.Unal

YERİNDEN NOTERİ
KEMAL YILMAZ
16.11.1971
2.3.1971

www.arsivakurd.org

T. C.
ANKARABirinci
Noterliği

MEHMET KARTAL

Telefon : 11 11 48

Belediye Yanı B.
Toygar Apt. Kat 1

VEKALETNAME

Umumi

~~İbni ve İbrahim'in açılması veya açılacak adli~~
~~idari bilirgen davaları. teki piden...~~

Dolayı T. C. Mahkemelerinin, meclislerin, dairelerinin ve müesseselerinin her bir kısım ve derecesinde her sıfat, tarik ve suretle ^{Bani} ~~Bir~~ temsile, dâva açmaya, açılmış olan dâvaları kabul ve takibe, şahit ikamesine, yemin teklif, kabul veya reddine, protesto keşidesiyle cevap itasına, tebliğ ve tebellûğa keşif icrasına, ehli-vukuf ve hakem nasp, tâyin ve azline, ihtiyatî ve icraî hacizler vaz ve fekkine, icra dairelerinde, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay ve diğer devlet dairelerinin kâffesinde takibi umur ve muameleye, mürâffaaya, temyizi dâvaya, tashihi karar ve iadei muhake-me talebine ve her nevi evrak, istida ve lâyihaları imza ve takdime, tahkime, reddi hâkim ve kâtibe, tazminat talebine ve lüzumunda aharını tev-kil, teşrik ve azle, birlikte veya ayrı ayrı icraî vekâlete

mezun ve selâhiyettar olmak

üzere

TARAFINDAN
TARAFINIZDAN

~~Osman, Orhan İzzet KÖK, Halit Salga Ural, Yusuf Selvi,~~
~~Ali Can, Ali, Süreyya Körmüzoğlu ve İzzet ve İzzet'in~~
~~vekil nasp ve tayin~~
EYLEDİK

A D R E S Ankara Merkez Cezaevinde tutuklu

İbrahim GÜÇLÜ, MÜNTAZ KATAN, SABRİ ÇEPİK,

NEZİR ŞENİKOLİ

At. Duygulu

Müntaz Katan

Sabri Çepik

Bu vekalet ~~İzzet'in~~ imzalı rın zat ve hüviyetlerini
tanıdığımız İbrahim Güçlü, Müntaz Katan, Sabri Çepik ve
Nezir Şenikolî'nin olduğunu testik ederiz

Müntaz

Müntaz

MEHMET KARTAL

HÜSEİN COSKUN

Bu vekalet ~~İzzet'in~~ bu vekalet ~~İzzet'in~~ 1 imzalı
zat ve hüviyetleri yukarıdaki tariften anlaşılacak
İbrahim Güçlü, Müntaz Katan, Sabri Çepik, Nezir
Şenikolî'nin olduğunu testik ederim 17/12/970

970/506

(8)

Türkiye Cumhuriyeti

ANKARA 6. NOTERLİĞİ

Y. No.:

C. No.:

Ankara
Altıncı Noteri
Zihni TaşkıranTuna Cd. Tuna Han No. 9
Yenişehir - AnkaraTel. : 12 12 00
18 33 22

VEKÂLETNAME

Ankara'da Merkez Ceza evinde Tutuklular

Vekil eden : MUMTAZ KOTAN, NEZİR SEMİKANLI, İBRAHİM GÜÇLÜ ve SABRİ ÇEPİK

Vekil edilen : Van Barosu Avukatlarından

CENGİZ ÇETİN - ŞERAFETTİN KAYA ve RÜŞEN ARSLANLeh ve aleyhimize açılmış ve açılacak Bilurum
davalarla takiplerinden dolayı -----

T. C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, dairelerinin ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle bizleri ---- temsile hak ve menfaatları mızın muhafaza için münasip göreceği muameleleri ifaya, resen davalar ikamesine, şahit ikame ve kabul ve redde, yemin teklif kabul ve redde, keşifler talebine, deliller iraesine, ehli vukuf, hibre ve hakem tayin ve azline, protesto ve ihtarname keşidesiyle cevaplar itasına, tebliğ ve tebellüğe, haczi ihtiyati ve ihtiyati tedbir ve icrai hacizler vaz ve fekkine, icra muamelelerini takip ve intaca, temyiz ve itiraza, temyiz ve icra mürafaları talep ve icrasına, tashihi karar tavzihi karar ve ladei muhakeme taleplerinde bulunmağa, dilekçe ve lâyhalar tanzim ve imza ile ilgili makam ve mercilere takdime, velhasıl hukuk ve menafinin muhafaza ve müdafaası zımında kanunen benim yapabileceğim bilcümle muameleleri tıpkı benim gibi ifa ve icraya, başkanlarını da tevkil teşrik ve azle, Ahzu kabze, sulh ve ibraya, davadan feregate ve feraceti davayı kabule, 466 sayılı kanun gereğince tazminat talebinde bulunmağa, bizleri birlikte veya ayrı ayrı temsile, müştereken veya tünferiden hareketle debilmek üzere Van Barosu Avukatlarından CENGİZ ÇETİN, ŞERAFETTİN KAYA ve RÜŞEN ARSLAN'ı vekil nasp ve tayin eyledik.

Vekil eden :

MUMTAZ KOTAN - NEZİR SEMİKANLI - İBRAHİM GÜÇLÜ ve SABRİ ÇEPİK

İşbu Vekâletname altındaki imzaların şahıs ve hüviyetlerinin bildirilmiş ve tanıdığımız Mumtaz Kotan, Nezir Semikanlı ve İbrahim Güçlü ile Sabri Çepik'e ait olduğunu beyan ve şahadet ederiz.

Şahitler: Ankara'da Merkez Ceza evinde Gardiyanlar

Sakir Özdemir

Harç pulları daire nususasına yapıştırılmıştır.

Noter kâğıdı

Nümune : 1

T. C.

Silvan

NOTERİ yr

Rizu Turan

RE'SEN UMUMİ VEKÂLETNAME

Bu gün bin dokuz yüz Yetmiş senesi

ayının

günü

Ben aşağıdaki imza mühürden vası Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının
bahçeylediği selâhiyetler hain ve yeminali

Noteri

Hususi dairemde vazife başında iken yanıma gelen
ve ibraz edilen Silvan nufus memurluğunun 24.11.1970
tarihli nufus kayıt örneğinin e göre Mescit mahallesi
H:33,C:1-2,Sa:42 de kayıtlı mahmuttan olma.fatmadan
doğma, 4.12.934 doğumlu ABDULKERİM CEYHAN ve hacican
köyü H:15,C:6,Sa:96 da kayıtlı abdulhamitten olma
hamziyeden doğma 1.1.947 doğumlu Mahmut Okuducu

Bana müracaatla Re'sen bir kat'a Umumi Vekâletname tanzim et-
mekliğimi istedi. Kendisinin kanunî ehliyetine hain olduğunu bitahhik
anladım. Silvan mescit mahallesinden abduallah oğlu 91
doğumlu Sabri Eskiyecek, Mescit mahallesinden Musta
fa oğlu Mahmut çelik

şahit ve muarraf sıfatile hazır bulunuyorlardı. Bu şahitlerin şahadete mani
bir halleri olmadığı sorularak anlaşıldı.

Bunun üzerine şu şekilde taktirre başladı. (Bu güne kadar bizim
tarafımdan başkaları aleyhinde açılmış ve bundan böyle açılacak ve kexa
başkaları tarafından da izim aleyhinde açılmış ve açılacak her
nevi davalar ve ihtilâflı meselelerden dolayı. A)

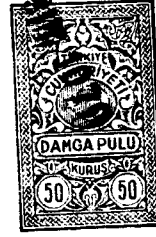
(10)

130
2/5

202/2

T. C.
ADLİYE VEKALETİ
T.C.

NOTERİ

UMUMİ VEKÂLETNAME

Müvekkili

Acıcan Köyünden A. Mehmet oğlu Mahmut Okuducu
2-Mecidiyeköy mahallesinden Mahmut oğlu Abdurkerim Ceyhan

Vekili

Dişarbakır şarosunda kayıtlı
AVUKAT : İHSAN BİÇİCİ

2- " YUSUF ERİNCİ

Umumi sayı

3- " TALİT EKİNCİ

4- " YÜCEL ONEN

Hususi sayı

5- " HALİT KARAKOC

Yapıldığı ve tasdik edildiği

İzmir notaryatından 24.11.1970 tarihinde

İzmir Basımevi - İzmir

X

(9)

170

12

Y. No.

C. No.

bizleri

A) Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde, her sıfat ve tarik suretli temsil hak ve menfaatları mülki muhafaza ve muhafazası emrinde münasip göreceği muamele ifaya arzuhal ve lâyihâ tanzim edip kendi imza ile ait olduğu mercelere vermeğe, keşif, ekli-vukuf, hakem muhasip, şindik tetkikatı istemeğe, ekli-vukuf hakem, muhasip, şindik, şahit tayin ve azline, bunları kabul, ve redde,

tebliğ ve tebellüğe. İhtarname ve proses ve şerhine ve cevap itasına ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz ve delillerin tespitini istemeğe, ihtiyatı haciz icrai haciz çevirmeğe layh vealeyhte konulmuş ve konulacak tedbir ve hacizlerin ref ve fekkini talep kabul ve redde ve itiraza, temyiz, tashihi karar ve icrai muhakeme teleplerinde bulunmağa bunların mürafalara icra mürafalarında dahi bizleri temsile, Mahkemelerden vesaire devairlerden sadır olacak ilâmat ve evrakiyemi infaz ve icrasını talep ve takip mesun ve selahiyattar olmak üzere Avukat insan biçici, yusuf ikinci, tahsin ikinci, lücel önen Hamit karakeç

Beyanı Kr.

Harç

Noter

Yazı

% 50 zam

Damga

Posta

Yekûn

Sureti umumiyede vekil nasp ve tayin eyle (dik) diye beyan ve söyleme leri üzerine işbu Re'sen Umumi vekâletname münderrecatın şahitler yanında kendi lerine ni okudum, mealini anlattım anılamamın tam ve istedikleri gibi yapıldığını beyan ve tasdik etmeleri üzerine hepimiz imzaladık ve mühürledik. Bin dokuz yüz yetmiş senesi

kasım ayının yirmidördüncü Salı günü

24.11.1970

Şahit

Mahmut Çelik

Şahit

Sabri Eksiyecek

Vekâlet veren

1- Abdul kerim Ceyhan

2-Mahmut Okuducu

Türkiye Cumhuriyeti

ANKARA 6. NOTERLİĞİ

(7)

Y. No. :

C. No. :

Ankara
Altıncı Noteri
Zihni Taşkiran

Tuna Cd. Tuna Han No. 9
Yenişehir - Ankara

Tel. : 12 12 00
18 33 22

Sh: 2

Mahallinde imzalanan işbu Vekaletname altındaki imzaların ilişik sahifede isim ve adresleri yazılı şahitlerin tanıtılmaları ile tanınanlar Mümtaz Kotan, Nazir Çemikenli, İbrahim Hıçlı ve Sabri Çepik'e ait olduğunu testik ederim. Bin Dokuz Yüz yetmiş yıla ekim ayının yirmi yedinci günü. 27.10.1970

Daire No: 920/506 es.

Arşivimden Kamusal işlere
Kaleme 5-1-1971

I. S. H.

Harç pulları daire nüshasına yapıştırılmıştır.

VEKALETNAME

ANKARA 6.NOTERLİĞİ

31421

VEKİL EDENLER : 1-CANİP YILDIRIM, 2-MEHMET EMİN BOZASLAN, 3-ZEKİ TEKEŞ, 4-MEHMET DEMİR, 5-MÜMTAZ KOTAN, 6-SABRİ ÇEPİK, 7-TARİK ZİYA EKİNCİ, 8-MUSA ANTER 9- NEZİR ŞERMİHANLI.

VEKİL EDİLENLER: 1- D.bakır Barosu avukatlarından Av.Şeref İncoğlu, Av.TAHSİN EKİNCİ, Av.YÜCEL ÖNEN, Av.ABDÜLHAMİT KARAKOÇ, Elazığ Barosu Avukatlarından Av.KEMAL BURKAY, Erzurum Barosu avukatlarından Av.M.ALİ ARSLAN, Ankara Barosu avukatlarından Av.TURGUT AKIN, İstanbul Barosu avukatlarından Av.ALİ YAŞAR

Leh ve aleyhimizde açılmış ve açılacak olan bilumum dava ve icra takiplerinden dolayı T.C.Mahkemelerinin, Meclislerinin dairelerinin ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle bizleri temsile hak ve menfaatlerimizi muhafaza için munasip göreceği muameleleri ifaya, resen davalar ikamesine, şahit ikame ve kabul ve redde, yemin teklif kabul ve redde, keşifler talebine, deliller iraesine, ehli vukuf, hibre ve hakem tayin ve azline, protesto ve ihtarname keşidesiyle cevaplar itasına, tebliğ ve tebellüğe, haczi ihtiyati ve ihtiyati tedbir ve icrai hacizler vaz ve fekkine, icra muamelelerini takip ve intaca, temyiz ve itiraza, temyiz ve icra mürafaları, tasahihi karar tavzihi karar ve iadei muhakeme taleplerinde bulunmağa, dilekçe ve layihalar tanzim ve imza ile ilgili makam ve mercilere takdime, velhasıl hukuk ve menafiimin muhafaza ve müdafaası zımında kanunen benim yapabileceğim bilcümle muameleleri tıpkı benim gibi ifa ve icraya başkalarını da tevkil teşrik ve azle, mezun ve yetkili olmak, münferiden veya müctemian vazife görmek üzere, Diyarbakır Barosu avukatlarından Av.ŞEREF İNCEOĞLU, Av.TAHSİN EKİNCİ, Av.YÜCEL ÖNEN, Av.ABDÜLHAMİT KARAKOÇ, Elazığ Barosu avukatlarından Av.KEMAL BURKAY, Erzurum Barosu avukatlarından Av.M.ALİ ASLAN, Av.ALİ YAŞAR ve Av.TURGUT AKIN'ları vekil tayin ettik.

N.Seven

Vekil: Musa Anter Tarık Ziya Ekinci

Canip Yıldırım, Mümtaz Kotan Sabri Çepik, Mehmet Emin Bozaslan
Nezir Şermihanlı Zeki Tekeş Mehmet Demir

ŞAHİTLER: Bu muamelede vaz olunan imzalar aşağıda adları yazılı şahıslara ait olduğunu ve tanıdığımızı şahadet ederiz.

1- Gardiyan

2- Gardiyan

Vahip Şahin

Hacı Yaşara

İşba vekaletname altındaki imzaların Tarık Ziya Ekinci, Canip Yıldırım, Nezir Şermihanlı, Mehmet Emin Bozaslan, Zeki Tekeş, Musa Anter Mümtaz Kotan, Sabri Çepik ve Mehmet Demir'lere ait olduğunu ve imzaların mahallihde imzalandığını tasdik ederim. Bin dokuz yüz yetmiş yılı Ekim ayının ondokuzuncu Pazartesi günü. 19/10/1970

ASLI GİBİDİR.
19/10/1970

[Signature]
Av. Turgut Akın

S U R E T

ONDOKUZUN NOTER
11898

Y.No:

V E K A L E T N A M E

VEKİL EDEN : Canip Yıldırım - Atilla Sarp
Merkez Ceza evinde tutuklu

VEKİL : Avukat M. TURGUT AKIN (Av. ŞAKİR KEÇELİ Yozgat
Ankara Barosu Avukatlarındaki Barosu Avukatı
Anafartalar, Işıklar od. Ganioglu İş Hanı Kat:4
No: 32 - ANKARA

....Leh.ve.aleyhimizde açılmış.ve. açılacak.bilumun
dava ve takiplerden ve ihtilaflardan dolayı.....
dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve
müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat, tarık ve suretle
beni temsile, hak ve menfaatlarımın muhafaza ve temini için münasip
göreceği muameleleri ifaya, tebliğ ve tebellüğe protesto keşido ve
cevaplar itasına, verilecek rapor ve kararlara itirazda bulunmağa,
şahit ikame ve istima veya reddine, yemin teklifine, ihtiyatî ve
icraî hacizler vaz ve fekkine, ehli-vukuf, ehlihibre tayin ve azline
keşifler icrasına, nakli dâvaya, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay ve
diğer devairi devletin kâffesinde takibi umur ve muameleye, mürafaaya
ve müdafaaya, temyizi dâvaya, tashihi karar ve iadel muhakeme tale-
binde bulunmağa ve her nev'i evrak, istida ve layihaları imza ve
takhime, tahkime, reddi hâkim ve kâtibe velhasıl kanunen bu hususlarda
yapılması icap eden bilcümle işleri son dereceye kadar takip ve intaca
ve dâva açmağa, dâvadan feragat ve feragatı dâvayı kabule başkalarını
da tevkil, teşrik ve azle mezun ve selâhiyettar olmak üzere Ankara
Barosu Avukatlarından TURGUT AKIN'ı umumî vekil tayin ettim.

Yozgat barosu Av. ŞAKİR KEÇELİ

TEVKİL EDEN: CANİP YILDIRIM.
İmza

Bu vekâletname altındaki imzaların şahas ve hüviyet
tarafımızca malum bulunan Canip Yıldırım'a ait olduğunu
ve huzurumuzda imzaladıklarını bilir ve şahadet ederiz.
Merkez Cezaevi gardiyanları: ...VAHİP ŞAHİN... HACI YARAR
.....

RESMÎ MÜHÜR VE İMZA

Bu vekâletname örneği
aslının aynıdır.

AV. M. TURGUT AKIN

[Handwritten signature]

Y. No. : 13020

UMUMİ VEKÂLETNAME

Diyarbakır Noterliğinden Tasdikli 7/4/1958 Tarih ve 4188/681
Savılı Umumi Vekaletname ile ahiride tevkile selahiyetli bulun-
duşum Müvekkilim Dr.Tarik Ziya Ekinci'ye Vekaleten :-:-:-:-:-

Leh ve aleyhimde açılmış ve açılacak veya benim/bizim başkaları aleyh-
lerine açmış ve açacağı : : : : bilumum Dava ve Takiplerden dolayı T.C. Mah-
kemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde
her sifât ve tarih ve suretle kendisi için hak ve menfaatları nın muhafaza-
sı için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz ladeyi Muhakeme ve
tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasıyla vermeğe im-
zasıyla her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göster-
meğe, Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli
vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz
ve fекke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya,
Tebliğ ve tebelluğa, Proyosto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim
aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilam-
ların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil
edilecek paraları ahzu kabza XXXXXX

XXX

Bu yetkilerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Dişarbakır Barosu Avukatlarından TAHSİN EKİNCİ'ye

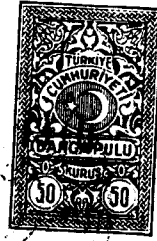
Bil Vekale :-:-:-:-: Umumi Vekil Nasp ve tayin ettim

Adres

Dr. Tarık Ziya Ekinci Umumi Vekili
Avukat Esref İncəoğlu
Diyarbakır

Bu gııkkıı Tarıhıı Umumi vakaletname altındaki imzanın adı ile sanı daırece maruf Esref İnc-oğlu'na ait oldu-ğunu tasdik ederim. 16/10/1970

(3)

11906

Y. No.

UMUMİ VEKÂLETNAME

DIYARBAKIR
İKİNCİ NOTERLİĞİ
Gazi Caddesi Çarşı
İş Han Kat 2
Tlf. : 13 22

Kendi nefsimi esaleten ve D.Bakır 1. Noto lüğinden tasdikli 14.12.966 tarih ve 13478 sayılı vekaletnameye müsteniden başkalarının da tevkile selahiyetli bulunduğum müvekkilelerim Sabiha Çıkındaş, Fatma Cizin Budak ve Selma Yıldırım'ın vekaleten..... de açılmış ve açılacak, veya benim başkaları..... Lehi ve Aleyhimde açılmış ve açılacak, veya benim başkaları..... aleyhlerinde açmış ve açacağı Dava ve takiplerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarik ve suretle beni temsile, hak ve menfaatlerimin muhafazası için lüzumlu göreceği her muameleyi ifaya, tebliğ ve tebellüğe, ihtarname, protesto keşide ve cevap itasına, verilecek kararlar aleyhinde ittiraza, şahit ikamesine ve reddine, Reddi hakim, aza ve katibe yemin teklif kabul ve reddine, Res'en davalar ikametene, Davayı temyiz, temyiz ve icrai mürafa ve duruşmalarda hazır bulunmaya, icra takibine, ihtiyatı ve icrai hacizler vaz ve fekkine, ehli vukuf ehli hibre tayin ve azline keşif talebine ve keşifte bulunmaya, nakli dava, tashihi karar ve iadei muhakeme talebinde bulunmaya, sulh ve ibraya, davadan ferağat ve ferağatı davayı kabüle, her nevi evrak, istida ve la-yihaları imza ve ait olduğu makama takdime, lüzumu halinde aheri tevkil, teşrik ve azle, izaleyişuyu talep etmeye ve satışa iştirake, iştirak halindeki mülkiyeti müşterek mülkiyete kalbe yetkili olmak üzere.....

Ethem Niyazi Budak'ı bilesile ve bilvesile umumî vekil nasp ve tayin ettik.

Adres:

Canip Yıldırım

Diyarbakır Öbütaş Blok Apt;

B Bloku Kat:2 No:5 Diyarbakır

Bu Günkü tarihli bu vekaletname altındaki imzanın dairesince maruf Bulunan Canip Yıldırım'a ait olduğunu tastik ederim;

8/9/970

Diyarbakır İkinci Noterliği
SEKİP SÜELHAN

8 Eylül 1970

T.C.
Diyarbakır 1. Noter Vekilli
~~XXXXXX~~
SALİH ERİŞ

Y. No. : (2)

UMUMİ VEKÂLETNAME

Leh ve aleyhim de açılmış ve açılacak veya benim/~~Bizim~~ başkaları aleyhlerine açmış ve açacağı m bilumum Dava ve Takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve Müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarih ve suretle beni temsile hak ve menfaatlari m1 muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya, itiraz, Temyiz iadeyi Muhakeme ve tashihi karar taleplerinde bulunmaya, istida ve layhaları imzasiyle vermeğe imzasiyle her türlü adli ve idari davalarla her türlü takipler açmaya, Şahit göstermeğe, Yemin teklif kabul ve redde keşif talep etmeğe ve keşifte bulunmaya ehli vukuf ve ehli hibre tayin ve azline, ihtiyatı tedbir, ihtiyatı ve icrai haciz vaz ve fекke her türlü icra takiplerinde temyiz ve icra murafaalarında bulunmaya, Tebliğ ve tebelluğa, Proyosto ve ihtarname keşide ve cevap itasına, reddi Hakim aza ve Katibe, Davadan feragat ve feragatı davayı kabule sulh ve ibraya, ilamların icrasını istemeğe, gerek haricen tahsil edeceği ve gerekse icraen tahsil edilecek paraları ahzu kabza

Bu selahiyetlerin bir kısmı veya tamamı ile başkalarının da tevkil teşrik ve azle yetkili olmak üzere Ankara Barosu avukatlarından ALİ KARAHAN'ı

Umumi Vekil Nasp ve tayin etti. m.

Adres

Dr. Tarık Ziya EKİNCİ

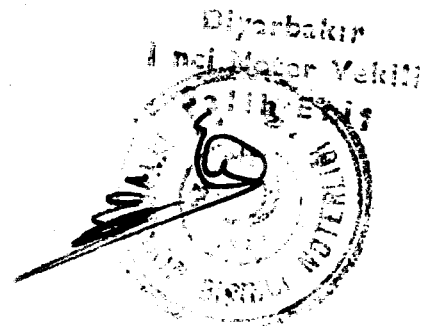
İzzetpaşa Caddesi No:17 Kat:2²

Diyarbakır

22 Ağustos 1970

1970

Bugünkü tarihli vekaletname altındaki imzanın adı ile aynı dairece maruf bulunan Dr. Tarık Ziya EKİNCİ'ye ait olduğunu tasdik ederim. 2/9/1970

(SÜRET)

Y.NO:4188
C.NO:681

UMUMİ VEKALETNAME

İsh ve aleyhimde açılmış ve açılacak veya benim başkaları aleyhlerimde açmış veya açacağım bilumumdava ve takiplerden dolayı T.C. Mahkemelerinin, Meclislerinin, Daire ve müesseselerinin her kısım ve derecesinde her sıfat ve tarık ve suretle beni temsile hak ve menfaatlarımın muhafazası için münasip göreceği muameleleri ifaya imzasıyla davalar ikamesine imzasıyla her türlü istidave layihaları tanzim ve takdime, itiraz ve temyizle sulh ve ibraya davadan feragat ve feragatı davayı kabule ahzu kabza şahit ikamesine ve istimalına ehli vakuf sindik hibre hakem ve muhasip tayin ve aslâne keşif ve muayene talebine keşifte ve muayenede ve hakem uruşmalarında reddi hakim aza ve katibe tashihi karar ve idai muhakeme talebine yemin teklif kabul ve reddine ihtiyati tedbir ve ihtiyati ve icrai hak ve vaz ve fekkine icra takiplerinde temyiz ve icra mürafaalarında bulunmaya protesto keşidesine veya cevap itasına tebliğ ve tebellüğe ilanlar istihsaline ilamların infazını talebe icabında başkalarında tevkil teşrik ve azle hasılı kanunun benim yapabileceğim her bir işi beni temsilen takip imza ikmal ve intacı yatkılı olmak üzere D. Bakır Barosu Avukatlarından Esref Inceoğlu'nu umumî vekil nâşp ve talin ettim. 7.Nisan 1958

ADRES :

Dr. Tarık Ziya Ekinçi

D. Bakır İzzet paşa cad. serbest

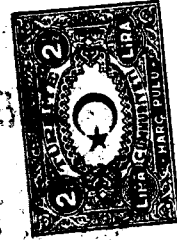
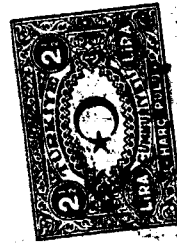
dahiliye mütehasısı.

D. Bakır Noterê

Agâh Arman

(Resmî Mühür-İmza)

Aslinin Aynıdır
Av. Esref Inceoğlu

1675

K. K.
10-12-82
48. 7

Sıkı Yönetim Askeri Mahkemesi Başkanlığına
Diyarbakır

Konu: Görevsizlik itirazı

Görev.kamu düzeni ile ilgili ve davanın her safhasında iler sürülebilien,mahkemece resen nazara alınması gereken bir hukuki müessesedir. Yargılama hukukumuzun ,görev durumunu bu derece titizlikle düzenlemiş olması,yargı hakkının kötüye kullanılmaması ve vatandaşın güvenliği ile ilgili olmasındandır.Bu bakımdan kanunlarımız mahkemelerin görevlerini teker teker belirtmiştir.

Bir kişinin işlediği suçtan dolayı "Genel Adli Mahkemelerde" yargılanması asıldır.Genel Adli Mahkemelerin dışındaki mahkemelerin davaya bakabilmesi için kanunlarda özel bir hükmün bulunması lâzımdır.Nitekim asker olmayan kişilerin "Askeri Yargıya"tabi olma şartlarını da kanunlarımız özel şekilde düzenlemiştir.

Anayasanın 138. ve 353 sayılı kanunun 11.maddesine nazaran, asker olmayan kişilerin askeri yargıya tabi olma şartlarını şu şıklarda top uyabiliriz.

A)-Askeri Ceza kanununun 55,56,57,58,59,63,64,81,93,94,95, 100,102. maddeleri ile 148.maddesinin B fıkrasındaki suçları işlemek,

B)-1110 sayılı kanunda belirtilmiş olan birinci askeri yasak bölgelerdeki nöbetçi,devriye,inzibat gibi askeri kişilerin ,askerlik görevini yaptıkları sırada veya bu ödevlerdaden dolayı fiili taaruzda bulunma veya hakaret etmek,

C)-Diğer kanunlarca askeri mahkemelerde yargılanmaları öngörülme.

İşte 1402 sayılı kanunda kanunda öngörülen askeri yargıya tabi olma şartı C şikkına girmektedir.Konumuzu ilgilendirmesi bakımından 1402 sayılı kanundaki görev durumunu inceliyelim.

1402 sayılı kanunda 15.maddesi "Sıkıyönetim altına alınan yerlerde aşağıdaki suçları işleyenler ve bunların suçlarına iştirak edenler Sıkıyönetim Komutanı tarafından istenildiği takdirde,sıfat,meslek ve memuri yetleri ne olursa olsun Sıkıyönetim komutanı nezdindeki askeri mahkemelerde yargılanır" dedikten sonra A bendinde de T.C.K.nun 141 ve 142.maddesinde belirtilen suçları işleyenlerin askeri mahkemelerde yargılanacağı belirtili vor.

Bu madde,birinci fıkrada belirtildiği gibi,sıkıyönetim sara sinda ve sıkıyönetim altına alınan yerlerde uygulanır.Demekki soyut olarak bu suçların işlenmesi ,sıkıyönetim mahkemesinde yargılanmayı gerektirmiyor. Sıkıyönetim mahkemesinde yargılanabilmek için iki şartın birden birleşmesi gerekir:

1-Suç,zaman bakımından sıkıyönetim içinde işlenmiş olmalı,

2-Suç,yer itibarile sıkıyönetim bölgesi içinde işlenmiş olmalıdır.

Hal böyle olmakla birlikte,1402 sayılı kanunun 15.maddesine 13.üncü madde ile istisna getirilmiştir.Bu maddeye göre"Sıkıyönetim ~~ile~~ ilânına sebep olan suçları ,sıkıyönetim ilânından evvel işlemiş olanlarla ,sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla irtibatı buluna suçları işleyenlerin davalarına Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılır." Demekki sıkıyönetim ilânından evvelki suçlara sıkıyönetim mahkemelerinin bakabilmeleri için:

a)-Suçun sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan olması,

b)-Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koyduğu herhangi b suçla irtibatı bulunmalıdır.

Müvekkillerimiz isnad olunan suçları sıkıyönetim ilânından çok önce işlemişlerdir.Yine müvekkillerimize isnad olunan suçun "sıkıyöneti Askeri Mahkemelerinin el koymuş olduğu herhangi bir suçla irtibatı yoktur". Acaba müvekkillerimize isnad olunan suç sıkıyönetim ilânını gerektirne suçla

K. K.
10-12-92
48. 7

Sıkı Yönetim Askeri Mahkemesi Başkanlığına
Diyarbakır

Konu: Görevsizlik itirazı

Görev.kamu düzeni ile ilgili ve davanın her safhasında iler sürülebilien,mahkemece resen nazara alınması gereken bir hükuki müessesedir. Yargılama hukukumuzun ,görev durumunu bu derece titizlikle düzenlemiş olması,yargı hakkının kötüye kullanılmaması ve vatandaşın güvenliği ile ilgili olmasındandır.Bu bakımdan kanunlarımız mahkemelerin görevlerini teker teker belirtmiştir.

Bir kişinin işlediği suçtan dolayı "Genel Adli Mahkemelerde" yargılanması asıldır.Genel Adli Mahkemelerin dışındaki mahkemelerin davaya bakabilmesi için kanunlarda özel bir hükmün bulunması lâzımdır.Nitekim asker olmayan kişilerin "Askeri Yargıya"tabi olma şartlarını da kanunlarımız özel şekilde düzenlemiştir.

Anayasanın 138. ve 553 sayılı kanunun 11.maddesine nazaran, asker olmayan kişilerin askeri yargıya tabi olma şartlarını şu şıklarda toplamayabiliriz.

A)-Askeri Cezâ kanununun 55,56,57,58,59,63,64,81,93,94,95, 100,102. maddeleri ile 148.maddesinin B fıkrasındaki suçları işlemek,

B)-1110 sayılı kanunda belirtilmiş olan birinci askeri yasak bölgelerdeki nöbetçi,devriye,inzibat gibi askeri kişiler,askerlik görevini yaptıkları sırada veya bu ödevlerdâden dolayı fiili taaruzda bulunma veya hakaret etmek,

C)-Diğer kanunlarca askeri mahkemelerde yargılanmaları öngörülme.

İşte 1402 sayılı kanunda kanunda öngörülen askeri yargıya tabi olma şartı C şikkına girmektedir.Konumuzu ilgilendirmesi bakımından 1402 sayılı kanundaki görev durumunu inceliyelim.

1402 sayılı kanunda 15.maddesi "Sıkıyönetim altına alınan yerlerde aşağıdaki suçları işleyenler ve bunların suçlarına iştirak edenler Sıkıyönetim Komutanı tarafından istenildiği takdirde,sıfat,meslek ve memuri yetleri ne olursa olsun Sıkıyönetim komutanı nezdindeki askeri mahkemelerde yargılanır" dedikten sonra A bendinde de T.C.K.nun 141 ve 142.maddesinde belirtilen suçları işleyenlerin askeri mahkemelerde yargılanacağı belirtiliyor.

Bu madde,birinci fıkrada belirtildiği gibi,sıkıyönetim sırasında ve sıkıyönetim altına alınan yerlerde uygulanır.Demekki soyut olarak bu suçların işlenmesi ,sıkıyönetim mahkemesinde yargılanmayı gerektirmiyor. Sıkıyönetim mahkemesinde yargılanabilmek için iki şartın birden birleşmesi gerekir:

- 1-Suç,zaman bakımından sıkıyönetim içinde işlenmiş olmalı,
- 2-Suç,yer itibarıyla sıkıyönetim bölgesi içinde işlenmiş

olmalıdır.

Hal böyle olmakla birlikte,1402 sayılı kanunun 15.maddesine 13.üncü madde ile istisna getirilmiştir.Bu maddeye göre"Sıkıyönetim ilânı ile nina sebep olan suçları ,sıkıyönetim ilânından evvel işlemiş olanlarla ,sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla irtibatı buluna suçları işleyenlerin davalarına Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılır." Demekki sıkıyönetim ilânından evvelki suçlara sıkıyönetim mahkemelerinin bakabilmeleri için:

- a)-Suçun sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan olması,
- b)-Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koyduğu herhangi b

suçla irtibatı bulunmalıdır.

Müvekkillerimiz isnad olunan suçları sıkıyönetim ilânından çok önce işlemişlerdir.Yine müvekkillerimize isnad olunan suçun "sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koymuş olduğu herhangi bir suçla irtibatı yoktur". Acaba müvekkillerimize isnad olunan suç sıkıyönetim ilânını gerektirir mi?

danmadır ?.

Anayasanın 124.maddesinde "savaş hali,savaşı gerektirecek bir durum başgöstermesi,ayaklanma olması veya vatan veya cumhuriyete karşı li ve Eylemli bir kalkışma olduğunu gösterir kesin belirtilerin ortaya ması sebeble " sıkıyönetim ilân edilir denmektedir.Bakanlar Ku Vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma olduğu ka la sıkıyönetim ilânına karar vermiş ,bazı bölgelerde sıkıyönetim ilân tir.

Sıkıyönetim olağanüstü bir durumdur.Vatandaşlar için pek ço kümlülükler ve kısıtlamalar doğurur.Bunun içindirki gerçekten anayasa belirtilen hallerin var olması halinde sıkıyönetim ilân etmek gerekir olmaz sebeplerle sıkıyönetim ilânı ,halika güvensizlik ve yöneticilere da değişik bir tavır takınma durumu yaratır.Bu böyle olduğu gibi sıkı timin gerektirdiği kısıtlamaları,istisnai hükümleri (Anayasaya ve kan aykırı olarak) idarenin isteği ile genişletmek ,olur olmaz olaylara u mak vatandaş ta aynı duygunun uyanmasına sebep olur.Hukukun üstünlüğü si her zaman olduğu gibi sıkıyönetimde de geçerli olmalıdır.

Bütün bu açıklamalardan sonra meseilenin özü olan ve müvekk mize isnad olunan suçlardaki fiillerin "Vatan ve Cumhuriyete karşı ku ve eylemli bir kalkışma" sayılıp sayılmıyacağı konusunu inceliyelim.

Müvekkillerimizin çoğu " DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAĞI" adında yasal örgütün üyeleridir.Bazıları ise bu örgüte üye olmamakla birlikte gütün kültürel çalışmalarına katılmış kişilerdir.Devrimci Doğu Kültür ise cemiyetler kanununa göre kurulmuş ve çalışmalarında bu kanuna gö rülmüştür.Bu örgüt,yöneticileri hakkında kamu davası ve kendisi hakkın kapatılma davası açıldıktan sonra bile ,kanunlara uygun şekilde çalış na devam etmiştir.

Örgütün ve bütün üyelerinin çabaları "Türk ve Kürt halkını deşliğini,birlik ve beraberliğini sağlamak için" yapılan ve fikir pila kalan çalışmalardır.Tüzüğünde de belirtildiği gibi D.D.K.O gayesine ul için konfranslar,açık oturumlar tertip etmek ,gazete,dergi çıkarmak se deki kültürel çalışmalarda bulunur.Zaten örgütün kuruluşunda bu yana bülten çıkarmak,konferans,açık oturumlar tertip etmek ,bir tak kültürel çalışmalarda bulunmak ve anayasa ve kanunların vermiş olduğu dayanarak miting ve gösteri yürüyüşü tertip etmekten öteye bir faaliye olmamıştır.

Örgüt ve üyelerinin gayesi tüzük,bülten ve çeşitli vesilele kamu oyuna açıklanmıştır.Bütün gaye "Türkiyexx halklarının sömürüden eşit ve kardeşçe bir arada yaşamalarının tenini için çalışmaktır."Bunu içinde tarini ve sosyolojik bir gerçek olan ve çeşitli vesilelerle de tin resmi belgelerince kabul edilen Kürt halkının varlığını kabul et rt halkının ,diline,kültürüne saygı gösterilmesini istemek,insan hak evrensel beyanamesinin ışığı altında Kürt hakkının asimile edilmesine, kiyede yalnız Kürt halkının yaşadığı bölgede var olan Komando zulmüne, ağalarına,aşiretçiliğe devrimci bir açıdanx karşı çıkmaktır.

DDKO. Üyeleri ve onlarla ilgili görülüp sanık mevkiinde b kişilerxx,bütün eylemlerini demokratik ve kanunlara uygun şekilde yür lerdir.Hiç bir eylemlerinde güvenlik kuvvetleri en ufak dahi olsa,bir tışma içine girmemişlerdir.Hiç bir üyenin üzerinde ,meskeninde ve işy yapılan aramalarda bir silah ele geçirilmiş değildir."D.D.K.O. ve müvek lerimin gayelerini "Kuvvetli ve eylemli bir kalkışma şeklinde yürütmek diklerindax dair dosyada,en ufak bir delil yoktur.

Anayasanın 124 ncü maddesinde belirtilen "Vatan ve Cumhuri karşı ve eylemli kalkışmadan",silah tedariki,sebotaj hazırlıkları,soy adam kaçırmak gibi sonradan ayaklanmaya dönüşecek ,zora dayanan eyleml kastedilmektedir.Yoksa kanunların gösterdiği usul ve şartlar içinde yapılmış demokratik eylemler kastedilmiş değildir. Tutarona örgütünün Brezilyada,Azbek kurtuluş örgütününKora da,Bosk örgütünün Ispanyada,Hu örgütünün Filipinlerde,Filistin Kurtuluş Örgütünün Ortadoğuda yaptığı eylemleri "Kuvvetli ve eylemli kalkışma"ya örnek olarak gösterebiliriz killerimin eylemleri ile bu örgütlerin eylemleri arasında benzerlik b mak imkansızdır.

Türkiye de Kürt Halkının aslında anayasanın tanıdığı olduğu;Demokratik hakların demokratik yollardan elde edilmesi çabası hiç bir şekilde bölülük sonucu doğurmamıştır.Ortalığı bulanık göstermek isteyenlerin yolları ki zamanda bir balon gibi sönmüştür.Ne ayaklanmaya hazır gizli organizasyonlar ne de iddia edildiği gibi silah depoları ortaya çıkarılmıştır.Doğuda köylülerdeki Sosyo-Ekonomik yapının sonucu,her evde,her zaman bulunan silahlar başka anlamlara getirmek,her köyden çıkan 3-5 silahı şaşaa ile ilan etmek oyuna yanıltmak kastından başka bir şey değildir.

Iddianameye göre,müvekkillerimize isnat edilen suçlar"Milli duyguları zayıflatmaya matuf cemiyet kurmak,Milli duyguları zayıflatıcı propoganda yahut komünizm propogandası yapmaktır.Yüksek mahkemeniz elbetteki bu çeşit suçların ancak fikir pılanında işlenebileceğini takdir eder.Nitekim doktrin ve mahkemelerin tatbikatı I41 ve I42 inci maddelerdeki suçları fikir suçları olarak nitelermektedir.Şayet fikir çalışmaları ve propogandayı Vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli kalkışma olarak nitelersek,Sultanhamit devrine rahmet okutmuş oluruz.

Müvekkillerimizin işledikleri söylenen ve iddia edilen suçları Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince bakılan davalarla ve Sıkıyönetim bölgesinde işlenen ,mahkemenizin yetkisi içine giren suçlarla rabitasının bulunmadığı açıktır.Bu husus dosyadaki evraklarla sabit olduğu gibi,iddianamede anlaşılmaktadır.Böyle bir durum olsaydı ,ilgi iddianamede açıkça belirtilirdi.

Bu nedenlerle ki suç,sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlarda değildir.

Konuya birde kanunların yürürlük açısından bakalım;Kanunların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren meydana gelen olaylara uygulanacağı aslında kendinden önceki olaylara uygulanabilmesi için kanunda özel bir hükmün bulunması gerekir.

I402 sayılı kanunun yürürlük tarihi I4/5/1971 dir.Kanunda yürürlük tarihini geriye götüren bir hüküm yoktur.Bu nedenledir ki,I402 sayılı kanun hükümler 26/Nisan 1971 de ilan edilen Sıkıyönetimle ilgili suçlara uygulanamaz.Zaten kanunlar geleceğe matuf çıkarılır.I402 sayılı kanunun I3 üncü maddesindeki"Sıkı yönetim ilanına sebep olan suçları,sıkıyönetim ilanından evvel işlenmiş olanlarla,sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu her hangi bir suçla irtibatı bulunan suçları işleyenlerin davalarına,suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılır"şeklindeki hükmün 26/Nisan 1971 günü ilan edilen sıkıyönetim ilanından evvelki suçlarla bir ilgisi olmaz.Çünkü,26/Nisan 1971 günü Sıkıyönetim ilan edilirken I402 sayılı kanun mevcut değildi.I402 sayılı kanunun I3 üncü maddesindeki hüküm,ancak ileride ilan edilecek sıkıyönetimden evvel işlenmiş olan suçlara uygulanabilir.Aksini kabul sanık aleyhine tezahür eden duruma kabul sayılı bade kanunun dayanmış bulunduğu genel prensiplerine (Sanık lehine hareket etme)müktesep hak kaidesine aykırılık teşkil eder.

Dosyadan ve iddianameden anlaşılabilecek üzere yargılama g konusu sıkıyönetim ilanından çok evvel işlenmiştir.Bu hale göre mahkemeniz bu davayı kanunla görevli olamaz,çünkü I402 sayılı kanunun bu yönle ilgili hükümleri henüz'li durumuna göre tatbik imkanı yoktur.

Ote yandan şu konu üzerinde durmanın gereği vardır.Acaba Hükümet Sıkıyönetim ilanı gerekçesi mahkemeler için bağlayıcı bir nitelik taşırmı?Nitekim mahkeme ,bir suçun Sıkıyönetim ilanına sebep olan suçlardan olup olmadığının bağımsız olarak takdir edebilir mi?

Bizce Anayasanın I32 inci maddesi karşısında 2 inci soruya ancak olumlu cevaplamak gerekir.Aksini düşünmek bağımsız mahkemeleri, idarenin ve yargı altında kabul etmek olur.Demek ki,hükümet"Kürtçülük propogandasını,kürtçülükle ilgili dernek kurmayı"Vatan ve Cumhuriyete karşı eylemli kalkışma,sıkıyönetim ilanını gerektiren bir suç olarak lanse etsen bile mahkemece,bu iddianamede anlaşılabilecektir.Suçun kanuna unsurlarını,eylemlerin zoru dayalı olup olmasını,ayaklanmaya hazır organizasyonların bulunup bulunmaması ve böylece organizasyonların vatan ve cumhuriyete karşı sanıkların bunlarla dernek ilgileri olup olmasının mahkemece ölçü kabul edilerek görev nususunda karara varılacaktır.

Nitekim,yazar İlhan Selçuk T.C.K.nunun 159 uncu maddesine aykırı hareketten dolayı,Istanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince yargılanması sırasında sanık tarafından suçun,Sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olmadığı gerekçesiyle ileri sürülen görevsizlik iddiası mahkemece kabul edilmemiştir. Sanığın kararı temyiz etmesi üzerine Askeri Yargıtay(Suçun daha ağır bir cezayı gerektirmesine rağmen)sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olmadığını kabul ederek,görev yönünden kararı bozmuştur.

Gine Askeri Yargıtay 4 Üncü Daire nin 28/9/971 gün E.389 ve K.400 Sayılı kararı ile "İstanbul Sıkıyönetim Komu tanığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi nin;T.C.K.nunun 312 inci maddesi gereğince yargılanan A.Hamdi Dinler hakkında (Sanığa isnat olunan suç,sıkıyönetimin ilanından önce işlenmiş olup suç mahiyeti icabı eylemli bir kalkışma niteliğinde bulunmaması ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülmekte olan davalarla alakalı olmadığı)gerekçesiyle "vermiş olduğu görevsizlik kararını onamıştır.

Askeri yargıtayın bu kararları Sıkıyönetim mahkemelerinin ,görev meselesine daha dikkatle egilmesine sebep olmuştur.Nitekim T.C.K.nunun 153 üncü maddesine aykırı hareketinden dolayı yargılanan DEVRİM gazetesi yazı işleri Müdürü Uluç Gürkan hakkında,Ankara 3 Üncü Sıkıyönetim Askeri mahkemesi görevsizlik kararı vermiştir.Bu kararı diğer görevsizlik kararlarının izli-cegi muhakkaktır.Yüksek mahkemenizin de bu yönde örnek olacak bir karar vereceği inancı içindeyiz.

S O N U Ç O L A R A K :

- 1-Suç asker kişiler tarafından işlenmediğinden,
 - 2-Sıkıyönetim ilanından önce işlendiğinden,
 - 3-Sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olmadığından,
 - 4-Sıkıyönetim mahkemesinde (Diyarbakır)görülen davalarla irtibatı bulunmadığından, mahkemeniz bu davaya bakmak için görevli değildir. Görevli mahkeme ~~Ankara~~ Ankara Ağır Ceza Mahkemesidir.
- Bu bakımdan mahkemenizin görevsizlik kararı vererek dosyayı görevli mahkemeye göndermesini dileriz. 10.12.1971

Avukat
Gera. ttin Kaya

Avukat
Ruşen Arslan

Avukat
Mehmet Kalfacı
M. Kalfacı

Av. Edip Altınok
E. Altınok

Avukat Ali Öncü
Ali Öncü

Av. Füat Çuvar
F. Çuvar

Av. D. Hamit Korahos
D. Korahos

Avukat E. Niyazi Budak
E. Niyazi Budak

Av. Niyazi Budak
N. Budak

Av. Y. Mehmet
Y. Mehmet

Dr. Tanrı Ziya İkinci
T. İkinci

Av. Feriye Zengin
F. Zengin

Av. Filiz Yıldırım
F. Yıldırım

6

Sıkı Yönetim Mahkemesi Başkanlığına

Diyarbakır

K O N U:Mahkemenizin müvekkillerimiz hakkındaki davaya bakmakta yetkisiz Olduğunu içerir layihadır.

1-Ceza davalarında Genel olarak yetki,suçun işlendiği mahalle göre tanzim edilmiştir.Suç nerede işlenmişse davaya görmeye yetkili mahkeme de suçun işlendiği o yer mahkemeleridir.Usul kanunlarında mahkemelerin davaya bakmaya yetkileri bu esasa göre işlenmiştir.

2-Ayrıca teşebbüste kalan,temadi eden ve murtabit suçlarda da yetki,yine suçun işlendiği yer esasına göre tanzim edilmiş,teşebbüste kalan suçlarda son icrai hareketin yapıldığı,temadi eden suçlarda en son suçun işlendiği,murtabit suçlarda esas suçun ika edildiği yer mahkemelerini 141 ve 353 sayılı kanunlar yetkili kılmıştır.(1412 S.K,Mad:8,353 S.K.Md:21,23)

3-Sıkı Yönetim mahkemelerinin görev ve yetkileri 1402 sayılı kanunla tespih edilmiştir.Bu kanunda sıkı yönetim mahkemeleri ile ilgil hükümler üçüncü bölümdedir.Üçüncü bölümün dördüncü faslı "Sıkı Yönetim Mahkemelerinin görev ve yetkileri" adını taşır.Bu fasıl sadece 15.inci maddeyi ihtiva eder ve bu madde ile sıkıyönetim mahkemelerinin görev ve yetkileri hüküm altına alır.

4-1402 sayılı kanunun 15.maddesinin birinci fıkrasında "Sıkıyönetim ilan edilen yerlerde aşağıdaki suçları işleyenler ve bunların suçları iştirak edenler meslek ve memuriyetleri ne olursa olsun sıkıyönetim komutliği nezdinde kurulan askeri mahkemelerde yargılanırlar.." denmektedir.Bu maddenin diğer fıkra ve bentlerinde sıkıyönetim mahkemesinin yetkisi ve görevi içine giren suçlar vasıf ve mahiyetleri itibarile sayılmıştır.

5-Bu maddeye göre sıkıyönetim mahkemesinin bir davaya bakabilmesi için;

a)-Davayla ilgili suçun sıkıyönetim ilan edildiği ilin hudutları dahilinde işlenmesi veya bu suça iştirak edilmesi,

b)-İşlenen bu suçların 15.maddenin b,c,d,e,f,g,h,i,j,k,l harfleri ile belirtilmiş bentlerinde gösterilen suçlardan olması gerekir.Mahkemenin yetkisi bu iki unsura göre belirlenir.

6-Ancak teşebbüste kalan suçlar,temadi eden suçlar ve birden fazla yerlerde işlenen suçlar hakkında yetki yönünden 1402.sayılı kanunda hüküm yoktur.Bu boşluğun genel hükümlere,1412 ve 353 sayılı usul kanunlar hükümlerine göre doldurulması icabeder.Zaten 1402 sayılı kanunun 18.inci maddesinde tatbik edilecek usul hükümleri bakımından 353.sayılı kanuna atıf yapılmıştır.Bu kanuna ve genel hükümlere göre yetki durumu yukarıda izah edilmiştir.

7-1402.sayılı kanunun 13.maddesi yetki ve görev bakımından istisnai bir hal yaratmış ve hüküm aytına alınmıştır.Bu madde "Sıkıyönetim ilanına sebep olan suçları,sıkıyönetim ilanından evvel işlenmiş olanlarla,sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla irtibatlı olan suçları işleyenlerin davalarına,sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi sıkıyönetim askeri mahkemelerinde..." bakılır denmektedir.

8-Bu madde sıkıyönetim ilanına sebep olan suçlar hakkında serdedmiştir.Maddenin ifade ettiği duruma göre,sıkıyönetimin ilanına sebep olan suçlara sıkıyönetim mahkemelerince bakılabilmesi için; suçun sıkıyönetim ilanından evvel işlenmesi ve adli mahkemelerde daha evvelce el konulmuş olması veya suçun sıkıyönetim mahkemesince yürütülen davalarla irtibatlı olması şart koşulmuştur.Ancak madda de bu nevi bu şartları taşıyan suçların hangi sıkıyönetim mahkemesinde bakılacağı belirtilmemiştir.1402 sayılı kanunun 15.maddesi burada da geçerlidir.

9-Mahkemeniz Diyarbakır Siirt illeri sıkıyönetim komutanlığına bağlı olarak kurulmuştur.1402 sayılı kanunun 15.maddesine göre mahkemeniz ancak Diyarbakır ve Siirt illeri hudutları içinde işlenmiş,ayni madde de nevi ve mahiyeti belirtilmiş suçlarla ilgili davalara bakmaya yetkilidir.

Bu iller hudutları dışında işlenmiş olan suçlarla ilgili davaya bakmakta mahkemenizin yetkisiz olacağını izaha lüzum yoktur.

10-Müvekkillerimize isnad olunan suçlar Diyarbakır ve Siirt illeri hudutları içinde işlenmemiştir. Suçun işlendiği yer Ankaradır. Zaten Devrimci Doğu Kültür Ocağının merkezi Ankarada bulunduğundan, çalışmalarında Ankarada yoğunlaşmıştır. Devrimci Doğu Kültür Ocağının kuruluş hazırlıkları Ankarada yapılmış ve kurulduktan sonrada kendi binasında çalışmalarını yürüttüğü iddianame ilede sabittir.

11-Yine iddianamede anlaşılabacağı üzere dava münferid olarak müvekkil-
lerimiz aleyhine açılmıştır. Diyarbakır ve siirt illeri sıkıyönetim mahkemesi
since el konulmuş bir dava ile ilgisi yoktur. Dosya içinde Diyarbakır ve Si
Siirt illeri Sıkıyönetim Mahkemesinin yargı yetkisinin genişletildiğine,
Diyarbakır ve Siirt illeri hariçinde işlenen suçlarla ilgili davaları yürüt-
meye yetkili kılındığına dair, savaş hali durumu nazara alınarak; 353 sayılı
kanunun 26.maddesine göre Milli Savunma Bakanlığınca alınmış bir karar ve
yetki belgesi yoktur.

12-Dava, mahkemenize Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesinden intikal
etmiş bulunmaktadır. Suç Ankarada işlendiği içindir ki dava Ankara mahkeme-
lerinde açılmıştır. Yine davanın evveliyatının Ankara mahkemelerinde görül-
müş olması, Ankara mahkemelerinin davaya bakmaya yetkili olduğundandır. Mahken-
lerinizce halihazırda yürütülen bu dava, Ankara Üçüncü Ağır Ceza mahkemesin-
ce görevsizlik kararına bağlı olarak gönderilen dava dosyasına bağlı kalına-
rak Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca düzenlenen iddianameye göre açılmıştır.
Suç ve Delillerde bir değişiklik mevcut değildir.

13-Bu durum muvacehesinde dosyadaki deliller, iddianamedeki açıklama,
yukarıda yaptığımız ~~karşısında~~ açıklama karşısında 1402 sayılı kanunun
13,15,353 sayılı kanunun 21,26,27 maddelerine göre müvekkillerimizi isnad
edişen suçlardan dolayı yargılamaya mahkemenizin yetkisi yoktur.

Söyleki;

A)-İsnad edilen suç, Diyarbakır ve Siirt illeri Sıkıyönetim bölgedi
içinde işlenmemiştir.

B)-Müvekkillerimize isnad olunan suçların, mahkemenizde görülmekte
olan diğer davalarla rabitası yoktur.

C)-Ankara Üçüncü Ağır Ceza mahkemesinin , görev dolayısıyla dosyayı
Sıkıyönetim makamlarını intikal ettirmesi Diyarbakır ve Siirt illeri Sıkı-
yönetim mahkemesini yetkili kılmaz. Ankarada da Sıkıyönetim Mahkemeleri var-
dır.

D)-Diyarbakır Sıkıyönetim mahkemesinin yetkisinin, Diyarbakır ve Siir
illeri Sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş suçları kapsıyacak şekilde geni-
letildiğine , Ankara ilininde bu hudutlar içine alındığına dair 1402 sayılı
kanunda bir hüküm olmadığı gibi, 353 sayılı kanunun 26.maddesine göre de sa-
vaş hali durumu nazara alınarak yetkinin genişletilmesine dair Milli Savun-
ma Bakanlığınca alınmış bir karar da yoktur.

S O N U Ç O L A R A K :

Cezadavaları usul hükümlerine hakim genel prensipler, 1402 sayılı
kanunun 13,15 ve 353 sayılı kanunun 21,26,27 maddelerine göre (suç sıkı yö-
netim mahkemelerinin görevi içinde kabul edildiği takdirde) yetkili mahkeme
Ankara Sıkıyönetim mahkemesidir. Davaya bakmakta yetkisizliğimize, dosyanın
yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesini , yetkisizlik kararı ve-
rildiği takdirde tutuklu kaldıkları günler nazara alınarak müvekkillerimin-
de kanundaki gecikmesinde mazarat bulunan hallerde yetkisiz mahkemenin ka-
rar verebileceği hususlar nazara alınarak tahliyelerine karar verilmesini
arz ve talep ederim.

Avukat
Ruşen Arslan

Avukat
Orhan Kalfacı

Avukat
Şerafettin Kaya

Av. Fırat Öner

Av. Fırat Öner

Av. Ayhan

Av. Fırat Öner

K.
12.1971.
Kaya

K.K
11.5-1972
5

DIYARBAKIR-SİİRT İLLERİ SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
(1) NO.LU. ASKERİ MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
D i y a r b a k ı r

TALEP KONUSU : MAHKEMENİN HUKUKİ OLMA VASFİNİ KAYBETTİĞİ,

- 1- Mahkemenizin C.M.U.K. ve As.Yargılama Hukuku'na aykırı olarak "KEYFİ" Davrandığı,
- 2- Mahkemeyi oluşturan üyelerin, Sanıkların Hukuki Teminatı açısından "TARAFSIZLIKLARINI" yitirmiş oldukları,
- 3- 4.mayıs.1972 günü duruşmanın "BATIL" olduğu,
- 4- Delilsiz bir "VİCDANİ KANAAT" ın hukukumuzda olmadığı, bu tür "SUBJEKTİF" bir davranışın Kanunsuz olduğu.

TALEP SAHİPLERİ: İbrahim Güçlü.(Halil İbrahim oğlu,Şereflikoçhisar,1949 doğ)
Mümtaz Kotan .(Celal oğlu,Muş,1942 doğumlu)
Sanıklar,Ankara Hukuk Fakültesinde Son sınıfta öğrenci olup
Halen Tutukludurlar.(19 ay)

TALEP'E ESAS OLAN KONULAR : 1- Duruşma Tutanaklarının Duruşmalarda cereyan eden olaylar ve Duruşma safahatı dışında tanzim edildiği,
2- Davaya esas olan Delil ve belgelerin İrad ve ikamesindeki keyfilik,
3- Yalnız aleyhteki delillerin nazara alınması,
4- Mahkeme heyetinin davranışının Ciddi olmadığı.

TALEBİMİZİN MESNETLERİ : Talebimizin mesnetlerini Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, As,yargılama Usulü kanunu ve Hukukun temel ilkelerinden aldığımız kesin ve tartışmasız olarak hükme bağlanmış USUL VE YARGILAMA ESASLARINA dayandırıyoruz.

GENEL OLARAK:

Hakkımızda başından beridir,usulsüz olarak ve kanun hükümlerine aykırı karar ve davranışlarla düzenlenen ve 19 aydır tutukluluğumuza sebep olduğu bir kamu davası ikame edilmektedir.Bu dava bir yerde,büyük ve olağanüstü manşet ve beyanatlarla kamu oyu yanıltılarak sansasyonel bir biçimde ortaya konulurken,bir yandan da üstü örtülme istenmektedir.Biz,Devrimci Doğu Kültür Ocağının mensupları olarak,uzun süredir hakkımızda Açılmış bu matuf cemiyet tesisi ve bunun propagandasını " havi bir isnat ile yargılanmaktayız.Yani;Türkiye de Türk halkından başka Bir de Kürt halkının olduğunu söylemek ve bu Halkın da bazı Demokratik talep ve istemlerini dile getirmekten sanğız.Bu konu-Hükümet tarafından bu bölgede görülmek üzere düşünülmüş,ve nasıl bir hesap yapıldığı tarafımızdan bilinmediği;Objektif bir gerçeğin mahkemeninde bunu böyle görmesi bir zorunlu davranıştır.Hukuk'a uymaktır.Ak-si halde gayri ciddilik ve usulsüz bir yargılama;meseleyi esastan koparacak,Türkiye kamu oyuna olduğu gibi Dünya kamu oyuna da şimdiye kadar uydurma olarak açıklanan ve temelinde politik düşünceler olan meseleler yalana çıkacaktır.Bunun böyle bilinerek,sanık olarak bizlere gerekli ortamın hazırlanması -na ve mahkemenin enazından kendi savunduğu Hukuk ve usul kurallarının dışına çıkmamasına gerek vardır.Biz,savunulan Hukuk içinde bir teminat istiyoruz.E-ger varsa..

A- Mahkemelerin Yargılama ile ilgili Hükümlerine riayet edilmemektedir:

Askeri Yargılama Hukukunun 177.maddesindeki,:

" DURUŞMA TUTANAĞI VE KAPSAYACAĞI HUSUSLAR...." Hükümü ile,

Yine aynı Kanunun 178.maddesindeki;

"TUTANAĞA YAZILACAK DİĞER NOKTALAR" Hükümünün öngördüğü,

-"....Sanığın dinlenen tanık veyahut bilirkişilerin ifadelerine ve okunan evrak ve belgelere ve Suç eşyasına nasıl cevaplar verdiğini,Kısacası,Duruşmada geçen bütün vakaları ve arada verilen kararları ve en son Hüküm de kapsar...ve duruşmada yargılama usulünün esaslı kurallarına uyulduğunu da açıkca kapsar."

VE;

C.M.U.K.nun buna mümasil 266.maddesi hükmünde;

Askeri mahkemece nazara alınmadığı,bunların aksine Tutanak düzenlendiği,bunların yanlışlığı hakkında müdahalenin, '..Duruşmanın inzibatını bozmak olduğu" yolundaki bir tavır olduğu,böylece,sanıkların;

"As,Yargılama Hukukunun;

179.Maddesindeki;TUTANAĞIN İSPAT KUVVETİ'ni"

Nasıl ve neye göre ortaya koyacakları yargılamanın e saslı kurallarının belirtilmesi bakımından çok önemli olmaktadır.

Duruşma tutanaklarına baştan beridir,böyle eksik ve yanlış ya da söylenmeyen sözlerin geçirilmesi karşısında sanıklar ve Vekillerimiz sık sık itiraz ettikleri halde,"..Duruşma hakimi ben istediğimi yazarım" demektedir.Nitekim;birçok celseler sanıkların Mahkeme ile atışmaları bu usul süzlüktendir.(örnek:4 mayıs.1972 duruşması)

Tutanaklar konusunda bazı örnekleri verelim:

Duruşma tutanaklarının 144. sahifesinde; Vekilimiz Av.Şerafetin Kaya'nın Mahkeme ile atışması sonucu yine dediği geçmiştir.Vekilimizir zapte geçen Konuşmasının son bölümünde;

"...Ve sözlerimin aynen söylediğim gibi zapta geçmesi lazım geldiğini ilave etti.."

bütün çabalara rağmen tamamen başka tarzda bir cümle geçirilmiş,hatta Vekilimize ben istediğimi geçerim,oturun denilmiştir.(27.mart.1972)

As.Yargılama Hukukunun 131. Maddesi Hükümü hiçbir zaman yerine getirilmemektedir.Bu madde hükmüne göre;

".....

Tehir süresi 8 günü geçtiği veya 130.maddeye göre duruşma talik olduğu veyahut Askeri Mahkeme Kurulu Arasında Kısmen veya tamamen değişiklik olduğu takdirde Askeri Duruşma tutanaklarının okunmasıyla duruşma tekrarlanır."

Buna rağmen Mahkeme Tutanığa sanıkların haberi olmadan; Değişiklik veya talik sebebiyle duruşma tutanakları okundu,veya yargılanma tekrarlandı tarzında kayıtlar koymaktadır.

Baştan sona kadar bu kayıtlar yanlış ve uydurmadır,Duruşma talik veya heyetteki değişiklik sebebiyle hiçbir zaman okunmamış ve yargılanma tekrarlanmamıştır.

Bunun yapılmaması,sanıkların bir evvelki celse ile bağlarını, ve ayrıca Vekillerimizin her zaman duruşmalara gelememeleri nedeniyle duruşma safahatıyla bağlarını kesmektedir.Çünkü;tutanaklardan her vekilin veya sanığın haberdar olması mümkün değildir,bu tutanakların eksiklikleri veya yanlışlıkları ancak bir sonraki celsede tekrarlama yapıldığı zaman ortaya çıkabilir.Kısa aralıklarla olan duruşmalarda bunun mutlak surette uygulanması zorunludur.

Örneğin;sanıklar müteaddit defalar bunu söylemişler fakat mahkeme nazara almamıştır.27.mart.1972 tarihli duruşmada bu konu zapta geçirilmiştir.Bu duruşma 8 günden fazla bir zaman aralığında ve heyetteki değişiklik olduğu zaman bu usul hükmünün uygulanması mahkemeye söylenmiştir.Tutanaklar sahife:138)

Yine Tutanaklar sahife 171 de bu konu mahkemeye bildirilmiştir. 6 Nisan. 1972 tarihli celse.

Mahkeme ayrıca her celse tutanağa "sabık karar okundu" demektedir. Şimdiye kadar böyle bir kararında okunmadığı açıktır. Bu kararların okunması sanıkların bir evvelki celse de alınan kararın ne olduğu ve bu celse de istemlerinin ona göre belli olması bakımından çok önemlidir.

Tutanaklara dikkat edilirse; sık sık "...yanlış oldu.." denilmiştir. "u sanıklara ait değildir. Mahkeme heyeti yanlış yazmaktadır. Aslında 'yanlış yazıldı'denmesi gerekir.

Okunan ve irat edilen deliller hakkında;
"Tarafların bir diyecekleri yok"

Tarzında ibareler tamamen yalandır. Sanıklara herhangi bir belge üzerinde söz verilmediği için ya da bazı kişilere mahkemenin gerekli gördüğü sorular sorulmakta ve sanıkların dedikleri de yazılmadığı için, tutanağa böylece geçmektedir.

Bu durum da usule aykırıdır;

As. Yargılama kanunu'nun 159. maddesine göre; (ve 160. mad)

"...veya herhangi bir yazılı delil'in okunmasından sonra bunlara karşı sanığın bir diyeceği olup olmadığı sorulur.

Mahkeme; Vekillere söz verdiği zaman sanıklara vermemekte, sanıklardan birisi konuştuğu zaman ki, tutanağa geçmemektedir, diğerlerine ve Avukatlara söz verilmemektedir. Bütün avukatlar konuşmuş olsa bile veya başka sanık konuşsa bile yine sanıklara bir diyeceği olup olmadığının sorulması gereklidir.

Tutanakların böyle yanlış ve eksik olmasının en açık misali Duruşma hakimlerinin değişmesi halinde görülmektedir. Bunların davada deliller konusunda sanıklara söz verme durumları ve denilenleri yazdırma durumları arasında çok büyük farklar vardır. Bu hakimlerin değişmesi halinde sanıkların aynı konuda söyledikleri arasında büyük farklar meydana gelmektedir.

Sanıklar ve vekillerimizin bazı talepleri hem tutanağa geçirilememekte ve yapılan itirazlarımız nazara alınmamaktadır. Örneğin; Deliller irad ve ikame edilince hepsinin sonunda "...mahiyeti anlaşıldı" şeklinde yazıldığı görülmektedir. Bu da tamamen yalandır, mesnetsizdir. Delillerin istenilen kısmı okunmakta ve bazen okunan bir bütün belgenin bir tek cümlesi veya kelimesi üzerinde sorular sorulmakta bunlardan alınan cevaplar tümü hakkında "mahiyeti anlaşıldı" tarzında bir anlamla tutanağa geçirilmektedir ya da bir tek sanığa bir belge hakkında bir soru yöneltilmekte ve bunun kişisel düşüncesi alınarak bunun "mahiyeti anlaşıldı" anlamında tutanağa derci sağlanmaktadır. Bu da usulsüz ve esasın dışındadır. maksatlı ve yanlıştır.

Tutanağın 156. sahifesinde "üye fişleri" ile ilgili durum, böyle olmuş, gerek vekilimizin ve gerekse bizlerin talepleri nazara dahi alınmamıştır. Mahkeme ancak Hüküm safhasında istediğini değerlendirebilir. Belgenin tümünü okumak ve tümü üzerinde soru tevcih ederek "mahiyetini anlamak" durumundadır.

Mahkeme talep ve itirazlar konusunda bir karar vermesi gerekir, bunu da yapmamaktadır. Çünkü; böyle konuları tutanağa geçirmemektedir.

Delillerin irad ve ikamesi ile ilgili olarak Kanunda açık hüküm çıgnendiği için ve sonradan duruşma hakiminin kendi arzusuna uygun tutanak tutulduğu için mesele çok önemlidir;

Kanunun;

"Madde. 147- Sanığın sorguya çekilmesinden sonra delillerin ikamesine başlanır.

Bir delilin iradı hususunda istemin reddi söz konusu olur veya bazı delillerin iradına izin verilmesi duruşmanın tehir ve talikini gerektirirse askeri mahkeme bu hususta karar verir.

..... " denmektedir.

VE AYRICA; yine aynı kanunun,

"Madde.148- Askeri savcı ile sanık birleşirlerse,Askeri mahkeme herhangi bir delilden vazgeçebilir.Eger delillerden birinin önemsiz olduğuna Askeri mahkemece karar verilir, veya sanık lehine evvelce sabit olmuş bir duruma ilişkin olursa,askeri mahkeme bu delili reddebilir.Bu hususta karar gerekçesiyle tutanağa geçer.

" denilmektedir.

görülmektedir ki, Mahkeme usulün bu hükümlerine hiç bir şekilde uymamaktadır.Bir çok sanık,bazı deliller hakkında bu tür talep ve istemlerde bulunduğu halde,mahkeme bu durumları tutanağa geçmediği gibi,böyle işlemlere de başvurmamaktadır.

Herhangibir belge konusunda sıkışıldığı zaman,

"mahkemeyi uzatmıyalım,vakit geç vs..." gibi esastan yoksun mazeret ortaya getirilerek,konu tutanağa geçilmemekte ve üstü örtülmekte, bunun dışında istenilen konuda ise; lüzumsuz ve tamamen tekrar olarak birçok sanıktan ayrı ayrı soru sorulmakta,bir belge bir kaç defa görüşülmekte, bunun gibi durumlarda 'hiçbir zaman vakit geç,mahkeme oyalanıyor' denilmemektedir.

Ayrıca;

Mahkemeye verilen Dilekçeler vesair belgeler okunmamaktadır.

Ancak,mahkeme kolay yoldan,Okundu,mahiyeti anlaşıldı,ve kaydı yapıldı,dosyasına konuldu" demekle işi geçiştirmektedir.

Dava ile ilgili Tanık ve bilirkişiler hakkında da;

yine kanunun usul hükümlerine uyulmamaktadır,şöyleki;

As.Yargılama hukukunun;

"Madde,149-.....

Bununla beraber tanıkların ve bilirkişilerin isimleri hasm tarafa geç tebliğ edilmiş ve ispat edilecek olay hasım tarafıdan izahatta bulunmaya vakit elverişli olmayacak derece de bildirilmiş ise,hasım tarafı,delillerin ikamesi sona ermeden önce bilgi edinmek üzere duruşmanın tehir ve talikini isteyebilir.

Askeri mahkemece çağrılacak tanıklar ve bilirkişi hakkında askeri savcı ve sanığın aynı hakkı vardır. " denmektedir.

VE YİNE; Kanunun,

"Madde.126-....." hükmüne aykırı davranıldığı,

VE KEZA,

"Madde.127-Hükmüne de aykırı davranıldığı, ortadadır.

Mahkeme,gerek sanıklara ve gerekse dinlenecek tanıkların ne zaman ve nasıl dinleneceği konusunda bilgi vermemekte,vekillерimizin bulunması engellenmektedir.

Duruşmanın geçikmesi sebebi de ortada olmadığından ve sakatlık veya mani halde bulunmadığından,uzaklık vesair sebeplerin de önemli olmadığı ortada iken,tanıkların bizzat huzurda dinlenmeleri gereklidir.Bu zaman tanıkların görüleceği üzere,tamamen yanlış bilgiler verecekleri ve birbirlerini tekzip edecekleri ortaya çıkacağından mahkeme bu konuda da kasıtlı ve usulsüz davranmaktadır.

Bu olağanüstü durumlarda böylesine dava tanıklarının huzurda dinlenmemeleri veya habersiz olarak sanık veya vekillerinden kaçamak olarak dinlenmelerinin ne derece sıhhatli olacağı açıktır.Bunlar tek yanlı ve tamamen bizim aleyhimizde tanıklık olduğu ve istenerek yapıldığı ortadadır.

B. Mahkeme üyelerinin TARAFSIZLIKLARINI yitirmiş oldukları:

Daha evvel de bir çok kez belirttiğimiz gibi Mahkemenin her bakımdan bağımlı olduğu ve buna rağmen üyelerinin de davranışları ile tarafsız olamayacakları konusundaki görüşümüzde tekrar ısrar ediyoruz. Buna karşın yine de Hukuk açısından içinde bulundukları Yargıçlık fonksiyonlarını yerine getirmeleri açısından önemli ölçüde olumlu ve tutarlı kararlar verebilecekleri düşüncesi son zamanlarda tümüyle ortadan kalkmış ve mahkeme üyeleri KEYFİ bir tutum ve davranış içine düşmüşlerdir.

Kısaca bu konuda önemli belirtiler şunlardır:

- 1-Söz hakkı verilmeyip, bu konuda usulü veya deliller üzerinde konuşmak isteyen sanıklar dışarı atılmaktadır. Bunun adına da 'duruşmanın inzibatının sağlanması'denilmektedir.
- 2-Özellikle bizim vekillerimize kısıtlama konulmuştur. Tutanaklardan da anlaşılmaktadır. Ayrıca vekillerimiz hakkında heyetçe yanlış değerlendirme ve dedikodu yapıldığı tanıkların yazdıkları mektuplarda görülmektedir.
- 3- Tanıklar hakkında bulundukları yerlerde mahkemeler ve As. savcılıklar olduğu halde, bizzat heyet üyelerinin üzerinde durarak bunlardan ifade almaları Kasıtlı ve anlamlıdır. Nitekim, As. mahkeme olmayan yerlere gidileceği daha somut olduğu halde, buralara gidilmemekte ve buralardaki tanıkların ifadeleri sivil yargı aracılığı ile alınmaktadır. Belki de heyet üyelerinin bu yerlere gitmeleri kendi özel durumları ile ilgilidir ve bu kuvvetli bir konudur.
- 4- Davanın esası dışında sorular sorulduğu ve konunun saptırılmak istendiği ortadadır.
- 5- Tahliye ve vareste istemleri konusunda; tarafsız davranılmadığı ve ayrıca bu konularda istemlerin reddi düşünülerek, bunun için,
"...müşterek deliller tartışıldığı için huzurda olmaları gerekir..." denilmektedir. Oysaki; müşterek delillerle ilgili olarak en çok gerekli olan sanıklar birkaç duruşmadır ortada yoklar ve mahkeme hiç orali olmamaktadır, birisi, derneğin ilk başkanı, ikincisi sekreter üyedir. Bu üyeler burada olmayınca çok normal olarak duruşma yapılmaktadır. ve Fikret Şahin 'bir kilo çay kaçakçılığı' "nece ni ile Ankara 9. sul mahkemesine gönderilmiştir. onun dışında İbrahim güçlü istenildiği zaman dışarı çıkarılmakta ve diğer sanıklarda çıkarılmakta buna rağmen duruşma müşterek delillerin tartışılması ile yürümektedir. Demek ki, Sanıkların huzurda bulunmaları gerekli değil, ayrıca tahliye olan sanıklarda her zaman hazır olmaktadırlar buradan mahkemenin tarafsız olmadığı ve hukuka aykırı bir karar ve asılsız bir gerekçe ile bunu kapattığı durumu içinde olduğu ortaya çıkmaktadır.
- 6- Mahkeme sanıkları her zaman Bir tehdit altında bırakmaktadır. Bu konuda tarafsız olmadığını açıkça beyan etmektedir. Nitekim;
"her konuda ...otur, dışarı atarım, bizi yanlış davranmaya sevketme... gibi " tehditler günlük olağan şeyler olmuştur.
- 7- Delillerin yetersiz olması durumu ile karşılıklıya kalındığından sağdan soldan bazı delillerin getirilmesine ve dosyanın kendi belgeleri okunmadığı halde baştan bu yola gidildiği nazarı çekici olmakta 'insan acaba mahkeme bir şartlılığın içinde midir?' sorusunu ister istemez sormaktadır.

C - 4.Mayıs .1972 Günkü DURUŞMANIN BATIL OLDUĞU:

Bugünkü duruşma,usul hükümlerine riayet edilmediği için ve taraflardan bazılara duruşmada bulunmadığı göre;batıldır.

Yargılama hukukuna göre;

Madde.143- Duruşmanın inzibatını sağlamak askeri mahkeme başkanına aittir.

Duruşmanın inzibatını bozan her kişiyi askeri mahkeme başkanı duruşma salonundan çıkartır.

....." denmektedir.

Bu hüküm sanıklar için böyle olunca;acaba duruşma hakiminin veya hakim üyenin duruşmanın inzibatını bile bile ve kasıtlı olarak bozması halinde Askeri mahkeme başkanı ne yapacaktır?

Bunlarıda duruşma salonundan çıkaracaktır,yine hükme göre en kıdemli hakim görevi alacaktır.bunun için sakınca yoktur.

4.mayıs .1972 günkü duruşmada Sanıklar Duruşma hakimine sen, usulsüz işlem yapıyorsun ve kendi keyfine göre y netiyorsun demişler,bu konuda söz almak isteyen sanık ibrahim güçlüye,duruşma hakimi;

"ben sana söz vermiyorum,ve sayın başkan çalıŐamıyorum"deyip belini geri dayayarak,mahkemeyi tehdit altına ve baskı altına almaya çalışmıştır.

bu konuda başkan;ibrahim güçlüye,"duruşmanın inzibatını bozuyorsun" demiŐ ve salondan  ıkmaŐını istemiŐtır.Sanık "ben değil,Duruşma hakimi bozuyor "demiŐtir ve salondan çıkmıştır.Bu konuda tutanak:

"....." bir soru hakkında;

"kendisine söz verilen ibrahim güçlü;"diye baŐlamaktadır.

demek ki,sanığa söz verilmiŐtır. yleyse neden atılmıŐtır dışarı?Ve yine tutanak devam etmektedir:

"Duruşma hakimine hitaben,siz duruŐmayı subjektif istekleri nize göre y netiyorsunuz.Sorunuza cevap vermeden önce Usul hakkında konuşmak istiyorum dedi.Kendisine söz verilmedi.Bu konuda söz verilmedi.Sanık söz verilmeden konuŐmassına devam etti." tarzında devam etmektedir.

görülüyor ki,sanık konuŐmaktan men edilmektedir.Nitekim tutanağın ileri kısımlarında geçtiği nisbette,sanıklar sorulara cevap vermemekle ve gerekçe olarakta "konuşma haklarının kısıtlandığı" nı göstermektedirler.buradan duruşma hakiminin duruşmanın inzibatını bozduğu açıkca ortaya çıkmaktadır. Ve başkan daha karar vermeden,Duruşma hakimi,tutanağa'baŐkanın çıkarılmaya karar verdiğini" yazdığı gözden kaçmadı.

Bunun  zerine duruŐmadan çıkarılan ibrahim güçlü hakkında,bir usulü durum ortaya çıktığı için;

Sanık Mümtaz kotan doğal olarak bu konunun usulsüz olduğu gerekçesi ile söz istedi;

Duruşma hakimi söz verm di,Bunu da "sanık kendiliğinden konuŐmaya devam etti" şeklinde tutanağa geçirmiş.Sanık devam etmedi,parmağı havada usulsüz işlem konusunda söz istiyorum demektedir.

Keza Niyazi Dönmez de bu konuda söz istemektedir.

Yine As.Yargılama hukukunun;

"Madde.144-DuruŐmayı askeri mahkeme kurulundaki en kıdemli askeri hakim yönetir.Bu hakim görevini yapmasına kanuni engeller çıkarsa,kendisinden sonra gelenaskeri hakimler kıdemlerine göre,bu görevi yaparlar.

Duruşmada ilgili olanlardan biri,duruşmanın yönetimine ilişkin kıdemli askeri hakim tarafından alınan bir tedbirin yerinde olmadığını ileri sürerse Askeri mahkeme bu konuda karar verir " denmektedir.

Görülmektedir ki, sanıklar bu duruşmada bu konularda söz istemişler, dışarı çıkarılma durumlarının yanlış olduğunu bildirmişler, bunun üzerine sanık mümtaz Kotan' da dışarı çıkarılmıştır.

Tutanakta;

"Sanığın rasgele konuştuğu..." yazılmakla, fakat, hakkında neden dışarı çıkarıldığı ile ilgili bir işlem veya karar gösterilmemektedir. Başkanında bu konuda bir kararı olmadığına göre ve sanık duruşmanın hakiminin işlemi hakkında her zaman istemde bulunabileceğine göre, duruşmanın yönetimi ile ilgili duruşma hakimi tarafından alınan bir tedbirin yerinde olup olmadığını söyleyebileceğini kanunda belirttiğine göre, bu konuda da bir karar ayrıca bulunmadığından ikinci sanıkta sırf duruşma hakiminin isteği üzerine salondan çıkarılmıştır.

Keza sanık ihsan Yavuztürkle ilgili kararda mahkemenin mehabetini bozmak la ilgilidir, ve açıkca böyle bir durumda ortada yoktur. Bu sanıkta "ben böyle mahkeme görmedim lafını" sanıkların usulsüz olarak dışarı çıkarılmaya tevessül edildiği ile ilgili olarak söylemiş ve fakat bunun dışarı atılması için "ayak ayak üstüne atılması bahane edilmiştir.

Bundan sonra durum kapatılmak istenmiş;

Sanıklardan, ihsan yavuztürk hakkında kanunun 143/3 .maddesi ile ilgili Tevkif Müzekkeresi verilmiş, yapılan yargılamasında 4 gün hapis ezası ile tecziyesi cihetine gidilmiştir.

Diğer itiraz eden sanıklardan Fikret Şahin hakkında tahkikat işlemine tevessül edilmiş, Ve fakat hakkında neden böyle davrandığı bir türlü zapta dercedilmemiş, okunduğu zaman sanığın tutanakta sanki, kendiliğinden konuştuğu sağlanmış, halbuki tamamen usulsüzlük le ilgilidir.

Keza sanık Sabri Çepik hakkında sıkıyönetim komutanlığına ihbarda bulunulmuştur. buda olayla ilgili kasıtlı bir davranışın sonucudur.

Bundan başka;

sanıklar öğleden sonraki celseye getirilmişler, haklarında alınan karar açıklanmamış, ayrıca temel bir usul hükmü bir kaç kerre As. savcı tarafından da hatırlatıldığı halde, yerine getirilmemiştir.

Bu hüküm, sanıkların gıyaplarında cereyan eden olayların ve duruşma safahatının kendilerine anlatılması ve bir diyecekleri olup olmadığının sorulmasıdır.

Fakat, savcının hatırlanması dan sonra, duruşmanın tutanaktan anlaşılacağı gibi, sonuna doğru zapta dercedildiği tarafımızdan görüldüğünde yani, sanıklara gıyaplarındaki durum anlatıldı serhine hayret etmemek içten bile değildir. Bu bir aldatmacadır, yalandır. çünkü anlatılmamıştır. Ve keza savcının mütalaasından sonraki kısımda yer aldığı da gözden kaçmamaktadır. Fakat zapta savcının dedikleri yazdırılmadan evvel yazılmıştır.

Eğer sanıklara sabahki celse anlatılrsa idi, sanıklar bu konular hakkında bazı şeyler demek durumunda kalabilirlerdi. bu esasa iliskindir.

Bu nedenlerden dolayı 4.mayıs.1972 günkü celse keenlemyekûn Batıldır.yenilenmesi gerekir.

D - Mahkeme heyetinin Subjektif davranışı:

Mahkeme heyeti kendi Vicdani kanaatını Subjektif olarak ortaya koymaktadır. Her mesele de biz böyle düşünüyoruz, kanaatımız budur demektirler.

Mevzuatımız da, Delilsiz bir vicdani kanaat yoktur, bu objektiflikten ayrı bir kanaattır. kişiseldir.

Kanaat duruşma safahatına, delillere, sanıkların durumlarına ve iddianamedeki isnat vesaireye dayanır.

Mahkeme sanıklara, delillerin dışında ve esasla ilişkili olmayan bazı sorular yöneltmektedir. Örneğin : Tutanaklar sahife: 174, 175, 176, 177, 178, 184-185-187, 188-189, 193-194-196-197-198-205-207-208-209-215-216 vb.."

Bu sorularda, özellikle hakim üye; Duruşma hakimi Hamdi Sevinç olduğu zaman ısrarla sorular yönetmekte fakat zabıta bu sorular geçmemektedir. Oysa, duruşma hakimliğini yapan Emin menteşoğlu ve Nursafa Pandar zamanında hakim üyenin soruları gerek sordurulmadığı ve gerekse sorulunca tutanağa geçirildiği için özellikle ayrı bir durum olmaktadır. e Hamdi Sevinç diğer duruşma hakimlerinin böylesine bir şerh vermeleri ne karşı olduğunu ve ayrıca hakim üyenin her konuda soru sormasının olabileceğini de bildirmiştir.

Ne sormaktadır bu hakim üye;

Örneğin: "...Ulusal kurtuluş savaşından ne anlıyorsunuz?"

"Siz Kürt sorununa nasıl bir çözüm istiyorsunuz?"

"Irak ile Türkiye'deki Kürtlerin benzer olduğu talepler içinde bulunduklarını kabul ediyor musunuz?"

"Neden Özbekistan Cumhuriyetinden bahsettiniz?"

"Faşizm nedir?"

Bunları sormaktadır ve daha birçok şeyi, Acaba bu soruların ilgisi var mıdır? bunlar davayı uzatmıyor mu? bunların cevabını, bizleri her zaman bu konularda tehdit eden duruşma hakimine soruyoruz?

Böyle sorular Anayasanın da özüne aykırıdır. Çünkü: Zorla sanıkların iradeleri izhar edilmektedir. Ve MİT' teşkilatı gibi soru sorulmaktadır. Bu durumda, bizim teminatımız objektif olarak var mıdır?

Bizim As. Savcıya yönelttiğimiz davanın esası ile ilgili olan soruları da kendi subjektif niyeti içinde duruşma hakimi reddetmektedir.

VE ;

Usul hakkındaki haklı isteklerimizi, "...siz gidin biraz daha iyi okuyun..." şeklinde kendi subjektif isteğine göre reddetmekte ve mahkeme heyetine danışmamaktadır. Bu da sayın Duruşma hakiminin 'TAM YETKİLİ' olduğunu bize öğretmektedir...

ve; sanıklara "...büyük usulcü..." denilmektedir. bunun zorunlu bir durumu ortadan kaldırmayı amaç edindiği açıktır. O da; vekillerimizin söz hakları kısıtlandığı için, usul hakkında da bizim konuşmak zorunda kalmamız, ve bu konuda mahkemenin usulsüzlüğünü örtmek için başvurulmuş bir tedbirdir. sözde diğer sanıklara ve vekillere böylece boşuna bir konuşma yapıldığı havası verilmektedir.

Mahkemenin subjektifliği daha çok misal ile açıklanabilir...

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklandığı talep ve istemlerimizin dikkatle incelenmesi ve bu konularda usulsüz işlemlerin biran evvel ortadan kaldırılması için, ayrıca gerekli konularda bir karar ittihazını arz ve talep ederiz.

Bu istemler: 1- Söz hakkının kısıtlanmaması, 2- Vekillerimizin söz haklarının kısıtlanmaması, 3- Usule riayet edilmesi, Tutanağın doğru yazılması, Esas üzerinden yargılamanın yapılması. 11. mayıs. 1972

sanık
İbrahim Güçlü

sanık
Müntaz Kotan

2. sayfa

Diyarbakır-Siirt illeri sıkıyönetim komutanlığı
I Nolu Askeri mahkemesi Başkanlığına
DIYARBAKIR

ÖZÜ : Eski MİT müsteşarı Fuat Doğu hakkındaki şikayetimizi muhtevî
dir.

Şikayet edenler : I-CANİP YILDIRIM, Askeri Tutukevinde Tutuklu
2-M.EMİN BOZASLAN. " " " "

Şikayet edilen : Eski MİT müsteşarı FUAT DOĞU.

Şikayet konusu : Canip Yıldırım hakkında tanzim edilen MİT raporunda
yer alan, şeref ve haysiyetinizi açıkça rencide edici
hilafî hakikat beyanlar.

Mahkememizde görülmekte bulunan 972/30 sayılı Ankara DDKO davası
sanıklarından Canip Yıldırım hakkında tanzim edilmiş olup eski MİT müsteşarı
Fuat Doğu'nun imzasını taşıyan ve 21 Şubat 1972 tarihli celsede okunan rapo-
run 10. sayfasındaki 40. maddede, 1967 Yılında Edirne'de Emniyeti Umumiye
nezaretinde bulunan Canip Yıldırım'ın Bulgar İstihbarat Teşkilatı ile temas
kurduğu'nun ve onlar hesabına çalıştığı'nın, o tarihler'de Şarköy'de Müftü
olarak bulunan M.Emin Bozaslan'ın da bu konu'da kendisine yardım ettiği'nin
haber alındığı ve fakat haberin teyidi'nin mümkün olmadığı belirtilmiş bulu-
maktadır.

Çirkin bir iftiradan ibaret bulunan ve mühasıran hakkınız'da
mahkeme heyeti önünde peşinen menfi bir kanaat baranmak amacını güden
bu iddianın adı geçen raporda yer alması, gerek dosyayı inceleyen hakim,
Savcı ve Avukatların ittilama konu olacak, gerekse mahkemede okunmak sureti-
le aleniyeyle çıkması bulunması şeref ve haysiyetinizi açıkça rencide etmiş ve
ayrıca Yurtseverliğiniz, millet ve memleketinize olan bağlılığınız hakkında
şüphe ve kuşku uyandırmak gayesine matuf olarak kaleme alınmıştır.

Hakkınızda ileri sürülen bu iddianın teyidinin mümkün olmadığına
adı geçen raporda da yer alması bulunması, yukarıda arz edilen kanaatinizin
en kesin delilidir. Teyidi mümkün olmayan bir haber esassız olduğuna göre
delil niteliğinde olmayacağı hususu izahıdan varededir. Bu durum karşısında
böyle bir haberin, aleniyeyle çıkacağı, raporu tanzim edip imzalayan kişi te-
rafından da kesinlikle bilinen böyle bir rapora dere edilmesi, mühasıran
yukarıda arz ettiğiniz gayeye matuftur.

Raporu Tanzim eden Fuat DOĞU gerçek dışı ve olmamış şeyleri olmuş gibi göstererek görevini açıkça kötüye kullanmış, adli mercileri yanıltmaya yeltenmiş ve şahsınıza iftira da bulunmuştur. Bu, yasalarımıza göre suç teşkil eden bir fiildir. Bu fiili Milli İstihbarat Teşkilatı gibi çok önemli bir kuruluşun başında bulunan bir kişinin işlemesi işe işin vahametini artırmaktadır. Mahkemeniz böyle bir fiile, bu belgeler ile ittıla kesp etmiş bulunmaktadır. Yasalarımıza göre, görevleri sırasında her hangi bir suçun işlendiğine ittıla kesp eden resmi görevli kişilerin, kovuşturma yapılması için bu durumları yetkili mercilere haber vermeleri gerekir.

SONUÇ VE TALEP:

Yükarıda arz edilen sebeplerle, görevini suistimal ve cürm tasnii suçlarını işlemiş olduğu açıkça ortada olan Fuat DOĞU hakkında gerekli kovuşturmanın açılması için Mahkemeye karar ittihazına ve dosyadaki ilgili belge suretlerinin Askeri Savcılığa gönderilmesini saygı ile arz ve talep ederiz. 28/2/1972

C ANIP YILDIRIM

MEHMET EMİN BOZARSLAN

X. 12
28.2.1972
Savcı

14 sayfa

3

K.K

12-1-1972

serm

Diyarbakır--Siirt illeri

Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi
Başkanlığına
Diyarbakır

Özü: Tutukluluk halinizin devamının
CMUK ve As.yargılama Usulü Kanu-
nu hükümlerine aykırı oluşu ve
SALIVERİLMEMİZİN gerekli oluşu
Hak.

DOSYA NO : 1972/430

İSTEM SAHİPLERİ:

- 1- Fikret ŞAHİN (Mikail oğlu, 1948, muş doğumlu, Ankara Hukuk Fakültesi 1. sınıf öğrencisi, 18. Temmuz. 1971 tarihinden beri 6 aydır tutuklu, halen tutuk evinde)
- 2- Yünnü BUDAK (Hüsnü oğlu, 1947 doğumlu, hazro doğumlu, AİTİ Akademisi Mezunu, serbest muhasebeci, Yedeksubaylığına ya-
makta iken 15.6.1971 tarihinden itibaren 6 aydır tutuklu)
- 3- Müntaz KOTAN (Celal oğlu, 1942, muş doğumlu, Ankara Hukuk fakültesi son sınıfta öğrenci, 16.10.1970 tarihinden beri 15 aydır tutuklu)
- 4- İbrahim GUÇLU (Halil İbrahim oğlu, 1949, Şereflikoçhisar doğumlu, Ankara Hukuk fakültesi son sınıfta öğrenci, 16.10.1970 tarihinden beri 15 aydır tutuklu)
- 5- Ali BEYKOYLU (Cemal oğlu, 1941, tekman doğumlu, AİTİ akademisi me-
zunu, Serbest muhasebeci, 16.10.1970 tarihinden beri 15 aydır tutuklu)
- 6- Nezir ELMİKANLI (Celal oğlu, 1943, Midyat doğumlu, Ankara Dil ve Tarih coğrafya fakültesi 3. sınıf öğrencisi, 16.10.1970 tarihinden beri 15 aydır tutuklu)

O L A Y : 16.10.1970 tarihinde Ankara C. savcılığının istemi üzerine hakla-
rında TC. nin 141 ve 142. maddelerini ihlalden 24 sanık hakkında ko-
vuşturma yapılmış, bu kişilerden 10'u tutuklanarak diğerleri serbest
bırakılmışlardır. Daha sonra tutuklu 10 kişiden 6'sı daha 3 gün son-
ra serbest bırakılmış, İbrahim güçlü, müntaz kotan, nezir semikanlı,
sabri çepik ve Hınis ilçesinde de Ali Beyköylü'nün tutukluluk halli
ri devan etmiştir. 5'i tutuklu, ve diğerleri tutuksuz olarak 24 kişi
hakkında kovuşturmaya devam edilerek Ankara 1. sorgu hakimliğinin
Talepnamesi ve Ankara C. savcılığının İddianamesi ile Ankara 3. ağır
ceza mahkemesinde dava açılmış, sanıklar ilk duruşmaya 29 mart. 1971
de 5,5 ay sonra çıkmışlar, daha sonra duruşma 10 mayıs 1971'e erte-
lenmiş, 10 mayıs 1971 de duruşmaya devam edilerek, 21 haziran tarihi-
ne duruşma ertelenerek mahkemenin görülmesi devam etmiştir. Bu arada
Sıkıyönetim ilanı ile, sebebi henüz kesin bir usul hükmüne inhisar
neniş bulunan ve tarafımızdan sebebi bilinmeyen bir gerekçe ile dos-
ya Diyarbakır-Siirt illeri sıkıyönetim komutanlığı askeri savcılığı
na tevdi edilmiştir. Askeri savcılık tutuksuz sanıklar hakkında da
Tevkif müzekkeresi çıkararak tümünü tutuklanmış, Dosya aylarca hiçbir
işlen görmeyerek ekin ayı içine kadar Usul hükümlerine aykırı ola-
rak gelmiştir. Ekim ayı içinde askeri savcı suç isnadını genişlet-
./.

REB sanıkların TCK'nun 125. maddesini de ihlal ettikleri gerekçesi ile, soruşturma yapıldığını bildirmiş, fakat sanıkların hiçbirisi bu inceleme evrakını tebliğ etmemişlerdir. Çünkü, Savcı usul hükümlerini "her sanığın durumu en az üç hafta en çok iki ay içinde incelenir ve ondan sonra ne zaman inceleme yapılacağı bildirilir" bu biçimde bir zorunlu muameleyi yerine getirmediği için ihlal etmiştir. Ayrıca, Isnadı genişletmiş, fakat aynı delillere başvurmuş, başkaca bir delil çıkaramamıştır. Sanıkların dilekçeleri üzerine hakkımızda iddianame hazırlanmış bu iddianame de de görüldüğü gibi savcılık TCK'nun 125. maddesini geri alarak, yine ankara C. Savcılığının talebini öne sürmüştür. Dolayısıyla sanıklar haklarında kovuşturma yapılıyor gerekçesi ile Sıkıyönetim tutuklu evinde aylarca boşuna beklemişlerdir. Sanıkların tümünün İkametgahları (birisi hariç) Diyarbakır da olmayıp ve suç Diyarbakır dışında işlendiği iddiası olduğu halde bu bölge de yargılanmanın neden olduğu çok önemli bir durum olarak karşınıza çıkmıştır. Bilindiği gibi, 23 ekim tarihli iddianame ile, hakkımızda aynı delillerle Mahkemenize dava açılmış, 48 gün sonra duruşmanız Mahkemenizde başlanmıştır. Halen tümümüz tutukluyuz.

TALEBİMİZİN
NESNETLERİ :

Talebimize nesnet olarak, CMUK'nun 104. ve As yargılama usulü Hukuku'nun 71. maddelerinin getirmek istediği hükümlerin hukuki tartışmasını yapmak ve Askeri Savcının Tutukluluk Durumumuzun Devamının gerekçesi olarak saydığı nedenleri ortadan kaldırdığı ve hukuki olmaktan, ^{çok} Kanun hükümlerine uymadığını belirtmekle Mahkemenize açıklık getirmek zorundayız.

Genel Olarak "TEVKİF" Müessesesi ?

Tevkif " Ceza" değildir. Onda cezanın vasıflarından hiçbirisi yoktur. Bununla beraber, Ferdi, şahsi Hürriyetinden, Hürriyeti bağlayıcı Muvakkat cezalarda olduğu gibi, Mahrum eder. Yalnız infaz rejimleri farklıdır. Münhasıran "akkanıyet Mül hazaları ile "nevkufiyetin Mahkuniyete Mahsubu" kabul olmuştur.

-(Manzini. III, n. 353; kşz. TANFR. s. 131)

Tevkif muvakkat bir tedbirdir. (Faruk ERKİ, Usul. s. 380)

Şüphe altında olsa dahi Ferdin Hürriyeti Bahis mevzu olan hallerde teminat'a ihtiyaç olacağı tabiidir. Esasen Usul Hukukunun da sanığın "Şahsi Hürriyeti Müstakil olarak ta nazara alınması gereken bir konudur.

(Florian, s. 276)

(Ömer'hamdi' Kanunda Hürriyet ve Mülkiyeti Tahdit eden kaideler. AD. Derg. 1938, s. 1917)

Tevkifin zaruretini ilerde Verilecek cezanın infazından kurtulmak için suçlunun kaçmak istemesinde ve yalnız bunda aramak doğru değildir. Böyle olsa idi, İkametgah sahibi veya kaçmayacağına dair teminat veren kimselerin tevkif edilmeleri lazım gelecekti. Halbuki kaçmak niyetinde olmayan, bilakis kaçmayarak suçun "delil"lerini yok etmek, "aramayı" semeresiz hale getirmek veya suçtan elde ettiği şeyleri saklamak gayreti içinde olan kimselerin Tevkifi zaruri bulunmaktadır.

Bu vasıflarına bakılarak Tevkifin "Usulde Eminiyet tedbiri" sayılması fikri benimsenmiş ve tevkif te ceza Adaletinin Hukuki ve Sosyal, tabii ve haklı i

teklerine uygun bir müessese telakki olunmuştur.

(Garraud, III, S.127, nt.21)

Tevkifin sanığın hürriyatini tehdit etmesi kadar onun hakkında hal nazarında bir "s u ç l u l u k k a r i n e s i" tevhit etmesi de büyük önem taşır.

Esasen tavkipte iki menfaat karşı karşıyadırb Ferdin menfaati hürriyetini muhafaza etmektedir. Cemiyetin menfaati ise, sanığın muhafaza altında tutulmasındandır. Bu iki menfaatin muvazenesini hakim in sağlayacağı umut edilir.

(Carrara-Proğramma..., II. s. 488, nt. 1)

Tevkifin verdiği hakiki acıyı, tamamiyle karşılayabilecek bir tazminat kabili tahayyül değildir.

(Faruk Eren, CMU.Kitabı s-382)

Diğer taraftan zabitanın milletler arası münasebetlerde dahi teşkilatlanması; güvenlik kuvvetlerine ve zabıta suçluların yakalanması konusunda ki aklı güven, suçluları geri verme usullerinin inkisafı, savaşı, kaçması halinde, yakalanmasını sağlayacak durumdadır. Bu itibarla tevkif esasen faydalıdır.

(Martin Charles, La-Détention Préventive, s-1)

Esasında firar, adaletten kaçmanın pakte girm ve zararsız yolu değildir. Zira firar, kaçak sanık aleyhine ağır bir suçluluk karinesi doğurur.

(Faruk Tren, CMU kitabı, S.382)

Görülmektedir ki tevkif sanığın bacasını ıngellenet için düşünül
duğunda aşag sanığın deila hakimın sarında tutulus ını sağlanak olark belirne
tedir.

Aslında tevkifi "zaruri haksızlık" ile izan isabetli
dir. Bunun böyle kabul edilmesi tevkife zaruri olduğu ölçüde müsbet olunaca
nı ortaya çıkarır. Maksudın diğer tedbirlerle elde edilmesinin mümkün olduğu
hallerde tevkife gidilmemesi gerekir. Cezaı hafif suçlarla, tevkife gidilme
ölenek, teminat almak suretiyle (kefaletle salıverme gibi) olanı, tevkif e
netesinin sağlanma namı olmak, delilleri süratle muhafaza altına (zabit) olan
bunların yok edilmesini imkansız hale getirerek gibi yollarla tevkifi zaruri o
luktan çıkarmaya çalışmak icap eder. Bütün bu gayretler sarfedilmesinin tev
kife gitmek bu alemleri "zaruri haksızlık" den çıkarır. Bu
ce "haksız" kiler, "tevkif, tahkikatın ve onun netایجinde emniyet ve
salametinin namına tahakkuk edecek zaruretlerle meşru görülmek ve ancak bu z
aruretlere/miktarcasına edilmek iktiza eder".

(Ceza Muhakemeleri usulu kanununun gereğidir)

Tevhif müessesesinin ancak "zaruri hak si z l i k" ola
rak izahına esasi sebeplerde de nasil olur. Bu isah seili an'ane halinde sürece
nir. %

Ancak bu müesseseyi "zaruret" ile izah etmek ne kadar haklı ise tevkif de ancak o kadar haklıdır. Tevkiften zarar görenler suçlular değildir. Zira tutukluluk, hükümlülüğe mahsup edilecektir. Halbuki, masum bir sanık, sonunda beraat etmesine ve tutukluluk süresinden daha az bir ceza almasına ve hatta "haksız tevkif tazminatı" almış olmasına rağmen tevkifin zararını kabili tacir olmayacak şekilde görecektir. Bu müesseseden ne suçlu faydalannmalı, nede masum sanık yada hakkındaki ceza talebinin asgari haddinin tutukluluk müddetinden aşan sanığın zarar görmemesi gerekir. Bir mealekette "hürriyet e sa g l" nazari bir duygu halinde kalırsa anlansızdır. Haksız tevkiflerle hergün hürriyete kısıldığı sürece uygarlıktan dahi bahsedilenez.

Tevkif müessesesinin önemli yanından biri, insanileştirilmesidir. Tevkif yetkisinin kötüye kullanılmasından her halükarda kişi hürriyeti aşırı zarar görür.

"Ceza Muhakemesi Hukuku bir bilim olarak nazara alınınca bu düzen bilginin de önce gayesini göstermek gerekir. Diğer yönden CMUK'nda birçok koruma tedbirleri vardır ki bunlar muhakemeye katılanların hürriyetlerini kısıtar veya bir süre için kaldırırılar. Aksi halde, bu demektir ki, gaye tesbit edilmezse, CMUK'ndaki koruma tedbirleri kör bir kaba kuvvet olarak görünebilecekti. Oysa insanlık şiddiye dek çeşitli şekillerde bununla savaştırmıştır."

(Sih'n "erol", Ceza Muhakemesi hukukunun gayesi. İstanbul, HF. Drg. 1962, H 3-4, ayrı bası), S-4)

(Sevîk "esrâ Raşit, CMUK'unuzun nazmun bahşettiği teminat, adliye ceridesi, 930 ss.6593,

Öner Handi, CMUK'ununda hürriyet ve mülliyeti tekyit eden kaideler adliye ceridesi, n-12, 1958, s.1971,

Congrès De La Commission Internationale De Juristes, 1959, n.1, s. 15 "Revue de la commission internationale de juriste").

Kanunundaki "Tevkif" Sebepleri.

Kanun, "tevkif sebepleri" ni tayin etmek suretiyle "haksız tevkif" hallerine mani olmak istemiştir. Tevkif sebepleri ni ter, ter göstermek ve bu sebepler mevcut değil ise, tevkifi kanunsuz saymak isterken anlayışta isabet vardır. Bununla beraber Kanun hükümlerinde tevkif sebeplerinden bazılarının peş nüphe olarak yazılması olmasa bu anlayışla tezat halindedir.

Kanun tevkif sebeplerini tayin etmekle, bu sebeplerin mevcudiyeti halinde hazine, tevkif selahiyeti vermiştir. Kanunun maksadı bu sebeplerin mevcudiyeti halinde "mecburi tevkif" usulünü vazetmek değildir. "Haksız" işaret edilmek istenir ki, muayyen cezasız kanuniyeye irca edilen sebeplerin tabiiyetini niha yet kanunun tevkifine ihsan ederir, yoksa, onu zarurî

kılmaz."

(Ceza Muhakemeleri usulü kanununun gerekçesi)

Kanun " c ü r ü m " lerde tevkif sebeplerini (kabahatler için bk. CMU 105.) şöylece göstermiştir: "Suç işlendiğine dair aleyhine kuvvetli emareler elde edilen hallerde" (CMUK.104) aynı maddede gösterilen hallerden birinin inziman halinde tevkif olunabilir.

As.Mahkemeler kuruluğu ve yargılama usulü kanununun 71. maddesi hükmüne göre:

".....

Maddde-71- Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler aşağıda yazılı hallerde tutuklanabilirler:

- A - Kaçma şüphesi uyandıran kuvvetli belirtiler varsa,
 - B - Delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla,
 - C - Askeri disiplinin korunmasını sağlamak amacıyla,
 - D - Suçun devlet ve hükümet nüfuzunu kıran veya menleket emniyeti ve asayişini bozan eylemlerden bulunması veya genel ahlak aleyhinde işlemiş olması halinde,
- Bu olaylar ve haller kurarda gösterilir.

Aşağıda yazılı hallerde sanık daima kaçacak sayılabilir:

- A - Kurulturda konusu olan suçun ağır cezaya gerektiren bir cürüm olması,
- B - Sanığın iktisadî ve konutunun bulunmaması veya seri ve şüpheli teminattan olması veya kim olduğu tespit edilememesi,
- C - Yabancı olupta asilri hukukunun davetini veya verilmiş hükmün yerine getirilmesi için geleceğinden şüphelenilmesinin ciddi sebeplerin bulunması.

CMU'nun 104. maddesi ve As.Yargılama usulü kanununun 71. maddesi getirdiği değişiklikler hükmünün tevkif konusunda esas şart ile bu şartla ilgili olan şartlar'la gösterdiği açıklığa belli olmaktadır.

Tevkif için esas şart.

Sanığın suçu işlediğine dair "kuvvetli emare"leri mevcut olması tevkif için esas şart olarak kabul edilmiştir. Kuvvetli emare kavramı kast edilen "yüksek derecede bir ihtimal", şüphe, büyük bir ihtimal" dir. "Tevkif için lazım olan sebeplerin son tahkikatın açılmasını caiz kılacak sebeplerden kuvvetli olması icap eder." Bu itibarla itham ne kadar ağır olursa-olsun, sanığın suçu işlediğine dair emarelerden tereddüt, zaaf haliyle tevkif yoluna gidilmez. "Kanununun, emare tabirini kuvvetli sözü ile tavsif etmiş olması ./.

tevkife ne dereceye kadar ehemmiyet vermiş olduğunu açıkça gösterirb"

(Taner s.133)

"Usul kanunumuz sanığın " suçu işlediğine dair kuvvetli emare" nin mevcut olması, anayasamız ise (M.30) "suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunması" halinde tevkifin mümkün olabileceğini bildirmektedir. Bu iki metin arasında da: Belirtinin suçun işlenmesine veya suçluluğa ait olması lazım geleceği gibi büyükçe bir fark vardır. Fakat anayasamızın usul kanununun manasına bağlı kalındığını/daha makuldur. Her iki metne göre, tevkif için, sanığın kendisine isnat edilen suçu işlediğine dair "kuvvetli belirti" mevcut bulunmalıdır.

"Belirti" tevkifi haklı gösterebilecek açıklıkta ise, "kuvvetli" sayılır. Ancak bu derecede kuvvetli olan belirti, tevkif için "k a f i" sayılmaz. " b e l i r t i " (= Emare) basit bir "ş ü p h e" değildir. Vakıllarla müşahhas hale gelmiş şüphelerden bazılarının " e m a r e " sayılması mümkündür. Buna mukabil "belirti" (= Emare) elbetteki " d e l i l " değildir. Delildeki kat'iyete yakınlık ve küllilik, belirtide mevcut bulunmaktadır. Bir vakımanın kanuni anlamında "belirti" sayılabileceği yargıcın " t a k d i r " ini gerektirecektir. Fakat bu takdir " intiba " lara dayanmalıdır, bir mantık ameliyesine dayanmalıdır. Bir vakıayı, " belirti " kabul etmeden evvel yargıcın o vakıayı iltibaslı olup olmadığına bakması isabetlidir.

Kanunımızca " kuvvetli belirti " nin kanunumuza göre- manasını tayin hususunda bazı hükümleri karşılaştırmak doğru olur. Kanu davası açabilmek için " k a f i e m a r e " (CMUK.163) aranır, tevkif için bundan fazla bir şey, yani " kuvvetli emare " (CMUK.204) şart koşulmuştur. Kanu davasının önemsiz ve kişisel emarelerle açılabilmesi düşünülmeyeceğine göre "kuvvetli emare" teriminin " d e l i l " e yaklaşılan bir kavram olarak kabul etmesi lazımdır. Bazı usul kanunları (mesela İtalyan CMUK.375) gerek kanu davasının açılması ve gerek tevkif için kafi emareyi yeter görümleridir. Bu itibarla tevkif için kuvvetli emare terimini tercih eden kanunumuzun bir emare olarak kabul edileceği şüphesizdir.

Tevkifi için ek şartlar.

Yukarıda gösterilen " esas şart " a aşağıdaki hallerden biri inisiye edilirse sanık tevkif olunabilir:

a) Kaçma şüphesi: Bu hal kanunda şöyle ifade olunmuştur, "suç işlediğine dair aleyhine kuvvetli emareler elde edilen mazmun... kaçma şüphesi uyandıracak vakıalarla bulunurca" (CMUK.104) b/1, As.Yar.UK.71) tevkif olunabilir.

Denekki kanun " k a ç m a i h t i s a l i " n den değil " k a ç m a ş ü p h e s i n i u y a n d ı r a c a k v a k ı a l a r " ın mevcudiyetinden bahsetmektedir. Zira her sanığın kaçması muhtemeldir. Kaçma şüphesini uyandıracak fiili/vakıaların (mesela kaçma hazırlığını gösteren faaliyetler) mevcudiyeti şarttır. Kaçma yalnız sanığın uzak bir achalle yahut cesareti bir

menlekete gitmesi hali değildir. Kendisini saklı tutan yahut kendisini saklamak gayesiyle oturduğu yeri değiştiren kimsede bu meyhuna dahildir."

(Kantar, S.115)

Mevcut vakıllardan 'kaçma şüphesi' ni uyandıracak mahiyette olup olmadığı takdire taalluk eder. Fakat kanun bazı hallerde bu takdire yer vermek istenmiştir. Diğer bir deyişle, kanun bazı halleri " kaçma şüphesi" hakkında " k a t ' i k a r i n e " kabul etmiştir. Bu haller şunlardır:

1 - Ağır cezalı cürüm: Eğer soruşturmanın konusu suç ağır cezalı cürümlerden (= CMUK.421) ise sanık kaçacak farz olunacaktır. Bununla beraber her ağır cezalı işte tevkifin mecburi olduğu zannolunmalıdır. "İra "kuvvetli emare" mevcut değilse, hakin ağır cezalı işlerde dahi, tevkif kararı vermeyecektir.

2 - Şüpheli kimseler: Sanığın "ikametgâhı veya meskeni bulunmaması veya serseri veya şüpheli takımından olması veya kim olduğunu ispat edememesi halinde kaçacak sayılmasını kanun emretmektedir. (CMUK.104,b/2-As.YUK.71) Bütün bu sayılan hallerin "kaçma şüphesi" bakımından değerlendirilmesi lazımdır. "İspat edemeyen tabirine ismini söyleyen, sahte isim veren de dahildir." (Kantar, S.116)

3 - Yabancılar: Sanık "yabancı olupta hakinin davetine veya verilmiş hükmün infazı için geleceğinden şüphe uyandıracak ciddi sebepleri bulunması" halinde kaçma şüphesi mevcut farz olunacaktır. (CMUK.104, As.YUK-71) "Yabancı" Türk tabiiyetinde olmayanlardır, tabiiyetisler yabancı sayılır. Kanun sadece türk olmamağı tevkife kafi saymamış, aynı zamanda "ciddi sebep"le rin mevcudiyeti şartını koymuştur.

b - Delillere zarar verilmesi şüphesi: Bu hal hakkında şöylece ifade edilmiştir: "suç işlendiğine dair aleyhine kuvvetli emareler elde edilmişse... suçun işlerini yok etmeye veya şerhlerini uydurma beyanata yahut hitleri yalan şahitliğe veya şahadetten kaçınmaya veya söyleyeceğini gösteren haller bulunursa" tevkif edilebilir (CMUK.104, As.YUK-71) "Her suça delil emareleri yok etmek ihtimali daima mevcuttur. Fakat böyle bir ihtimal tevkif için kafi değildir. Bir kimsenin tutulması ancak ortada ciddi hallerden istihbar edilen büyük bir ihtimal mevcut olduğu takdirde caisdir." (Kantar, S.115) "suçun işleri denildiğine göre, ne de suçtan hasıl olan şeyi saklamak, kaçmakta buraya dahildir." (Taner, S.133)

c - Vahim sayılan suçlar: Bu hal hakkında şöyle ifade olunmuştur: "suç işlendiğine dair aleyhine kuvvetli emareler elde edilmişse... suç, devlet veya hükümet müfuzunu kıran veya devleti tahayyül bozan fiillerden biridir veya vahim mahiyette aleyhine olur" tevkif edilebilir. (CMUK-104, As.YUK-71) "Kadim usulde aleyhine cürümler" tabiri ile CMUK'da muayyen bir suçun

vardır. Fakat hangi suçların devlet veya hükümet nüfuzunu kıracağı, asayiş bozacağı hakkında kanuni bir mesnet yoktur. Esasen geniş manada alınırsa her suçta bu vasıf mevcuttur. "Kanun vazınının maksadı herhalde bu olmasa gerektir, maksat, huzur ve emniyeti esaslı surette bozan oldukça ağır suçlardır. Bu takdirde ise, zaten başka bir sebep dolayısı ile tevkif selahiyeti vardır. Filhakika ağır cezalı suçlarda maznunun daima kaçma şüphesi bulunduğu tasrih kılınmış olmasına göre, maksat temin edilmiş bulunmaktadır." (Taner, Usul..., S-134) Mehaş kanununda mevcut olmayan bu hüküm, bu itibarla faydasızdır, fakat mahsurla olabilir. Zira geniş manada alınması halinde, tevkif sebeplerini tek tek saymakta fayda gören kanunun maksadına aykırı tatbikata yol açabilir. "şahsi davada tevkif caiz değildir". (Sevik Vasfi Raşit, CMUK.İst.1929, I, S-152)

U s u l k a n u n u n d a k i t e v k i f h ü k ü m l e r i n i n a n a y a s a y a a y k ı r ı l ı ğ ı .

Usul kanunumuzun tevkif sebeplerinden bazılarının anayasaya aykırılığı gerekçesi haklı bir gerekçeye dayanmaktadır: "Mehaş kanununda bulunmayan 1412 sayılı CMUK'nun 104. maddesinin 1. fıkrasının 3 numaralı bendindeki "suç devlet ve hükümet nüfuzunu kıran veya meclletin asayişini bozan fiillerden biri olur veya adabı umumiye aleyhinde olursa" hükümleri tasahhüt ettiğiniz insan hakları ve ana hürriyetleri koruma sözleşmesinin 5. maddesinin (c) bendindeki haller dışında kalmaktadır. Anayasamızın 30. maddesi de, suçluluğu hakkı kuvvetli belirti bulunan kişilerin, ancak kaçağı veya delillerin yok edilmesi veya değiştirilmesini önlemek maksadı ile tutuklanabileceğini kabul etmiştir. Bu maddedeki (veya bunlar gibi tutuklanmayı zorunlu kılan ve kanunla gösterilen diğer hallerde.) cümlelerinden anayasamızın kabul ettiği 2 tutukluluk hali dışında başka tutukluluk halleri de kabul ettiği anlaşılmaktadır. Bu cümlede kaçağı veya delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek gibi sebeplere dayanmayan halleri kapsamaz gerekir. Aksi halde kanun sorucuya anayasamızın 14. maddesinde belirtilen kişi dokunulmazlığını ve hürriyeti de kötüye kullanılması yol açan cezalar verilmiş olur ki; o zaman, anayasamızın demokratik hükümet devleti ilkesi zedelemiş ve 11. maddesi ile teminat altına alınan temel hak ve hürriyetlerin özü ortadan kaldırılmış olur. "

Usul kanunundaki tevkif hükümlerinin anayasa ile çelişkisi ve anayasaya aykırılığı konusunda mahkeme başkanına karara verdiği şerh çok önemlidir. "Tutuklanma bir tedbirdir. Hiçbir zaman cezai bir nitelik arz etmez. Tutuklanma sebepleri, kaçağı veya delillerin değiştirilmesini önlemek gibi soruşturma ile ilgili olacaktır. Dolayısıyla, hükümet nüfuzunu kıran veya meclletin asayişini bözen fiillerden bulunması gibi soruşturma ile alakasız bulunmayan umumi sebeplere dayanılarak yapılan tutuklamalar cezai bir nitelik taşır. Anayasa Komisyonu tasarısında da yok iken genel kurulda (veya bunlar gibi tutuklanmayı zorunlu kılan ve kanunla gösterilen diğer hallerde) şeklinde yapılan ilave

yinesoruşturma ile ilgili olması gerekir. Aksi halde bu sebeplerin bir değişikliğe tabi tutulmaksızın olduğu gibi alınması icap ederdi. Esasen bu sebepler bizim de kabul ettiğimiz Avrupa insan haklarına ve hürriyetlerini koruma sözleşmesinde de yoktur."

Buna rağmen Anayasa Mahkemesi genel kurulu "toplumun içinde bulunduğu şartlara ve özelliklere göre değişik ihtiyaçların gerektirdiği tedbirleri almak zarureti inkar edilemez." Gerekçesi ile iptal talebini red etmiştir. Bu karar isabetsizdir. (Faruk Eren, Usul, Sayfa-390)

"Bu itibarla 1412 sayılı CMUK'nun 104. maddesinin 1. fıkrasının 3 numaralı bendinde (AYUK, Madde-71) yer alan (suç devlet ve hükümet nüfuzunu korumak) ve (veya hükümetin asayişini bozar) şeklindeki her iki hükmün anayasaya aykırı olmadığı yolundaki görüş" isabetsiz ve pek mahsurludur. (Anayasa mahkemesi kararı: 13.5.1963, 200/110 'R.G.' 18.9.1963, n.11508', başkan Arsan CUMHURİ'ni muhalefet terhi, s.3, aynı mahiyette evvelki karar: 19.2.1963, 277/34 'R.G.' 22.5.1963, n.11409)

(Arıkan BAHA, Anayasa ve tevkif, cumhuriyet, 15.1.1963)

Anayasa mahkemesi genel kurulunun, toplum şartlarına göre iptal istemi için sunduğu gerekçe 1963 tarihi gözönüne alınırsa zaman bakımından da ihtiyaçların ne kadar hızlı bir şekilde değiştiği ve geliştiği ~~zamanımızda~~ mahkeme başkanının görüşlerini zamanımızda haklı bulmak mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi pek dar bir lafzi tefsirle sonuca varmak istemiş ve böylece anayasasını, bizzat anayasaya aykırı olan hükmünü ortaya daha bariz olarak koymuştur. Kurucu Meclisin iltibaslı ibareler kullanması bu şekilde bir sonuç vermiştir. "tutma sebeplerinin sınırlı olmasını haklı gösteren bu derece kuvvetli bir gerekçe varken ve tutmayı mümkün kılan halleri genişleten hükümlerin kişi hürriyet ve dokunulmazlığı bakımından arattığı tehlike aslında ifade edilmiş iken, kurucu organın asıl olupta böylecine hükümleri anayasaya sınırlı olduğu anlaşılmamaktadır." (Ali C. Kaptan UĞUR, Anayasa'da bir hükmü ilzazine, öncü, 6.11.1963)

Bütün bunların ışığında şöyle bir neticeye varmak gerekmektedir: 30. maddede yer alan (anayasa) ".....veya bunlar gibi tutuklanmayı zorunlu kılan....." ibaresinin de bir hududu olmak icap eder.

Anayasa kişilerin ne gibi hallerde tutuklanacağını belirtir ve bunlar dışındaki hallerin tesbiti için de kanun vazın istisnaet tayin etmiştir. (Arsel İLHAN, Türk Anayasa hukukunun esasları, Ankara, 1962, 8-461)

Bu sebeple anayasanın 30. maddesinin başında yer alan iki tevkif sebebini misal olarak kabul etmeye ve bunun dışındaki haller için tesrii organa tan bir serbesti tanımayla imken yoktur. Bilakis görüldüğü gibi bu sebepler kanun vazına istisnaet tayin eder ihtiyettedir. Öyle ise, "...Veya bunlar gibi tutuklanmayı zorunlu kılan....." yolundaki ifadeyi nazara alarak, CMUK'nun

CMUK'nun 104. maddesinde (AYUK-71) kullanılan " a s a y i ş " tabrinin "hal ve şartlara, işlenen suçun mahiyeti ile umumî efkar üzerinde usul getirdiği tepkiye göre tayin ve takdiri" gerekeceği yolundaki mütalaa fevkalâde tehlikelidir.

(Ad.Bakanlığı C.İş. 26.10.1958, n.33508;

Bk.Giritli İSMET, Adalet Bakanlığının açıklaması ve yeni tevkif sebepleri, Dünya: 23.3.1955; Aynı yazar, yeni tevkif sebepleri, Dünya: 3.1.1955; Aynı yazar: Yeni tevkif sebepleri Alınan konumunda var mı? Dünya: 26.2.1955; Taner TAHİR, tevkif sebepleri, Cumhuriyet:23.3.1955; Tuna YALÇIN, tevkif müessesesi, Dünya: 22.12.1954; Aynı yazar: Tehlikeli hal ve tevkif, Dünya: 17.2.1955

As. Savcının tutukluluğunun devamı ve tevkif müzekkeresinin ger alınması hakkındaki talebi:

Mahkemenizde bazı sanıkların sorgu işlemlerininintamamlanmasını mütakiben Askeri Savcı, tahliyeler konusunda verdiği mütalaaşında "sanıklar hakkında henüz delillerin toplanmadığı, suçun ağır cezalı oluşu ve sorgularının tamamlanmadığı" sebebiyle istemin reddini savunmuştur.

Daha sonraki duruşmada öne sürülen tahliye istenleri hakkında bu kez de, askeri savcı "suçun ağır cezalı nevattan bulunduğunu" gerekçesi ile istemin reddini talep etmiştir.

Mahkemenizde bundan önceki duruşmada tahliye istenlerini "suçun ağır cezalı" olduğu gerekçesini ileri sürerek red etmiştir.

Yukardan beri izah ettiğiniz gibi, savcılığın bu mütalaaşası ve mahkemenin tahliye istenleri konusunda "kuvvetli bir şüphe" mevcut olmadıkça suçun ağır cezalı oluşu dahi talebi reddi, aşikar bir surette mağduriyetinizi ortaya koymaktadır.

M a h k e m e n i n k a r a r g e r e k ç e l e r i .

Mahkemeniz kararlarında özellikle diğer sınıyönetim bölgeleri askeri mahkemelerinin değişik konulardaki kararlarını örnek göstererek istenlerinizin reddi konusundaki kararlarında önemli ölçüde aynıyet içinde olduğu netini izhar etmeye çalışmaktadır.

Bağımsız bir mahkemenin her ne kadar kararlarında diğer mahkemelerin uygulamaları bağlayıcı olmadığı kabul edilirse de, yinede hukuki uygulamalar arasında bir bağlantı kurmak ve kararların aynı istikamette olmasını sağlamak amacıyla birbirlerine örnek olmaları tabiidir. Fakat anlaşıl aryan konu; mahkemenin:

a- Kararlarında genel mahkemelerin ve hatta Yargıtay v.s. gibi kurulların kararlarını ve önemli konulardaki içtihatlarını hiç nazara almadan, bir. Örnek: Aşağıda aynı ayınlıkta, yetki-görev konularında olduğu

gibi,

b- veya diğer sıkıyönetim mahkemelerindeki her türlü uygulamayı örnek gösterdiği halde (ve bunları kararlarına gerekçe olarak tuttuğu) her nedense diğer mahkemelerdeki sanıkların salıverilmeleri konularındaki uygulamayı üstü-kapalı geçmektedir. Bizleri ne aydın ve ne de suçlu siyasi bir durumda görmemektedir.

Ayrıca, mahkemenizin "s a l ı v e r i l m e" istenleri konusunda talepleri devamlı reddine karşılık bir suç ve buna ait suçlu bir gurubun varlığı üzerinde de ısrarla ve titizlikle durmaktadır. Oysa, böyle bir suç ve suçlu gurubu mevcut ise, neden mahkemenin seyrinin ve sanıkların savunma ve taleplerinin basına ve TRT'ye yansıtılmadığı çok dikkate değerdir. Diğer sıkıyönetim bölgelerinde suç ve suçlu guruplar aleni bir şekilde fotoğraf, yayın ve TRT aracılığı ile kamu-oyuna duyurulduğu halde bu bölgede her türlü yayın yasağı tutulmaktadır. Adeta mahkeme safahatı sanıklarla mahkeme üyeleri arasında cereyan eden bir diyalog haline dönüşmüştür. Maden ki, ortada bir vahim durum ve ispat altında bir sanık gurubu mevcut ise ve bunların uzun süreden beri tutuklu bulundukları göz önüne alınmadan her türlü tahliye istenleri de red ediliyorsa konu basına ve TRT'ye açık bir şekilde ve mahkeme safahalarında açık ve seçik tartışılmalı ki, cezalandırma isteği ile sanıkların salıverilmemesi konusu en azından taraflarca ve kamu-oyunda bir anlaşıp kazanabilsin.

Mahkemede suç konusunun açıkça tartışılmadığı ve her türlü yayın yasağı, yalnız savcının tek taraflı talep ve istekleri söz konusu olduğuna göre AYUK'nun yayın yasağı başlığı altındaki maddesi hükümüne nasıl yorumlanmalıdır.

".....

YAYIN YASAĞI:

Maddo-142- Kapalı yapılan yargılamanın yayınlaması yasaktır.

Açık yapılan yargılamanın yayını; Milli güvenliği ve genel ahlakı koruma, kişilerin şeref, haysiyet ve haklarına tecavüzü, suç işlenmeye başlatmayı, suçluların suçlu durum düşüncesini veya gerçek suçlularını kurtarılmasını önlemek için askeri mahkemenin kararı ile yasaklanabilir.

Bu konuda verilecek karar, açık olarak tefhim edilir. Yasaya aykırı olarak hardet edenler hakkında basın hukuk hükümleri uygulanır."

Denek suretiyle, mahkeme safhası ile ilgili bütün durumların mahkeme dışında bir organ veya kurum tarafından yayınlanamayacağı açıklanmıştır. Bizim duruşmalarımız ile ilgili ve mahkeme safhası ile ilgili durumun açıkça yayın yasağına tabii olduğu söz konusudur.

./.

www.arsivakurdî.org

Eğer tartışılması ve mahkeme sahasının kamu-oyundan saklanması gerekli bir sakınca ihtiva ediyör ise, bu idari bir karara istinat etmektedir her halükarda mahkemenin bağımsızlığına gölge düşürücüdür.

O zaman ortadaki suç isnadının asılsız ve mesnetsiz iddialara dayandığı ve üstün bir politika doğrultusunda bulunduğu söz konusudur. Böyle olunc sanıkların tutukluluk halleri neden devam etmektedir?

Denek ki, ortada esaslı bir suç ve esaslı bir sanık gurubu mahkemenin durumuna göre zahiri olarak vardır, bunların tutukluluk hallerinin devamı için gerekli ve geçerli bir sebep bulunmamaktadır.

Şurada kısaca şunuda belirtelim ki, mahkemenin aleniyeti sadece mahkeme üyelerinin sanıklara "mahkeme alenidir" deneleri kafi değildir. Mahkemeye dinleyici olarak gelmek isteyenlerin, hatta sanık vekilleri ve basın mensupları dahil olmak üzere ne denli bir sonuşturmadan sonra içeriye girebildikleri apaçık görülmektedir. Her dinleyici için kart verilmesi gerektiğinde "kinin akrabası olduğu, kinliğinin enine boyuna tahlili ve sanıkların nerden ve nasıl tanıdığı v.s." konularında zorlu bir şekilde sorguya tabi kılınmaları ve yukarıda belirttiğimiz gibi basına ve kamu-oyuna kapalı olayı bir kat daha artırmaktadır. Ve dinleyici olarak kimsenin gelmediği önemli ölçüde nazar çekicidir. Üstelik dinleyici gurubunun fotoğraflarının tesbiti psikolojik olarak ne kadar büyük baskılar yarattığı açıktır.

Görülüyor ki, tutukluluk halinizin devamını gerektiren konu usul hükümleri dışında, "bir elde bulundurulma" ve kamu-oyulanse edilen tek taraflı bir politika olmuştur...

Bütün bu söylediklerimizden sonra:

Yukarıda isim ve kimlikleri açıklanan sanıklardan Fikret SAHİL'in hakkında geçerli bir iddia olmadığı gibi esaslı bir delil de mevcut değildir.

Sanık Yülmü BUDAL'ın ikametgahı Diyarbakır'da olup, komutanlık binasına beş-yüz metre mesafededir. Aile yapısı açısından Diyarbakır'ın tüm halkı güven verici olduğu bilgisi kaçınılmazı gerektirir bir halin nevzu bahis olduğunu açık-açık göstermektedir. Ayrıca sanık yedek-subay adayı olup, eğitimini açık-açık göstermektedir. Ayrıca sanık yine askerliğine devam edeceğidir.

Diğer sanıklardan İbrahi: GÜÇLÜ, Mentez KOTAN, M ZİR SAHİL ANLI, Ali BEYİCİYİ on-beş (15) aya yakın bir süredir tutukevinde bulunduklarıdır. Diğer sıkıyönetim bölgelerinde haklarında yirmi yıldan, idam cezasına kadar cevalandırılacak istenilenler, 5,5 - 6 aylık bir süre tutuklu kaldıktan sonra salıverilmişlerdir. Oysa bu sanıkların haklarındaki istenilen bir yıl ile üç yıl arasında olduğu, haklarında hiçbir maddi delilin bulunmadığı, sadece teyyp baskılarına istinat edildiği ve 15 aylık bir süredir tutuklu bulundukları halde salıverilmedikleri "farklı bir muamele" intibahı verdiği gibi usul hükümlerine de aykırı bulunmaktadır.

www.arsivakurdî.org

OMUK'nun ve AYUK'nun tutuklanma ile ilgili hükümlerine ve As.savcı'nın tahliye istemlerinin reddini " a ğ ı r c e z a l ı k " suça dayandırdığı gözönüne alınarak,

1 - Sanıkların tümünün haklarında tutuklanmalarını gerektirir "k v e t l i b i r e m a r e n i n " bulunmadığı gözönüne alınarak suçun ağır cezalıktan mevattan oluşu tek başına bir sebep olamaz.

2 - Yukarıda ismaları açıklanan sanıkların hepsi "sabit bir ikamet gâh"sahibi olup, bimekânsız, serseri talukatından olmadıkları için kaçmayı gerektirir bir durum söz konusu değildir. Yukarıda da devlet kuvvetlerinin niteliği açıklanırken, sanıkların kaçmaları konusunun ihtimali salıverilmeleri için bir engel değildir. Ayrıca, sanıkların hepsi öğrenci olup (Ali Beyköylü hariç) kaçmaları konusunda ufak bir belirti dahi mevcut değildir.

3 - Sanıklar hakkında son soruşturmaya geçildiği, bu vesile ile delillerin tamamen tekevvül ettiği artık başkaca bir delilin ortaya çıkması da hukukumuzdaki "zaman ve mekân" açısından mümkün olmayacağı açısından sanıkların "delilleri yok etmeleri, yada değiştirmeleri" maddeten mümkün değildir.

4 - Sanıklar hakkında isnat sadece asılsız teyp bantlarına dayanmaktadır. bunlar hakkında mahkememize sunduğunuz "delil olabilecekleri" konusundaki geniş bilgiler ve ihtihatlar, teknik bilgiler düşünülürse sanıkların hiçbirisi hakkında maddi ve kat'i delil bulunmamaktadır.

5 - Sanıkların bazılarının altı ay, bazılarının on-beş ay / lık redir tutuklu bulunmaları bir tedbir olmaktan çıkmış ve ceza niteliğine bürünmüştür.

6 - Kanunun açık hükümlerine ve tutukluluğunuz konusundaki sebebin tamamen ortadan kalktığına ve diğer sıkıyönetim bölgelerindeki uygulamalarla bakılarak hakkınızda "s a l ı v e r i l m e" konusunda bir karar ittihaaz edilmesi halinde mahkememizin bağımsız olduğu konusu daha belirgin bir hal alacak ve mahkememizin " ş a r t l ı v e p e ş i n " hükümlü olduğu kanaatine varacaktır.

SONUÇ : Hadisenin olmasına, hakkınızda hiçbir maddi delil bulunmayışına ve ride kabili tasvir olan maddi zararlarla karşı-karşıya kalacağımız gözönüne alınarak, mahkememiz bu politiki ortamda sertli ve peşin hükümlü olmadığı kanaatine varabilmesinin açısından SALI VERİLMİŞ konusundaki karar ittihaazı, daha fazla mağduriyetinize sebep olmaması açısından arz ve talep ederiz. Saygılarımla.

12 Ocak 1972

Fikret

Yücel BUDA

Ali

www.arsivakurd.org

DIYARBAKIR SİİRT İLLERİ SIKI YÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

DIYARBAKIR

ÖZÜ: esas hakkındaki savunma hakkımız mahfuz olmak üzere iddanameye cevaptır .

İdda makamı önünüze getirdiği dosya konusunda "Yüksek mahkeme-
nizde açılan bu davanın ~~KANUNLUX~~ esası memleket iç ve dışındaki ba-
gizli teşekküllerin tahrik, teşvik ve yardımları neticesi ve zaman
man ortaya çıkan devletin birliğini, ve milletimizin huzur ve sükunu
nu bozan bazı maceraperestlerin şahsi ve siyasi emellerine alet et-
tiği bir konu halını almıştır. Aynı kökten gelen, asırlarca aynı topra-
klar üzerinde aynı gayeler uğruna omuz omuza savaşıp kan dökmüş,
ülkü, kader, hars gaye ve din birliğine sahip insanların meydana geti-
diği bu birleşik düzeni bozmak ve bölmek isteyen, Atatürk ilkelelerine
sırt çeviren bir avuç maceraperest insanların davasıdır." diyor

Biz diyoruz ki bu dava "AZ gelişmiş ülkemizde az gelişmişliğin
yüklediği tarihsel görevi yerine getirmek çabası" içinde, devletin
birliğini ve asırlarca aynı topraklar üzerinde kardeşçe yaşamış
halkların kardeşliğini, huzur ve sükununu bozanların karşısında, halk
ların kardeşliğine dayanan, mutlu bir türkiyeyi savunan yurtsever ve
devrimci aydınların davasıdır " ~~siyer~~

Sayın idda makamı davanın esasına geçmeden bilimsellikten uza-
toplumumuzun sosyo-ekonomik ve objektif gerçeklerine ters düşen bi-
girişle kürtlerin menşeleriyle ilgili iflas etmiş bir nazariyeyi
önünüze getirip, mahkeme heyetini yanıltmak istenmektedir. İddanamede
bu konu ile ilgili dört nazariye ileri sürülüp bunlardan kürtlerin
türani bir kavim olduğu savunulmaktadır (iddaname S.5)
Kürtlerin menşesini (siyasi mülhazalatı dışında) bilimsel eserler
ve tarihi vesikalara dayanarak açıklamaya çalışacağız.

Bilimsel bir eser olan ve milli eğitim bakanlığının kararıyla
İstanbul Edebiyat Fakültesi tarafından çıkartılan "İSLAM ANSİKLOPEDI-
Sİ" kürtlerin irani bir kavim olduklarını ve ön asyada yaşadıkları
rını, bunların irani bir kavim olmalarının dil ve tarih esasına göre
tayin edildiğini ileri sürer. Kürtlerin menşesi araştırılırken karşı-
maza çıkan kardular henüz tartışma konusudur İslam ansiklopedisi bu
konuda "Kardular ister samilere ister yerli ırklara dayansın işgal
ettikleri bölge bugün Kürtlerin esas yaşadıkları sahalarından birini teş-
kil etmektedir." der. (İslam ansiklopedisi 68.cüz S.1090)

Ayrıca yazar Şevket Süreyya, karduklularla ilgili olarak "eski
yunanlılardan Ksenofon (M.Ö.401-400) Anabassis yahut Onbinlerin Rica-
sinli pek meşhur eserinde mezopotamya kuzeyi ile yüksek yayladak-
Armenistan arasında kalan ve bugün Kürtlerin yoğunluk alanını teşkil
eden yerlerden geçerlerken, bu dağlık bölgede karduklarla olan savaş-
larından bahseder .Bu karduk kelimesini, Gordi olarak çeviren ve bu
adan Kürt kelimesini çıkaran yazarlar vardır.Karduklar belkide kürt-
lerdi. " der (Tek Adam Cilt I S.)

Yine aynı yazar, Kürtlerle ilgili olarak şu görüşü ileri sürer
"Kürtlerin ana yurdu ve Kürt deyiminin gerçek manası üzerinde görüş
birliği yoktur. Gerçi Lord Curson un Genel kurmayca bastırılan eserinin
ve Şükrü Mehmet Sekbanın! (La Question Kürt) adlı kitabında kürtler:

turani olduğu yazılıdır. ancak Kürtler vaktiyle İran yaylasında mesela Zagros dağlarının kuzeyinde yaşayan ordanda batıya ve bu aradada Doğu Anadolu yaylalarına göçen ve aslında ari bir kavim olduğu hakkındaki görüş daha kuvvetlidir. Antropolojik görüşte bunu doğrulamaktadır" (Tek Adam CİLT I S.)

Kürtler hakkında arapların yayılma politikalarından itibaren geniş bilgiye rastlıyoruz. hicretin ilk beş yılında kürtler büyük rol oynadılar, bu dönemde bir çok Kürt hanedanı ortaya çıktı. Hicri 6 ve 10. yüzyıllarda (1000-1500) anadoluda Moğolların ve Türklerin yayılması sırasında Kürtlerin bir süre boğulmuş gibi olduklarını görüyoruz. Fakat, osmanlı-safevi mücadelelerinde Kürtler tekrar ortaya çıkmış, Osmanlı imparatorluğu, Safevi Krallığı Ve Memlük Sultanlığı arasındaki ilişkilerde dinamik bir rol oynamışlardır. Ve irili ufaklı birçok derebeylikler meydana getirmişlerdir. Osmanlı imparatorluğu döneminde osmanlıların Kürtler üzerindeki siyasetini tayin eden esas olay 1514 yılında safevilerle yapılan Çaldıran savaşıdır. Osmanlı devleti merkezini doğu eyaletleri ile sağlamlaştırmak istemiş ve bazı girişimlerde bulunmuştur. Osmanlı sarayı Doğu anadoludaki Kürt aşiretleriyle savaşmış, onları organik olarak kendi bünyesine alamayacağını anlamıştır. Bu durumda osmanlılar için en iyi yol Kürtlerin aşiret düzenlerini tanıyıp İrana karşı kullanmak olmuştur. 19. Yüzyılın ortalarına doğru Kürt beyliklerinden hakkari, Bitlis, Süleymaniye osmanlı devletinde, ardahanda İranlılara geçmiştir. İranlılar kürt aşiretlerinin dahili meselelerine karışmamışlar, Osmanlılar ise, esnek bir politika takip etmişlerdir.

Osmanlı imparatorluğu döneminde Kürtler konusunda Evliya çelebi şöyle demektedir " Diyarbekir eyaleti 19 sancaktır, beş hükümettir. Bu sancakların onbiri osmanlı malı olup, Osmanlıların kent ve memleketleri gibi yönetilir, Sekizini Kürt heyetleri ellerinde tutarlardı, Yavuz sultan selim buraları feth ve zaptettiği zaman yurtluk ve ocaklık olarak bağışlamıştır. Azilleri, tayinleri hep kendilerine aittir. Ölürlerse sancakları eyalet valisinin emriyle çocuklarına verilir. Başkasına verilmez?...

...Osmanlı sancakları şunlardır: Harput, Ergani, Siverek, Hasankeyf Meyyafarikin (Silvan), Akçakale, Habur (Bugünkü Cizre ve Zaho arasında bir yer), Buğman, Kulp, Mihrasi, Tercil, Atak, Pertek, Çapakçur, Çermik. Bu yazılmaktan ve gezilmekten uzak bırakılmış sancakların beylerine, İstanbul'dan bir emir gönderilirse yazının başına CENAB denir. Hükümetler şunlardır: Cezire Hükümeti, Eğin Hükümeti, Genç Hükümeti, Palu Hükümeti, Hazro Hükümeti. bu Kürdistan sancakları büyük eyaletler kadar geniştir.

Van eyaleti: 13 sancaktır sancakları Adilcevaz, Erciş, Muş, Barkiri, Karkar, Kisani, Zeyriki, Siirt Hani, ağakisi, Ekrad, Benikotr Beyazıt kalesi Berdu, Ahlat, Bu sancaklar azil ve tayinleri kabul etmezler öldükleri zaman eyaletleri ögullarına bağışlanır. Şehrizar eyaleti 20 sancaktır. (Evliya çelebi seyahatnamesi Cilt I zuhuri danışman yayınevi 1969 S. 190)

Bazı dönemlerde, Osmanlılar Kürt beyliklerinin iç işlerine el attığını Kürtlerin tepkisi ile karşı karşıya kalmışlardır. 19. Yüzyılda bu sebepten merkezi otoriteye karşı birçok Kürt isyanı olmuştur. Yine kurtuluş savaşında döneminde sömürücü devletlere karşı Türk halkının yanında yer alarak beraberce mücadele vermişlerdir. Savaş yıllarında her ne kadar Ümmet iddeolojisi kullanılmışsa da Halkların Kardeşliği bu arada Türk ve Kürt halklarının kardeşliğide istenmiştir. Mustafa Kemal 1920 mayısında Büyük Millet Meclisinde yaptığı konuşmada şöyle diyor- "Meclis- Alinizi teşkil eden zevat yalnız Türk değildir, yalnız laz değildir, yalnız Kürt değildir. Fakat hepsinden mürekkep anısırlı islamiyedir. Samim bir mecmuat. Binanaleyh muhafaza ve müdafaası ile iştigal ettiğimiz Millet bittabi bir unsurdan ibaret değildir..." Daha sonraları, önceleri birleştirici bir unsur olan Halffelik ve ümmetçiliğin kaldırılması, yine birleştirici bir kurumun getirilmemesi halklar üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmiştir. Daha sonraki dönemlerde işlenmeye başlanan "ulusçuluğun" ırkçı ve şöven bir karaktere bürünmesi Kürtler üzerinde asimile ve jenosit gibi yanlış uygulamalara sebebiyet vermiş ve Kürdün Türk gösterme çabaları başlamıştır. Kısaca söylediklerimizi özetlersek?

-Kürt halkı vardır ve bu ~~kır~~ tarihî, sosyolojik bir gerçektir.

Kürt halkının yokluğunu iddia eden sayın Savcıya tarihi ve siyasi bazı belgeler hatırlatmak istiyoruz.

ACABA KÜRT HALKININ VARLIĞINI SADECE BİZMİ İDDİA EDİYORUZ?

Sayın Savcı da taktir ederki, Türkiyede Kürt halkının varlığını söylüyentler yalnız bizler değiliz. Bugün Türkeyede birçok tarihçi, yazar, Sosyolog, Antrepolog lar Kürt ler üzerinde hayli önemli incelemeler yapmışlar ve Kürt halkının var olduğu sonucuna varmışlardır. Resmi kaynaklara göre Türkiyede ana dili kürtçe olan 3 milyondan fazla insan vardır. Sosyolojik bir yaklaşımla bu rakamların ifade ettiği gerçek, Kürt halkının varlığıdır. Kürt halkının varlığını birçok resmi ve muhteber yayında da bulmak mümkündür. Daha evvel sık sık bahsettiğimiz İslam Ansiklopedisinde Kürtler maddesi (68.cüz Sahife 1090) 25 sahifelik yer tutmaktadır. Bu resmi belge dışında ayrıca İbrahim Vasa'nın Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü için hazırladığı ders kitabının 5, 12, 14, 35, 36, 49, 105, 174-177, 183.... sahifelerinde, S. Öngörün Siyasal Bilgiler Fakültesi yayınları arasında çıkmış Orta Doğu İktisadi Coğrafyası adlı kitabının 63... sahifelerinde, S.B.F. Asistanlarından

(4)

değerli bilim adamı İsmail Beşikçi'nin "Doğu Anadolu'nun Düzeni" adlı kitabının bütününde, ayrıca çeşitli yerli ve yabancı ansiklopedi ve eserlerde Kürtler başlıklı bölümler yer almaktadır. Hepsinde de Kürt halkının varlığı bilimsel olarak izah edilmektedir.

CUMHURİYETİN KURUCUSU MUSTAFA KEMAL'İN BU KONUDAKİ (KÜRT HALKI) GÖRÜŞÜ NEDİR ?

1925 Yılında tekrar alevlenen hilafet ile ilgili tartışma, Kurtuluş savaşı sırasında Mustafa Kemal'in Kürt halkı konusunda ne kadar gerçekçi bir tutum takındığı ortadadır. Mustafa Kemal Özellikle Hilafet sorununu tartışmak üzere bir yurt gezisi için Ankara'dan ayrıldığı bir sırada hilafetçi bir risalenin hazırlanıp geniş bir ölçüde dağıtıldığı görülmektedir. Risale Sükrü Hoca tarafından hazırlanmıştır. Hilafeti ileri süren bu görüş Mustafa Kemal'de büyük bir tepki doğurmuştur. Bunun üzerine M. Kemal'in telkini ile meclisin tanınmış hocalarından "Hakimiyeti Milliye ve Hilafeti İslamiye" adlı bir karşı risale hazırlanmıştır. M. Kemal'in emri ile yirmi bin adet bastırılarak dağıtılan bu broşürün konumuzla ilgili olarak ve Kürt Halkı üzerine şöyle demektedir. "Hakimiyet-i Milliyemiz Ser-i enverden hakk-ı inkılaptan hukuk-u tabiiye ve sarfeden maslahattan doğmuş, kan dökülerek alınmış ve fise bilillah Türk ve Kürt milleti muvahedesi ile iktisab-ı zafer ve galibiyet etmiştir."

Kaynak (Hakimiyet-i Milliye ve Hilafet-i İslamiyye, Ankara Yeni Gün Matbaası 1341 "1925" muhbadime S.3)

Yine daha önce 20-22 ekim 1919 da Amasya'da Anadolu ve Rumel-i Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti heyeti temsiliyesi adına Osmanlı Hükümeti temsilcisi Bahriye Nazırı Salih Paşa ile görüşmeler yapılmış bu görüşmeler protokollere bağlanarak, protokoller heyet-i Temsiliye adına M. Kemal, Hüseyin Rauf ve Bekir Sami tarafından imzalanmıştır. Bilahare bu protokoller İstanbul'a götürülmüştür. Konumuzla ilgili protokol metni aynı şöyledir?

"Beyannamenin 1. maddesinde Osmanlı Devletinin tasarlanan ve kabul edilen sınırları Türk ve Kürtlerle meskün olan toprakları kapsadığı ve Kürtlerin Osmanlı camiasından ayrılması imkansızlığı izah edildikten sonra bu sınırların en asgari bir istek olmak üzere elde edilmesinin sağlanması gereği ortaklaşa kabul edildi. Bununla birlikte Kürtlerin gelişme serbestiliğini sağlayacak yönde ve şekilde ırksal (Etnik)

ve sosyal haklar bakımından desteklenmeleri dahi terviç, ve yabancılar tarafından Kürtlerin bağımsızlığı zahiri amacı altında yapılmakta olan tezviratin önüne geçmek içinde bu hususun şimdiden Kürtler ce bilihmesi hususu uygun görüldü." (20-22 Ekim 1919)

Anadolu ve Rumeli	Anadolu ve Rumeli	Anadolu ve Rumeli
Müdafa-i Hukuk	Müdafa-i Hukuk	Müdafa-i Hukuk
Cemiyet-i Heyeti	Cemiyet-i Heyeti	Cemiyet-i Heyeti
Temsiliyesi Namına	Temsiliyesi Namına	Temsiliyesi Namına
Mustafa Kemal	Hüseyin Rauf	Bekir Sami

(Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı Türk Kültür Eserleri Bürosu Yayını ve İstanbul Milli Eğitim Bakanlığı Basınevinde basılan "Tarih Vesikaları" dergisi, yeni seri cilt 1 mart 1961 tarih ve 3-18 sayılar)

24 Nisan 1920 tarihinde T.B.M.M.Meclisinde M.Kemal şu sözleri söylüyordu:

"Baylar ! bütün bu sınır yalnız askerce düşüncelerle çizilmiş bir sınır değildir. Ulusal bir sınırdır bu. Ulusal bir sınır diye saptanmıştır. Bu sınırlar içinde sanılmasın ki yalnız bir tek cins insan vardır. Bu sınırlar içinde çeşitli yönlerden gelmiş müslüman topluluklar vardır. İşte bu sınırlar, bu biribirine kaynaşmış olarak yaşıyan, bütün amaçlarını tam anlamı ile birleştirmiş kardeş toplumların ulusal sınırıdır.

(Kaynak-Söylev ve demeçler)

Sayın Savcı, iddianamesinin başında bizi " Atatürk ilkelerine sırt çevirmiş bir avuç maceraperest " olarak nitelendirirken, acaba M.Kemal'in bu görüşlerinden habersiz miydi ? Bu tarihi belgeleri sunduktan sonra sayın Savcının ithamlarının kime ait olduğunu sayın mahkeme heyetinin taktirine bırakıyoruz. Kanımızca, Savcı Atatürkçü görünerek Atatürk'ü yargılamak istemiştir.

Ayrıca Atatürk'ün yakın arkadaşı ve halen ^{C.H.P}devletin yetkililerinden İsmet İnönü " Lozan barış antlaşmasında Kürt halkının var olduğunu fakat ayrılma niyetlerinin söz konusu olmadığını " belirtmiştir.

Bütün bu söylenen tarihi ve siyasi belgelerden ve sosyoloji ilminin verilerinden çıkarılan sonuç şudur:

-Türkiyede Kürt halkı vardır.

-Bu halk Türk halkı ve diğer cemaatlerle birlikte Türkiye

si .Devletin asli unsurudur.

1 /

İdda makamı iddanamesinin 12. sayfasında (Milli ırkçılık) kavramını getirmekte ve T.C. devletinin asli unsuru olarak sadece Türk halkını var saymaktadır. Bu ülkemiz gerçeklerine ve bilime aykırı olduğu gibi hukuk devleti anlayışınada tamamen ters düşmektedir. Günümüz devletlerinden hemen hiçbirinin sosyolojik varlığı aynı soydan gelen tek halka dayanmamaktadır. dünyadaki bir çok devletlerin sosyolojik varlığı bir veya bir çok halktan veya halk topluluğu parçalarından oluşmaktadır. Türkiye devletinin sosyolojik varlığında Türk ve Kürt halklarıyla diğer halk topluluğu parçaları oluşturur. Ve hukuk devleti içte zor tatbikatından ziyade, halklarının sevgi saygı ve itimadına dayanan onların dil ve kültürlerine saygı duyan ve onları dışa karşı tam bir yetki ile temsil ve hizmet etmek durumunda olan devlettir. Irkçı millet anlayışı günümüzde aydın ve yurtsever her kişi tarafından nefretle karşılanan Güney Afrikalı Noğru düşmanı Ian Smith gibilerin anlayışıdır. Ve ırkçı milliyetçilik anlayışı Türkiye halklarının eşitliğine ve kardeşliğine darbe vurarak çıkarıcı çevrelerin sömürü çarklarının dönmelerini kolaylaştırır.

K Ü R T D İ L İ

sayın idda makamının Kürt dili ile ilgili görüşlerini teker teker inceleyelim:

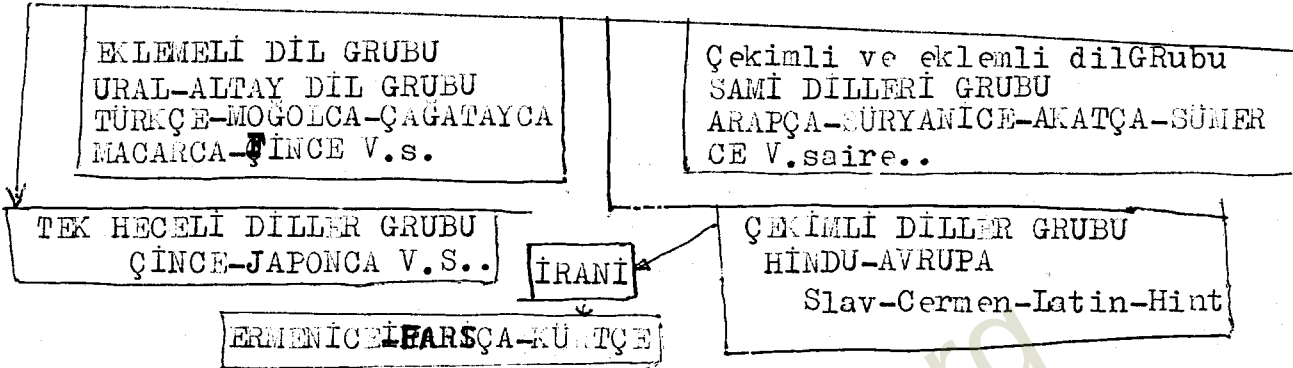
İddanamenin sekizinci sayfasında " Kürt dili bir dil olmaktan çok bir söz yığınıdır "denilmektedir. Bir dilin bir söz yığınından ibaret olabilmesi için o söz yığınının hiçbir dil kuralına uygun olmaması gerekir. Öysa aşağıda belirteceğimiz gibi Kürt dilini cümle yapısı fiil çekimleri gibi gramer kuralları diğer dillerde olduğu gibi gayet açık ve anlaşılır bir şekildedir.

Bütün bunların yanında Kürt dilinde varolan kelimeleri kapsayan 35000 kelimelik Moskova Kürdoloji Enstitüsünce yayınlanan Kürtçe-Rusça, Rusça-Kürtçe bunun gibi Fransızca-Kürtçe, Kürtçe-Fransızca Almanyada yayımlanan Kürtçe-Almanca, Almanca-Kürtçe ve Kürtçe-Arapça, Farsça-Kürtçe, İtalyanca-Kürtçe, İngilizce-Kürtçe gibi geniş sözlükler mevcuttur.

İddamakamı iddalarıda bulunurken ve adeta bir dil bilimci gibi Kürt dilini incelerken enazından bu sözlükleri

inceleme olanaklarını araştırmalı idi. Oysa sayın savcı Kürt dilinin yerin kasıtlı veya budile vakıf olmayışı neticesinde kendisiyle hiçbir ilişkisi bulunmadığı halde Kürt dilini Ural-Altay dil grubuna sokmaktadır. Otoriter dilbilimcileri dünya dillerini tahlil ettiklerinde şu şekilde bir şemada birleştirmişlerdir.

YAŞAYAN DÜNYA DİLLERİ
(Afrika hariç)

Yukardaki şemadanda anlaşılacağı gibi Kürt dilinin yeri Ural Altay dil grubunun yeri değildir. Aksine çekimli dillerin İndü-Avrupa dil grubu içindedir. Bu şemadaki Kürt dilinin yerinin doğru lüğünü İslam Ansiklopedisi 68. cüzünün III'üci sahifesinde Kürt dili bölümünde belirtilmektedir. Şöyle ki "Farsça gibi Kürtçede garbi İran dillerinden olmakla beraber menşei Farsçadan ayrılır" diye yazmaktadır.

Sayın iddia makamı Kürtçenin Türkçeden başka bir şey olmadığını ispatlamaya çalışmıştır. Şimdi biz Kürt ve Türk dillerini birbirleriyle karşılaştırarak bunların tamamen birbirlerinden ayrı diller olduğunu gösterelim.

I- KÜRT VE TÜRK ALFABESİNİ KARŞILAŞTIRDIĞIMIZ ZAMAN BUNLARIN BİRİBİRİNDEN AYRI ÖZELLİKLER TAŞIDIĞI GÖRÜLÜR,

<u>TÜRKÇE</u>	<u>KÜRTÇE</u>
A	A
B	B
C	C
D	D

TÜRKÇE	KÜRTÇE
E.....	E
Türkçede Yok..	ê é
F.....	F
G.....	G
G.....	Kürtçede yok
Türkçede yok	X
H.....	H
I.....	I
İ.....	î
J.....	J
K.....	K
Türkçede yok	Q
L.....	L
M.....	M
N.....	N
O.....	O
Ö.....	Kürtçede yok
P.....	P
R.....	R
S.....	S
Ş.....	š
T.....	™
U.....	û
Ü.....	U
V.....	V
Türkçede yok	W
Y.....	Y
Z.....	Z

(NOT-Ö harfi unutulmuştur.(C) Türkçede olduğu gibi,Kürtçede de aynı şekilde geçerlidir.)

29

Harf

31 Harf

Ayrıca bu harfler dışında Kürtçede henüz tesbit edilemeyen sesler de mevcuttur.

Yukarıda Türk ve Kürt alfabelerinin tamamen birbirinden ayrı olduğunu ortadadır.

2-YERİNE KAYBOLAN HARFLERİN KURALLARI:

A-Türkçede ses uyumu esasıdır.Halbuki Kürtçede ise böyle bir şey söz konusu değildir.

B-Dicil-Eril kavramları :

Türkçede hiçbir kelime yokturki dicil veya eril olsun.Oysaki Kürtçede dicil ve eril kavramları temeldir.Bu dicil ve eril kavramları da cümlenin yapısına ve durumuna göre değişir.Örneği:

ÖR-Şu cümlelerde dicil kelimelerinin sonuna A,eril kelimelerinin sonuna ise E eklenir.

Bu kelimeler ister gerçek, ister mecazi dişil veya eril olsunlar daima bu kaddenin içindedirler.

D İ S İ L L E R

ÖRNEK-

KÜRTÇE

TÜRKÇE

1-Mala meta min

Halamin evi

Met- Hala }
Mal -Ev }

Mecazi dişil

2-Diya min

Annem

Da-Anne

Gerçek dişil

3-Mûşka min

Bacım

Muşk-Bacı

Gerçek dişil

4-Dara hewşa me

Avulumuzun ağacı

Dar-Ağaç

Mecazi dişil

Hewş-Avlu

"

"

E R İ L L E R

1-Deri ye me

Kapımız

Deri-Kapı

Mecazi eril

2-Çavê min

Gözüm

Çav-Göz

Mecazi eril

3-Bavê min

Babam

Bav-Baba

Gerçek eril

BC-Nida belirten cümlelerde dişiller (é) eriller ise (o) ta kısını alırlar.

D İ S İ L L E R

ÖRNEK-

KÜRTÇE

TÜRKÇE

1-Dayê l were

Anne gel

Da-anne

gerçek dişil,

were-gel

yüklem

2-Keçê av bine

Kız l su getir

Keç---Kız

gerçek dişil

E R İ L L E R

1-Bavo, Xalo çavê min dêşe

Baba, dayı gözüm ağırlıyor

Bav --Baba

Xal --Dayı

Bunun gibi bir sürü örnek verebiliriz. Fakat bunları yeterli görüyoruz. Görüldüğü gibi Kürtçede eril ve dişil kavramları yerleşmiş olup, bu bakımdan türkçeden tamamen ayrılmaktadır. Bu farklılığı şahıs zamirlerinde de görebiliriz.

C-Ş A H İ S Z A M İ R L E R İTÜRKÇE

Ben
Sen
O
Biz
Siz
Onlar

KÜRTÇE

Ez-Mın
Tu-Te
Ew-Wé-Wî
Em-Me
Hûn-We
Ewan-Wan

Yukarıda genel olarak Türk ve Kürt dilinin şahıs zamirleri arasındaki farklar genel olarak gösterilmiştir. Kürtçedeki şahıs zamirleri yukarıda da görüldüğü gibi değişik yapılar arz etmektedir. Bu değişiklikler cümle yapısındaki fiillerin geçişli veya geçişsiz olmasına bağlı olarak dır. Cümle yapısındaki fiil geçişsiz olduğu zaman Kürtçedeki şahıs zamirleri Ez, Tu, Ew, Em, Hûn, Ewan şeklindedir. Fiil, geçişli olduğu zaman bu şahıs zamirleri Mın, Te, Wé, Wî, Me, We, Wan şeklinde değişmektedir. Yalnız bunlardan Ew şahıs zamirinin dişil ve eril durumları söz konusudur. Bunlardan örnekler verilirken daha iyi açıklanacaktır.

Ez--Ben

ÖRNEK-

- 1-Ez rabûm Fiil geçişsiz Ben kalktım
2-Mın şîr vexwar..... Fiil geçişli Ben süt içtim.

Tu --Sen

ÖRNEK-

- 1-Tu jî xew rabûy Fiil geçişsiz Sen uykudan kalktın
2-Te ava mın rîjand..... Fiil geçişli Sen suyumu döktün

Ew-- o

Bu şahıs zamirinin diğerlerinden farklı olarak dişil ve eril durumlarının mevcut olduğunu söylemiştik. Yani, ew şahıs zamiri fiil geçişli olduğu zaman,

- 1-Dişil için Wé
2-Eril için Wî

şeklini alır.

ÖRNEK-W-

- 1-Ew hat..... Fiil geçişsiz O geldi
2-Wé got..... Fiil dişil-eril o dedi
3- Wî desté xwe rakır Fiil geçişli dişil o elini kaldırdı
eril

Em--Biz

ÖRNEK-

- 1-Em rabûn Fiil geçişsiz Biz kalktık
2-Me lèxist Fiil geçişli Biz vurduk

Hûn -- Siz

ÖRNEK-

1-Hûn hatın..... Fiil geçişsiz

Siz geldiniz

2-WE xwar Fiil geçişli

Siz yediniz

Ewan--Onlar (Yerine göre "EWAN" şahıs zamiri "EW" olarak kullanılabilir)

ÖRNEK-

1-Ewan tén..... Fiil geçişsiz

Onlar geliyorlar

2-Wan vexwar Fiil geçişli

Onlar içtiler

Görülüyorki Kürtçe, şahıs zamurlerinin yapısı ve durumu bakımından Türkçeden ayrı bir dil olduğunu ortaya koymaktadır. Zaten bu durum Kürt dilinin kendine has karakteristik özelliğidir.

D-Fiiller

Türk dilinde fiiller çekildiği zaman , fiilin kökünde hiçbir değişiklik meydana gelmez. Sadece sonuna bir takım ekler almak suretiyle fiillerin zamanları ortaya çıkmaktadır. Oysa Kürt dilinde böyle bir şey söz konusu değildir. Aşağıda vereceğimiz örneklerden anlaşılacağı gibi Kürt dilinde fiiller çekildiğinde bazan zamanlara göre fiillerin yapısı tamamen değişmektedir.-.

ÖRNEK-

SÖYLEMEK--GOTINTÜRKÇESimdiki zaman

Ben söylüyorum

Sen söylüyorsun

O söylüyor

Biz söylüyoruz

Siz söylüyorsunuz

Onlar söylüyorlar

Gelecek zaman

Ben söyleyeceğim

Sen söyleyeceksin

O söyleyecek

Biz söyleyeceğiz

Siz söyleyeceksiniz

Onlar söyleyecekler

Geçmiş zaman

Ben söyledim

Sen söyledin

O söyledi

Biz söyledik

Siz söylediniz

Onlar söylediler

KÜRTÇEGOTIN--SÖYLEMEKŞimdiki zaman

Ez dibéjin

Tu dibéji

Ew Dibéji

Em dibéjin

Hûn dibéjin

(EW) Ewan dibéjin

Gelecek zaman

Ez dé bejin

Tu dé béji

Ew dé béji

Em dé béjin

Hun dé béjin

Ewan dé béjin

Not: Dé yerine "wê" de olabilir

Geçmiş zaman

Mın got

Te got

Wé got -Wigot

Me got

We got

Wan got

Yukarıdaki fiil çekimlerinde de görüldüğü gibi Kürt dilinde "ire-güliyer" yani muntazam olmayan fiiller çekilirken bünyesi tamamen değişikliye uğramaktadır. Bunun yanında görüldüğü gibi şahıs zamirleri de değişmektedir. Oysa Türk dilinde hiçbir şahıs zamiri değişmemekte ve fiilin kökü de olduğu gibi kalmaktadır. Bu bakımdan da Kürt dili, Türk dilinden ayrılmakta ve tamamen ayrı bir yapı arz etmektedir.

E- C Ü M L E Y A P I S I

Sayın Savcı iddianamesinin 10, sahifesinde Kürt dilinin cümle yapısını incelerken, Kürt ve Türk dillerinin cümle yapılarının aynı olduğunu bilimsellikten uzaklaşarak ispatlamaya çalışmıştır. Şimdi Kürt ve Türk dillerinin cümle yapılarını örneklerle inceleyip ayrılıklarını görelim:

Türkçede cümle yapısı daima ÖZNE-TÜMLEÇ-FİİL/sıralaması esasına dayanır. Oysa Kürtçedeki cümle yapıları ise fiilin geçişli veya geçişsiz olmasına göre değişmektedir. Yani:

1-Fiil geçişli olduğu zaman cümle yapısı

ÖZNE-TÜMLEÇ-YÜKLEM

2-Fiil geçişsiz olduğu zaman ise cümle yapısı

ÖZNE-YÜKLEM-TÜMLEÇ

sıralama esasına dayanır.

ÖRNEK-

TÜRKÇE

1-Ben ayra*h* içtim..... Fiil geçişli
Özne Tüm. fiil

2-Ben eve gittim..... Fiil geçişsiz
Özne Tüm. Yüklem

KÜRTÇE

Min dew vexwar
Özne Tüm. Fiil

Ez çim mal
Özne Tüm. Yüklem

Bu anlattıklarımızın devrik cümle ile hiçbir ilgisi yoktur. Zira geçişli fiil: Fiilin gösterdiği iş, oluş tümlecin üzerine yönelik ve onun niteliğini değiştiriyorsa, böyle fiiller geçişli fiillerdir. İşte bu esasa göre Kürtçedeki cümle yapısı değişmektedir.

Bu bölümde de görüldüğü gibi Kürtçe yine Türkçeden ayrılmakta ve ayrı bir yapı arz etmektedir.

F- K E L İ M E L E R

Sayın Savcı iddianamesinin 10, sahifesinde Kürtçenin 8307 kelimedenden ibaret olduğunu, bunun da 3080 ninin Türkçe kelime olduğunu ileri sürmektedir. Oysa, daha evvelce söylediğimiz gibi Rusya'da Kürdoloji Enstitüsünde yayınlanan Kürtçe-Rusça sözlükte 35.000 kelime yer almaktadır. Ayrıca Oksfort Üniversitesinde Irak Senato Başkanı Tevffik Vehbi'nin hazırladığı ve 45.000 kelimeyi kapsayan bir sözlük mevcuttur.

Bu sözlük İstanbul Üniversitesi kütüphanesinde saklı bulunmaktadır.Yine, Musa Anter tarafından yazılmış ve 1966 yılında yayınlanan Kürtçe-Türkçe sözlük 12.000 Kürtçe kelime bulundurmaktadır.Ama sayın Savcının bu sözlükten çay,asansör,şövaler gibi beynelmilel kelimeleri alarak kendince Kürtçeyi yok saymak istemesi anlamlıdır.

Kaldıki,Türkçeden bazı kelimelerin Kürtçede bulunması onun bir dil olmadığına işaret etmez.Örneğin-Türk Dil Kurumu tarafından çıkartılan Türkçe sözlükte bir sürü yabancı kelimelerin olduğu yapılan incelemelerden anlaşılmıştır.Şöyleki-1145 kelimelik -A- harfinde:328 Türkçe,346 Almanca,154 Yunanca,122 Fransızca,102 kelime ise Farsça vesaire dillerin kelimelerini ihtiva etmektedir.Aynı şekilde,1091 kelimelik -H-harfinde ise ,184 Türkçe,565 Almanca,192 Fransızca,88 Yunanca V.S.bulunmaktadır. J-Harfinde ise,Türkçe kelimeye rastlanmamıştır.Yine,2214 kelimelik-M-harfinde 117 Türkçe kelimeye rastlanmıştır.Fakat bu hiçbir zaman Türkçe nin yokluğunu belirtmez.Böyle bir şeyi savunmak bilimselliğe ters düşer. Zaten,bütün dünya dilleri biribirlerinden kelime alıp vermişlerdir.Yine sayın Savcı,bazı beynelmilel kelimeleri ele alarak iddiasını ispatlamaya çalışmıştır.Oysa,bunlar beynelmilel kelime olup,bütün dünya halklarına mal olmuşlardır.

Dil,bir anlaşma vasıtasıdır.Doğuda,halk şayet Kürtçe ile anlaşabiliyorsa,bu bir dil olma vasıflarını taşıyor demektir.

Tarihsel süreç içerisinde toplumların özellikle Ortadoğunun değişiklikler içerisinde bulunduğunu Savcı unutmuştur.Bir halkların biribirleri ile devamlı ilişkileri neticesinde dillerine kelime almışlar ve böylece toplumlar arasında kelime mübadelesi olmuştur.Mesala, Selçuklular ve bunların dağılmasından sonra kurulan bütün islam devletlerinin resmi dilleri müşterek idi,(arapça veya farsça).O zamanlar Türkçenin resmi dil olması bile yasaktı.Ancak,Karaman oğullarında Ahmet bey altıyüz yıl evvel bu yasağı kaldırmıştır.Böyle bir müşterek tarihten gelen Kürt-Türk-Arap ve Farsın yekdiğerinden geçmiş kelimeleri kusur saymak en azın dan ayıptır.Hele asırlardan beri beraberlikleri söz konusu olan Türkler ve Kürtlerin biribirlerine kelime alıp vermeleri kadar doğal bir şey yoktur.Fakat bu kelime alış veriş i o dillerden kuşku duymamızı gerektirmez.Aksi halde,her bakımdan mahkûm edilen ırkçılığın içine düşmüş oluruz.

Sayın Savcı,iddianamesinin 9.sahifesinde Kürtçenin öztürkçe oldu-

günü söylemektedir. Simdi günlük hayatta sık sık geçen ve Kürtçede olup, fakat tam karşılığı Türkçede bulunmayan bazı kelimeleri gösterelim.

KÜRTÇETÜRKÇE

1-Xwarzî	Yeşen (Bacı oğlu veya kızı)
Birazî	Yeşen (Kardeş oğlu veya kızı)
Dotmam	Amca kızı
Pismam	Amca oğlu
Xalofin	dayı XXXX karısı
Amofin	Amca karısı
Tûj	Biber acılığı
Tel	Güçlük acısı (Kavun, salatalık, kahve acı)
Kêl	Büyük dikiş
Kûnderz	Küçük makina dikişi
Xurîni	Gün doğmadan evvel yenen yemek
Tastê	Kahvaltı
Yiravîn	Öğle yemeği
Yiv	Akşam yemeği
Paçiv	Aparatif

Yine günlük dilde kullandığımız gün isimleri Türkçe değildir. Oysa Kürtçede gün isimleri başka bir dilden alınmamıştır. Örneğin-Pazar-Parsça, Pazartesi-(ertesi hariç)-Parsça, Salı-Süryanice, Çarşamba-Kürtçe Perşembe-Kürtçe, Cuma-Arapça ve Cumartesi-Arapça'dır. Buna karşılık Kürtçede gün isimleri :Pn-Cuma, Tem-Cumartesi, Veksem-Pazar, Düşem-Pazartesi, Sêgem-salı, Çarşem, Çarşamba, Pêncsem-perşembeden oluşmaktadır.

Bu kelime ve gün isimlerini incelersek şöyle bir sonuca varırız, Eğer Kürtçe, Türkçeden gelmiş olsaydı en azından yukarıdaki birinci bölüm kelimelerinin tam karşılığı Türkçede bulunurdu. Yine Kürtçe gün isimlerinin Türkçe olması gerekirdi. Oysa ki verdiğimiz örneklerden de anlaşıldığı gibi böyle bir durum söz konusu olmamaktadır. Bunun yanında Kürtçe-Türkçeden bazı kelimeler almış olabilir, bundan daha normal bir şey olamaz.

Aynı mendenen olan dillerin ilk çağlardan kalma kelimeleri ve rakamları ortaktır. Mesela, bugün yaşayan bütün semî dillerinde (İsrail-Arapça V. saire) rakamlar, toprak, ana, baba, gök, sabah, akşam, ekmek, su, hayvan ve yer gibi kelimeler müşterektir. Keza Avrupa dillerinde Cermen gurubunda olan Almanca, İngilizce ve İskandinav dilleri de böyledir. İslavlarda;

Rusça, Lehçe, Çekçe, Bulgarcada da böyledir. Ama bu saydığımız şartlar altında Türkçe-Kürtçe arasında hiçbir ortak kelime yoktur.

Kürt dilinin, Türk dilinden ayrı bir dil olduğunu ispatlamaya çalışmakta ki gayemiz, bilimin ışığı altında, tabulaştırılan bir takım gerçekleri ortaya koymaktır. Çünkü, sayın Savcı var olmayan bir halkı ve bu halkın dilini kasıtlı olarak ~~iki~~ öne sürmek suretiyle bizi ırk mülahazası ile milli duyguları zayıflatmakla suçlamaktadır. Eğer, gerçekten bir halk ve onun dili varsa ve bu sosyolojik gerçekse bunu inkar etmekte bölücülüktür. Biz ırkçı olmadığımız gibi, ırkçılığında gayri insani bir düşünce tarzı olarak da kabul etmekteyiz. Şimdiye kadar anlattığımız tarihsel, sosyolojik ve etimolojik gerçekler karşısında böyle bir iddianın varit olması imkansızlaşmaktadır. Yalnız, şunu belirtmekte Türkiye sorunları açısından fayda umuyoruz. O da gerçekler kabul edilmeden sorunların çözümlenemeyeceğidir.

Kürt dili hakkındaki görüşlerinizi Eski Urfa milletvekili Kemal Badıllının "Kürtçe Gramer" kitabı, ve İslam Ansiklopedisinin 68. cüzünü Kürtler bölümü doğrulamaktadır.

K Ü R T F E D E B İ Y A T I

İslam Ansiklopedisinin 68. cüzünün 1113. sahifesinde Kürt folkloru, Kürt edebiyatı ve gazeteleri hakkında geniş bilgi verilmektedir. Buna göre bizde kısaca Kürt şair ve edebiyatçılarından bahsetmekte fayda umuyoruz.

1-Harirli Ali: 400-471 (1009-1078) Kürtçe-Türkçe Divançe yazmıştır.

2-Molla-i Cizri: Cezire menselidir. Mezarı orada bulunmaktadır. 540-556 ? (1145-1160 ?) Divanı vardır.

3-FakiTeyran: 707-777 (1302-1375) Müküs'te doğmuş ve orada ölmüştür. Asıl ismi Muhammet olup, yazılarında Mim Hayy mahlazını kullanmıştır. Hikâyata Seyh Senana(Sana) Barsisa hikayesi ve Kavlîi Hespî Reş gibi şiirlerin müellifidir.

4-Molla-i Boté (Molla Ahmet); Boté köyünde doğmuş ve orada ölmüştür. (820-900)-1417-1474 - Bir Divan ile bir Kürtçe Mevlüt müellifidir. Mevlüt, Avon La Coq tarafından neşredilmiştir.

5-Ahmedé Xanê - 1000-1063 (1591-1652) arasında yaşamış ve Doğu-beyazıtta kendi ismini taşıyan caminin yahına defnedilmiştir. Mem-û Zin ve arapça-Kürtçe Mensur Newbahar yazmıştır. Ahmedé Xanê bundan başka Kürtçe-Türkçe ve Arapça şiirler yazmıştır.

(Kaynak-İslam Ansiklopedisi 68.cüz sahife 1113)

Ayrıca Cegerxwin ve Hejar gibi dünyaca tanınmış ve halen yaşamakta olan Kürt şairleri de vardır.

Sonuç olarak:

1-Kürt dili ve kültürü vardır.

2-Bu dil ve kültür üzerinde çalışmalar, araştırmalar yapmak yasalarca suç değildir.

GENEL OLARAK

DEVİRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI

1961 Anayasasının getirmiş olduğu düşünce, toplanma ve örgütlenme özgürlüğünün çerçevesinde daha iyi sosyal şartlara ve daha modern bir ekonomiye geçişi önceden demokratik ve devrimci güçlerin oluşması sonucu, bir gençlik örgütü olan D.D.K.Ocakları devrimci yelpazede halkların kardeşliğine dayanan mutlu bir Türkiye'yi savunma gereğinden doğmuştur. Yani D.D.K.Ocaklarının kuruluşu şu veya bu kişinin isteklerine göre değil, toplumsal hareketliliğin doğal bir sonucudur.

Demokrasinin zorunlu şartlarından biriside baskı guruplarıdır. Az gelişmiş Türkiye'de dinamik bir unsur olan Üniversite gençliğide baskı guruplarından biri olarak devrimci kanatta yerini almak gereğini duymuş, az gelişmiş toplumumuzun kendisine yüklediği tarihsel görevi yerine getirmek içinde gerici ve tutucu iktidarların emekçiler ve halk kitleleri üzerindeki baskıcı ve ayırıcı politikalarına karşı çıkarak muhalefet etmiştir. İşte D.D.K.Ocağı toplumsal zorunluluk sonucu ortaya çıkan ve devrimci kanatta yerini alarak gerici ve tutucu iktidarların yanlış politikasına muhalefet eden bir gençlik örgütüdür.

1969 Yılında 24 Üniversite öğrencisi Cemiyetler Kanunu hükümlerine uygun olarak Ankara D.D.K.Ocağını kurmuş ve tüzüğünü Cemiyetler Masa sına vermişlerdir. Cemiyetler Kanunu hükümlerine göre hukuken şahsiyet bulan D.D.K.Ocağı bu tarihten itibaren faaliyetlerine başlamış ve faaliyetleri Anayasa, yasalar ve tüzüğünün kapsamının dışına taşmamıştır. Ankara D.D.K.Ocağının tüzüğünde yazılı amaç maddesine göre - Türkiye'de ileri üretim biçimine geçişin etkin bir unsuru olan devrimci kültürün geliştirilip yayılmasını gerçekleştirmek için bilimsel davranma ve düşünme yetkisine ulaşmış yüksek öğrenim gençliği ve mezunlarının, aralarındaki dayanışmaya, karşılıklı eğitime iş ve eylem birliğine

dayanan örgütüdür. Bütün üyeler Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve İnsan Hakları Evrensel Demeci sınırları içinde başkaca hiçbir sınırlama tanımaksızın düşün özgürlüğüne inanmışlardır. Örgütümüz amacına ulaşmak için toplantılar, yarışmalar düzenler, sergiler açar, yasalarca yasaklanmayan her türlü eğitim ve sanat çalışmalarını yapar - "Üzükte yazılı olan ileri üretim biçimi, DAHA İYİ VE DAHA MODERN EKONOMİK VE SOSYAL SARTLARA GEÇİŞ, devrimci kültür ise, BU MODERN EKONOMİK SARTLARA GEÇİŞİ BELİRLEYEN BİLİNÇ TİR.

D.D.K.OCAKLARININ FAALİYETLERİ : Anayasa ve yasalar çerçevesinde faaliyet gösteren D.D.K.Ocağı 1969 yılının ağustosunda perici ve tutucu güçlerin Tunceli de tezgahtladıkları olayı ve Anayasaya ters bir tutum içine giren müsebbiblerini Ankarada devrimci güçlerle ortak olarak yaptığı mitingte telin etmiş ve Anayasaya aykırı davranışlarda bulunduğu 12 mart muhtırası ile tescil edilen devrin iktidarını doğudaki politikasından dolayı kınamıştır.

Nisan 1970 yılında devrin iktidarı tarafından Anayasanın 125.maddesine rağmen doğuda (Silvan, Batman, Bismil, Tekman, Karayazı V.S.) kaçakçı ve eşkiya araması gerekçesi ile komando hareketi başlatılmıştır. Bu konuda Silvan halkından Ankara D.D.K.Ocağına gönderilen mektup özet olarak şöyledir: D.D.K.Ocağına

Ekonomik ve sosyal bulanımların had safhaya girdiği son aylarda A.P. iktidarının tam bir çıkmaz içine girmesi ile memleketin her köşesinde beliren huzursuzluk karşısında iktidarın bir baskı yönetimine gittiği görülmektedir. Bu cümleden olmak üzere Güneydoğu illerimizde Hükümet Kararnamesi ile özel şekilde yetiştirilmiş, helikopter ve keşif uçakları ile donatılmış, ikibinin üstünde komando ve jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadırlar...

...Ülkemiz ve milletimizin bütünlüğünü tehdit eden bölgemiz halkını umitsizliğe ve huzursuzluğa düşüren bu insanlık dışı hareketlerin son bulmasını sağlamak için ızdıraplarımızı yakından bilen siz genç kardeşlerimize seslenmeyi bir baskı gurubu olarak harekete geçmenizi istemeyi kendimizde bir hak olarak duyuyoruz. Görevlerinizi etkili bir şekilde yapacağınız inancı ile gözlerinizden öperiz.

İmzaları ile yüzlerce Silvanlı vatandaş,

Başlatılan komando hareketinin amacının kaçakçı ve eşkiya araması olmadığı, halk kitleleri üzerine Anayasa dışı baskıların yapıldığı anlaşıncı D.D.K.Ocağı bir bildiri yayınlıyarak olayları protesto -

etmiş ve olayların gerçek yüzü ile Anayasaya aykırılığını 12 nisan 1970 günü bir telgrafla Cumhurbaşkanına duyurmuştur. 20 Nisan 1970 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Cihat Altan bu telgrafa verdiği cevapta-Olayların araştırılabilmesi için kaynakların tesbiti ve bilgilerin acele olarak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine ulaştırılması istenmiştir. Bu düğündür. Cevaba rağmen D.D.K.Ocakları (Ankara ve İstanbul) 16 Nisan günü olayların cereyan ettiği yerde araştırma ve inceleme e. ş. ö. d. e. r. e. r. i. t. i. r. Olaylarla ilgili olarak hazırlanan rapor 15 Mayıs 1970'de Cumhurbaşkanlığına gönderilmiş ve basına açıklanmıştır. Rapor, Diyarbakır ve Hakkâri'nin bazı kasaba ve köylerinde köylülere yapılan yasa dışı işkenceleri belirttiikten sonra şöyle sona ermektedir-Sayın Cumhurbaşkanım, Doğu Anadolu Üniversiteli arkadaşlarımızın Güneydoğu Anadolu'da gezdikleri köyler ve kasabalar yukarıda tesbit ettiklerinizdir. Bu yerlerde tesbit edilen durumlar köylülerin bizzat kendi ifadeleri bandan alınarak yazılmıştır. Ayrıca Jandarma ve komandoların köylülere yaptığı zulüm ve işkenceler resimlerle de tesbit edilmiştir. Bu belgeler önünüzdedir.

Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğusunda yaşayan halka yapılan bu baskı zulüm jenosit hareketi bize göre yasa dışı insanlık dışı bir anlayışın sonucudur... İkinci defa soruyoruz Doğu'daki bu hareketlerin anlamı nedir ? Nasıl bir politikanın sonucudur ? Yapılmak istenen nedir ? Jandarma subaylarına bu yaptığınız Anayasa ya aykırıdır denildiğinde -Anayasa bizi bağlamaz. Biz yüksek yerden emir aldık-cevabını vermişlerdir. 1970 Türkiye'sinde Anayasadan üstün ne vardır? ,...

Devrimci Doğu öğrenciler olarak yasa dışı hareketleri şiddetle kınar, iktidarın bu yöndeki eylemlerine karşı bundan böyle her zaman bütün **gücümüzle karşı koyacağımızı** bildiririz-Bu olayla (Komando) ilgili olarak D.D.K.Ocakları -Doğuda jandarma dipçisine bayır ve Silvan'da Terör-yazılı bir afiş bastırmaış ve olayı kamu oyuna yansıtmaya çalışarak devrim iktidarının yasal uygulamalarına muhalefet etmiştir.

1 Haziran 1970 günü D.D.K.Ocağı Ankara Hukuk Fakültesi Genel Kurulunun tertiplediği öğrenci üyeleri ile bütün ilerici güçlerin katıldığı -Anayasaya Dayan-mitine'ne katılmıştır. Yine somut olaylar karşısında belli sürelerle bülten, bildiriler yayınliyerek yasa dışı baskılara karşı çıkmış, seminer ve konferanslar düzenliyerek yasalar içinde görevini yerine getirmeye çabalamıştır. /

İşte yukarıdan beri genel durumunu ve faaliyetlerini sıraladığımız D.D.K.Ocağı,

Gerici ve tutucu çıkar çevrelerinin emekçiler ve halk kitleleri üzerine uyguladığı baskı politikasına, halkların dillerinden, ırklarından, kültürlerinden dolayı horlanmasına karşı çıkmış, demokratik ve devrimci yelpazede halkların kardeşliğine dayanan mutlu ve ileri Türkiye'yi savunmuş bir örgüttür.

İddia Makamının D.D.K.Ocağı Hakkındaki Görüşü: İddia Makamı ise, D.D.K.Ocağını şöyle tanımlamaya çalışmıştır -Özellikle Doğu ve Güneydoğu illerine mensup Kürtçülük iddeolojisine sahip Musa Anter, T.Ziya Ekinçi, Naci Kutlay, Sait Elçi, Canip Yımdırım, Tahsin Ekinçi, Hüseyin Musa Sağnıç gibi şahısların bu yöndeki faaliyetlerinin yetersiz olmasından dolayı, bunları bir ocak etrafında toplamak suretiyle daha bilinçli ve daha etkili bir faaliyet göstermek amacı ile kurulmuştur-(İddianame Sahife 14) İddia makamı ~~kendixxarxayxinxixxkaxxttixamxixixinde~~ komando olaylarını kastederek devamla-Bu cümleden olarak, kanun kaçaklarını takip ve aşayışı teminle mükellef olan Devlet kuvvetlerine yardımcı olunacağı yerde, bunlara engel ve hatta karşı gelmek, kanuni icraatlarını vesile ittihaz ederek halk efskara yalan yanlış bilgi vererek küçük düşürülmüş böylece Devlet otoritesini sarsmak gayretleri arttırılmıştır.Cesitli nedenlerle adam öldürüp dağa çıkan, köyleri basarak halkın can ve mal emniyetini ihlal edenler himaye edilmiştir.Bunu vesile ittihaz eden çıkarıcı çevreler can ve mal emniyetinin kalmadığı yaygarası ile halkı gizlice silahlendirmişlerdir.Bunun diyer bir gayesinde ileride kurulacak Kürdistan hayalinin gerçekleştirilmesini sağlamak için olduğu aşıkardır.-demektedir.(İddianame sahife 13)

İddia Makamının D.D.K.Ocağı Hakkında İleri Sürdüğü İddialar Yanlış ve Mesnetsizdir.

Çünkü, İddia Makamı ileri sürdüğü görüşlerle toplumların yasalarını ve sosyolojik kuralları bilmediğini ortaya koymuştur.Başta da belirttikimiz gibi dünyanın neresinde olursa olsun bir örgüt toplumsal ihtiyaçlardan doğar.İddianamede ismi sayılan sanıklardan bazılarının D.D.K.Ocağı ile bir ilgisi olmamış, bazılarıda ocağın kültür faaliyetlerinde bulunmuşlardır.

İddia Makamına soruyoruz: Hangi delili neye isnat ettirerek ocağın, adı geçen şahısların faaliyetlerinin yetersiz olmasından dolayı bunları bir ocak etrafında toplamak suretiyle daha bilinçli ve etkili bir

faaliyet göstermek amacı ile kurulduğunu iddia ediyorsunuz ? Yine İddia Makamı Devlet kuvvetlerine yardımcı olunacağı yerde, bunlara engel olunduğu, karşı gelindiği, adam öldürüp dağa kaçan, köyleri basarak halkın can ve mal emniyetini ihlal edenlerin himaye edildiğini ileri sürmekte ve halkın gizlice silahlandırıldığından bahsetmektedir. Burada, devrin gerici ve tutucu iktidarının halk kitleleri üzerine yaptığı baskı ve yasa dışı uygulama görmemezlikten gelindiği gibi, bizim de bu yasa dışı baskının uygulayıcılarına alkış tutmamız beklenmekte, gerici iktidarın ayırımı bir şekilde Batman, Bismil ve özellikle Silvan da üçbinyüzondört kişiyi meydanlara toplayıp işkence etmesine, erkeklerin, karıları ve kızları önünde soyundurulmasına, kısaca, Anayasaya rağmen yaptığı uygulamalara Abdulhamit devriminde imişiz gibi -Padişahım çok yaşa- dememizi istemektedir. Bu cümleden olarak, halkın can ve mal emniyetini ihlal edenleri himaye etmek bize özgü bir şey değildir. Halkın gizlice silahlandırılması konusu ise taktire değer bir hayal gücünün mahsulüdür. Burada şu soruları iddia Makamına sormadan geçemeyeceğiz:

1- İktidarın İçişleri Bakanlığına bağlı jandarma kuvvetlerine nerede ne ile, nasıl karşı çıkılmıştır ?

2- Halkın gizlice silahlandırıldığını neye dayanarak iddia ediyorsunuz ? Doğuda var olduğu iddia edilen silah depoları nerededir ? Ve genel aramalarda kaç silah bulunmuştur ? Çok açık bir şekilde görüldüğü gibi İddia Makamının D.D.K.Ocağı ile ilgili iddiası yanlış ve mesnetsizdir. Burada İddia Makamının bütün olanaklarını zorlayarak suçlu yaratma psikozu içerisine girmektedir.

S O N U Ç : Sonuç olarak toplumlar devamlı hareket ve gelişme halindedirler. Toplumların tarihi gerici ve sömürücü güçlerle, halktan yana olan devrimci güçlerin kavgası ile doludur. Bu kavgada gençlik devrimci güçlerin yanında yerini almış ve demokrasilerin zorunlu bir şartı olan baskı guruplarından birini oluşturmuştur. Baskı gurubu olarak gençlik gerici iktidarların emekçi sınıf ve tabakalarla halk yığınları üzerine uyguladığı şiddet politikasına karşı çıkmış ve onların her yanlış oyununu bozmaya çalışarak görevini yerine getirmeye çalışmıştır. Ama, dünyanın her yerinde her zaman olduğu gibi gerici iktidarlar devrimci güçleri sindirmek çabasına girmiş ve onlara komplolar ve tuzaklar hazırlamıştır. İşte önünüzdeki dosya bu komplonun yani gerici güçlerin devrimciler üzerine yaptığı baskı ve sindirme politikasının

bir sonucudur. Toplumların tarihi, insanların ve halkların kardeşliğini ve eşitliğini savunan, emekçi halk kitlelerinden yana olanların doğruluğunu onaylamıştır.

İddia Makamı İddianamenin 14. sahifesinde D.D.K. Ocakları ile ilgili bölümde, ocakların önce Ankara ve İstanbul'da, sonra Diyarbakır, Silvan, Erzani, Batman, Kozluk, Beşiri ve Kulp ta kurulduğunu söylemekte ve ocaklar arasında irtibat olduğunu göstermek için de tüzük ve amaçlarının aynı tipte olması, üyelerin Doğu Ve Güneydoğudan seçilmesi, fikir ve görüş teatisi yapılması gibi isnatlarını sıralamaktadır.

1-Türkiyede, tüzükleri ve amaçları aynı tipte kaleme alınmış bir yığın örgüt vardır. Örneğin-Ankara Hukuk Fakültesi İnsan Haklarını Koruma Örgütü ile Emperyalizmle Mücadele Derneğinin tüzükleri incelendiğinde bu görülebilir.

2-Üyelerin özellikle Doğu ve Güneydoğu dan seçilmesi hususu Ankara D.D.K. Ocağı için söz konusu edilemez. Diyarbakır, Silvan, Erzani V. Saire ocakları için bu durum doğaldır. Yani, Diyarbakır ocağının üyesi, Diyarbakırlı olmak hesabı ile Güneydoğulu olacaktır. Kaldiki örgüt tüzüğünü benimseyen her kese açıktır.

3-Diyarbakır, Silvan, Erzani, Batman, Kozluk ocakları bu dava dosyası tanzim edildikten sonra kurulmuşlardır. (16 Ekim 1971 tutuklaması) Beşiri ve Kulp ta ise D.D.K. Ocağı diye bir kuruluş mevcut değildir.

D O Ğ U M İ T İ N Ğ L E R İ : İddianamenin 18. sahifesinde Doğu ve Güneydoğu mitingleri sıralanmıştır. Bu mitingler toplumsal gelişmenin sonucu bazı ırkçı ve şövenist davranışlara bir tepki olarak yapılmışlardır. Mitinglerden önce gerici güçlerin ırkçı iddeologları -Ötüken-ve-Milli Yol-dergilerinde şöyle demekteydiler: " Türk Milletinin başını belaya sokmadan kendileride yok olup gitsinler, "Nerevemi ? Göçleri nereyi görür, göçülleri nereyi çekerse oraya gitsinler. "Türk ırkının aşırı asırlı olduğunu fakat ayrıntı kabardığı zaman aslan gibi önünde durulamıyacağını ırkdaşları Ermeni'lere sorarak öğrensinlerde akılları başlarına gelsin. " (Mihal Atsız, Ötüken, Sayı 28-29). Vane Milli Yol- da İsmet Tümtürk, Hakkari ile ilgili yazısında "O topraklar harita üzerinde bizindir, hakikatte değil. Oralarda, yalnız devlet nizamları değil, Türklük de iğretidir. O çorak, sarp, dağlık yerler Devletin sadece parasını yer. Calardan Devlete ne sevgi nedestek ve nede kuvvet gelir. Halbuki bu duruma bir çaresi vardır. Keskin kılıç gibi müessir Kristof Kolombun yururtası kadar açık bir çare. Oraya Kazak ve Kırgız göç--

menlerini olduğu gibi yerleştirmek."

Anayasanın hükümlerine kesin olarak aykırı olan ve hakkında konuş-
turma açılmayan bu yayınlar Doğuda tepkiler yaratmış ve mitingler ya-
pılmıştır. Bu mitinglerin analizini yapmıyacağız. Anayasal bir hakkın
kullanılması olan bu mitinglerde suç unsuru görülen konuşma ve fiiller
koşuşturmaya tabi tutulmuş olup, bu konuda açılan davalar kazandı-
mı (kesin hüküm) teşkil etmiştir. Kaldık ki, D.D.K. Ocağının 1969 da-
ki kuruluşundan çok daha önceki dönemlerde yapılmış olan bu mitingler
D.D.K. Ocağının iddianamesinde yer almasının gerçeği nasıl izah edile-
bilir?

D O Ğ U G E C E L E R İ: İddianamenin 22 ve 23. sayfelerinde Doğu
geceleri ile ilgili bölümde, D.D.K. Ocağının önderliğinde tertip edildi-
ği iddia edilen gecelerde Kürdistan davasının açıkça konuşulduğu söylen-
mekte ve tarih sırasına göre 14 Doğu gecesi sıralanmaktadır. Bu iddia-
larda diğerleri gibi uydurmadır. Çünkü:

1-Türkiyenin her yerinde illerin kültür dernekleri senede bir veya
birkaç defa geceler, balolar V.Saire tertip etmektedirler.

2-İddia edilen gecelerde burjuvazinin, sosyetenin hazır bulunduğu
açık salonlarda açıktan açığa Kürdistan davasının tartışılması iddiası
mantığa aykırıdır.

3-İddia edilen 14 gecenin 10 tanesi D.D.K. Ocağının kuruluşundan
önce yapılmıştır. Bu durumda, bu gecelerin D.D.K. Ocağının önderliğinde
yapıldığı iddiası kasıtlı olarak ortaya atılmış olmaktan öteye geçme-
mektedir.

D.D.K. OCAGI'NIN T.İ.P VE TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK FEDERASYONU İLE
İLİŞKİLERİ : D.D.K. Ocaklarının T.İ. Partisi ve Dev-Genç ile ilişkileri

belirttiğimiz gibi devrimci kanadı oluşturan güçlerin biribiri ile o-
lan ilişkilerinin ve dayanışmanın kanunlar çerçevesindeki sınırını aş-
mış değildir. D.D.K. Ocağı, devrimci bir örgüt olması hesabıyla elbetteki
diğer gerici ve tutucu ve halk kitlelerini sadece oy deposu sayan par-
tilerin yanısıra, emekçilerin parlamentodaki tek siyasal partisi olan
T.İ. Partisinin ^{düşünce planında} yandısı olacaktır. (Sosyal-Demokrasi Dernekleri Federas-
yonunun C.H. Partisi ve Hür Düşünce Kulüpleri Federasyonunun, Adalet
partisinin yanında yer alması gibi) Ayrıca bir siyasal partinin yanında
düşünce planında yer almış olmak siyasetle iştigal etmeye işaret
değildir.

D.D.K. Ocağı'nın Dış İlişkileri : İddianamenin 27. sayfasında D.D.K. O-
cağı'nın dış ilişkileri

Ocağının dış ülkelerle olan ilişkileri başlığı altındaki bölümde iddia makamı asılsız ve gerçek dışı delillere dayanarak D.D.K.Ocaklarını suçlamaya devam etmiştir. Soruyoruz

1-Avrupaya giden öğrenci ve işçilerle D.D.K.Ocağı yöneticilerinden kim, ne zaman ilişki kurmuştur ?

2-Bir teşkilatın, ^{bir} yayın organının olmuş bir vakıayı yorumlayarak yayınlaması, o yayın organının bu olayın failleri ile ilgili olduğunu gösterirmi ? Bu mantık gereğince 16 ekim 1970 günü tutuklanmamızı veren (bazı sanıkların) Akşam, Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerinin de bizimle ilişkileri olması gerekmektedir.

3-Zaman zaman yurt dışından para yardımı yapıldığı iddiası neye dayandırılmaktadır? D.D.K.Ocağına böyle bir yardımın yapıldığı tesbit edilmişmidir ?

4-İran ve Bulgaristandan gelen kamyon sürücülerinin, Silvan D.D.K.Ocağında, bu ocağın üyeleri ile görüştükleri, bu şahısların birer yabancı ajan oldukları tesbit edilmişse neden takibata geçilmemiştir ?

5-Doğu ve Güneydoğudaki şahıs ve aşiretlerin Barzani ile temas kurduğu, para ve eşya gönderildiği iddiası uydurma olmakla birlikte, D.D.K.Ocağı ile ilgili bir itham da sayılamaz.

6-Eruh ilçesinden Halil Çiftçiye Suriye'den gönderildiği iddia edilen mektubun D.D.K.Ocağı ile ne ilgisi vardır ?

7-D.D.K.Ocağında ve sanıkların evlerinde arama esnasında ele geçirildiği iddia edilen yabancı menşeli neşriyat (yasaklanmayan neşriyat) bu örgütün dış ilişkileri olduğunu gösterirmi ?

8-İsveç'ten gönderildiği iddia edilen "Türkiyede Kürt ~~İkt~~ Ulus Hareketi" başlıklı teksir ve "Ankara Kürt Öğrencileri" yazılı mühürün D.D.K.Ocağı ile hiçbir ilgisi yoktur. Bu hususta Ankara D.D.K.Ocağında el yazısı ile tutulan arama zaptı, Emniyet Birinci Şubesinde sayım sırasında daktilo ile tutulan zabıt ve sanık Nezir Şemikanlı'nın evinde tutulan zabıt dosyada mevcut ise, bunların tetkiklerinden bir komplonun varlığı ile karşı karşıya olduğumuz açıkça görülecektir.

Bazı belgelerle ^{ilişkisi} ~~ilgisi~~ olduğu iddia edilen arkadaşlar, bu belgelerin asılsızlığını veya geçersizliğini ortaya koyacaklardır.

D.D.K.K.OCAKLARININ MÜŞTEREK FAALİYETLERİ : İddianamenin 30. Sahifesinde D.D.K.Ocaklarının müşterek faaliyetleri bölümünde, bu ocağın ^{şin} kuruluş çalışmaları ve toplantıları sayılmıştır. ~~Savcının ifadesi~~ ile "Ankarada

Muhtelif yer ve zamanlarda yapılan gizli toplantı ve toplantıya katılanlar " diye iddianameye geçmiştir. Bir futbol kulübünün kurulması için ön çalışmaların gereğini kabul ederken DİKO gibi bir örgütün kuruluş çalışması kanun dışı kabul edilemez. Ve toplantılar gizlilikle nitelendirilemez. Bu bölümde iddia makamının örgütün kuruluş toplantılarını, kuruluştan sonraki dönemde verilmiş olan konferans, seminer ve genel kurul toplantılarını sayarak gerçeklere kat'iiyen uymayacak şekilde bunları gizli toplantılar gibi göstermiştir.

ÖZ OLARAK

I - Türkiye emperyalizmin güdümünde geri kalmış bir ülkedir.

a - MilliGelir dağılımı adaletsizdir: Milli Gelirin 100/20 sini , nufusun % 80 i alırken, milli gelirin % 80 ini nufusun %20si almaktadır.

b - Zenginler hergün biraz daha zenginleşirken, fakirler daha da fakirleşmektedir.

c - Sanayileşme politikası yurt gerçeklerine uygun değildir ve yurt yararına ters düşmektedir. Montaj sanayi'i ~~hazır~~ adı altında bağımlı bir yardımcı sanayi kolu geliştirilmiş ve geliştirilmektedir.

d - Ülkenin yeraltı ve yerüstü zenginlikleri yabancılara peşkeş çekilmiştir.

e - Yeni petrol kaynaklarının bulunup işletilmesi yerine rafineri tesisleri yapılmaktadır: Dünya petrol üretimi petrol tüketiminden fazla olduğundan petrol kumpanyaları petrol üretimi yerine Türkiye de petrol tasfiyesini daha karlı bulmakta dırlar.

f - Para-kredi politikası belli bir çıkar grubu lehine ve Türkiye yararlarının aleyhine işlemektedir.

g - Yatırımların ağırlık merkezini özel sektör teşkil ettiğinden kar saikinden dolayı yurt kalkınmasının tersine olmaktadır.

h- İşsizlik hergün biraz daha artmaktadır.

i - İş olanaklarının olamayışından dolayı her gün yurt dışına gitmek için onbinlerce insan sırabeklemekte ve altıyüzbine yakın insan yurtlarından koparak emeklerini batı sermayesine sömürmektedir.

k - Eğitim bir keşmekeş içerisinde olup yurt gerçeklerine göre ayarlanmamıştır.

l - Çeşitli askeri paktlar Türkiyenin güvenliğini tehdit etmektedir.

m - Türkiyede ABDnin askeri üsleri toplam 35bin metre karelik alanları işgal etmekte ve 20bin Amerikan askeri Türkiyede bulunmaktadır.

n - Milliyetçi Hareket Partisi gibi Irkçı,gerici kuruluşlar komando adı altında saldırgan adamlar beslemektedir.

p- İş pratik dağılımı adaletsizdir.

r- Üreticiler ürünlerinin karşılığının büyük kısmını ağa ve tepeciyeye kaptırmaktadırlar,

2 -Türkiye Çok Halklı Bir Ülkedir:

Türkiye emperyalizme karşı omuz omuza kavga veren Türk ve Kürt halklarının ülkesidir.

a - Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunda ayrı bir dil ve kültür yapısına sahip Tarihi geçmişi ve ekonomik ve sosyal yapısıyla Kürt halkı yaşamaktadır.

b - Kürt halkı yanlış ekonomik ve sosyal politika sonucu dilini ve kültürünü kullanarak geliştirmekten yoksun bırakılmıştır.

c - Yine bu yanlış uygulamalar Kürt halkının ve meskun bulunduğu bölgenin ekonomik olarak Türkiye'nin genelliğine nazaran çağdışı geriliğine sebep olmuştur.

d - Zaman zaman silah arama ve eşkiya avı bahanesiyle komando baskınları yapılarak kadın erkek demeden halka işkence yapılmıştır.

e - Her ekonomik ve siyasal konjüktür dalgalanmaları dönemlerinde siyasal iktidarlar bir "Kürtçülük" olayı yaratarak Türkiye efkârı umuiyesinin nazarlarını bunalımlardan kaydırmak istemiş ve her defasında doğru aydınlar hapishanelere tıkılmışlardır.

3 - Toplumsal Gelişmeler Baskı Tedbirleri Karşısında Dalgalanmalara Yol Açarlar.

Kürt halkının meskun bulunduğu doğu bölgesi uygulanan yanlış ekonomik ve ~~siyasal~~ sosyal politika sonucu sefaletin ve cehaletin ~~karanlığında~~ karanlığında egemen çevrelerce yıllarca sömürüldüğü gibi dilinden kültüründen dolayıda horlanmıştır. Milliyetçilik akımları Türkiye tarihini normal seyri içerisinde değil vefakat Tanzimat tan itibaren Avrupaya giderek oradaki fikir akımlarının etkisinde kalan küçük burjuva aydınları tarafından yukardan aşağıya enjekte ~~su~~ suretiyle aşılacak istendiğinden liberal bir durum arz etmemiş ve giderek bağnaz, şöven ve ırkçı bir mahiyet kazanmıştır. Bu şöven ve ırkçı milliyetçilik görüşü başgösteren ve genel itibarıyla anti-Laik ve anti-merkezîyetçi tepkiler karşısında da tam bir tat bıkak bularak Kürt halkının varlığı inkâr edilmiştir.

Çok partili parlamenter sisteme geçişte nazarlar bir OY deposu olan doğruya yeniden çevrilmiş vefakat yığınlar değil yığınlar üzerinde nüfuz sahibi olan egemen unsurlara iltifat edilmiştir. Böylece iktidarların mutemet adamı durumuna gelen feodal unsurlar halkın hak arayıcısı pozisyonuna girerek onları arkalarına almışlardır. Feodal üretim tarzının kapitalist üretime karşı verimsizliği karşısında doğru egemenler kapitalist ilişkiler içerisine girme zorunluluğunu duymuşlardır. İşte "Doğunun geriliği" edebiyatı içinde kapitalizme geçiş özlemini taşımaktadır. Kapitalist üretim ilişkileriyle beraber, şehirleşme, merkezileşme ve bütünleşme baş gösterecektir. Bunların sonucu emeğin özgürleşmesi ve örgütlenmesi ile Kürt dilinin ve kültürünün geliştirilmesi ve kullanılması da durumu ortaya çıkacaktır. Bu durum tarihsel, sosyal, ekonomik koşulların önlenemez sonucudur.

S O N U Ç O L A R A K

1-Türkiye Emperyalizmin güdümünde geri kalmış bir ülkedir.

2-Türkiye'nin doğusunda dilini ve kültürünü kullanmak ve geliştirmekten mahrum ezilen, sömürülen, horlanan beşmilyonu aşkın

KÜRT HALKI VARDIR

3-Bir halkın varlığını baskı ve şiddet metodlarıyla örtbas etmeye çalışmak halkların eşitliğine ve kardeşliğine zarar getireceği gibi sosyal bunalımlara ve kardeş kavgalarına yol açar.

4-Türkiye halklarının ekmeği, toprağı, demokratik hak ve özgürlükleri için çıkar çevreleri ve gerici hertürlü zihniyetle mücadele

(26)

eden ~~Türkiye~~ ~~Bugün~~ olarak ırkçı ve şöven ve gerici hertürlü, anlayış ve görüşü şiddetle ve nefretle karşılıyor. 5-~~Türkiyeli ve yurtsever olduğumuzu kıvancla belirtiyoruz.~~ 6-Halklarımızın eşitçe, kardeşçe, emin, aydınlık ve mutlu geleceği için hertürlü acıya sinemizin açık olduğunu vefakat halk düşmanlarının serbestçe dolaşmalarına karşılık bizim bugün muğber olduğumuz durum geleceğin Türkiyelilerine hiçte kıvanılacak bir şey vermeyecektir.

Saygılarımızla

18-12-1971

NUSRET KILIÇASLAN

SABRİ ÇETİK

ZEKİ KAYA

FARUK ARAS

FERİT ÜZÜN

HASAN ACAR

NIYAZİ DÖNMEZ

İHSAN AKSOY

İHSAN YAVUZTÜRK

K. K.

23-12-1971

Kol. Akheli
Ahmed

~~1/1~~

1

130

İDDİANAMEYE CEVAPTIR

D.D.K. O
197/-130

www.arsivakurdi.org

İ Ç İ N D E K İ L E R .

<u>KONU:</u>	<u>SAYFA</u>
Anayasa ya aykırılık	1 - 7
Tabii hakim kavramı ???.....	8 - 12
Görevsizlik.....	13 - 17
Giriş.....	18
Genel olarak.....	19 - 31
Kürt Halkı var mıdır,Yok mudur ?.....	32 - 70
I- Tarihi gelişim içinde	32
a-genel olarak ??????????.....	32
b-arap yayılması sırasında.....	33 - 36
c-Türklerin anadoluya gelişleri	37 -39
d-Safeviler ve osmanlılar devri (şeref-name)	40 - 44
e-19.asırda Kürt-osmanlı ilişkileri...	45
f-Tanzimat döneminde.....	46
g-19.asırda Kürt ermeni ilişkileri....	47
h-osmanlı imparatorluğunun etnik yapısına genel bir bakış.....	48
ı- osmanlıların son dönemi.....	49
II- Kurutuluş savaşı döneminde	
Kürt halkı.....	50 - 53
III- Lozan Koferansı	54 - 57
IV- 1923-1945 döneminde Kürt Halkı	58 - 59
X- (doğu isyanları)	60 - 62
V- çok partili dönem ve sonrası	63
VI- bugünkü durum.....	64
A- toplumsal dinamikler.....	64 - 65
B- feodal yapı çözülmektedir.....	66
C- bölgelerarası dengesizlik.....	67 - 69
Dünyada kürt halkı vardır.....	70
Bu bölümde sonuç.....	71
Kürt dilinin yeri ve yapısı.....	71 - 82
Kürt dilinin fars dili ile ilişkisi.....	83
Kürt edebiyatı dergiler ve gazeteler.....	84
Bu bölüme sonuç.....	85 - 86

'kürtçülük idiolojisi '.....	87 - 89
Farklı muamele vardır	90 - 92
Devlet tanımı	93 - 94
Komando olayları	95 - 104
12 mart muhtırası ve sıkıyönetim gerekçesi.....	105 - 106
Bu bölümde sonuç.....	107 - 108
D D K O	109 - 122
Doğu mitingleri	123
genel olarak mitingler	124 - 127
doğu mitinglerinin sonuçları	128 - 129
doğu geceleri	130 - 131
DDKO'nın bazı örgütlerle ilişkileri'.....	132 - 140
DDKO'nın yayınları	141 - 146
DDKO'nın dış ülkelerle ilişkileri	147 - 151
SONUÇ ve İSTEM	152 - 164

T.C.
DİYARBAKIR-SİİRT İLLERİ
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
D İ Y A R B A K I R

KONU : Diyarbakır-Siirt İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının, hakkımızdaki dava ile ilgili esas hakkındaki mütalaasından sonra savunma hakkımız mahfuz kalmak üzere, isnat ettiği suçlarla ilgili düzenlediği iddianameye cevaptır.

TARİH : 23-Ekim-1971

EVRAK NO: 1971/160

SAS NO: 1971/144

KARAR NO: 1971/100

Askeri savcının, 122 sahife düzenlediği ve hakkımızda mahkemenize yargılanmamız konusunda bazı suç ve deliller göstererek bi 1.Kasım.1971 günü tebliğ edilen iddianamenin tümüne verdiğimiz cevapları sunuyoruz.

Ankara 3.Ağır Ceza Mahkemesinin 21.5.1971 gün ve 1971/50 esas,976/136 karar sayılı görevsizlik kararı ile mahkemenize intikal eden dosya ile ilgili olarak Askeri Savcılık, 1402 sayılı kanunun 13 ve 15. maddelerine istinaden soruşturma istemi ile hakkımızda dava açmıştır.

İddianamenin 5. sahifesinde Askeri Savcı, yukarıdaki gerekçe ile hakkımızdaki davanın kendi görevi alanında olduğunu kabullenmiş olarak ve ahkemenizi de bu davayı görmekte görevli görerek, yargılanmamızı istemektedir.

Oysa, Askeri Savcılık bu davada tahkikat yürütmek ile görevli olmayıp, mahkemenizde usul hükümlerine göre görevli değildir.

Görev konusunda itirazlarımızı sonradan yapacağımızı bildirirken burada 357. sayılı yasanın 16 ve 40. maddeleri ile 1402 sayılı kanunun 11. maddesinin 1 ve 2. fıkralarının Anayasaya aykırılığından dolayı konunun Anayasa Mahkemesine götürülmesi isteminde bulunacağız.

ANAYASAYA AYKIRILIK:

Anayasa, 7. maddesinde, yargı yetkisinin serbestçe kullanılabilmesi için mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatı esas alınmıştır. Mahkemeler, faaliyetlerinde ne yasama, nede yürütme organlarından emir ve talimat alamazlar. Yargı organlarına bu konuda genelge gönderilemez, tavsiye ve telkinde bulunulamaz. (Anayasa, Madde-132/3) Yani mahkemelerin bağımsız olmaları için siyasal iktidarın doğrudan doğruya veya dolaylı olarak

her türlü baskıdan, etkisinden uzak olmaları zorunlu görülmüştür.

357 sayılı yasaya göre, "Askeri hakim ve savcılar" hiçbir teminatını göremiyoruz. Yani, bunlar bağımsız değildirler. Ahlak ve seciyelerinden başka hiçbir güvenceleri yoktur. Seciye ve ahlak ise, bağımsızlık için yeter bir güvence sayılması mümkün görülmemektedir.

Bu konuda hukuk otoriterlerinin görüşlerine bakalım:

" Hakimlerin, en kuvvetli teminatı, bizzat ahlak ve seciyelerinin metanetinde bulacaklarına dair sık-sık tekrarlanan bir söz vardır. Bu söz bir hakikat payını ihtiva etmekle beraber, demagojiye de çok müsaittir. Hakimin yüksek ahlak ve kuvvetli seciyeye sahip olması şüphesiz ki lazımdır, şarttır. Fakat, bu vasıflar kendisinin iktidar karşısında istikhalinin temini için kafi değildir. Zira unutmamak lazımdır ki, hakim de nihayet bir insandır ve iktidar kendisi üzerinde tasarruf edebilmek serbestisine sahip olduğu müddetçe onun istiklalinden bahsetmeye imkan yoktur."

-(Prof.Dok.Münci Kapani-İcra organı karşısında hakimlerin istiklal-i, 1956, sayfa-84)

Aynı konuda Anayasa Mahkemesinin de 15.5.1963 gün, esas:963/112 ve 963/1123 sayılı kararında şöyle demektedir:

" ...Hakimlik teminatı, hakimleri korumak için değil, yargı organını bağımsızlığa kavuşturmak yoluyla, adaletin gerçekleşmesini sağlamak için kabul edilmistir. (...) İdarenin arzusu ile (...) mesleğini kaybedebileceği endişesine katılacak bir hakim görevini adalet icaplarına uygun bir şekilde yapmakta müşkülata düşebilir, bağımsızlığını kaybedebilir. Sadece bir hakim bu duruma düşebilmesi ihtimali dahi, Anayasanın 113. maddesi ile kabul edilen hakimlik teminatının ve 17. maddesinde yer alan mahkemelerin bağımsızlığı esasının zedelenmesine yeterlidir."

-(Anayasa Mahkemesi kararı dergisi, sayı-1, sayfa-233)

Görülmektedir ki, yüce heyetiniz "bağımsız bir mahkeme" niteliğinde değildir. Heyetinizi meydana getiren yargıçlar ise teminattan yoksundurlar. Bunun böyle söylenmesi hiçbir zaman şahıslarınız hakkında varolan bir iddiayı kapsamamaktadır.

Şahıslarınızdan ayrı olarak, objektif bir biçimde incelenmesi zorunlu olan konu sudur:357 sayılı yasaya göre "Askeri hakimler ve savcılar"ın atanmaları ile ilgili olarak kurulmuş bir mahkemede hakimlere anayasanın emrettiği "güvence" sağlanmış mıdır? Bu mahkeme "bağımsız bir mahkeme" olarak kabul edilebilir mi?

~~Yayınlanmamış baskısından, etkisinden uzak olmak zorunda görülmüştür.~~

357 sayılı yasanın 16. maddesine göre,

"Askeri hakimlerin atanmaları (...) Milli Savunma Bakanı ile Başbakan'ın müsterek kararnamesi ile Cumhurbaşkanı'nın onayına sunulur."

Böylece, bir bakanla, Başbakan'ın atanmalarını yaptıkları kişilerin, kendilerini atayan organa karşı bağımsız oldukları söylenebilir mi?

Anayasa Mahkemesi, değil hakimlerin, Cumhuriyet Savcılarının bile bu şekilde atanmalarının Anayasaya aykırı olduğunu karara bağlamış ve savcılarının bağımsız olmadıklarını da 22.9.1964 gün, esas:963/140 ve 964/62 sayılı kararı ile şöyle belirtmiştir:

"Anayasanın 7 ve 132. maddelerine göre bağımsızlık, hakimler ve mahkemeler içindir.(...) halbu ki, Cumhuriyet savcısı hakim değildir. (...)"

Adalet Bakanı yürütme organının temsilcisi olarak adalet cihazının işleminin siyasi sorumluluğunu taşımaktadır. Ve savcılarının da görev bakımından yürütme organı ile ilişkileri vardır."

-(Anayasa mahkemesi kararları dergisi, sayı-2, sayfa-187)

Anayasa mahkemesi savcılarının bağımsız olmadıklarını bu şekilde belirtmiş olmasına karşılık, cumhuriyet savcılarının bile, Adalet Bakanı ile Başbakan tarafından tayin edilmelerini Anayasaya aykırı bulmuştur.

Yüce mahkeme 18-12-1967 gün, esas:966/31 ve 967/45 sayılı kararında, "TEMİNAT" konusunda şöyle demektedir:

"Bir devlet görevlisinin kişiliğine değer verildiğinden dolayı teminat altında bulundurulması söz konusu edilemez. Ona sağlanan herhangi bir teminat ancak ve ancak görevini gereği gibi yerine getirebilmesi içindir. Gerçekten, Anayasa ve kanun koyucunun bir görevliye herhangi bir teminat tanımak istemesi yalnızca o görevlinin yerine getireceği kamu görevlerinin yolunda ve düzeninde görülmesi gereğini güder. Baska devlet görevlerinde bulunmayan bir teminatlı durumun sağlanması ise özel önemi olan bir görevin özelliğine uygun biçimde yerine getirilmesi için olur."

"Teminatın gereği ise, görevliyi siyasi güç sahiplerinin etkisinden tutabilmektedir. O halde Anayasanın görevlerinin özelliğine göre, savcılar için öngördüğü teminat onların görevlerini siyasi güç sahiplerinin etkisi altında olmak kaygısına düşmeksizin, belli hukuk kuralları uyarınca yapmalarını sağlayacak bir hukuki durum olacaktır."

"Hukuk düzeninde yeterince korunmayan bir görevlinin kendi kaderi üzerinde söz sahibi bulunan kişinin dileklerine aykırı davranmamak eğilimini duyması ve bu eğilimin onun görevini aksatabilmesi, insan denilen varlığın zayıf yanlarındanıdır."

"Görevlilerinin hepsinin kanun-dışı etkilere kapılmaksızın görevlerini yerine getirmeleri kuralıdır. Ancak görevliler arasında azda olsa, kimi güçsüz kişilerin bulunabileceği ve bunların görevlerinde kanun-dışı etkiler altında kalabilecekleri de bir gerçektir. Genellikle hukuk kurallarının ve özellikle teminat sağlanan hükümlerin bu gibi durumları önleyecek nitelikte bulunması bir zorunluluktur."

"Teminat konularında gözönünde tutulacak önemli bir yön, halkın gözünde belli devlet görevlisinin siyasi güç sahiplerinin dileklerine karşı korunmuş gibi gösteren hükümlere kanunlarda yer verilmemesidir. Buna göre yeterince koruyucu tedbirler alınmaksızın kanunlara konulan hükümler, savcılar halkın gözünde siyasi güç sahiplerine karşı teminatsız görevliler olarak gösterir ve bu görünüş onların hukuka uygun işlemlerini bile halkın gözünde kuşku ile karşılanan işlemler durumuna sokar ki, bu dahi, adalet işlerinin görülmesi yolunda halkın açısından güven verici sayılmaz ve yurttaşları tedirgin eder. Baska deyimle, sosyal iç rahatlığını giderir."

Yüce Mahkeme, Cumhuriyet savcılarının bir bakan ile Başbakan tarafından atanmalarının Anayasaya aykırı olduğunu da belirtmektedir.

"İşlemin, bakanlığa bağlı yüksek görevlilerden kurulu bir kurulun düşüncesinin alınmış olması ve Başbakan ile Cumhurbaşkanlığınca imzalanmış kararname ile yapılması koşullarına bağlı tutulmasının, savcılar için herhangi bir teminat sağlamadığı ve bundan dolayı, Anayasanın 138. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır. Çünkü, Bakanlık ileri gelenlerinden kurulu topluluğun düşüncesinin alınmış olması hiçbir şekilde teminat sağlamaz, bu kurulda bulunanlar hukuki durumca bakana karşı doğrudan doğruya idari murakabe zinciri içindedirler. Bundan dolayı bu nitelikteki bir kurulun düşüncesi bakan için bağlayıcı bulunsa bile yine bir teminat savılamaz. Kaldı ki, söz konusu maddeye göre bu kurulun düşüncesi, bakan için de bağlayıcı değildir. Bu kurul üyelerinin teminatlı olmaları dahi durumu değiştiremez."

-(Resmi gazete, 18.4.1968 gün ve 12878 sayı, sahife-4,5,6)

Yüce Mahkeme, 45 sayılı yasanın 77. maddesindeki Cumhuriyet savcılarının Adalet Bakanı ile Başbakan tarafından atanacakları hakkındaki yasa hükmünü işte bu gerekçelerle Anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir.

Bu karardan şu sonucu çıkarıyoruz:

"Askeri hakimlerin, Milli Savunma Bakanı ile Başbakan tarafından atanacağını bildiren 357 sayılı yasanın 16. maddesindeki hüküm Anayasaya aykırıdır."

Bu konuda Yüce Mahkemenin çok önemli bir kararı da şudur:

" Vergiler temyiz komisyonu bir davada uyguladığı kanun hükmünü anayasaya aykırı görmüş ve kendisinin, kazai nitelikte ve kazai usullerle karar vermekte bulunmasından ötürü. idari bir mahkeme olduğu gerekçesi ile kanun hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesine itirazda bulunmuştur."

Konu ile ilgili olarak yüce mahkeme 27.6.1966 gün, esas:966/116 ve 966/28 sayılı kararını vererek yürütme organı tarafından atanan kişilerden kurulu bir heyete, "mahkeme " denemiyeceğini ve böyle bir heyeti teşkil eden kişilerinde "hakim" sayılmayacağını açıkça belirtmiştir.

"Vergiler temyiz komisyonu, kazai usullerle karar vermekte ise de bu komisyonun başkan ve üyelerinin atanmaları, hak ve görevleri, emekliye ayrılmaları Anayasanın öngördüğü mahkemelerin ve hakimlerin teminatı esaslarına göre düzenlenmiş olmadığından bu başkan ve üyeler memur statüsüne girmektedirler.

Bu durum karşısında kazai nitelikte ve kazai usullerle karar verse-ler dahi Anayasanın açık hükümleri karşısında kurul mensuplarını "HAKİM" ve teşkil ettikleri organı "MAHKEME" niteliğinde görmeye imkan yoktur."

-(Anayasa mahkemesi kararları dergisi, sayfa-4, Sayfa-144)

Yüce mahkeme bu kararın gerekçesinde, komisyon başkan ve üyelerinin atanmalarının, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatı esaslarına göre düzenlenmediğini göstermektedir.

Oysa, 5655 sayılı yasanın 1. maddesi;

"Vergi itiraz komisyonu, çalışmalarında müstakildir." demektedir.

Görüldüğü ki, komisyon üyelerinin atanmaları ile askeri mahkeme üyelerinin atanmaları arasında hiçbir fark yoktur. Zira adı geçen yasanın 8. maddesinde:

"Vergi ~~itiraz~~ komisyonu, komisyon başkan ve üyelerinin tayin, terfi, nakil ve tahvil, res'en emekliye sevkleri, ayırma meclisinin teklifi üzerine Maliye Bakanı ve Başbakanın müşterek kararı ile ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile olmaktadır.

Vergiler temyiz komisyonu başkanlığına ve üyeliğine atanacak olanların teklife yetkili ve görevli bulunan ayırma meclisi ise aynı kanunun aynı maddesine göre şu kişilerden kurulmuştur:

- 1 - Maliye Bakanı müsteşarı,
- 2 - Gelirler Genel Müdürü,
- 3 - Yargıtaydan bir üye,
- 4 - Danıştaydan bir üye,
- 5 - Sayıştaydan bir üye,
- 6 - Vergi temyiz komisyonundan bir üye."

Vergiler tenyiz komisyonu üyelerinin tayin, terfi, ve res'en emekliye sevkleri konusunda teklifte bulunacak ayırma meclisinin üç üyesi bağımsız kuruluşlardan (danıştay, yargıtay, sayıştay) geldiği halde, yüce mahkeme yine bu konuda da:

"Bu komisyonun başkan ve üyelerinin atanmaları anayasanın öngördüğü ~~mahkemelerin~~ bağımsızlığı ve hakim teminatı esaslarına göre düzenlenmiş olmadığına göre bu başkan ve üyeler memur statüsüne girmektedirler."

1402 sayılı sıkıyönetim yasasının 11. maddesinin 3. fıkrasında sıkıyönetim mahkemelerine atanacak askeri hakim ve savcılarının:

"Genel Kurmay Başkanlığı adli müşaviri, "İlî Savunma Bakanlığı Askeri Adalet işleri başkanı ve askeri adalet teftiş kurulu başkanından müteşekkül bir kurul" tarafından seçilecek kişiler arasında görevlendirileceği kabul edilmiş ise de,

Anayasanın "tabii hakim" ve "mahkemelerin bağımsızlığı" açısından yeterli değildir.

Çünkü, bu kurulda, Milli Savunma Bakanlığının emrinde ve ona bağlı olduğundan atanmalar neticede yürütme organı tarafından yapılmaktadır.

İşte, bizleri yargılayacak mahkeme yargıçlarının "ki hakim olmayan üye de vardır". Bir bakanla, Başbakan tarafından atanmış olmaları anayasaya aykırıdır. Bu atanmaların dayandığı 357 sayılı yasanın 16. maddesindeki:

"Askeri hakimlerin atanmaları milli savunma bakanı ve başbakanın müsterek kararnamesi ile Cumhurbaşkanının onayı ile olur." ŞEKLİNDEKİ HÜKMÜN İPTALİ İÇİN ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURULMASI GEREKMEKTEDİR. Nitekim 'Sıkıyönetim de anayasal bir durumdur.' denildiğine göre Anayasaya uygunluk veya uygun olmama durumları mutlak surette araştırılmalıdır.

Ayrıca, mahkemeniz üyeleri, sıkıyönetim ilanından sonra 30.Nisan. 1971 günü resmi gazetede 9308 sayılı bir karara göre tayin edilmişlerdir. Bu kararda,

"....İsimleri yazılı 38 askeri hakim aslı görevleri ile irtibatları baki kalmak üzere karşılarında gösterilen görevlere atanmaları 3832 sayılı örfi-idare kanununun 5. maddesi ve 357 sayılı askeri hakimler ve askeri savcılar kanununun hükümleri gereğince uygun görülmüştür."Denilmektedir.

1402 sayılı yeni sıkıyönetim yasasında, 3832 sayılı eski örfi-idare kanununun 5. maddesinin yerini 11. madde almıştır.

Milli Savunma Bakanı ve Başbakan tarafından yapılan tayinler, hakimlerin, savcılarının ve adli müşavirlerin aslı görevleri ile irtibatları baki kalmak üzere yapılmıştır. 357 sayılı yasa böyle bir tayin'e imkan ver-

memektedir. Bu yasanın 16 ve 40. maddelerine göre tayinler yapılmaktadır. Yasanın 16. maddesi hakimlerin, savcılarının ve adli müşavirlerin yer değiştirme esaslarını tesbit etmiştir. Buna göre tayinlerin kadrosu ile birlikte devamlı olması gerekmektedir.

Oysa, yürütme organınca yapılan tayinler, devamlı ve kadrolu yapılmamıştır. Harcırah, tahakkuk ettirilerek ve ayrıca yövmiye verilmek suretiyle geçici tayinler yapılmıştır. Dolayısı ile bu tayinler söz konusu yasanın 16. maddesine uygun düşmemektedir.

Geçici tayinler, 357 sayılı yasanın 40. maddesi ile düzenlenmiş olup, hakime veya savcıya geçici yetki verilebilmesi ancak mevcut bir mahkemede hastalık, izin ve diğer sebepler ile boş bir yer bulunması halinde ancak mümkündür. Bunun için de o mahkemede ki en kıdemli hakim veya savcının talebi gerekmektedir. Bu halde bile olsa, tayinler, Milli Savunma Bakanlığınca üç ayı geçmemek üzere yapılabilir. Bu tayinlerde Milli Savunma Bakanı ve Başbakanın ataması ile yapıldığından 40. maddeye aykırıdır.

Durusmalar sırasında hakimlerin veya savcılarının tutumları veya kararları, tayinleri yapan yürütme organınca beğenilmediği zaman ki bu her zaman mümkündür. - onları eski görevlerine iade edip yerlerine yeni tayinler yapılabilmesi olanağı vardır. Bu durum, yürütme organının yargı organı üzerinde bir egemenlik kurması sonucunu doğurur ki, Anayasadaki (kuvvetler ayrılığı) ve (mahkemelerin bağımsızlığı) ilkelerine tamamen aykırıdır.

ANAYASANIN " TABİİ HAKİM " ESASINA AYKIRILIK:

Mahkemenizin kuruluşu aynı zamanda anayasanın "tabii yargı yolu" başlıklı 32. maddesine de aykırıdır.

Bu maddenin kapsamına göre:

" Hiç kimse, tabii hakimden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi tabii hakimden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz." Demektedir.

Maddenin gerekçesinde de,

" Herkesin, kanun genel olarak koyduğu görev ve yetki esasları ile belli olan hakim tarafından mahkeme edilmesi, şahıs güvenliğinin baş şartıdır. Kisilerin kanuni (yani tabii) hakimden başka mercilerce muhakeme edilmesi, bu alanda özel muameleye tabi tutulması, hukuk devletinin asla kabul edemeyeceği bir tutum teskil eder."

TABİİ HAKİM NEDİR ?

" Tabii hakimden maksat, olayın meydana gelmesinden önce çıkarılan bir kanunla görev ve yetkisi genel bir biçimde belirlenen yeni somut olaylar, kurulan merci arasında bir bağlantı kurulmaksızını belli edilen hakimdir. Tabii hakimin bu tanımı olağanüstü mahkemeler kurulmasını önleyici niteliktedir."

" Kanunun genel olarak koyduğu görev ve yetki kuralları ile belli olan hakim tarafından yargılanma kişisel güvenliğin baş koşuludur. Kişilerin tabii hakimlerinden başka mercilerce yargılanmaları bu alanda özel işlemlere tabi tutulmaları hukuk devleti anlayışının asla kabul edemeyeceği bir tutumdur. Kişilerin genel olarak kurallara göre belli olan tabii hakimlerinin elinden alınıp özel olarak kurulmuş bulunan istisnai mahkemelere veya mercilere terkeden kanunların yapılmasını önlemek amacı ile sevk edilmiş olan 2. fıkra hükmü sadece yakın tecrübelerin yarattığı bir reaksiyon hükmü değildir. Devamlı bir ihtiyaca cevap vermektedir. Birçok anayasalarda hatta eski Kanun-i Esasîmizde bile yer almaktadır."

-(K.Öztürk, T.C.Anayasası, cilt-2, sayfa-163)

-(Prof.Dok.Necip Bilge, Tabii hakim teminatı. Milliyet-19.7.1970)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku, Ceza usulu hukuku ve Adalet Psikolojisi Proföserü Dr.Faruk Erem, Ceza usulu hukuku kitabının 970 basımında ve 87. sahifede şöyle demektedir:

"Adaletin gerçekten varsayılabilceği ve gelişebileceği tek ortam demokrasidir, zira yalnız demokrasilerde adaletin siyasi rejim anlayışına alet etmek iddiasına ve teşebbüsüne rastlanmaz. Diğer bir deyimle, bir ddaa veya teşebbüslere rastlanmaya başlandığını da demokrasiden uzaklaşma tehlikeleri belirmiş demektir. İçinde yaşadığımız asrın adalet çağı olmasını istemek, demokrasiyi istemekle mümkündür. Fakat bu istek, bazı kavramlara verilecek anlamla ve uygulamada aldanmamakla yerine getirilebilir. Böylesine önemli kavramların başında tabii hakim gelir. Bu kavram, suçtan sonra (post delictum) hakim kavramının zıddıdır."

" Bazı memleketlerin anayasa mahkemesi kararlarına göre, anayasada kullanılan "tabii hakim" terimi, kanunun suçtan evvel gösterdiği hakim anlamındadır. Genel ölçülere göre evvelden ve belli ■ davalar düşünülmeksizin gösterilen hakim 'tabii hakim' dir. Böyle anlaşıncı davayı görececek hakimin suçun işlenmesinden evvel kanunla belli edilmesi 'tabii hakim' kavramına yeter anlam sayılmak icap edecektir.

Sanığın, 'tabii hakim' den gayrisi önüne çıkarılması yasağının (anayasa madde-32) uygulaması, hatta bu yasaktan anayasanın beklediği fayda tabii hakimın yeterli açıklıkla kanunda gösterilmiş olmasına bağlıdır."

" Bir kimseyi tabii hakimden gayrisinin önüne çıkarmak sonucunu verecek olağanüstü mahkeme (veya herhangi bir merci) kurulamayacağına göre tabii hakimın hangi hakim olduğunu tayin gereklidir. Suçun işlenmesinden evvel kanunla gösterilen hakimın 'tabii hakim' sayılması yeterli görülürse tabii hakim kavramı pek dar anlamda kabul edilmiş olur. Çünkü, bu anlayış konuyu sadece 'zaman bakımından' uygulamak konularından biri haline gelir. Buna mukabil tabii hakimın zaman kavramı dışında bir söz anlamı vardır. Sadece suçtan evvel kurulmuş (hatta kanunla kurulmuş) olmak bir bakıma 'sekilden' ibaret kalır. Tabii hakim kavramının bir esası olmak gerekir. Tabii hakim kavramının, adalet tevzi konusunda 'kanunun önünde eşitliğin' tezahürü sayan düşünüş dahi geniş anlamda tabii hakimı gösterir."

Demekki davayı görececek hakimın kanunla gösterilmiş olması ile, kanunun bunun suçun işlenmesinden evvel yapmış olması arasında fark vardır. Suçtan sonra (bilhassa o suçun sanıklarının belli olmasından sonra) hakimın kanunla gösterilmiş olması 'olağanüstü' mahkeme kurmak demektir. Anayasa bunu yasaklamıştır. (Anayasa madde-32)

Yine bu konuda İstanbul Üniversitesi Hukuk fakültesi ceza usulü hukuku profesörü Murullah Kunter Ceza Mahkemesi hukuku adlı kitabının 95. sayfasında şöyle demektedir:

" Yargılama makamları, birde, olağan ve olağanüstü (straodinalio) diye ikiye ayırıp olağan yargılama makamı ile olağanüstü yargılama makamını ayıran kıstas, genel veya özel olmak değil, önce kurulmuş olup, olmamaktır. Genel olmayan yargılamadır. Özel yargılama ile olağanüstü yargılama ise farklı şeylerdir. Olağan yargılama makamları olaylardan önce kurulmuş, müşahhas olayla kuruluş bakımından ilgili olmayan makamlardır. Bunlara tabii yargılama makamı ve bunların hakimine de tabii hakim denir."

Aynı eserin 226. sayfasında 'olağan hakim-olağanüstü hakim' başlığı altında da şöyle demektedir:

" Olağan yahut yerleşmiş tabirle tabii hakim(jugenature) kavramı anayasalara girmiştir. Anayasamızın 32. maddesi, 'hiçkimse tabii hakiminden başka bir mercii önüne çıkarılmak sonucunu doğurmak yargı (yargılama demek istiyor) yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.' şeklinde bu kavramı ifade etmiştir. Tabii hakim 'kanunla önceden kurulmuş her bakımdan yetkili mahkemenin hakimi' diye tarif edilebilir. Tabii hakim esaslı, yürütme erkinin yargılama makamları üzerindeki muhtemel tesirini

önlemek için kabul edilmiş bir teminat tedbiridir.

Tabii olmayan yani olağanüstü hakim de bir olaydan sonra sırf o olay için kurulmuş veya olaya göre sonradan yetkili kılınmış mahkemenin hakimidir."

Aynı konu ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi de 28.3.1968 gün ve 963/4 esas ve 963/71 sayılı kararında 'tabii hakim' konusunda şöyle demektedir:

" 32. madde (hiç kimse tabii hakim önünden başka bir merci önüne çıkarılma sonucu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz) şeklindeki hükümlerle olağanüstü mercilerin tabii hakim olamayacağını belirtmektedir."

Anayasa komisyonu raporunda ise (herkesin kanunun genel olarak koyduğu görev ve yetki esasları ile belli olan hakim tarafından mahkeme edilmesi, şahsi güvenliğinin baş şartıdır. Kişinin kanuni yani tabii hakiminden başka mercilerde muhakeme edilmesi, o alanda özel muameleye tabi tutulması hukuk devletinin asla kabul edemeyeceği bir tutum teskil eder.) İbareleri bulunmakta ve bunlarla 32. madde esasları açıklık kazanmaktadır. Bunlardan anlaşılmaktadır ki, genel olarak herkes için kurulmuş görev ve yetkileri kanunla belli edilmiş olan mahkemeler tabii mahkeme ve bunların hakimleri de tabii hakimdir. Bunlardan gayri merciler umumi değil, özeldir ve madde prensiplerine aykırıdır.

Bu duruma göre bizimle ilgili davada tabii hakimimiz, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi hakimleridir. Yada olay ile, olaydan evvel varolan 353 sayılı kanuna göre kurulu ve mevcut bulunan Kara Kuvvetleri Askeri Mahkemeleri hakimleri, tabii hakimdirler. İsnat edilen suçun bu mahkemelerin örevleri içinde olmadığı da düşünülürse o zaman yine Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi tabii hakimidir.

Görülmektedir ki, mahkemenizin kuruluşu anayasanın 32. maddesini aykırı bulunmaktadır.

Bu nedenlerden ötürü Anayasanın 8,7,32,132, ve 138. maddelerine aykırı olan 357 sayılı kanunun 16 ve 40. maddeleri ile 1402 sayılı kanunun 11. maddesinin iptali için konunun Anayasa Mahkemesine götürülmesi gereklidir.

Mahkemenizin bu konuda yetkisi vardır. Çünkü: Anayasanın 151. maddesine göre:

" Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırı-

rılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varılırsa Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır."

İddiamızın Anayasa Mahkemesine iletilmesine karar verebilmek için mahkemenizin bu iddianın ciddiliği kanısına varmış olmalıdır.

Bazı mahkemeler Anayasaya aykırılık iddiasının ciddi bulmavin, bu iddiayı benimsenmek, doğru bulmak anlamına almaktadır. Oysa, Anayasanın 151. maddesi ve 44 sayılı kanunun 27. maddesi incelendiği zaman,

Mahkemenin aykırılık iddiasını ciddi bulması ile bir kararın hükmünün anayasaya aykırı olduğu kanısına varmış olması başka-başka şeylerdir. Mahkeme, taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasını benimsenmiş olmasa ve bu iddiayı doğru bulmasa bile, eğer bu iddianın ciddi olduğu kanısına varmış ise konuyu Anayasa Mahkemesine götürmek zorundadır.

Aykırılık iddiasının ciddi olması demek, bu iddianın hukuk bakımından tartışılabilir olması, zihinlerde tereddüt yaratmış bulunması demektir. (Sıkıyönetim de anayasal bir durumdur.) Aykırılık iddiası, tutarsızlığı veya mantıksızlığı bakımından hiçbir tereddüte ve tartışmaya yer olmadan red edilecek nitelikte ise, iddia gayri-ciddidir. Ama bu iddia, ufaklık bir tereddüt hasıl etmiş ise, iddianın ciddi olduğu kabul edilerek Anayasa Mahkemesine havassınak gerekir. Çünkü, mahkemelerin kendisini anayasa mahkemesi yerine koyup, iddiayı esas bakımından incelemeye yetkisi yoktur. Son yıllarda hukuk otoriterlerinin görüşleri bunu teyit etmektedir.

Proföör İtffi Turan (itiraz yolu ile anayasaya aykırılık iddiası) başlıklı incelemesinde:

"Anayasaya aykırılık iddiasının ciddi sayılması için bu iddia tereddüde davet edecek nitelikte olmalıdır."

-(İstanbul Üniversite Hukuk Fak. Dergisi, cilt-31, sayı-1-4)

Doktor Zene Ayhan'da anayasanın 151. maddesine göre taraflarca ileri sürülen anayasaya aykırılık iddialarının ciddiliği sorunu edli etüdüünde,

"Aykırılık iddiasından ne anlaşılması gerektiği konusunda kriter; olarak hukuki bakımdan tartışılmaya değer bulunmak kabul edilecektir."

-(İst. Hukuk Fak. Mecmuası, 1968, cilt-33, sayı-3-3)

Hetin Karatlı 'anayasa yargısında somut norm denetimi- itiraz yolu' adlı doktora tezinde şöyle demektedir:

"Mahkemenin anayasaya aykırılık iddiasının ciddiliğini kabul etmesi, hiç olmazsa bu iddianın esastan yoksaun olmadığına kanaat getirmedişini, ortaya konulan kanıtların hukuki bakımdan tartışılmaya değer olduğunu ifade eder." (Doktora tezi, sayfa-69)

Öğretin üyeleri ve hukuk otoritelerinin bu görüşleri ile anayasa mahkemesinin yangı taminati ve bağımsız mahkeme konularındaki kararları birleştirilince şu sonuç varabilmiz:

357 sayılı yasanın 16 ve 40. maddeleri hükmünün ve yine 1402 sayılı kanunun 11. maddesinin anayasa ve özellikle anayasanın 7, 8, 32, 132, 133, 138. maddelerine aykırı bulunduğuna hakkındaki iddiamızın ciddi olduğu kabul edilmelidir, bu hukuki bir zorunluluktur. Bu anayasaya aykırılık heyetinin "bağımsız bir mahkeme" niteliğinde olmadığı, heyeti teşkil edene hakimlerin "bağımsız olmadıkları ve tabii hakim" esasına aykırı bulundukları yukarıdan beri izah ettiğimiz gerekçelerden ötürü açıklığa kavuşturulmuştur. Mahkemenizin, kendisinin anayasaya uygun olarak kurulmuş, bağımsız bir mahkeme olup-olmadığı hakkındaki iddiaı karara bağlamak zorundadır. Ayrıca, mahkemeniz, konuyu anayasa mahkemesine de götürmeye yetkili ve görevlidir. İddiamız hakkında bir karar verilmesini ve konunun Anayasa Mahkemesine iletilmesine karar verilmesini dileriz.

MAHKEMELERİN GÖREVSİZLİĞİ HAKKINDA:

Görev, kamu düzeni ile ilgili ve davanın her safhasında ileri sürülebilen, mahkemece de Res'en nazara alınması gereken bir müessesedir. Yargılama hukukunun, görev konusunu bu derece titizlikle düzenlemiş olması, yargı hakkının kötüye kullanılmaması ve vatandaşın güvenliği ile ilgili olmasındandır. Bu bakımdan kanunlar, mahkemelerin görevleri konusunu açık seçik belirtmişlerdir.

Bir kişinin islediği suçtan dolayı, "genel adli mahkemeler" de yargılanması asıldır. Genel adli mahkemelerin dışındaki diğer mahkemelerin davaya batabilmeleri için kanunlarda özel bir hükmün bulunması gerekir. Nitekim, asker olmayan kişilerin "askeri yargıya tabi olma" şartlarını da kanunlarımız özel şekilde düzenlemiştir. Anayasa'nın 138. maddesinin 2 ve 3. fıkraları, C.Y.U.K. 61353 sayılı kanunun 11. ve 1402 sayılı sıkıyönetim kanununun 13. maddesi konuyu düzenlemiştir.

Bu kanunları tüm olarak nazara aldığımızda, asker olmayan kişilerin askeri yargıya tabi olma şartlarını üç bölüme ayırabiliriz.

a - Askeri ceza kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 81, 93, 94, 95, 100, 102. maddeleri ile 148. maddenin (B) fıkrasındaki suçları işlemek,

b - 1110 sayılı kanunda belirtilmiş olan 1. askeri yasak bölgelerdeki nöbetçi, devriye, inzibat gibi asker kişilere, askerlik ödevini yaptıkları sırada veya bu ödevlerinden dolayı fiili tarafa bulunmak veya hakaret etmek,

c - Diğer kanunlarca askeri mahkemelerde yargılanmaları öngörülme, İşte, 1402 sayılı kanunda öngörülen askeri yargıya tabi olma şartı (c) bölümüne girmektedir. Konumuzu ilgilendirmesi bakımından 1402 sayılı kanunda öngörülen görev durumunu inceleyelim:

1402 sayılı kanunun 15. maddesi "sıkıyönetim altına alınan yerlerde aşağıdaki suçları işleyenler ve bunların suçlarına iştirak edenler, sıkıyönetim komutanlığı tarafından istenildiği takdirde, sıfat, meslek ve memuriyetleri ne olursa olsun, sıkıyönetim komutanlığı nezdindeki askeri mahkemelerde yargılanır." Denildikten sonra (a) bendinde de TCK.141 ve 142. maddesinde belirtilen suçları işleyenlerin askeri mahkemelerde yargılanacağı belirtiliyor.

Bu madde, 1. fıkrada belirtildiği gibi, sıkıyönetim sırasında ve sıkıyönetim altına alınan yerlerde uygulanır .

Demek ki, mücerret olarak bu suçların işlenmesi, sıkıyönetim mahkemesinde yargılanmayı gerektirmiyor. Sıkıyönetim mahkemesinde yargılanabilmek için iki şartın birden birleşmesi gerekmektedir:

- 1 - Suç, zaman bakımından sıkıyönetim içinde işlenmiş olmalı,
- 2 - Suç, yer itibarıyla sıkıyönetim bölgesi içinde işlenmiş olmalıdır.

Buna rağmen, 1402 sayılı kanunun 15. maddesine, 13. madde ile istisna getirilmiştir. Bu maddeye göre, "sıkıyönetim ilanına sebep olan suçları, sıkıyönetimin ilanından evvel işlemiş olanlarla, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla irtibatı bulunan suçları işleyenlerin davalarına, suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır." Demekki, sıkıyönetim ilanından evvelki suçlara sıkıyönetim mahkemelerinin bakabilmeleri için:

- a - Suçun sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olması,
- b - Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla irtibatı bulunmalıdır.

Bizlere isnat olunan suç, sıkıyönetim ilanından çok önce işlenmiştir. Yine bu suçun, "sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koymuş olduğu herhangi bir suçla irtibatı da yoktur. Dolayısı ile iş, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girmemektedir. Acaba, isnat olunan suç, sıkıyönetimin ilanını gerektiren suçlardan mıdır?

Anayasanın 124. maddesi, "savaş hali, savaş gerektirecek bir durumun başgöstermesi, ayaklanma olması veya vatan veya cumhuriyete karşı 'kuvvetli ve eylemli bir kalkışma' olduğunu gösterir. Kesin belirtilerin ortaya çıkması sebebi ile..." Sıkıyönetim ilan edilir denmektedir. Bakanlar Kurulu da vatan ve cumhuriyete karşı 'kuvvetli ve eylemli bir kalkışma' olduğu kanısı ile sıkıyönetimi gerekli görerek, bazı bölgelerde ilan etmiştir.

Sıkıyönetim, olağanüstü bir durumdur. Vatandaşlar için pekçok yükümlülükler ve kısıtlamalar getirir. Bunun için de gerçekten Anayasada belirtilen hallerin varolması halinde sıkıyönetim ilan etmek gerekir. Olur olmaz sebepler ile sıkıyönetim ilanı, hatta güvensizlik ve yöneticilere karşı da değişik bir tavır takınma durumu da yaratır. Böyle olduğu gibi sıkıyönetimin gerektirdiği kısıtlamaları, istisnai hükümleri (anayasa ve kanunlara aykırı olarak) idarenin isteği ile genişletmek, olur-olmaz olaylara uygulamak vatandasta aynı duygunun uyanmasına sebep olur. "Hukukun üstünlüğü her zaman olduğu gibi, sıkıyönetim halinde de geçerli olmalıdır.

Bu açıklamalardan sonra meselenin özü ile ilgili olarak isnat olunan suçlardaki fiillerin "vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir

kalkışma" sayılıp, sayılmayacağı konusunu da inceleyelim.

Çoğumuz, "DEVİRİNCİ DOĞU KÜLTÜR OCAĞI" 'nın üyeleriyiz. Diğer sanıklar ise bu örgüte üye olmamakla birlikte, kültürel çalışmalara katılmış kişilerdir. Devrimci Doğu Kültür Ocağı, cemiyetler kanununa göre kurulmuş ve çabalarını da bu kanun'a göre yürütmüş bir örgüttür. Örgüt ve yöneticileri hakkında kamu davası ve kapatılma davası açıldıktan sonra bile, kanunlara uygun biçimde çabalarını devam ettirmiştir.

Örgütün ve üyelerinin çabaları "TÜRK ve KÜRT" halkı' nın kardeşliğini, birlik ve beraberliğini sağlamak için yapılan ve fikir plânında bulunan çabalardır. Devrimci Doğu Kültür Ocağının tüzüğünde de belirtildiği gibi; Gayesine ulaşmak için "Devrimci Kültürün yaygınlaşip, gelişmesi için" konferanslar, açık-oturumlar tertip etmek, gazete, dergi çıkarmak gibi kültürel çalışmalarda bulunarak Anayasanın ve kanunların vermiş olduğu hakları kullanmaktan öteye bir faaliyeti de olmamıştır.

Örgüt ve üyelerinin gayesi, tüzük, bülten ve çeşitli vesilelerle kamu-oyuna açıklanmıştır. Bütün gaye, Türkiye halklarının esit ve kardeşçe bir arada yaşamalarının temini için çalışmaktır. Bunun için de tarihi ve sosyolojik bir gerçek olan ve çeşitli vesilelerle, devletin resmi belgelerinde de kabul edilen KÜRT halkının varlığını kabul etmek, KÜRT halkının diline, kültürüne saygı gösterilmesini istemek, insan hakları evrensel beyannamesinin ışığı altında KÜRT halkının esimile (özümleme) edilmesine, Türkiye'de yalnız, KÜRT halkının yaşadığı bölgede varolan komando zulmüne, toprak ağalığına, asiretciliğe, devrimci ve ilerici bir açıdan karşı çıkmaktır.

DDKO, bütün eylemlerini (miting, gösteri, yürüyüşleri dahil) demokratik ve yasalara uygun biçimde yürütmüştür.

Türkiye'de KÜRT halkının, aslında anayasanın tanımış olduğu; demokratik haklarının elde edilmesi çabası hiçbir şekilde bölücülük sonucu doğurmamıştır. Ortallığı bulanık göstermek çabaları ve yalanları kısa zamanda bir balon gibi sönmüştür. Ne denildiği gibi, gizli organizasyonlar, ne de köylük yerlerdeki sosyo-ekonomik yapının sonucu, her evde gerekli olan silahları, başka manalara getirmek, her köyde çıkan, bulunan üç-beş silahlı büyük bir samata ile ilan etmek, kamu-oyunu yanıltmak kastından başka bir şey değildir.

Sanıklar hakkında isnat edilen TCK.nun 141/4 maddesi "anayasanın tanıdığı kamu haklarını ırk mülahazası ile kısmen veya tamamen ortadan kaldırmayı hedef tutan veya milli duyguları yoketmeye veya zayıflatmaya matuf bulunan cemiyetleri kurmaya teşebbüs etmeyi, kurmayı veya sevk

ve idare etmeyi," TCK'nun 142/3. maddesi ise, "yukarıdaki maddenin propagandasını suç saymıştır".

Sanıklar, "milli duyguları zayıflatmaya matuf cemiyet kurmak" ve "milli duyguları zayıflatmak için propaganda yapmak" la suçlanmaktadır. Mahkemeniz elbette isnat edilen bu suçların ancak fikir planında işlenebileceğini takdir eder. Nitekim, doktrin ve mahkemelerin tatbikatı TCK'nun 141 ve 142. maddelerdeki suçları, fikir suçları olarak nitelendirmektedirler. Şayet bu tür suçları, "vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli kalkışma" olarak nitelendirirsek sultan Abdulhamit devrine rahmet okutmuş oluruz.

Ceza hukukunda suçun ağırlığına göre ceza tayini genel bir kuraldır. Bunun içindir ki, ceza kanunumuz, suçları cürüm ve kabahat, cezaları ise idam, ağır hapis, hapis, ağır para cezası, hıdamatı ammeden memnuiyet, hafif hapis, hafif para cezası ve muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası diye ayırmıştır. Suç kamu düzeni için tehlikeli sayıldığı ölçüde ceza da ağırlaşmaktadır.

Sanıkların, haklarında isnat edilen suçların kanundaki cezası 141/4 e göre 1 yıldan 3 yıla kadar ağır hapis, 142/3 e göre ise 1 yıldan 3 yıla kadar hapis olup, asliye mevzuatındandır. Yukarı ki haddi üç yıl cezayı geçmeyen bir cürümün "vatan ve cumhuriyet aleyhine kuvvetli ve eylemli bir kalkışma olarak nitelenmesi gülünç olmaktan öteye bir anlam ifade etmez. Bu nedenden ötürüdür ki, suç, sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan değildir.

Nitekim, yazar İlhan Selçuk, TCK'nun 159. maddesine aykırı hareketten dolayı, İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince yargılanması sırasında suçun, sıkıyönetimin ilanını gerektiren suçlardan olmadığı gerekçesi ile ileri sürdüğü görevsizlik istemi mahkemece kabul edilmemiştir. Sanığın kararı temyiz etmesi üzerine Askeri Yargıtay, (suçun daha ağır bir cezayı gerektirmesine rağmen) sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olmadığını kabul ederek, görev yönünden kararı bozmuştur.

Askeri yargıtayın bu kararı, sıkıyönetim mahkemelerinin görev meselesine daha dikkatle eğilmesine sebep olmuştur. Nitekim TCK'nun 153. maddesine aykırılıktan dolayı yargılanan devrim gazetesi yazı işleri müdürü Uluç Gürkan, hakkında Ankara 3 nolu Sıkıyönetim Askeri mahkemesi görevsizlik kararı vermiştir. Bu kararı diğer görevsizlik kararlarının izleyeceği muhakkaktır.

Mahkemeniz de, bu yönde örnek olacak bir karar vereceği inancı içindeyiz.

SONUÇ OLARAK:

- 1 - Suç asker kişiler tarafından işlenmediğinden,
- 2 - Sıkıyönetim ilanından önce işlendiğinden,
- 3 - Sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan olmadığından,

Mahkemeniz bu davaya bakmakla görevli değildir. Görevli mahkeme, "Ankara Ağır ceza mahkemesidir." Yada 353 sayılı var olan kanunla bundan sonra meydana gelen olay arasındaki zaman içinde kurulu bulunan Kara Kuvvetleri Askeri Mahkemesidir. İsnat edilen suç, Kara Kuvvetleri Askeri Mahkemesinin görev alanı içinde olmadığından bu konu ile ilgili davaya bakmakla görevli olan Mahkeme Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesidir.

Bu bakımdan görevsizlik kararı verilerek, dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesi hukuki bir zorunluluktur.

SAYIN MAHKEME ÜYELERİ:

Toplumların tarihi, siyasi entrika ve cinayetlerle doludur. Tarih, halkçı güçlerle, çıkarıcı güçlere arasında yapılan mücadelelerde+ halkçı güçlerin nasıl, siyasi entrikalarla mahvedilmek istendiğini kaydetmektedir. Yine tarih, siyasi entrika çeviren çıkarıcı güçlerin birgün kendi oyunlarının altında nasıl ezildiklerini de kaydedecektir.

İşte+ önünüzdeki dava, Türkiye toplumunda çıkarıcı güçlerin nasıl oyunlar tezgâhladıklarını, menfaat sebekelerinin kendi çıkarları uğruna gerçekleri nasıl tahrif ederek, yalanla süslediklerini ve kutsal saydıkları bu çıkarları uğruna kimlerin ve nelerin feda edilmek istendiğini ortaya koyan bir davadır. Ne acıdır ki, tezgâhlanan bu oyuna sayın iddia makamında bulaştırılmıştır. Oysa, böylesine bir davada iddia makamının (kamunun savunucusu) doğrunun, gerçeğin vede bilimin yanında olması gerekirdi..

İddia makamı, hazırlayıp, mahkemeye sunduğu iddianamede, Türkiye'nin gerçeklerini inkara kalkışarak toplum meselelerini gerçekçi bir yoruma tabi tutmadan kendi subjektif kanaati olarak heyetinizin önüne getirmiştir. A, çıkça iddia makamında, kendi menfur çıkarları uğruna adaleti alet etmek isteyenlerin oyununa gelerek ve gerçekleri tahrif ederek sizleri de yanıltma yolunu seçmiştir.

İddia makamı, hiçbir tutarlı ve objektif delillere dayanmayarak ha, zırlayıp, mahkemenize sunduğu iddianamede, DİKKO ve mensuplarının dava dosyası ile ilgili olarak, sosyo-ekonomik gelişmeler ve toplumsal dinamizm hesaba katılmaksızın sadece, "Kürt halkının varlığı ve dili" konusunun tartışmasını yaparak yargılanmamızı istemektedir.

Bilindiği gibi Türkiye emperyalizme bağımlı bir ülkedir. (Bu konunun derin bir tartışmasına girmek istemiyoruz) Dünya'daki dış dinamizmin etkisi ile Türkiye'nin sosyo-ekonomik ve politik durumunda son zamanlarda hızlı bir gelişme olduğu görülmektedir. Köklü gelişmelerle toplumun objektif sorunları su yüzüne çıkarak, gün geçtikçe her biri ayrı önem kazanmıştır.

Bu toplumsal sorunlar, çağımızdaki işçi sorunu, köklü ve diğer emekçi halk kitlelerinin demokratik-demirinci taleplerini ve yanında "Halklar" sorununda zorunlu bir mesele olarak önümüze çıkarmıştır. Bu toplumsal sorunlar, sosyo-ekonomik ve politik gelişmelerden soyutlanmadan bir bütünlük arzederler.

Türkiye'deki toplumsal gelişmelerin zorlaması ile ve dış dinamizmin etkisi ilede, 27. Mayıs hareketi ile beraber halk kitleleri yararına kazanılan 1961 Anayasası bütün gerçek toplumsal sorunların açıklıkla tartış-

şılmasını sağlayıcı olmuştur. Bu sorunların işçiler, diğer emekçi halk kitlelerinin ve köylülerin yararına çözümlenmesi için bütün demokratik ve devrimci güçler örgütsel ve bilimsel olarak faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

Devrimci güçler Türkiye'nin bu toplumsal gerçeklerinden biri olan ve bilimsel olarak sosyolojik ve tarihi bir temele dayanan "KÜRT HALKININ" demokratik ve anayasal haklarına da değinmişler, yayınları ile ve tüm faaliyetleri ile Türkiye kamu-oyuna bu konuyu duyurmaya çalışmışlardır. Dünya kamu-oyunun dikkatini, Türkiye'nin diğer toplumsal sorunları ile birlikte bu "HAKLAR" meselesi de önemli ölçüde çekmiştir. Böylece Türkiye'nin devrimci ve toplumsal dinamiği içinde "kürt halkının meselesi" de büyük bir önem kazanmıştır.

İddia makamı, bu toplumsal sorunların ve dinamikleri hesaba katmadan, "Kürt halkını" ve Doğu Anadolu bölgesini, Türkiye'nin koşullarından soyutlayarak, zorla suçlu yaratma çabası içine girmiştir.

İddianamenin 5. sahifesinde, iddia makamı, bu toplumsal gerçeklerden haberi olmadan, "yüksek mahkemede açılan bu davanın esası, memleket iç ve dışındaki bazı gizli teşekküllerin tahrik, tesvik ve yardımlarının neticesi zaman-zaman ortaya çıkan, Devletin birliğini, milletimizin huzur ve sükununu bozan bazı maceraperestlerin şahsi ve siyasi emellerine alet ettiği bir konu halini almıştır.

Aynı kökten gelen, asırlarca aynı topraklar üzerinde, aynı gayeler uğruna omuz-omuzla savaşarak kan dökmüş, ülkü ve kader, hars, gaye ve din birliğine sahip insanların meydana getirdiği bu birleşik düzeni bozmak ve bölmek isteyen, Atatürk ilkelerine sırt çeviren bir avuç maceraperest insanların davasıdır." Diyerek,

Bir varsayımla iddianameye girerek, olaylardan uzak, duygusal ve hiçbir bilimsel yanı olmayan bir soyut suçlama ile mahkemeyi tesir altında bırakma çabasına düşmüştür.

Türkiye'nin siyasi tarihinde bir sıçrama noktası olan 12.Mart.1971 Türkiye'sindeki toplumsal güçlerin ve dinamiklerin objektif ve özlu bir biçimde tarihsel gelişimlerini (1923-1970 içindeki), sosyo-ekonomik ve politik durumu açıklığa kavuşturmak kanımızca savcının bu soyut varsayımına bir karşılık ve mahkemenin kararlarına gerek tutacağı açısından tatmin edici olacaktır.

GENEL OLARAK CUMHURİYETİN ZAMANLIZA KADAR TÜRKİYE'NİN SOSYO-EKONOMİK VE POLİTİK DURUMU:

_____ :

Genel olarak şunu söyleyebiliriz ki, 1923'ten beri Türkiye'de poli-

tika ancak zengin insanların uğraşabileceği bir kurum olmaktan öteye gide-
memiştir. Mustafa Kemal'in (milletin hatiki efendileri) olarak nitelendir-
diği köylüler ve diğer emekçiler, yönetimde ve politikada söz sahibi olama-
mışlardır. Yani, toplumu yönetmek olan ve adına "politika" denilen bu kurum
belli bir kesimin malı olarak kalmış, büyük çoğunluk ve kitleler bu kuru-
mun dışında tutulmuştur.

1945'ten sonra Hitler faşizminin ezilmesi ile sonuçlanan ikinci Dün-
ya harbinden sonra, değişen Dünya siyasi çevresinde; Daha önce 1925'te İz-
mir iktisat kongresinde alınan kararlara uygun olarak "liberal" bir ekonomi
sistemini benimseyen ve savaş sonrasına kadarda dış politikada "bağımsızlık,
ilkesini uygulayan Türkiye'nin, emperyalizmin güdümüne girdiğini böylece
görüyoruz. Dış politikada bu yaklaşıma paralel olarak, iç politikada da
bazı değişikliklere, özellikle çok partili bir demokrasi zorunluluk kazan-
maya başlıyordu.

Ne varki, yönetime katılma sorunu yine büyük emekçi kitlelere indir-
genmeyerek, belli bir kesimin malı olma niteliğini devam ettiriyordu. 1950
'de, toplum iradesini yarıltan D.P. iktidarı da, toplumun belli bir kesimi-
nin iktidarı anlamını taşıyordu. D.P. 1950'de dış borçları çok-az ve büyük
döviz rezervlerine sahip bir yönetimi devr alırken; Liberalizmin en ilkel
ekonomi-politikasını temsil ettiği çıkarıcı gurup lehine ve toplumun aley-
hine sürdürecekt, 1954'te ülkeyi bir ekonomik çıkmaza sokacaktı. İşte, "Hende-
res'in her mahallede yetiştirdiği milyonlar, bu ilkel ekonomi-politiğin
bir eseridir. Çünkü temelde toplum kalkınması hedef alınmamıştır.

Döviz stoklarının editilmesi ile sürdürülen ve ekonomide görülmeyen
r gelişmenin neticesi olan bir bunalım giderek, toplumun tepkisi ile kar-
şılasmaya başladı. Var olan bunalımı örtmek amacı ile ve toplumun tepkisi-
ni azaltmak için bir takım siyasi ajitasyonlara girmek gerekli idi. Sonra-
ları zararları fazlası ile ödenecek olan, 6-7 Eylül olayları çevrilmesi dü-
şünülen ajitasyonlar zincirinin ilk halkası olarak ortaya çıkıyordu. Böyle-
ce o zaman M.F.T. (Milli Emniyet Teşkilatı), bunalım içindeki bir iktidarın
hayatîyetini sürdürebilmesi için Selanik'te Atatürk'ün evine bomba koymak
işine girişiyordu. .. (Nihat Perin'in hatıratlarından)

1957 'de saibeli bir seçim atlatan D.P. belli çıkar guruplarının ik-
tidarı olmakta devam ediyordu. Bu çıkarıcı sebekenin soygunları sonucu 1958
'de Paris'te Moratorium (MALİ İFLAS = DİŞ BORÇLARIN ÖDÜNTİLMESİ) ilan edi-
yordu.

Ülkede huzursuzluk, ekonomik bunalım birlikte sürerken, milli em-
niyet teşkilatına yeni bir ajitasyon için görev düştüyordu. Memleketin bölün-

mesi bahis konusu edilerek elli tane Doğulunun "sizli bir kürt devleti" kurmak istemeleri gerekli idi. Senaryonun oynaması için gerekli olan materyallerin hazırlanmasından sonra M.F.T., D.P.'nin çıkarlarına tekrar alet ediliyordu. İçlerinden birinin hapiste ölmesinden sonra kırk-dokuzlar olarak adlandırılan olay böylece tezgahlanıyordu. (.)

Ama tarih toplumların belli sığrama noktalarında hiçbir engel tanımadığını ispat etmiştir. İşte, D.P.'nin ilkel ekonomi-politikası ve bunun yansıması olan vatan cephelerinin kurulması, tahkikat komisyonlarının çalıştırılması, aydınların susturulması, ve zulüm mekanizmasının tarih gerçeğini önleyemeyeceği 27 Mayıs Devrimi ile bir daha ortaya çıkmıştır.

Çağdas olmayan ve ilkel bir ekonomi politikası ile 1950 'de yönetime-ye baslanan Türkiye'de; geçmişteki yönetimi tamamen baskı, terör, angarya jandarmaya dayalı olan; On yıllık basiretsiz dönemde bile iktidar alternatifi olamayan Cumhuriyet Halk Partisi'nde bünyesinde köklü değişimler yapmanın (yapması mümkün değildi) eski "bürokrat-mütegalibe" kadrosu ile DP'den pek farklı görünüme sahip değildi.

Geniş halk yığınları, DP'nin kötü liberalizmini, CHP'nin angaryacı devletçiliğine karşı herseye rağmen desteklemek zorunda kalıyorlardı. Bu sırada kurulan Hürriyet Partisi ve diğer mevcut siyasal partilerde farklı yapıya sahip olmadıklarından halk artık sandık başına gitmez olmuştur. 1957'de seçime istirak oranının düşük olması bunun çok belirgin bir örneğidir. (1950 'de % 89 istirak, 1954'te % 88, 1957'de % 76)

1960'lara doğru üniversite gençliği, sert şekilde bu basıbozuk yönetim ve bozuk düzene karşı tepki gösteriyor, bu tepkiler baskı ve terörle durdurulmak amacı ile zamanın iktidarı 27-28 nisan'da kurşunlatıyordu. Toplumun bir parçası olan ve olayların dışında kalması mümkün olmayan Silahlı kuvvetler ise duruma müdahale zorunda kalıyordu. Müharet bilindiği gibi 27 Mayıs 1960 'ta yönetime silahlı kuvvetler, yukarıda açıkladığımız nedenleri gerekçe savarak el koyduğunu ilan etmiştir.

27 Mayıs, Türkiye'nin çağdas düzeye ulaşması için gerekli olan ve toplumsal açılımlara imkan verecek özgür düşüncüyü, toplumun tüm sınıf ve tabakalarının istifadesine sunulmasını öngören ilkeleri getiriyordu. Bu ilkeler o zamana kadar ülke yönetimi dışında kalan yığınların, yönetime katılmasını ve sınıfların denge esasına dayalı bir demokrasiyi öngörüyordu. İşte, 1961 Anayasasının sosyal bir karakter ihtiva etmesi; çağdas demokrasilerde sınıflar dengesinin kaçınılmaz olduğunun anlaşılır bir sonucu idi. 1961 Anayasası hukukikarakterleri ile de: Sosyal düzenin gelişmesinde büyük katkıları olan düşünce özgürlüğünün yayılması, basın özgürlüğü, TMM ve üniver-

site özerklikleri ile de kamu-oyunun olusturulmasının ve yönetimden uzaklaşmış geniş kitlelerin ülke politikasında söz sahibi olmalarını, kişilerin serbest irade izmarlarını sağlamak için de, geniş ekonomik koşulların yaratılmasını getiriyordu.

1961 Anayasasının sosyal ve hukuki temel karakterlerinin pratikte sağlanması için ise; anayasanın raftan inidirilerek halka götürülmesi gerekiyordu. Anayasa, kendi içinde bu zorunluluğu da geniş ölçüde örgütlenme özgürlüğünü getirerek gideriyordu. Böylece 1961 Anayasası; Toplumun önüne yepyeni, ilerici bir Dünya görüşünü seriyordu. Ama, sonradan tanık olacağımız gibi toplumun çağdaslaşması çöküsta bir şekilde engellenecek, sömürü düzeninin devamı sağlanacak, yoksul halk çocuklarının Batı ülkelerinde ekonomik yönden vatan edinmeye mecbur kalmaları zorlanacak, milli gelirin aslan payı yine bir avuç çıkarıcı azınlığın cebine akacaktır. "Mıgırdıç Bellefyan"lar gibi soyguncular ve yabancı sermaye Türkiye'yi emmeye devam edecekti.

Fakat sömürü mekanizmasını gayet iyi anlayan ülkenin duyarlı gençliği, 1960 öncesi mücadelesini daha güçlü, daha bilinçli bir şekilde yapmaya devam edecekti. Gençliğin özelliğinin incelenmesini yapmadan önce, Türkiye'nin 1961'den sonraki ekonomik, sosyal ve politik baskı güçlerini öncelikle görelim.

1961'de Türkiye'de politik yelpazede A.P, CHP, YTP, ÖZMP, ve TİP'in yer aldığını görmekteyiz. Bunlardan Adalet Partisi: 1946 'da Celal Bayar Adnan Menderes, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü'nün önderliğinde kurulup, CHP'nin baskı ve sürgün mekanizmasından usanmış doğulu feodaller ile, geçen, batılı ticaret burjuvazisinin gerici desteğini 1950'de sağlayan, daha sonraları 1954 'te Amerikan sermayedarlarına "size bütün sahaları ve her çeşit konulara açık bir pazar sunuyoruz." Diyerek, ülkeyi kapitülasyon nâtelindeki antlaşmalarla emperyalizmin kucağına atan daha sonra da bilindiği gibi, 1960 'ta yönetimden alı konan sabık DP 'nin bir uzantısı olarak şekilleniyordu.

DP 'nin tutucu ve gerici güçlerini organize etmeyi başaran A.P, kısa zamanda ülke yönetiminde ağırlığını ortaya koydu. Liderliğine de Amerikan şirketlerine yakınlığı ile tanınan Süleyman Demirel'in getirilmesi sonucu AP, amerikan çıkarlarını Türkiye'de en iyi savunabilecek bir parti nâtelğine erişiyordu. Her fırsatta, "Köylü çocuğu" olduğunu söyleyerek "gözlerimin içine bakın ne demek istediğimi anlarsınız" sözleri ile Demirel, siyasi bir dolandırıcılıkla, 1965 'te çoğunlukla yönetime gelmeyi başardı. Böylece 1965 'ten sonra Türkiye'nin kaderine hakim olan AP, ülkenin her bakım-

den çıkmazsa girmesinde baş rolü yükleniyordu. Kısa zamanda büyük burjuvazi'nin ve toprak ağalarının da desteğini sağlayan AP'nin karşısında; yapıları itibarıyla ve davranışları ile aynı olan diğer liberal partiler gelişme imkanı bulamadılar.

1960 'tan sonra CHP 'nin durumunda 1966 'ya kadar bir değişim olmamıştır. Bilindiği gibi CHP halktan kopuk, eski bürokrat-mütegalibe niteliğini muhafaza etmiştir. Dolayısı ile halktan uzak olduğu müddetçe sandıktan çıkması da mümkün olamıyordu. 1966 'ta Bülent Ecevit ve taraftarlarının çabaları ile orta-sol politikayı benimsedi. Binyesindeki eski mütegalibe güç ise sağda kalmayı tercih ederek GP'yi kurdu. Sonra "milli" kelimesi eklenerek niteliği gizlenemedi ve günümüze kadar cılız bir parti olarak geldi. YMP ise, eski demokrat parti güçlerinin AP'de iyi temsil edilmesi yüzünden varlığını yitirmek zorunda kaldı.

Milli Birlik Komitesi üyesi olup, faşist ve ırkçı düşüncesi yüzünden komiteden ihraç edilen Alp Aslan Türkeş'in başa geçmesi ile tamamen ırkçı bir cörbüm kazanan GMP (daha sonra Milli Hareket Partisi olmuştur), faşist politikası ile siyasi yelpazede gelişme olanağına kavuşamayınca, gençlik kesiminde Ulku Ocaklarının kurulumu ile birlikte gençlik arasına nifak sokarak daha sonra ise bu örgüt AP, politikasının sokak kesimindeki mücadelesine kanallize olarak GP'nin elinden çıkacaktır.

1961 Anayasasının yacması ve pratikte yayılma alanı bulması, düşünce özgürlüğü ortamında geniş emekçi yığınlarının ülke yönetimine aktif olarak katılmasını sağlamakla mümkündür. Böylece Türkiye'deki demokrasi, yönetimin belli grupların tekelinden çıkıp, toplumdaki sınıflar dengelerinin oluşturulması ile halka indirgenen ve sınıf çıkarlarının fırsat eşitliği içinde temsil edilmesi ile ancak gerçek rayına oturabilirdi. Zaten Anayasa, her türlü sınıf egemenliğini red ediyordu. Yani proleterya diktatörlüğüne yasakladığı kadar, burjuva diktatörlüğünü de yasaklıyordu. Bunun içinde yukarıda belirttiğimiz gibi, pratikteki uyulama zorunluluğundan ötürü, toplumun her sınıf ve tabakalarına örgütlenme özgürlüğü ve politikaya katılma serbestisi getiriliyordu. Daha önce bu özgürlüğün verilmeyişi veya engellenmesi, Türkiye'nin geri kalmalıktan kurtulmamasının temel nedenlerinden biridir. 1960 öncesi demokrasi denemesinin (hicimsel) ışığında bu özgürlüğün verilmesi gerçekten de basiretli ve ileri görüşün gereğidir.

İşte 1961 'de Anayasanın bu ilkesi ışığında on-iki sendikacı tarafından Türkiye İsci Partisi kurularak politik yelpazede yerini alıyordu. Bizlik ve programında da belirttiği gibi, miras ve mülkiyet haklarına yer vererek, tarannen demokratik koşullar içinde ülke emekçilerinin yönetime katılmasını, anayasal demokratik hakların geniş kitlelerce kullanılmasını ve sömürü mekanizmasının kaldırılarak sosyal adalet ilkesinin gerçekleştirilmesini amaçlı-

yordu. Böylece siyasal partiler yelpazesinde bu karakteri ile Türkiye İşçi Partisi bünyesinde geniş emekçi kitlelerinin ihtiyaçlarına cevap verecek tek siyasal parti olarak soldaki yerini alıyordu.

Demokratik olmayan toplumlarda yönetim, dolayısıyla sömürü, kutsal bir hak olarak toplumun belli bir kesimine aittir. Bunun dışında kalan toplumun diğer kesiminde ise yönetime katılma bir kader meselesidir. Bunun doğal sonucu olarak, hakim sınıflar bu hakkı devamlı elde tutmak için toplumun gelişmesini, özgürleşmesini engellemeye çalışırlar. Ancak unutmamak gerekir ki evrenin bir yasası vardır. Evrende bulunan her şey ilk şeklini, ilk yapısını olduğu gibi muhafaza edemez. Toplumda, bir gelişme, değişim tabiidir. İşte, bu kanuna uygun olarak toplumlar, ilkelikten kurtulup, değişerek ve gelişerek devamlı ileriye doğru bugünkü düzeye ulaşmışlardır. Toplumun çağdaş düzeye ulaşmasını yada ileriye dönük gelişmesini engellemeye çalışan hakim sınıflar ile doğanın bu yasası arasında sürekli, uzlaşmaz bir çelişki ve mücadele vardır. Bu güçler (egemen güçler) (belli bir zamanda egemen olan güç, diğer bir zamanda egemen olmayabilir) kutsal olarak nitelendirdikleri bu hakkın (yönetim ve sömürme hakkı) ellerinden çıkmasını istemeyen, buna engel olmaya çalışan, yani toplumun üretimine ve yönetimine ipotek koyan hakim güçlerdir.

Ülkemiz de de, kitlelere çağdaş özgürlükler veren 1961 Anayasasının bu ipotekçi guruplarla çarpışması kaçınılmazdı. Onun için emekçi yığınlarının anayasal demokratik haklara sahip çıkmasını ve emekçilerin yönetime katılması amaçlayan TİP; Kurulus yıllarında ve daha sonraları bu gerici ve ipotekçi guruplar tarafından büyük saldırılara maruz bırakılacak fakat her neye rağmen varlığını sürdürecekti. Bu gerici güçlerin ülkemizdeki karakterinin çağdaş gelişimlere ne kadar tahammülsüz olduklarına; Konyalı bir doktor efendi, işleri bakanlığı sırasında hemde meclis kürsüsünden "Türkiyede 3. Selimden bu yana yapılan bütün yenilikler, bolşeviklik hareketleridir" Diyerek ortaya koyuyorduk Bu güçlerin böyle kuruluşlara ve ileri düşüncelere saldırımları esyanın tabiatına uygunluğunun bir ifadesi idi.

Demokrasilerde siyasal partiler vazgeçilmez temel unsurlardır. Ve toplumun siyasi yapısını oluşturlar. Onun için, toplumdan ayrı olmayıp onunla sıkı ilişkilidirler. Partilerin toplumla olan ilişkilerinin sosyal gurupların menfaatlerinin politik platformda temsil edilme derecesi belirler. Yani her siyasi parti, toplumun belli kesimlerinin siyasi yelpazedeki yeridir. Dolayısı ile politik kurumları incelerken, onları sosyal sınıflardan ayrı düşünmek mümkün değildir.

İşte, 1965'de doğan siyasal partilerle sosyal guruplar arasındaki i-

likiler aşığı-yukarı kaba çizgileri ile bu tür bir görünümün içinde idi. (sınıfların veya toplumsal gurupların derin bir analizine girmeyeceğiz)

1961 'de sosyal yapıda önemli değişikliklere sahne olan Türkiye'de; sendikalar, büyük bir sosyal sınıfın ekonomik temsilcileri olarak Türk-İş'i (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kurdular. Kurulusta bir takım ilerici ilkeler saptanmış olmasına rağmen, partiler üstü bir politikayı benimsediler. Partiler üstü politika ise, bir sosyal sınıfın menfaatlerinin siyasal yapıda yer almaması demektir. 1957 'de sendika kurma özgürlüğünün olmasına karşı, bu özgürlükten ekonomik yararlanma olan grev hakkı ise, ancak 1963 'te sağlanıyordu. Bu sosyal sınıfın politik platformda yer tayin edememesi bir tesadüfün eseri olmayıp, hakim güçlerin çıkarlarının iyiden iyiye korunması için ustaca tezgahlanmış bir planın sonucu idi. Bu politikanın tezgahlanmasının diğer bir sebebi de, geri bırakılan, ihmal edilen sosyal sınıfların henüz subjektif şartlarının gelişmemesi idi. Yani, bu sosyal sınıf milli gelirin teşekkülünde ve dağılımında bir bilince sahip değildi. Onun için bu örgüt (Türk-İş) kısa zamanda çıkarıcı partilerin politikasına kanallize oluyordu. Her parti bünyesinde bir kaç sendikacıya yer verip, kendi politikalarını emekçi sınıflar arasında sürdürme olanağı buluyordu. Nasıl ki, "öğrencinin görevi ders çalışmak ise, öğretmenin mesleğinden başka birşey düşünmemesi gerekli ise, işçinin de üretim yapmaktan başka bir görevi olamazdı." İste, çağımızda yönetime hakim olan sınıf bu ideolojilerle iktidarına devamlılık sağlamak çabasında idi. Oysaki, Anayasanın ruhunda geniş halk kitlelerinin yönetime katılması ile çağdaş demokrasinin gerçekleşeceği saklı idi. Onun için bu hakim sınıflar her fırsatta anayasaya aldırıp, emekçilerin yönetime katılmasını lüks telakki ederek, art niyetlerini de "yetki istiyoruz" şeklinde seçim propağandalarında formüle ederlerdi. Böylece Amerikan tipi sarı-sendikacılık geliştirilip, sarı-sendikacılar en lüks imkanlarla donatılır ve emekçi kitleler kontrol altına alınmış olurlardı.

Bu durum, 1966 'da emekçilerin subjektif şartlarının oluşma süreci ile DISK'in (devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kuruluşuna kadar devam etti. Böylece emekçilerin politikada aktif olarak temsili sağlanıyordu. Disk'in kuruluşu tesadüfî olmayıp, bütün çabalara rağmen engellenemeyen, toplumsal dinamiğin sonucudur. İste, gerçek anayasal yönetimin sağlanması dönemi için yani geniş kitlelerin politik yelpazede yer alarak yönetime ağırlık koymaları yolunda mücadele başlıyordu. Fakat, emperyalizme yaranmış egemen güçler tekrardan ortaya çıkarak sarı-sendikalarla, devrimci sendikalar arasında mücadeleyi başlatacak, bu taktik sonucu da zayıf

kalınca bu kezde 1961 Anayasasının öngördüğü sendikal örgütlenme özgürlüğü kısıtlanarak, bir takım tedbirlerle kendi durumlarını ört-bas etmeye kısa bir dönem için koyulacaklardır. Fakat, toplumsal gelişmeler, sekli hukuk kuralları ile ve geçici düzmece oyunlarla durdurulamazlar. Bundan ötürü emekçilerin örgütlü ve bilinçli gelişmesi, siyasal yelpazede birçok liberal ve demagoji partilerinin ipliklerini pazara çıkaracaktır.

Az-gelişmiş ülkelerde (örneğin Türkiye'de) çağdaş demokrasilerin gerçekleşmesi, doğal olarak bir çok güçlükler taşır. Çünkü, toplumdaki sosyal guruplar henüz kendilerini kadercilikten kurtarmayıp, aktif olmak bilincine ve kendi meselelerine sahip çıkma bilincinde değildirler. Egemen sınıflar ise, yönetim böyle sürüp gitsin isterler. Onun için de bu tip ülkelerde kendini toplum meselelerine adanmış aydınlara önemle ihtiyaç vardır. Ki u insanlar dinamik, toplum meseleleri ile yakından ilgili genç insanlar olunca, toplumun demokratlaşma sürecinin kısalması mümkündür. (.) Ayrıca gelişen teknoloji sonucu, çağdaş toplumun fertleri cabuk şahsiyet kazanırlar. Çağın Türkiye'sinde de durum pek farklı değildir. Nitekim, 27. Mayısı oluşturan ortamda da en büyük görevi yine dinamik bir güç olan gençlik yüklenmiştir. İktidara ve tüm gerici güçlere karşı gerekli kaygayı vermiştir.

1960 'tan sonra genel olarak üniversite gençliği, anayasanın getirdiği yeniliklerin uygulanması umudu ile dolu, sakin bir döneme girdi. Bu dönem çıkar guruplarının kendi politik egemenliklerini bir dönem daha sürdürmek için, gençliği kendi çıkarlarına alet etmeye başlayınca kadar devam etti.

1965 'te üniversitelerde bir hareketlilik dönemi başlıyordu. Bunun temel nedeni, aynı yıl anayasa ile celilen çıkarıcı guruplarının bulanık, politik oyunlarla iktidara gelmesi idi. Böylece gayet iyi niyetlerle hazırlanarak, topluma gelişim sağlamak amacını taşıyan anayasa; tekrar 1960 tecrübesi geçiren gerici ve sömürücü güçlerin eline geçiyordu. Artık Türkiye 'de bir takım kiciler rahatça zengin olmak imkanına kavuşacak, sömürü düzeni en keskin biçimde gelişecekti. İşte, bu durumu yakından izleyen ülkenin dinamik ve duyarlı bir kesimi olan üniversite gençliği, her türlü kisisel çıkarlardan uzak olarak 1960 'tan daha değişik sömürü çarkının niteliğini kavrayan ve buna göre hedef tayin eden ilkelerini belirlemiş olarak direnişe geçiyordu. Yavaş-yavaş parlamento dışında da başka gurupları teşkil ederek, kamu-oyunda anayasal ve demokratik hakların kullanılması biçimleniyordu.

1965-1971 Türkiye'sine hakim olan AP, ülkenin sanayileşmesini geniş surette yabancı-zerli sermaye birlerini ile gerçekleştirmek çabasına giriş-

ti. Ancak, açık ve seçik bir gerçek olan emperyalizmin ulaştığı yeni boyutlardan ötürü, bu tip sansyileşme yöntemleri gayri-millî bir karakter ihtiva etmek zorundadır. Çünkü, günümüzde sermayenin enternasyonal özelliği, büyük milliyetsiz ekonomik kuruluşlar yaratmıştır. Bu kuruluşlarda her blokunda hakim ekonomi olan A.B.D. sermayesi önemli bir yer kapsar. Öyle ki, Amerikan dışındaki sermaye, A.B.D.'nin içindeki sermayeyi esastır. Hatta ABD ve SSCB yanında bu ekonomik tröstlere Dünya'da üçüncü bir güç diyebiliriz. Aşağıdaki örnek bu iddiayı gayet açık bir biçimde göstermektedir: Sadece 1970 yılında ABD ekonomisinin tüm yatırımını 7,5 milyar dolar civarındadır. Bunun 4,1 milyarlık bölümü ülke dışında; 3,4 milyar da ülke içinde kullanılmış olup, ülke içi yatırımının 2,3 milyar doları dışardaki yatırımlardan sağlanan transfer kârlarıyla karşılanmıştır. Hatta ABD'nin son bütçesi (dolar), bu tröstlerin hükümetin kontrolü dışındaki sınırsız yatırımlarından ötürü meydana geldiği konusunda batılı ekonomistler itiraftan kaçınmamışlardır.

Sermaye doğal karakterinden ötürü, sınırsız irkani olmayan ülkelere girmez. Öncüye nispetten yerler ise serbest ekonomi yöntemle kalkınma yolunu benimsiyen, az-gelişmiş ülkelerdir. Bu ülkelerde, millî sınıflar gelişmekte olduğunda yabancı sermayeye karşı önemli ölçüde bir tepki vardır. İşte emperyalizm, bu tepkiyi yok etmek, kendisini geride kapı ile tutmak zorundadır. Bunun en güzel yöntemi ise bu tür ülkelerde kendisine yerli işbirlikçilerini bulmasıdır.

Az-gelişmiş ülkelerde büyük aracı kârlara dayandığından, ticaret burjuvazisi gelişkindir. Kısa süredeki süpekülatif kârlarını uzun dönemdeki sansyileşmeye tercih eder. Fakat bu ülkelerdeki çağdaşlaşma mücadelesi ise geniş biçimde sansyileşme ile münferit olduğundan, hakim sınıfların temsilcileri olan iktidarlar ticaret sermayesini sansyileşme aktarmasının forvillerini aramak zorunda kalırlar. İşte yabancı-yerli sermaye işbirliği burada çıkan bir sorumluluktur. Bu şekilde yabancı sermaye ülke üretiminin büyük kısmını **deşaraya** aktarıktan, ülke içindeki çıkarlarının devamı için de politik alternatifler arar. Az-gelişmiş demokrasilerde sosyal grupların yapısı, yukarıda saydığımız nedenlerden ötürü, hakim sınıflar için devlet mekanizmasını ellerine geçirme yönünden gayet kolay olmaktadır. Yerli-yabancı sermayeden doğan işbirlikçi sermaye, böylece devlet politikasını kendi çıkarları yönünde rota tayin ettirmek için yönetime gelirler. Dolayısı ile ekonomik egemenlik altına giren az-gelişmiş ülkelerin dış politikaları da gayri-millî olmak zorundadır. Herne ekonomik sistemli az-gelişmiş ülkelerde de durum aynıdır. Buralarda da yukarıda saydığımız nedenlerden ötürü, yani

sermayenin cılız ve rekabet gücü zayıf olan bu ülkelerde yerli sanayi oluşamaz. Ancak işbirlikçi sanayi doğar. Bu sanayi de dışa bağımlılığı devamlı kılacak bir biçimde planlanır ve bunun sonucu, temel sanayi yerine montaj sanayi meydana gelir. Türkiye'ye giren yabancı sermaye, ülkeyi bu tarzda bağımlılık altına alarak aynı zamanda da ülke içinde yeni işbirlikçi sermayenin ittifakı ile kendini kamufle etmeyi başarmıştır.

1968 'den sonra, Türkiye'de gerçekten sınıflar arası dengesizliğe karşı şiddetli bir mücadele başladı. Bu mücadele, parlamento dışında çok sert bir biçimde kısa zamanda gelişti. Çünkü, parlamentodaki, (TİP hariç) partiler sömürü üzerinde birleşmişlerdi. Ülkenin birçok çözüm bekleyen meseleleri varken, bu partiler seçim dolandırıcılığının yarışında idiler. Seçim kanunu değişecek, ülkeyi on sene birbirlerine ve yabancılara peskes çekmelere siyasi af çıkarılacak, ülke gittikçe artan buhranlarla şiddetli bir mücadele alanı içine kaveçaktı. Milletvekillerinin büyük miktarlara varan paralar ve şahsi çıkarlarla parti değiştirdikleri zaibesi taşıyan bin meclis, yılların umudu ile yasayan zihinlerde, bulanık bir hayalet görünümü arz ediyordu. Bu arada, 1961 'de anayasanın kabulü ile kışlaya çekilen ordu da huzursuzluk artacak, genç subaylar çeşitli açık ve gizli yayınlarla tepkilerini ortaya koyacaklardı. Her türlü davranışı basit bir zabıta vakası olarak nitelendiren Demirel, "ikiyüzbin kişilik" halk ordusundan bahsediyordu. Bu ordu ise, örgütlenmiş irtica idi. Emperyalizmle bütünleşmiş bu mahalli gerici gurup ve işbirlikçi burjuvazinin temsilcileri için bütün sosyal gelişimler her an faşizan tedbirlerle susturulacak basit zabıta vakaları idi. İktidar, sosyal ve ekonomik bunalımlara tedbir getirmek yerine gençliği, devrimci atılımları boğazlatmayı, dini inançları sömürerek terah ediyordu.

Altın'filo, devamlı ülkeyi ziyaretlerde bulunuyor, Babı Ali basını gerici bir tutumla, 1918 'lerdeki gibi amerikan askerlerinin açık-seçik görülen kadınlara-kızlara sarkıntılıkalarını mesru gösteren propoğandalar yapıyordu. Ki bu filonun niteliği Kıbrıs olaylarında açığa kavuşmuştur.

Emperyalizme ve onun jandarmalığını yapan altıncı filoya karşı yapılan protestoları; komando tabir edilen ve kendilerine milliyetçi (!) ünvanını takmış aslında faşist ve ırkçı olup, iktidarın koruyucu militanlığını yapan Ülkü Ocakları ve milisleştirilmiş bir kısım sivil polisin saldırısı ile cevaplıyorlardır Güvenlik kuvvetleri ise, bu saldırganların koruyuculuğunu yapıyordu.

Her gün birçok genç, halk çocukları bu saldırganların hedeflerine kurban gidiyorlardı.

Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin sömürü ve saltanatını her türlü rezilliklerini ört-baz etmek amacı ile faşist ve ırkçı politikaya ^{üniversite} gençliğin iltifat etmemesi, dışardan başka kaynakların aranmasını gerekli kıldı. Bunun için de paraya ihtiyaç vardı. Aslında, milli hareket partisinin örgütlediği ve Adalet Partisi Gençlik Kolları vasıtası ile büyük miktarda paralarla hazırlanan bu saldırganlar tayfası güvenlik kuvvetlerin de desteği ile emperyalizmin, faşizmin ve sömürü saltanatının koruyucuları idi. 1969 Yılında ABD Dış İşleri Bakanı, "Türkiye'deki milliyetçi gelişmeleri memnuniyetle karşılıyoruz" diyordu. Halbuki çağımızdaki milliyetçilik akımlarının en belirgin özelliği, anti-emperyalist olusudur. Emperyalizm ile milliyetçilik arasında uzlaşmaz çelişkiler vardır. Çünkü milli hareketlerin gelişmesi, emperyalizmin gerilemesi neticesini doğurur. Amerika Birleşik Devletleri Dış İşleri Bakanının demeci komandoların, CHP'nin, AP'nin gerçek niteliğini çok güzel bir biçimde belirtmiştir. Bunlar açık-seçik emperyalizmin uşaklarıdır.

Ülkü ocakları ve AP gençlik kolları, fikir platformunda kendisini ortaya koyamayanca ilk silahlı saldırıya ~~büyük~~ saldırganlar olmuşlardır. Eğer polis arşivleri gerçekten doğruları yansıtıyorsa, olayların en önemli tahrik ve tesvikçisi bunlardır.

Emperyalizmin kirli oyunlarını ve işbirlikçilerin sömürü saltanatını emekçi kitlelerine ulaştırmak ve onları bilinçlendirmek çabaları ise, köy muhtarlarına dağıtılan "huzur planları" ile engelleniyordu.

CHP' ise gençliğin gerçekten yurt meselelerinde bilinçli olduğunu farkedince ve oynanan oyunlara en az iktidar kadar sorumlu olduğunu kamufle etmek amacı ile son zamanlarda sömürücüler saltanatı içinde o da yerini açıkça aldı.

6. Pilo ziyaretleri, petrollerin, madenlerin yabancılara peşkeş verilmesi, üreticilerin emeklerinin değerlendirilememesi, özel okullar, üniversite, TPT özerkliklerine dil uzatılması, Doğu Anadolu'nun geri kalmışlığının tepkileri ve kürt halkının açıkça horlanması, irtica belirtileri açık seçik kıyım gösterileri, öğretmenlerin huzursuzluğu, bir biri ardı sıra mitingler, gösteriler ortamı içinde uzun süre hâfızalardan silinmeyecek olan 1969 seçimlerinde de AP yine çoğunluğu sağlamayı başaracaktı. CHP'de onun koltuğunun dizinden ayrılıyordu.

Bu huzursuz, ilerici ve devrimci hareketleri boğmayı amaçlayan ortamda, parlamento tekrar ittifakçı çıkar guruplarının eline geçiyor, buna karşılık üniversitelerde, sendikalarda, milli gelirden pay telen eden çetilli bölgelerdeki genç emekçi kitlelerinde velhasıl ülkenin her yerinde emper-

yalızna karşı, işbirlikçilerine ve sömürü saltanatına karşı geniş muhalefet grupları oluşuyordu.

Sosyal mücadelelerin tarihini inceleyecek, ilk-çağ'dan bu yana cereyan eden bütün sosyal hadiselerin temelinde ekonomik sebeplerin yattığını görürüz. Roma'da 'parteküs'ü, İngiltere'de Magna Carta, (büyük cart)ı, Fransa'da 1789'un büyük devrimini yaratan sebeplerin tümü ekonomiktir. Hatta yakın tarihimizde şahit olduğumuz, ikinci cihan harbinin temelinde de ekonomik sebeplerin yattığı bilinen bir gerçektir. Yine toplumlar arası mücadele, savaşlarla; toplum içindeki mücadelelerin devrimlerle gözlemlendiği de tarihi bir gerçektir.

İşte, ülkenin tırtına yayılan bu sosyal mücadelede gözlemlenmeyen en önemli sorunun neticesidir. Bu bitüben içinde farklı bir kültür yapısı ve kasıtlı olarak seri baskıtırılmış bir ekonomik düzeye sahip olan, Cumhuriyetin ilanından bu yana dört büyük isyan yaşanmış, sürgünlerle dolu bir süreci ile Doğu Anadolu da bu bozuk ekonomik düzenin doğal neticesi olarak 1967'de önele çıkarak ortaya konularak ve daha sonraları devam eden, ihmal edilme ve edilme, sürekli ve yaygın "Doğu İhtilali" ile ortaya konuluyordu. Buna birde niteliğinden dolayı honlanmaya çalışılmıştır.

Gerçekten Doğu Anadolu için, cumhuriyet dönemi, eşitliklik düzeninden farklı bir şey getirmemiştir. Burada iki temel nedeni vardır:

- 1 - Ekonomik düzen içinde yanlış uygulama,
- 2 - Doğu'nun farklı bir dil ve kültür yapısına sahip olması,

1925 'te sarsılan ekonomik siyaset, yerli sermayeyi yabancı sermayenin rakibetinden kurtarmak için devletin desteğini sağlayarak önele çıktı.

Öylece devletin himayesinde özel milli sanayi olu turulacaktı. Ancak, yerli sermayenin zayıf ve gelişmemiş olması, 1929 Dünya Ekonomik krizinin meydana gelmesi, sanayiden ziyade ekonominin ticaret karakterini değiştirecekti. Bu gelişin, 1950 yıllına kadar batı bölgesinin tarihi ve coğrafi koşulları nedeni ile sermayenin burada birikmesini sağlayacak. Doğu bölgesinin değişimi ise feodal yapıya dönüşmesi ve devletin burada özel sermayeye iktidar hakkı vermesi, alt-yeni yatırımların yapılması gerekiyordu. İktidara hakim olan güçlerin (batılı ticaret burjuvazisi ile dolulu feodal iktidarı)ın burada belittikliğine niteliğinden ötürü, devletin burada el atması mümkün olamazdı.

Bu süreç içinde özel sermaye, batıya doğru, devlet yatırımları ise sosyalist olarak devlet sanayi için alt yapıyı bu bölgede oluşturmaya yönelcekti. Dünya ekonomik yönetimi beşinci ve altıncı yıllarda, devletin

bu politikaya (özel sermayeye desteklenen politikası), gütnesi zorunlu ve değimez bir kuraldır. Böylece, devletin ve özel sermayenin yatırımlarından yoksun olan Doğu Anadolu bölgesinin "ilahi bir kudretle" gelişmeside mümkün olamayacağına göre, geri kalması doğal bir olgudur.

1967 Doğu mitingleri bu geri kalmışlığın ve etnik farklılığın uzun bir birikiminin sonucudur. Doğulu aydınların bu süre zarfında da ekonomik ve demokratik taleplerine "Doğuda hayvani seslerle karşılaştım" diyen bir zihniyetle çözüm araymaya çalışılmıştır. "Doğu'daki insanların çingenelerle çiftleştirilmesi veya ülkeden kovulması"nın öneren ıstığı, güven, faşist zihniyetin tahrikçâ ve kasıtlı tavırları ve yayınları hiçbir kanuni takibata uğramazken, buna karşı bir geri kalmışlık ve mutlak bir kültür ve yarı farklılığını ortaya koymaya çalışan her Doğulunun peşine "it ajanları" atılacak ve hapse atılmaları için ise bu ajanların (nitelikleri ne olursa olsun, örneğin: Okuma-yazma bilmeleri bile şart değil) "Kürtçülük" varıyor demesi kafi gelecektir.

Dediklerimizi bir sonuca bağlarsak:

- ①- Emperyalizmin Dünya sömürü sistemi içinde, Türkiye, finans-kapitalle bağımlı, az-gelişmiş bir ülkedir.
- ②- İktidarlar, ülke çıkarlarına aykırı olarak (bütün yeraltı ve yer üstü değerlerini peş-keş çekerek) emperyalizmin işbirlikçileri,
- ③- Emekçi sınıf ve tabakalar, geniş halk yığınları, milli gelirden en az pay alan yoksul ve çarşak yaşama düzeninin çok içerisindeyler.
- ④- Türkiye, ekonomik, politik ve sosyal bunaltılar içindedir.
- ⑤- Varcasallıkların ve huzursuzlukların kaynağı iktidar ve ona bağımlı irtica yuvaları ile faşist komandolardır.
- ⑥- Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesi her yönden kasıtlı olarak geri bırakılmıştır.
- ⑦- Türkiye'nin Doğusunda, dili ve kültüründen ötürü horlanan, ayrı bir varlığa sahip Kürt halkı, vardır.

Sayın savcının, Türkiye'nin politik, sosyo-ekonomik yapısını bilmeden varsayım ile hareket etmesi tek taraflı ve kasıtlıdır.

İddianamenin 5, 6, ve 7. sahifelerinde sayın iddia makamı, Türkiye'nin yapısı içinde ayrı bir dili ve kültür yapısı olan Kürt halkının varlığını kabul etmeyenek işe girmekte ve bu konuda çok kısa, bilimsel hiçbir temeli olmayan kişisel yorumlarla Kürt halkının varlığını inkar etmektedir.

Aşağıdaki açıklamalarımızdan anlaşılacağı üzere, Türkiye'de Kürt halkı vardır. Savcının iddianamedeki, bilime ve gerçeklere aykırı iddialarını cevaplamak ve Türkiye'de tarihsel, sosyolojik ve bilimsel bir gerçek olan Kürt halkının varlığı konusunda bu bilgileri sunuyoruz.

KÜRT HALKI VARMIDIR-YOKMUDUR ?

CEVAP : KÜRT HALKI VARDIR.

✱ Bu varlık objektif ve sosyolojik bir gerçektir. Bizim yarattığımız bir şey değildir. Askeri Savcı, iddianamesinin 5-13. sayfelerinde kendi varsayımı ile Kürtlerin kökleri, tarihi geçmişleri ve Kürt dili üzerinde bazı asılsız açıklamalar yaparak ve iddianamenin öteki kısımlarında da bu açıklamaları dayanak göstererek işe giriyor. Önce şunu belirtelim ki; iddianamenin 5-13. sayfelerinde yapılan açıklamalar objektif gerçeklerden yüzde yüz uzak olup aynı zamanda hiçbir bilimsel temele de dayanmamaktadır. Savcı, iddianamenin bu bölümünde yer-yer objektif gerçekleri red ederek, yer-yer objektif gerçekleri yok sayarak, en ufak bilimsel bir iz taşımayan tamamen kendi varsayımları ile iddianamenin bütününe temel olarak göstermekte, gülünç olmaktan öteye bir anlam taşımamaktadır.

Bizlerin, iddianamenin bu bölümüne Sayın Savcı kadar hafiflikle cevap vermemiz mümkün değildir. Cevabımız mutlak surette objektif bir gerçeği değerlendirmekte, böyle bir temelden hareket etmediği içinde bilimsel olmaktadır. Yine objektif bir gerçeği değerlendirdiğimiz için cevabımız ağır başlı ve ciddi bir öze sahip olacaktır.

Sayın Savcı, Kürtler'i Türk ırkından gösterme çabası içindedir. Bu durum şimdiye kadar sürdürülmüş, fakat kesinlikle başarıya ulaşamamış bir asimilasyon (eritme) politikasının sonucudur. Ne varki, Kürtleri yok saymak, Türk ırkına bağlamak için uydurulan demagojiler bu varlığı objektif olarak hiçbir zaman gizleyememekte, Kürt halkı varlığını sürdürmektedir. Hiçbir bilimsel iz taşımayan, yalan ve gerçeği gizlemek amacındaki politikaların ise başarısız olmaları açıktır.

Türkiyenin tarihi gelişimi incelendiğinde, Doğu Anadolu da ayrı niteliklere sahip Kürt halkının varlığı açıkça görülür.

1-TARİHİ GELİŞİM İÇİNDE

a) Genel olarak,

Bazı bilginler yaklaşık olarak milattan önce 2000 tarihli iki sumer eşik taşında KAR-DA-KA adlı bir ülkenin varlığını söylemektedirler. Bu ülke Van Gölünün güneyinde bulunan "Su taifesi"nin yanında bulunmaktadır. Şeref-name, Bitlis bölgesinde SUY adlı bir kaleden söz ediyor. Bu kitabenin yazılış tarihinden 1000 yıl kadar sonra TİGLAHT PİLESER, KÜR-Tİ-E kavmi ile Azu dağlarında savaşa girmiştir. Bu bölgenin (Bugünkü Hazro-Sason) olması kuvvetle mümkündür. Xenophon'un anlattığı "10.000lerin ricatı" (M.Ö. 401-400) Kardukların ün kazanmalarına yol açmıştır.

Bunların ülkesi Botan ırmağının doğusundadır.Karduklar*,ister Samiler'e ister yerli ırklara bağlansınlar,yasadıkları yerler bugünkü Kürtlerin esas yaşama alanlarıdır.Öylece Karduklarla Kürtlerin ayniyetleri ortaya çıkmaktadır.Hartmann,Nöldeke,Weissbach tarafından yapılan araştırmalar neticesinde bu mesele yeni bir veche almıştır.Bunlar lisani bakımdan Kürt ve Kardü şekillerinin tefrik edilmesi sorunluluğunu ileri sürmüşlerdir.Aynı zamanda bu alimler Kürtlerin,klasik müellifler tarafından Kardü olarak mevcudiyetleri zikredilen kavmin Kürtler olabileceğini ileri sürmüşlerdir.Bu faraziye Fars bölgesinde SASANİLER devrinden itibaren yasadıkları zikredilen birçok KÜRT kabilelerinin mevcudiyetleri ile teyid edilmiş bulunmaktadır.ARI ırktan olan MEDlerin ise KÜRTlerin ataları olduğu büyük bir gerçektir.

b- Arap yayılması sırasında,

Arap yayılması sırasında,Kürtler hakkında daha geniş bilgilere rastlıyoruz.Hicretin ilk 5 yılında Kürtler büyük rol oynamışlar ve birçok Kürt hanedanı ortaya çıkmıştır.Hicri 6 ve 10. yüzyılda (1000-1500)Anadolu'da Moğolların ve Türklerin yayılması sırasında Kürtlerin bir sıra boğulmuş gibi olduğunu görmekteyiz.Fakat,Osmanlı-Safevi kiralığı ve Memlük Sultanlığı arasında ki ilişkilerde dinamik bir rol oynamaya başlamışlardır.O dönemlerde Doğu Anadolu'da kuvvetlenmek isteyen Osmanlılar Kürt beylerinden yararlanmak ve bunları İranlılara karşı tampon olarak kullanmak istemişlerdir.Ve kullanmışlardır.İran,Kürt kabilelerinin iç işlerine kesinlikle karışmıyor Kürt beyleri ile İran merkezi otoritesi arasında kuvvet dengesine dayanan sözsüz bir anlaşma hüküm sürüyordu.Osmanlı Devleti ise,Kürtleri zaman-zaman ortadan kaldırmak istiyor ve her zaman şiddetli bir muhalefet ile karşılaşılıyordu.Önünde Kürtlerin bütün isteklerini kabul ederek İran'a karşı durumunu güçlendirdi.19. asırda da birçok Kürt isyanları vukua geldi.1908 ihtilali Kürtleri siyaset sahnesine aktif olarak soktu.Çarlık Rusyasının tahriki ve müttefiklerinin teşviki ile 1914-1918 harbinde Kürtler ile meskün bazı bölgelerde karışıklıklar çıktı.

Görüldüğü gibi Kürt halkı Doğu Anadolunun en eski halkıdır.Van gölü çevresinde özellikle güney kesimlerinde yaşamışlardır.Doğu Anadolunun kuzey kesimlerinde Ermeniler,İrak-Suriye taraflarında ise Araplar yaşamaktadır.

Kürtler hakkında ki en doğru bilgileri Arap tarihçilerinden öğreniyoruz.MASUDİ Milattan sonra 943,İSTAHRİ ise 951 de yazdıkları eserlerinde Kürtler konusunda geniş bilgiler vermektedirler.

Selçuklular devrinden önce Kürdistan tabiri bilinmediği için, Kürtlere ait bilgiler Araplar tarafından, genellikle ZAVZAN, HİLAT, ARMINIYA, AZERBEYCAN, FARS v.b... mevzuları vesileleri dolayısıyla verilmekteydi.

Sırf Fars'a ait olmak üzere, İSTAHRİ 5 büyük Kürt kitlesinin ismini zikreder. Her Kürtz kitlesinin belirli bir şehri vardı ki, reisleri vergi toplamakla görevli idi. Yine İSTAHRİ Farsta 33 göçebe kabilenin ismini vermektedir. FARS-NAME (1107)'nin iddiasına göre, eski Fars ordusunun en parlak unsurları yine Kürtler tarafından meydana gelmiştir. Bunlar, Fars ordularının Arap ordularına karşı mücadelesinde çok büyük yararlılıklar göstermişleridir. Geniş anlamda Merkezi Kürdistan'a tekabül eden ZAVZAN, CEZİRAT-UL-İBN-OMAR ("ugünkü Cizre")'ın bir nahiyesi idi. Bu bölge Arap yayılması sırasında muhtelif "ürt ve Ermeni topluluklarla genişleyip, meskûn bir yer oldu. Buralarda BAŞNAVİ ve BOHTİ Kürtlerinin birçok kaleleri vardır.

Arap tarihçisi Mesudi, islamiyetten evvelki devirlerde GASSAN Arap hükümdarları ile Kürtler arasında ki çarpışmalara dair bilgiler nakleder. Bu devirde Araplara karşı önemli Kürt isyanları vardır. Yine bu arada Arap istilası sırasında müslümanlığı kabul eden Kürtler arasında takım-takım eski dinlerine dönenler oluyordu. Abbasi Halifesi MANSUR zamanında ERMENİYE'de HAZAR istilası (764) birçok isyanlara yol açtı. Birkaç sene sonra Kürtler, Musul isyanı ve bunun Hemedan'a olan etkileri ile yeniden söz konusu oldular. zira Mansur'un oğlu Cafer bir Kürt cariyesinden doğmuş idi.

Mutasım devrine ait olmak üzere, 839 senesinde bir Kürt isyanı kaydedilir. Musul mintikasında bu isyana asil bir Kürt ailesinden gelen CAFER-BİN FARSİS önyak olmuş idi. Musul Kürtleri 866 da, Musul'u zapteden haricilerden MUSA VİR ile birleştiler. Kürtler 875 te harici bir alevi olan ALİ MUHAMMED'in idare ettiği zenci kölelerin isyanında ve ŞAFFARİ hanedanının meydana getiren YAKUP ŞAFFAR'ın kıyamında büyük rol oynadılar.

MARZUBAN'ın REY'deki esareti sırasında, İranın kuzeybatısında bir çok bağımsız valiler türemişti. Bunlardan biri 951'e doğru ortaya çıkan MUHAMMED ŞADDAR KARTU' idi. Kendisi bialare büyük eyyubi sülalesini çıkaracak olan RAVADİ kabilesine mensuptu. Şaddadiler'in belli başlı toprakları DABİL ve GENCE idi. Şaddadiler Bizans ve Selçuklular ile ittifak ettiler. 1072 de Abusuvar, küçük oğlu Manuça'ya Ani'yi satın aldı. Bu andan itibaren sülale, Gence ve Ani kollarına ayrıldı. 1124 te Ani, Gürcüler ta-

rafından geri alındı.Çok münevver olan şaddadilen dikkate değer abideler bırakmışlardır.

959'a doğru Cibal'de yeni bir Kürt sülalesi ortaya çıktı.Bu HASAN-VEYH BİN HASAN tarafından tesis edilmiş idi.AZUT AL-DAVLA adındaki başka bir Kürt Hükümdarı Hasanveyh'in topraklarını kendi mülküne katmak istedi-isede muvaffak olamadı.Daha Azut-Al Davla hayatta iken,HUMAYDÎ reislerinden BAZ ismiyle tanınmış bir kimse çok büyük bir şöhret kazanmış idi.Herkesce yakından bilinen Kürt "ervani Sülalesi Baz'a yakından bağlıdır.Mervaniler 990-1096 yılları arasında saltanat sürdürdüler.Nüfuzları yalnız Diyarbakır,Silvan,Hasankeyf'e değil ,Ahlat,Malazgirt,Erciş ve Van gölünün Kuzey-Doğusuna kadar uzanıyordu.Batı'da geçici olarak da Urfa'yı ele geçirmişlerdi.

Birçok Arap ve Ermeni tarihçilerinin kitaplarında Türklerin Anadolu'ya gelmelerinden önce birçok Kürt faaliyetlerinin zikri geçmektedir.

X Bütün bu bilgiler göstermektedir ki,Kürtler iddianamenin varsaydığı ve ispatlamaya çalıştığı gibi Turani bir kavim değildirler.İrani asıldan gelen müstakil bir kavimdirler.Bu bakımdan Kürtler,Ermeniler,Afganlar ve Fars'larla aynı asıldan gelen kardeş kavimler olarak görülmektedir.Zira Kürtler gibi,Ermeniler,Afganlar ve Fars'larda İrani asıldan gelmektedirler.Bu ırka arî ırk (aryan ırkı) denir.İran kelimesi Arî,(aryan)kelimesinin bozulmuş şeklidir.İddia makamının,Kürtlerin kökeni ve tarihsel geçmişleri ile ilgili olarak özellikle,Fransızca,İngilizce,Almanca,Rusca,Arapça,Farsça,gibi dillerde yayınlanmış binlerce esere bakmayarak henedense Bilimsel hiçbir yanları olmayan Dr.Şükrü Mehmet Sekban, Şerif Fırat,Fahrettin Kırzioğlu'nun kesinlikle maksatlı ve kasıtlı yayınlarına başvurması oldukça anlamlıdır.İslam Ansiklopedisinin Kürtlerle ilgili maddesi(VI.cilt 2.baskı)(Milli eğitim bakanlığı yayınevi,istanbul 1967,sayfa 1089-1114) bin'e yakın kaynaktan faydalanılarak yazılmıştır.

Kürtlerin Kökenleri ve tarihsel geçmişleri hakkında birşeyler yazmak isteyen iddia makamı,bu ciddi ve Bilimsel kaynaklara niye bakmamıştır? Bununla da kalmayarak neden,şimdiye kadar Kürtler hakkında yazılmış maksatlı 2-3 kitap ve broşür'ü kaynak alarak işe girmiştir?

Sayın iddia makamının sözünü ettiğimiz Dr.Mehmet Sekban'ın eseri 20 sahife civarında bir broşür,Ayrıca bunun neden yazıldığı bizce de malum-

dur. Bu neden şudur: Dr. Mehmet Şükrü Sekban 1925'te Başlayan Şeyh Said İs-
yanı sırasında Türkiye'den kaçarak Irak'a gitmiştir. Türkiye'de ki Doğu
İsyanları sırasında Irak Hükümetinin bir görevlisi olarak Paris'e gitmiş-
tir. Kürt halkına karşı girişilen Silahlı baskılar, Kürt halkının perişan
durumu onu fazlasıyla üzmektedir. İşte, sırf bu baskıları biraz olsun önle-
mek amacıyla (Bunlar da sizin soydaşlarınızdır, Silahlı baskıları durdurun)
diyebilmek için bu broşür'ü kaleme almıştır. Birkaç sandık broşür Paris'ten
Türkiye'ye bu amaçla gönderilmiştir. Uzun zaman gizlenen bu broşür'ü Milli
İstihbarat Teşkilat'ı Kürtlerin Asimilasyon'unu amaçlıyan bir tarzda yo-
rumlamıştır. Şimdi görüyoruz ki, Askeri savcı da aynı yanlışlık içindedir.

İddianame de yazarlarının isimleri geçmemekle beraber Şerif Fırat'ın
(Doğu İlleri ve Varto Tarihi), Faretin Kırzioğlu'nun (Tarih bakımından Kürt-
lerin Türklüğü) gibi eserlerinde yazılış amaçları maksatlıdır. Objektif ger-
çekleri zorlayan ve hiçbir Bilimsel temele dayanmayan bu eserler gerek
Türkiye'de, gerek Türkiye dışındaki bilim çevrelerinde alaya alınmaktadır.
Sayın Savcı'nın Bilimsel, ciddi eserler dururken kargaları bile güldüren
üstünkörü ve maksatlı 2-3 kitap ve broşür'e dayanması iddianamenin gerçek-
ten ciddiyetten uzak ve hafiiliğini ortaya koymakta ve iddianame'yi gülünç
bir hale sokmaktadır.

Türklerin Anadolu'ya yayılmalırından önce de birçok Kürt aşiretleri
vardır. Halife EL KADİM zamanında (991-1031) tarihçiler Kürtlerin kahraman-
lıklarını övmektedirler. Bu tarihlerde Gazneli MAHMUT'ta Kürtleri karahan-
lılar'a karşı yaptığı savaşta kullanmıştır.

- (İslam Ansiklopedisi, Kürtler Maddesi, Sayfa: 1089-1092)
- (Abbé M. BREUÏ . Avrupa-Asya-Afrika arasında iltihak noktası. Türkiye
İkinci Türk tarih Kongresi, TTKY, İstanbul, sayfa: 33-34)
- (Franz Hancar, Kafkas ilk Tarih araştırmaları ışığında Anadolu'nun
yeni Etnolojik buluntuları. a.g.e. sayfa: 59)
- (Pittard, Neolitik devirde küçük Asya ile Avrupa arasındaki Antropo-
lojik münasebetler, Y. a.g.e. sayfa : 77)
- (Marguerite Della Pach, Türlerin Antropolojik Tarihlerine dair vesit-
kalar, Y.a.g.e. sayfa : 379)
- (Henri Vellais, Garbi Asyanın Irklar Tarihi, Y. a.g.e. Sayfa: 479)
- (Kont Zici, Macar kavminin menşesine dair, Y. a.g.e. sayfa: 570)

c-Türklerin Anadolu'ya Gelişleri,

Türk Akınları 7-8. yüzyıla kadar Orta-Asya içinde iktidar değişimleri şeklinde kalıyordu. Anadolu'ya yapılan Türk akınları ise 10 ve 11. yüzyılda başladı. Türkler, Anadolu'ya ilk defa bu tarihlerde geldiler. Türklerin Anadolu'ya gelmelerinden önce Doğu Anadolu'da Kürtler yaşıyorlardı. Zira, yukarıda da değindiğimiz gibi, Van gölü havaisi Kürtlerin esas yurtlarıdır. Türklerin Anadolu'ya yayılmalarından hemen öncede çok yerde karşılarında örgütlenmiş güç olarak Kürtleri bulmuşlardır. Selçuklu Türkleri, gerek 1071 Malazgirt savaşına kadar gerekse bu tarihten sonra Anadolu halkı olan Kürtlerle savaşarak, Onların kendine buyruk feodal düzenlerini yıkmak istemişlerdir. Kürt feodal düzenini yıkamıyacaklarını anladıkları zaman ise, Kürt aşiretlerinin de (bazılarının) desteğini alarak, Ortak Düşman olan Bizans'a karşı savaşmışlardır.

Sultan Sancar döneminde Van gölü ile Zağros dağları arasında bir "Kürdistan Eyaleti" kurulup, Valiliğine Süleyman Şah atanmıştır. Fakat, Kürtler 1119 da isyan etmişler, "merkezi Kürdistan'a yakın yerlerde bulunan Musul Atabeyleri bu isyanların bastırılmasında önemli ölçüde rol oynamışlardır.

Ayrıca Şeref-Name, Eyyubi Sülalesinin Kürt Menşeli olduğu Üzerinde Durmaktadır. Gerçekten Kürtler en çok Eyyubiler Hükümeti zamanında varlık göstermişlerdir.

-(İslam Ansiklopedisi, Kürtler Maddesi, Sayfa:1096)

-(Şaraf-name, Şeref Han, Kürt Tarihi, Ant yayınları, ist, 1971 baskı 1. bölüm.)

-(Hilmi Ziya Ülken, Anadolu da Türk akınları ve yerleşme, 2-3 kısım 1971, Tercüman gazetesi)

14. Yüzyıl ortalarında Doğu Anadolu da bünyelerinde Çekirlü ve Ayinlü gibi Kürt aşiretleri bulunan Kara-koyunlu Türkmen boylarına ve Devletlerine rastlıyoruz. Bunlardan başka, Süleymani, Zikri ve Mahmudi gibi aşiretlerde bulunmaktadır. Bu aşiretlerden bazıları Kara Mehmet'ten itibaren Kara-Koyunluların Hükümdarlığı altında bulunuyorlar. Kara Mehmet Timur Ordularına karşı yaptığı savaşıta özellikle dağlık yerlerde hayvancılık yaparak yaşayan Kürt aşiretlerinden geniş ölçüde yararlanmıştır. Kara Koyunluların Kürt aşiretlerinden kurdukları 50.000 evlik bir kuvvet'e "KARA ULUS" denilmekteydi.

-(İslam Ansiklopedisi, Kürtler Maddesi, sayfa:1098)

Bütün bunlardan başka Akkoyunlu Devletine bağlı Kürt aşiretleri de vardır. Örnek olarak; Gehverlü, Lek, Anter, Celali ve çek gibi aşiretlerin

çok daha büyük teşekküllerine Doğu Anadolu da rastlıyoruz. Bunlarında Kürt aşiretleri olduğu ileri sürülmektedir.

- (Faruk Sümer, Kara-Koyunlular, Cilt 1, TTKY, Ankara, 1967, sayfa:1932)
- (Faruk Sümer, Bozuluş hakkında, DTCF dergisi, cilt VII. sayı:1 mart 1949, sayfa 29 vd.)
- (Faruk Sümer, Osmanlı Devrinde Anadolu da yaşıyan bazı Uçoklu oğuz boylarına mensup teşekküller İFM, Cilt 11, no:1/4, sayfa:437 vd.)
- (DTCF dergisi, Ankara 1967 sayfa:126 vd. oğuzlar (Türkmenler) tarihleri, boy teşkilatları ve destanları)

Selçuklu Türklerinin ifadeleri ile Kürdistan da Kürtlerle Osmanlılar Karşı-karşıya gelinceye kadar gelip geçen hanedanlar ve Hükümetler şunlardır:

MUSUL ATABEYLERİ; Merkezi Kürdistan'a yakın bir durumda olan Musul Atabeyleri burada önemli bir rol oynadılar. Diyarbakır Atabeyleri olan Artuk oğulları, birçok defalar Kürtlerle çarpıştılar, Hamilerinin vesayetinden kurtulan Abbasi halifeleri ise Kürtlerle münasebete giriştiler ve Türkleri zayıflatmaya çalıştılar. Bu devrede Türklerle Kürtler arasında çok kanlı savaşlar oldu.

EYYÜBİLER ; Şeref-name bu sülalenin Kürt menşei üzerinde durmaktadır. Eyyübilerin ordularında çoğunluğu Kürt olmakla beraber, Kürtler ve araplarda bulunuyordu. İslam komutanlarından Selahattin'i Eyyübîhin Kürt olduğunu bilmeyen yoktur. Celalettin Hürzemsah ve İlhanlılar devrinde de Kürtler Aktif Politik ve Askeri faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Ulcaytu devrinde meydana gelen Türk ve Kürt çatışmaları ise, Kürdistan Eyaletini harap bir hale getirmiştir. Şeref-name, Memluk Sultanları devrinde Cizre, Musul, Kavar ile Hamedan arasında 20 büyük Kürt aşiretinin adını sayar. Bunların adları şöyledir:

- 1-Gurani
- 2-Gilali
- 3-Zangali
- 4-Kusa ve Mabir
- 5-Sabuli
- 6-Hasnani
- 7-Aerkük civarındaki aşiret
- 8-Arbil Arazisinde yaşıyan aşiret

- 9-masancan
- 10-Sohran
- 11-Zarzari
- 12-Culamerk
- 13-Margava
- 14-Gavar
- 15-Zıbari
- 16-Hakkarililer
- 17-Besitkiler
- 18-Bohti
- 19-Dasini
- 20-Dumbuli .

TİMUR VE TÜRKMEN SÜLALELERİ; Moğollardan sonra rekabet halinde olan Türkmen sülaleleri nüfuzlarını Kürdistan üzerine yaydılar. Hala çok az bilinen bu devrin, Kürtler için büyük bir önemi vardır. Bu devirde Kara koyunlu ve Ak Koyunlu sülaleleri Kürdistan'ın içine kadar nüfuz ettiler. Kürt aşiretlerini Siyasi ve Dini mücadelelere sürüklediler ve büyük nüfus hareketlerine sebebiyet verdiler.

Görüldüğü gibi Doğu Anadolu'nun esas yerli halkı olan Kürtler 1071 Malazgirt Savaşı ile Türklerle karşı karşıya gelmişler ve o tarihlerde kırsal alanlarda hayvancılık yaparak bir aşiret düzeninde yaşamışlardır. Türkler ise bunların yanında örgütlü bir yapıya sahip idiler. Türkler bu üstünlüklerini kısa zamanda göstererek, birçok yerlerde Kürt beyliklerini yıkarak kendi hizmetlerinde tekrar örgütlemişlerdir. Kürt aşiretlerine üstünlük sağlayamadıkları yerlerde onlarla birlik olup, Düşmanlarına karşı savaşmışlardır.

-(Berthold spule, İran Moğolları, Siyaset, İdare ve Kültür, İlhanlılar devri (1220-1350) TTK yayınları, Ankara, 1957, sayfa:100 vd)

Kürtler ister Türklerin egemenliğinde ister serbest beylikler halinde olsunlar, Kendi feodal düzenlerini, giderek aşiret düzenlerini sürdürmüşlerdir. Türklerin şiddetli akımları bile Kürtlerde ki aşiret düzenini yıkamamıştır. Bu düzen islamiyetten önce islamiyetin yayılma yıllarında nasılsa, Selçuklular döneminde de aynı sürmüş, Osmanlılar Doğu Anadolu'yu böyle bir düzen içinde bulmuşlardır.

Türklerin Anadolu'ya gelişleri, Kürt aşiretlerini ve Kürt feodal düzenini karşısında bulmuş ve 1071 Malazgirt savaşının oluşumu hakkında çok kıymetli bir eser bu konuyu ve Kürt tarihinin önemli özelliklerini belirterek, mervani Kürt krallığının başkenti olan Meyefarkın (Silvan) hakkında

önemli bilgiler vermektedir.

Şeyh Hasan-Elm-El Ezraki tarafından kaleme alınan bu kıymetli eser, Selçuklu Türkleri-Kürt aşiretleri ilişkilerini bütün detayları ile açıklamaktadır. Aslında üç cilttir. Mervani Kürt krallığı, Selçuklu türklerinin anadoluya gelişleri sırasında Doğu anadoludake en önemli merkezi devlettir. Ve türklerle yapılan mücadeleler sırasında merkezi bir feodalite hüviyeti taşıyan bu karllık birçok mahalli feodal beyliklere de ayrılmıştır.

Şeyh Hasan Elm-El Ezraki'nin Meyafarkin tarihi adındaki bu önemli kabından, selçuklu tarihi üzerinde araştırmalar yapan profesör Mükrimin Halil İnanc, geniş ölçüde faydalanmıştır. İngilizce, Fransızca, Almanca, Rusça, Farsça ve Arapça olarak pek çok kere ve çeşitli yerlerle yayınlanan bu kitap, henüz Türkçeye çevirilmemiştir.

d - Safaviler ve Osmanlılar devri; Safevi sultanı Şah İsmail, Akkoyunlu Marat'a karşı mücadelesinin başlangıcında Ermeniye'yi istila etmiş idi. 1502 'deki Şarur muharebesinden sonra, Bağat ile Maraş arasındaki bütün toprakları ele geçirdi, Şah İsmail'in kürtlere karşı siyaseti, akkoyunlariinkinden farklı değildi. Şah'ta onlar gibi Türkmen kabilelerine dayanmak istiyordu. Öte yandan müfrit bir şii olduğu için özellikle sun'i kürtlere karşı daha fazla fena davranıyordu. Bu devirden itibaren takriben üç asır zarfında, Kürdistan Osmanlı padişahları ile İran şahlarının harp alanı haline geldi. 1514 Yılındaki hezimetini ise İran hanedanına büyük bir darbe indirdi. Büyük safevi-Osmanlı mücadelesi Kürtlerin siyasi önemlerini idrak etmelerine yol açtı. Şeref-Name, bize, kürt aşiret ve beyliklerinin derebeylik hayatlarını 1596 yılına kadar tasvir etmektedir.

ŞEREF-NAME:

"Bitlis Hanı Şaraf-Al-DİN'in 1596 'da tamamlanmış olan Şeref-Name adlı eseri, Kürt tarihinin kaynakları arasında önemli bir yer işgal eder. Bu eserde kürtlerin asıl tarihi dört bölüme ayrılmış olup, birinci bölümde gerçekten saltanat hukukundan yararlanılmış olan Kürt sülaleleri anlatılır.

İkincisinin konusu içlerinden bazen sika bastıran veya kendi adlarına hutbe okutan sülalelerdir. Üçüncüsü, irsi valiler hanedanının sayar., dördüncüsü ise, Bitlis hanlarının geniş tarihine yer vermiştir.

Birinci bölümde, beş sülale sayılır. Diyarbakır-izre'deki Mervaniler, Daynavar ve Şehrizar'daki Hasan Veyhi'ler ile küçük Iur emirle-

sonucu doğan huzursuzluğu gidermek için, padişahlık yetkisine dayanarak, bölgenin ileri gelen ailelerinin toprak varlığını aynen tanımıştır. Yani, Doğu Anadolu'daki kürt beylerinin ve kürt hükümetlerinin objektif statülerini aynen tanıyarak onlarla ilişki kurulmuştur.

Siirt, Bitlis, Diyarbakır ve Malatya bölgelerinde oturan, alevi olmayan ve kendisine destekleyen aşiretlere ve "EKKRAT BEYLERİ" ne yani kürt beylerine ise "YURTLUK" ve "OCAKLIK" adı altında bırakılan toprakların ve malikanelerin feodal hukuk bakımından anlamı budur.

-(Ömer Lütfi Barkan, 15 ve 16. Asırlarda Osmanlı imparatorluğunda zirai ekonominin hukuki ve mali esasları, İstanbul.1943- Bak: Diyarbakır, Mardin ve Van eyaletleri ile ilgili konular)

Yavuz Sultan Selim zamanında devlete sadık kaldıkları için, bıyıklı Mehmet Paşanın arzı ile yurtluk, ocaklık olarak yine kürt beylerine ait büyük-küçük bazı yerler sancak itibarıyla yerli beylere terkedilmiştir. Bunların sancakları münhal olunca hariçten kimseye verilmeyip oğullarına, kardeşlerine ve en yakın akrabalarına bu topraklar verilmiştir.

-(İ.H.Uzunçarşılı, Osmanlı tarihi, cilt-2, TTKY.Ank.1949, Sayfa-272-273)

Osmanlılar kürt aşiret beylerini, kendilerine bağlamaya çalışırken İblis-i Bitlisi'den geniş ölçüde yararlanmışlardır. "Bu arada kürt Hacı Rüstem'in Pir Hüseyin Bey adındaki dğluna babasının mülkünü veren Yavuz Sultan Selim, İblis-i Bitlis-i vasıtası ile şafii mezhebine mensup öteki kürt emirlerine de muhtariyet temin eden feodal bir teşkilat kurulmasını amir fermanlar göndermiştir." Oysa, Yavuz Sultan Selim, kendisine karşı gelen ve şiiilerden yana çalışan "ekkrat beyleri" öldürtmüş ve cezalandırmıştır. Hacı Rüstem ve Kürt Talip bunlardandır.

-(Şahabettin Tekindağ, yeni kaynak ve vesikalar ışığı altında Y.Sultan Selim'in İran seferi, tarih dergisi, sayı-22, mart.1967, Sayfa-75 ağı. sayfa-262-263)

İdris-i Bitlis-i akkoyunluların divan katiplerindendir. Çaldıran savaşından sonra Osmanlıların hizmetine girmiş ve Sultan Selim Amasya'da kışlarken aslen Kürt olana İdris-i Bitlisi'yi doğu Anadolu'yu nüfuz altına almak için propaganda yapmak üzere bu bölgeye göndermiştir. Prof.Uzunçarşılı bu konuda şöyle yazmaktadır:

" Diyarbakır ve doğu memleketlerinin alınmasında İdris-i Bitlisi'nin büyük hizmeti görüldü. Bu zat sunni olan kürt beylerini görüp, anlaşarak onları Osmanlıların tarafına çekti. Bu suretle Ulmiye, İtak, İmadiye, Cizre, Eğil, Bitlis, Hizan, Palu, Siirt, Hasankeyf, Meyefarkin, Cizre-i İbni Ömer gibi beş mıntika be-i devleti itaat edip, kendilerine eski tertipleri üzere yerlerini idare etmek

b - Reislerin dayandıkları ve belli halk topluluğunun koruyuculuğunu sağlayan asker sınıfın varlığı,

c - Kürtler arasında çoban, göçebe, yarı-göçebe ve çiftçilerin (yerleşmiş, yarı-yerleşmiş toplulukların) varlığı,

-(İslam ansiklopedisi, Kürtler maddesi, sayfa-1104)

Bu özelliklerin ötesinde kadınların, türkmenlerde olduğu gibi, yönetim işlerine faal bir biçimde katıldıkları ve şafhi mezhebine dahil oldukları belirtilmektedir.

Daha önce, Yavuz Sultan Selim'in Doğu seferini ve daha sonra izlediği politikanın, kürtlerin siyasi önemlerinin bilincini benimselemesine büyük ölçüde yardımcı olduğunu belirtmiştik. Öte yandan, Ahmed-i Xani'nin Mem-U-Zin adlı destanından öğrendiğimize göre, kürtler Yavuz zamanından önce de feodal beylikler durumunda yaşıyorlardı. Saptayabildiğimize göre, 18 kürt beyi vardı.

(Cizre'deki bohtan 'Bedirhaniler, azizanlar' hasankeyf, şirvan beyi, Hazro beyi, Çemişgezek beyi v.s.....)

11.Yüz yılda Bizans hücumlarına uğrayan bu kürt beyleri, Abbasi halffesinin desteği ile birleşiyorlar. Bu 18 Kürt beyliği yani Mir'likleri Avrupa'daki küçük prenslerin papaya bağlılığı gibi Abbasi halifelerine bağlı idiler. Bu bağlılık daha çok dini bağlarından gelen ruhani bir bağlılık idi. Beyliklerin kendilerine özgü siyasi ve sosyal organizasyonlar meydana getirdiği şüphesizdir. Yavuz Sultan Selim'in Anadolu'yu zaptından sonra durum değişmemiştir. Mirliklerin düzeni olduğu gibi devam etmiştir. Üstelik, merkezde bu derebeyleri arasındaki ilişkiler daha sıkı bir biçimde geliştirilmiştir.

-(Ahmed-i Xani, Mem-U-Zin, gün yayınevi, ist.1969)

Doğu Anadolu'daki bugünkü toprak mülkiyetinin kökenini, osmanlı toprak rejiminde aramak gerekir. Bu rejime göre, toprak tamamen devletin tasarrufu altındadır. Topraktan yararlanmak hakkı ise, tımar, zeamet ve has örgütü içinde reayaya verilmiştir. Fakat, imparatorluk üzerinde vakitsiz ve sınırsız bir hakka sahipbolan padişah, özellikle savaşlarda yararlılık gösterenlere çok geniş araziler vermiş ve bu toprakların yönetimi osmanlı toprak rejiminin dışında tutularak, özel hukuk kurallarına göre işletilmeye başlanmış, yani tamamen kişilerin mülkiyetine devr edilmiştir. Örneğin, Yavuz Sultan Selim, 1514 yılında Doğu seferine giderken Doğu ve Orta anadolu'da büyük bir gelişme gösteren şii hareketini bastırabilmek için çok büyük kütleyi kılıçtan geçirmesi

ri ve Eyyubiler.

İkinci ve üçüncü bölümde yer alanlar arasındaki fark, az olduğu için Şaraf-Al-Din oldukça itibari bir sıra izlemektedir. Burada sözü geçen sülaleleri Cizre merkez olmak üzere egemenlik alanlarını coğrafi durumlarına göre sıralamak mümkündür. Ankasındanda İran Kürtlerinden söz edilecektir. Yazar kabilelere ile bunların reislerinin ailelerini ayırtetmeye çalışmaktadır. Bu sırada Kürdistan'daki feodal düzenin esaslarını da göz önünde tutmak gerekir. Çeşitli köklerden gelen feodaller, bazen yerleşmiş, bazen göçebe niteliklere genellikle yarı-göçebe Kürt savaşçı a şiretlerinin yardımı ile kürtleri, kürtleştirilmişleri ve hristiyan halkı idare etmektedir.

-(İslam ansiklopedisi, Kürtler maddesi, sayfa-1102)

A - CİZRE-DERSİM ARASINDAKİLER:

1 - Ekevi köklü olan Cizre emirleri, 2- Mukus hakimlerinin atalarına ait Hizan espayetleri, 3- Şirvan hakimleri, 4- Bitlis ve Hazro arasındaki Rozagiler (Rojgan), 5- Sason hakimleri, 6- Suvaydiler, 7- Pazukiler, 8- Mirrdasiler, 9- Abbasi soyundan geldikleri savında bulunan Çemişgezek hakimleri,

B - CİZRE-KİLİS ARASINDAKİLER:

10- Hasan-Keyf emirleri, 11- "mevi menşeli olan Süleymaniye emirleri, 12- Zırakiler, 13- Kilis hakimleri,

C - CİZRE-HOY ARASINDAKİLER:

14- Hakkari emirleri, 15- Van gölü kuzeyinde bulunan Mahmudi a-razisi, 16- Dumbuliler, 17- Bradost hakimleri, 18- Şemdinanda bulunan hüsnüniler, 19- Zorzarlar, 20- Tarzalar

D - HAKKARİ GÜNEYİ:

21- Amadiye hakimleri, 22- Tarsiniler, 23- Bağdatlı çoban Hulusun Ahvadi Sohran, 24- Baban, 25- Urmiye gölü civarındaki Mükriiler, 26- Bana, 27- Ardilan, 28-Gelbagi, 29- Kalhur

E - İRANLI KÜRTLER: Başlıca üç kabileye ayrılırlar.

- 1 - Siyah mansur, Çingani, zangana
- 2 - Güney Kafkasya'daki Karabey, (24 kabile)
- 3 - Bir tek hakimnin emri altındaki Gilan kabilesi,

Şeref-name'deki Bitlis'li Şerefhan, kürt beylikleri arasında birlik olmadığını, biri ötekine bağlı olup, itaat etmediklerini işaret edip, yaşayış biçimlerinde başlıca üç noktaya değinmektedir.

a - Çoğunlukla kabileye oranla yabancı kaynaktan gelen neislerin işgal ettikleri topraklar üzerinde toplanma eğilimi,

in beraatler gönderildi. Bu beylerden Palu hakimi Çemşit Bey, Sultan Çaldıran ferine giderken itaatini arz edip, orduda bulunmuştur. Devlete itaat ile osmanların yüksek hakimiyetini kabul etmiş olan bu kürt beyleri arasında Bitlis hani Emir Şerafettin ile, İmadiye Hakimi Sultan Hüseyin İleri gelenlerindendir."

-(İsmail hakkı uzunçarşılı, A.g.e.Sayfa-262-263)

Osmanlı imparatorluğu zamanında birçok kürt hükümetlerine ve sancaklarına atanmaktadır. "Hükümetler," tam feodal nitelikte, bağımsız birliklerdir. Hükümetlerde toprak mülkiyetine, reayaya ve aşiretlere osmanlı sarayı karışmıyordu. Alar hükümetlerin egemen yöneticilerini mülkü ve uyruğu kabul ediliyorlardı. İncisinde ise, "Kürt aşiret reislerine verilen sancaklar öteki sancaklardan ayrılmakta, aşiret reisleri idari yetkileri bakımından hükümetlere yaklaşımaktadır. Aşiret reislerinin ellerinden toprak alınmamakta ve topraklara bir yabancı tayin edilmemektedir."

Osmanlı imparatorluğu döneminde Doğu'daki kürt hükümetleri konusunda Evliya Çelebi geniş bilgiler vermektedir.

" Diyarbakır eyaleti : 19 sancaktır, beş hükümettir. Bun sancaklardan 11, i osmanlı malı olup, osmanlıların öteki kent ve memleketleri gibi yönetir. 8 ini kürt beyleri ellerinde tutarlar ki, Yavuz Sultan Selim buraları feth ve zaptettiği zaman 'yurtluk' ve 'ocaklık' olarak bağışlamıştır. Azilleri ve tayinleri kenarına aittir.

Osmanlı sancakları: Harput, Ergani, Siverek, Hasan keyf, Meyefarkin (silvan), Akçakale, Habur (bugünkü Cizre ve Zako arasında bir yer), Seitman, Kulp, Urasi, Terci, Atak, Pertek, Çapakçur, Çermik bu yazılmaktan, gezinmekten uzak bırakılmış sancakların beylerine İstanbul'dan bir emir gönderilirse yazının başına ' nap' denir. Hükümetler ise şunlardır: Cizre hükümeti, Diğil hükümeti, Genç hükümeti, Palu hükümeti, Hazro hükümeti,"

-(Evliya Çelebi seyahatnamesi, cilt-1, Türkçeleştiren, Zuhuri Danışman, Zuhuri danışman yayınevi, 1969, sayfa-190)

17.Yüz yılın ilk yarısında osmanlı imparatorluğunun idari bölünüşü üzerine yaptığı bir incelemede prof.Şerafettin Turan, şu bilgiyi vermektedir:

" Osmanlı devrinde Doğu Anadolu'da 16 hükümet ve bunların bağlı bulunduğu eyalet vardı.Hükümetler: Hazro, Cizre, Terci, Palu, Kığı, Genç, Bitlis, Hizan, Kari, Mahmudi, Ekrat, Mihriban, Mihrivane, Umadiye, Aşti ve bunların bağlı bulunduğu eyaletlerin 7 tanesi, Diyarbakır eyaletine, 5 tanesi van ve 2 si Şehri- ve 2 si de Bağdat eyaletine bağlıdır. Çeşitli dönemlerde sayıları değişen hükümetlerin sayısı 16 değil 11-13 tür."

-(Şerafettin Turan, 17.Yüz yılda osmanlı imparatorluğunun idari taksimatı. Atatürk Üniversitesi yıllığı, A.Ü.Y.Ankara,1963,sayfa-205-207)

Görüldüğü gibi, Doğu Anadolu'da Osmanlı imparatorluğunun merkezi sisteminin dışında kalan birçok Kürt sancakları ve birçok Kürt hükümetleri vardır. Osmanlılar buralarda tımar sistemini uygulayamamışlardır, buradaki feodal beyliklerle ittifak yapmak zorunda kalmışlardır. Yani, Kürt beylikleri ile Osmanlı sultanları arasında adeta bir sözsüz antlaşma vardır. Bu antlaşma gereğince Osmanlı sarayı Kürt beyliklerinin, bağımsız Kürt hükümetlerinin ve aşiretlerinin iç işlerine karışmayacak, buna karşılık Kürtler de Osmanlıya karşı başkaldırmayacaktır. Kürt hükümetleri ve beylikleri ile Osmanlı sultanları arasındaki bu sözsüz antlaşma objektif bir dengenin sonucudur.

Bütün bunlara rağmen, Osmanlı imparatorluğu devrinde, Osmanlı sarayı ile Kürt aşiretleri arasındaki ilişki gayet geniş bir şekilde Şeref-Name kitabında anlatılmıştır. Meyefarkin tarihi gibi, Şeref-Name'de Kürt tarihinin son derece önemli kaynaklarından biridir. İngilizce, Fransızca, Rusça, Almanca, Arapça, Farsça olarak çeşitli yıllarda yayınlanan bu eser iki cilt halinde Kürtçeye de çevrilerek yayınlanmıştır.

-(Şerefname, Şerefhan, Cilt-1, Kürt tarihi, Ant yayınları, İst.1971)

-(Şeref-Name, Şerefhan, cilt-2, Osmanlı tarihi, ant yayınları, İst.1971)

Bu çok önemli kaynaktan anlaşıldığına göre, Osmanlı imparatorluğu devrinde Kürdistan (Osmanlı sultanlarının Kürt beyleri ile yazışmalarında veya Osmanlı tarihinin önemli kaynaklarında Kürtlerle mezkûn olan yerlerinin adı bu şekilde geçer) tamamen özel bir yapıya sahiptir. Zaten yukarıda da izah edildiği gibi gerek Osmanlı padişahları ve gerekse Safevi krallığı Kürt beylerini birbirlerine karşı bir tampon devletler olarak kullanmışlardır.

e - 19. ASIRDA KÜRT-OSMANLI İLİŞKİLERİ:

19. Asırda çok karışık bir durumda bulunan Osmanlı devletinin, ikinci Mahmut daha asrın başında ıslah etmeye çalışıyordu. Devlet için büyük bir tehlike arzeden Mehmet Ali Paşa meselesini bertaraf etmek için Kürdistan'da teşkilat yapmaya lüzum görmüş ve 1833 'te Sivas valiliğine Mehmet Reşit Paşayı tayin etmiştir. Reşit Paşa o sıralarda bazı yerlerinde isyan hareketleri beliren Kürdistan'ı yatıştırmaya ve aynı zamanda muhtemel bir Mısır taarruzuna karşı gerekli tedbirler almaya memur edildi.

1830 'a doğru başgösteren Kürt hareketinin elebaşları Bedirhan Sâit Bey, İsmail Bey ve Revanduz 'lu Mehmet Paşa idi. Bu sonuncusu 1830 'da isyan ederek hoşnav aşiretlerine hücum etti. 1831'de Erbil ve Raniya'yı zaptetti. Ertesi yıl egemenliğini Mısır'a kadar genişletti. Ondan sonra Akra, Zibar ve İmadiye zapt edildi. 1833'te Revanduz kuvvetleri Bedirhan'ı tekrar başa geçirmek için Zaho ve Cizre'ye girmiş bulunuyorlardı. Bu isyanları bastırma hareketleri yıllarca

Ürdü.

Osmanlı ordusunun Mısır'lılara mağlup olması (1839) Kürdistan'da yeni karışıklıklara yol açtı. 1843 'te Hakkari'li Nurullah Beyin ve Cizreli Bedirhan'ın isyanları başladı. Hakkari'de Nasturiler Nurullah beyin zulmünden şikayetçi oldular. Cevap olarak kürtler nasturilerin yaşadığı Bervari nahiyesini tahrip ettiler. Bu isyanlar senelerce sürdü. Kürtler, on bina yakın hristiyanı öldürdüler. Büyük devletler kürtlerin yatıştırılması için İstanbul'da teşebbüslerde bulundular. 1847 'de Osman paşa kumandasında büyük bir kuvvet yani osmanlı ordusu asî kürtlerin üzerine yürüdü. Osmanlı orduları ile kürt ordularının savaşları sonunda Bedirhan ve Nurullah bey, teslim oldular ve Kürdistan'dan çıkarıldılar.

1804-1805 'ten sonra Ruslar ile kürtler teması geldiler. Bu yeni amil çok ise bir zamanda etkisini gösterdi. 1828-1829, 1853-1858, 1877-1878 Türk-Rus savaşları her seferinde Kürdistan'da önemli etkiler yarattı. Daha 1829'da Ruslar arapları her seferinde Kürdistan'da önemli etkiler yarattı. Daha 1829'da Ruslar arapları bir kürt olayını kullanmışlardır. Hristiyanlarmemleketten çıktiktan sonra kürtler kuzeye ve batıya doğru yayıldılar. Kırım harbinde ruslar iki kürt alayı teşkil ettiler. Öte yandan osmanlı orduları kuzeye doğru hareket ettikleri zaman Bedirhan'ın yeğeni ve eski rakibi, halk tarafından çok iyi tanınan Yazdan Şer'in önderliğinde Bohtan'da büyük bir ayaklanma oldu. 1877-1878 harbinden sonra evvela Bedirhan'ın oğullarının idare ettiği, Hakkari, Bahtinan ve Bohtan isyanları çıktı. Onan sonra Şeyh Ubeydullah hareketi meydana geldi. Bu, nakşibendi tarikatı mensubu, osmanlı devletine tabi muhtar bir kürdistan kurmayı tasarlıyordu.

-(İslam ansiklopedisi, kürtler, a.g.e. , sayfa-1005-1006)

-(Moltke , Türkiye üzerine mektuplar, iş bankası yayını, ank.1961)

f - TANZİMAT DÖNEMİNDE;

Tanzimatla birlikte özellikle Avrupa'nın etkisi ile ilişkilerin bünyesinde değişiklikler olmuş, bu dönemde osmanlı imparatorluğu doğu anadolu üzerinde yer yer başarılı olduğu yeni taktikler uygulamıştır. Kürt halkı, ermenilerle çarpışarak, ermenistanın kuruluşu başarısızlığa uğratılmıştır. Bu uygulama hamiliye alaylarının kurulması ile ilgilidir. Bu alayların kurulması ile osmanlı imparatorluğu iki bakımdan yarar sağlamayı düşünmüştür. Birincisi, kürt aşiretleri arasında zaten mevcut olan çatışmalarının silahlı ve resmî olarak sürdürülmesini sağlaarak, kürt halkının merkezileşmesini ve birlik olmasını önlemek,

İkincisi, müslüman osmanlı halkları kürtler, türkler, araplar v.b. arasında birlik ve beraberliği sağlayan hilafet kurumu ve dinci ideoloji kullanılarak ermenilere karşı bitmek tükenmek bilmeyen bir savaşın başlatılmasıdır.

Abdulhamit, kürt aşiretlerinin bu özelliklerini kavrayarak ve buna göre bir politika izleyerek, osmanlı sarayı yönünden çok başarılı bir tutum ortaya

oymuştur. Osmanlı sarayı halkların birbiri ile çarpıştırılmasının sonucu olarak eydana gelen dengeden geniş ölçüde yararlanarak, Doğu anadoluda her zaman mümkün e muhtemel kendine karşı başkaldırmaları önlemiştir.

Meydana gelen bu denge politikasının sadece Doğu anadoluda değil, imparatorluğun çeşitli iç politikaları karşısında da oynandığını görüyoruz.

- (Enver Ziya Karal, osmanlı tarihi, cilt-8, TTK, Ank.1962, Sayfa-542 ve De.
- (Tefvik Çavdar, Osmanlıların yarı-sömürge oluşu, ant yayınları, ist.1970 sayfa-49)

g - 19. ASIRDA KÜRT-ERMENİ İLİSKİLERİ;

1878 'den sonra osmanlı imparatorluğunun zayıf düşmesi, Berlin muahadesi-in ermenilere ıslahat, kürtlere ve çerkezlere emniyet vadeeden 61. maddesi; Os-anlı hükümetinin ıslahata karşı gizli mukavemeti ve 1885 'ten itibaren ermeni i-htilal hareketinin Rusya'ya, İsviçre ve Londra'ya bağlı olarak gelişmesi, kürt erebeylerinin sultası altında yaşayan ermenilerin, o zamana kadar sulh içinde geçen hayatlarını karıştırdı. Aynı zamanda kürtler ile ermeniler arasındaki iliş-tiler bozuldu.

Berlin antlaşmasının 61. maddesi şöyle idi:

" Babı 'Ali, ermenilerin yaşadıkları vilayetlerde mahalli ihtiyaçların ge-ekli kıldığı ıslahat ve düzenlemeyi vakit geçirmeden yapmalı ve ermenilerin em-niyetini, kürtlerden ve çerkezlerden koruyacağını taahhüt eder."

Buna benzeyen bir hüküm, Ayastefenos antlaşmasının 16. maddesinde de var-lır.

1894 yazında, Sason'da ermeniler ve kürtler arasında kanlı mücadeleler ol-u ve ermenilerin oturduğu Talorik nahiyesi içindeki köylerle birlikte tahrip e-ildi. Sason olayları ermenilerin harekete geçmelerine ve hamidiye alaylarında örgütlenen kürtlerin ermenilerle sürekli bir çarpışmaya girmesine yol açtı. Bu arada 1895 yılında Hakkari kürtleri arasında çabuk bastırılan bir isyan teşeb-büsü oldu. Bu hareket hristiyanlara karşı değildi. 20.Asrın başından itibaren ise, kürtler ermeniler genel olarak sakin bir yaşama biçimi sürdürmüşlerdir.

20.Asrın başlangıcında kürt hareketlerinin mutlak merkezleri haricinde ge-i bir sima olarak Diyarbakır ile Halep arasında Şarî Revan (Viranşehir) nahiye-sinde Milan aşireti reisi İbrahim Paşa, Mahmut Timavi ve Ayyuk ortaya çıktı. Bun-lar hamidiye alaylarının komutanları idi. İbrahim paşa adeta müstakil imiş gibi hareket ediyordu. 1908 'de ikinci meşrutiyet ilan edildiği zaman isyan etti ve Abdulaziz dağlarına çıkarak orada öldürüldü.

- (İslam ansiklopedisi, kürtler, a.g.e. sayfa,1107)
- (Şevket Süreyya Aydemir, Enver Paşa, cilt-1 (1860-1908) Remzi kâtapevi

istanbul, 1970, sayfa-380)

h - OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN ETNİK YAPISINA GENEL BİR BAKIŞ:

Evvela şu noktayı belirtmekte büyük yarar vardır; Osmanlı imparatorluğunun bir milli devlet olmadığını ve çeşitli ırk, dil, din ve tarihi kök farkları gösteren bir halklar topluluğu olduğunu gösteren niteliğini belirtelim.

Örneğin, Doğu yüksek yaylalarındaki kürtlerle, batı Rumelinde yaşayan arnavutlar, yahut yemendeki yerliler, Anadolu'daki Rumlar, Ermeniler, Rumalideki Slavlar ve nihayet bunların hepsi ile bu imparatorluğun sahibi görünen türkler arasında hiçbir ırkî yakınlık yoktur. Bu durum genellikle bütün imparatorluklar için böyledir.

Asya Türkiye'sinde, Anadolu, Kürdistan, Ermenistan, Suriye, Hicaz, Yemen çer mıntıkası yüzölçümünü 1.668.000 kilometre kare ve nüfusunun 17 milyon 500 bin tahmin edebiliriz. Bu nüfusa sırf, Bulgar ve Ermenilerin nüfusunu da eklediğimiz zaman şöyle bir tablo elde edilmektedir:

Osmanlı imparatorluğunun ırkî ve demografik durumu, (1878-1908):

Türk	12.500.000
Arap	6.000.000
Arnavut	700.000
Rum	2.000.000
Bulgar	700.000
Sırp	700.000
Ermeni	1.250.000
Kürt	1.250.000
Toplam :	25.100.000

-(Şevket Süreyya Âydemir, Enver Paşa, 1.Cilt, (1860-1908), makedonyadan orta-asyaya, Remzi katpevi, ist.1970, sayfa-330)

İmparatorluğun çeşitli halklardan oluşabildiği bu görünümüne rağmen, imparatorlukta milliyetler meselesi yoktu. Temel ideoloji, "islam ümmeti" ideolojisi, idi. Bu ideoloji ise, hilafet kurumu tarafından temsil ediliyordu. Yani, hilafet dinsel bir kaynağı olmasına rağmen politik bir kurumdu. Bu ideoloji, imparatorluğun içindeki çeşitli müslüman halkları aynı yöne doğru kanalizasyon ediyor, onlara ruh ve heyecan veriyordu.

Daha önce de değindiğimiz gibi, osmanlı imparatorluğunda milliyetçilik akımlarının gelişmesi 19. asrın ortalarına doğru başlamış, gittikçe yoğunluk kazanarak devam etmiş, gerek müslüman ve gerekse hristiyan halkların imparatorluktan kopması ve bağımsız devletler kurmaları ile sonuçlanmıştır.

1 - OSMANLILARIN SON DÖNEMİ:

19. Asrın son yıllarında osmanlılarında içine düştükleri karışıklıklardan kurtulmak için değişik fikir akımlarının ortaya çıktığını görüyoruz. 2. Meşrutiyetten önce, genç türklerin faaliyetleri, daha sonraki tarihlerde ise, "türkçüler", "İslamcılar" ve "osmanlılar" arasındaki mücadeleler imparatorluğun son döneminin yoğun bir fikri tartışmaya sahne olduğunu göstermektedir. Bu yoğun tartışma içinde osmanlılığın tek başına "Türkçülük" olarak alınmadığı, birçok halkların bütünlüğü şeklinde yansıtıldığını görüyoruz. Devletin içine düştüğü karışıklıktan ve birliği kurtarmak için hazırlanan planlardan su bilgilere rastlıyoruz%

" Her seçim için her yerde, orada ne kadar halk varsa o kadar sandık bulundurulması gerekmektedir. Kürtler, Araplar, Türkler, Çerkezler, Ermeniler v.b. ayrı ayrı temsilci seçeceklerdir. Maksadımız, menfaatleri bir olduğu halde, durumları ayrılık arzeden, bu ayrılık yüzünden bazı felaketlerle karşı karşıya olan Kürt, Arap, Türk, Ermeni, v.b. gibi vatandaşlarımızın kuvvetini bir araya toplamaktır."

Savaş yıllarında, büyük bir gelişme gösteren "Türkçülük" ü yabancılarla anlatmak için yazdığı bir yazıda Ağaoğlu Ahmet şöyle demektedir:

" Türk milliyetperver hareketi, siyasetle meşgul değildir. Bu hareket hakimiyete yeltenmez, kimsenin hukukunu eksiltmez, kimseye hususi ve imtiyazlı bir mevki kazandırmak istemez. Bu hareket Türklere olduğu kadar bütün milliyetlere de hürmet olunmasını talep eder. Hareket, ahlaki ve sosyolojiktir. Ve bu cihetle Türklere olduğu gibi diğer milliyetlere karşıda sevgi ve anlayış ile doludur. İster Arap, ister Kürt, ister Ermeni ve başkaları birbirlerine eşit olarak, birbirlerini sıkmayarak, birbirlerine fenalık etmeyerek ilerlesinler, inkişaf bulsunlar. Bir türk milliyetperveriğinde arapların ve ötekilerin lisanı, milliyeti kendi lisan ve milliyeti ne yakın bir hürmete haizdir."

-(Enver Ziya Karal, osmanlı tarihi, cilt-8, TTKY. Ank. 1962, a.g.e. sayfa-542)

-(Yusuf Hikmet Bayur, Türk inkılabı tarihi, cilt-2, kısım-4 TTKY. ankara. 1952 a.g.e. sayfa-434-435 sözü geçen program, seçimlerle ilgilidir.)

Görüldüğü gibi, osmanlı imparatorluğunun son devirlerinde ortaya çıkan çeşitli siyasal akımlar, imparatorluk bünyesindeki çeşitli halklara Türk, Kürt, Ermeni, Arap, "ummlara eşit haklar tanıyor, "Türkçülük", "osmanlılık", "İslamlık" gibi akımlar da hep bu anlayışı belirtiyorlar.

Bu son derece önemli eşitlik fikirlerini Mustafa Kemal'de kurtuluş savaşı boyunca kullanmıştır.

II - KURTULUŞ SAVAŞI DÖNEMİNDE KÜRT HALKI:

Kurtuluş savaşının temel karakteri, anti-emperyalist, yani osmanlı imparatorluğunu sömürgeleştiren güçlere karşı olmasıdır. Fakat bu savaş anti-feodal bir savaş olmadığından, demokratik hakların savunuculuğunu yapan ilkelere yeterince bu savaşta yer verilmemiştir. Bu nedenledir ki, savaş, feodalitenin desteğini de alarak kazanılmıştır. Bu özellik Doğu Anadolu'da açıkça görülmektedir.

Kurtuluş savaşı, anti-feodal bir hüviyete bürünmemiş olması, dinci ideolojinin geniş çapta kullanılmasına yol açmıştır. Özellikle, Erzurum ve Savaş kongrelerinde Mustafa Kemal tarafından "dinci ideoloji" geniş ölçüde ve başarılı bir biçimde kullanılarak, doğu anadoludaki kürt halkı savaşa kazandırılmıştır.

Mustafa Kemal "Mutki'de aşiret reise Hacı Mustafa Bey'e, Bitlis Küfrevi Zade Şeyh Abdülbaki efendi hazretlerine, Şırnaklı Abdurrahman Ağa hazretlerine, Derşev'li Omer ağa hazretlerine, Musaş'lı Resul ağa hazretlerine, Şeyh Mahmut ağa hazretlerine, Narsinli Şeyh Ziyarettin efendi hazretlerine, Garzan'da Ruseadan Cemil Çeto bey'e" yazdığı mektuplarda özellikle şöyle demektedir:

"Zat-ı fazilanelerinizin, harbi umuminin imtidanınca osmanlı ordusunda ifa eylemiş olduğunu himmedatı bergüzidelerine ve makamı muallayı hilafet ve saltanata göstermiş olduğunuz revabıtı kalbiyelerine yakından muttali bulunuyorum. Bu sebeple zatı alinize kalben pek büyük hürmetim vardır.

Bugün makamı hilafetin, saltanat-ı osmaniye'nin ve vatani mukadde semizin düşmanlarımız tarafından nasıl rencide edilmekte ve vilayeti şarkiyemizin ermenilere hediye edilmesinde ısrar edilmekte olduğu malumu arifaneleridir."

-(Mutuk, cilt-3, Vesikalar, "Vesika: 47-48,49, 50,51,52, 53")

-(Sabahattin Selek, milli mücadele, ulusal kurtuluş savaşı, ist, 1970, sayfa-241-244)

Dinci ideolojinin kullanılmasını yalnızca Mustafa Kemal'in söz ve yazılarında görmüyoruz. Kurtuluş savaşı yıllarında 15. Kolordu komutanı ve daha sonra doğu cephesi komutanı Azım Karabekir'e yazdığı bir yazıda şöyle demektedir:

"Kürdistan'ın müteaddit beylerinden aladığım legraflarla, da -
gıtılan Kürt kulübünün hiçbir kürdü temsil etmediği, birkaç serse-
rinin teşebbüsü sonunda kurulduğu ve vatan ve milletin tamamen müs-
takil ve hür yaşaması uğrunda her fedakarlığı ve bu babla emirle-
rinize amade bulundukları bildirilmektedir..... Bu sebepten ben
kürtleri öz kardeş olarak ve hatta tek milleti bir tek nokta et-
rafında birleştirmek ve bunu cihana 'müdafai milliye cemiyetleri'
vasıtası ile göstermek azmindeyim."

-(Kazım Karabekir, istiklal harbimiz, 2. baskı, 1969, ist. Türkiye
yayınları, sayfa-155)

-(Atatürk'ün tamim telgraf ve beyannameleri, 4. TİFYE (1917-1938)
Ankara, 1-4, sayfa-34)

Öte yandan Mr.Noel adındaki bir İngiliz subayının Toğu anadoludaki
gezi ve incelemelerine karşılık olarak Mustafa Kemal, "Kürtler kağıtsız
şartsız türk kardeşlerinden ayrılmayacaklarını, bu uğurda son nefeslerine
kadar çarpışmaya, hayatlarını feda etmeye hazır olduklarını bildirmişler-
dir ve Mr. Noel kışkırtıcılığına aldırmayarak, hatta vermek istediği külli-
yatlı miktarda parayı da kabul etmeyerek hamiyetlerini ve numusluluklarını
göstermişlerdir."

-(Atatürk'ün tamim, telgraf ve beyannameleri, sayfa-43)

Mustafa Kemal, kurtuluş savaşı boyunca, "dinci ideoloji" sık-sık kul-
lanmakla birlikte yabancı etkenlerin teşebbüslerini de önlemek istemistir,
Bir yazısında:

"Siverek mebusu Bekir Sıtkı bey, büyük çoğunluğu kürt ve türk
olan Diyarbakır halkını islam topluluğu ve osmanlı birliğinden çık-
mayı katiyen akıllarından geçirmediikleri ve esasen Serif paşayı
da tanımadıklarını anlattığını söylemiştir."

-(Mahmut Goloğlu, 3. meşrutiyet, 1920, Ank.1970, sayfa-81)

Siverekliiler tarafından İstanbul'a gönderilen bir telgrafta şöyle
denilmektedir:

".....İslam birliği ve osmanlı topluluğu ve halifelik idaresi dı-
şında herhangi bir idare altında yaşamak, bizim için imkansız olup
böyle bir idarenin kurulması ve yaşatılması için seller gibi ka n
akıtılması, yüz binlerce insanın yok edilmesi, bakımlı yerlerin ha-
rabeye çevirilmesi dahi yetmez ve savaş ateşini yakmaktan öte bir
işe yaramaz."

Denilerek, dış etkenlerin ve bölücü girişimlerin ted edildiği belirtilmektedir.

Hakkari bölgesinden gönderilen bir telgrafta da:

"Barıştan sonra memleketimizin ruhi ve içtimai durumuna tamamiyle uygun, bilgili bir idare kuracağı kesinlikle ümit edilen Osmanlı hükümetinden daha adil bir hükümete, islam hilafetinden daha güçlü bir dayanağı, Türklere daha cana yakın ve iyi niyetli vatandaşlara bütün Dünya'da rastlanamayacağını ilan edern, biz kürtler" denilmektedir.

Hasankale'den İstanbul'a gönderilen bir telgrafta da:

"Biz kürtlerin Türk kardeşlerimizle birlikte halifemizin etrafında birleşmekten ve Dünya'nın sonuna kadar beraber yaşamaktan başka bir dileğimiz yoktur." Denilerek, dış tesirlerin bölücü çabalarını karşı olunduğu ve Mustafa Kemal'in benimsendiği açıkça görülmektedir.

Bu belge ve yazılardan anlaşılıyor ki, Doğu anadoludaki kürt halkının kurtuluş savaşına katılmalarında "dinci ideoloji" nin başarılı bir biçimde kullanılması büyük etkisi olmuştur. Kürt aşiret reisleri, Mustafa Kemal'e, padişahı, halifeyi ve islamı kurtaracağı için evet demişler ve onun yanında yer almışlardır. Yani, savaş yıllarında "millet" ideolojisinden çok "dinci" (ümmeççi) ideoloji ağır basmıştır. Her ne kadar "dinci ideoloji" kullanılmışsa da halkların kardeşliği bu arada "Türk ve Kürt halkının kardeşliği" özellikle istenmiştir.

Mustafa Kemal, Malatya mutasarrıf vekili aracılığı ile, Hacı Kaya ve Şat Zade Mustafa ağalara 15.Eylul.1919 tarihinde çektiği telgrafta şöyle demektedir:

" Padişah ve millet hainlerinin yalanlarına kapılarak maazallah islam kanı akıtılması ve günahsız, zavallı kürt kardeşlerimizden bir çoğunun osmanlı askerleri tarafından öldürülmesi gibi Dünya ve ahirette pek elim bir sonucun meydana gelmesini önleme konusundaki gayretleriniz, Sivas umumi kongresince takdir ve şükranla karşılanmıştır. Sizler gibi, din ve namus sahibi büyükler oldukça "Türk ve Kürt'ün" birbirlerinden ayrılmaz iki öz kardeş olarak yaşamakta devam edeceği ve hilafet etrafında sarsılmaz bir vücut halinde kalacağı şüphesizdir. Cenab-ı hak nesaimizi meşkur eylesin."

Mustafa Kemal, 1920 mayısında Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapmış olduğu önemli bir konuşmada HALKLARIN KARDEŞLİĞİ konusunu ele alarak

şöyle diyordu:

" Meclis-i alimizi teşkil eden zevat yalnız Türk değildir, yalnız Kürt değildir, yalnız Merkez değildir, Laz değildir. Fakat hepsinden mürekkep anasır-ı islamiyedir. Samimi bir mecmuadır. Binanaley muhafaza ve müdafaası ile istigal ettiğimiz millet bittabii bir unsurdan ibaret değildir. Muhtelif anasır-ı islamiyeden mürekkeptir. Bu mecmuayı teşkil eden her bir islam unsur bizim kardeşlerimiz ve menfaati tamamen müşterek olan vatandaşlarımızdır. Bunlar karşılıklı olarak birbirlerinin ırkî özelliklerine, hukuklarına riayet ederek ve karşılıklı saygı duyarak yaşayacaklardır."

-(Atatürk'ün söylev ve demeçleri, cilt-1, sayfa-3)

-(Atatürk'ün tamim ve telgraf, beyannameleri, sayfa-63)

Burada incelenmesi gereken bir belge de 20-23.Ekin.1919 tarihlerinde Amasya'da toplanan Mustafa Kemal, Hüseyin Rauf ve bekir Sami beylerin birlikte ele aldıkları bir protokoldür. Burada üç protokol imzalanmıştır. Bu protokollardan birinci ve üçüncüsü, nutkun vesikaları arasında yayınlanmıştır. Kürt sorunu ile ilgili ikinci protokol ise nutka bazı çıkarmalarla girmiştir.

Amasya'daki protokolün ikincisinin birinci maddesinde şöyle demektedir:

" Beyannamenin birinci maddesinde osmanlı devletinin tasavvur ve kâbul edilen hududu, Kürt ve türklerle mezkun olan araziye ihtiva ettiği ve kürtlerin osmanlı camiasından ayrılması imkansızlığı izah edildikten sonra bu hususun en asgari bir talep olmak üzere temin edilmesi gerektiği müştereken kabul edildi. Bundan başka, kürtlerin serbestçe gelişmelerini temin için ırkî ve içtimai hukukları aynen kabul edildi. Böylece yabancıların kürtler üzerinde yapacağı propoğandaların bu şekilde önünün alınacağını kürtlerce malum olması hususu belirtildi.

-(Faik Reşit Unat, Amasya protokolleri, 1-2-3 protokol, tarihi ve vesikaları, yeni seri, 1.cilt, mart.1961,(18)sayı, ist.Mille Eğitim Basımevi, 1961, sayfa-360-361)

-(Şevket Süreyya Aydemir, Tek adam, remzi kitabevi, 2.cilt, sayfa-129)

Savaş yıllarında ısrarla ve titizlikle üzerine eğilinen ve kurtuluş savaşının kazanılması için ustaca yürütülen "Kürt-Türk kardeşliğinin, günümüzde "KÜRT YOK" şekline dönüşmesi ve kürt olmaktan dolayı insanların

horlanması, "kürtlerin varlığından" söz edenlerin suçlanarak yargılanmaları, üzerinde durulması gerekli önemli bir konudur.(.)

O günlerde, birliği korumak için üzerinde titizlikle durulan "Türk-kür kardeşliğini" bugünlerde inkar yoluna gidilmesi egemen sınıfların sürdürdüğü bir oyun ve faşist düşüncenin bir ürünüdür.

III - LOZAN KONFERANSI:

Kürtlerin, ayrı bir halk oldukları, fakat tarih boyunca Türklerle beraber yaşadıkları, Lozan barış konferansından murahhas heyet başkanı İsmet İnönü tarafından açık-seçik belirtilmiştir.

Türk murahhas heyeti başkanı İnönü, konferansta yaptığı konuşmada özetle:

- " Kürtler eskiden beri kendi istekleri ile Türk yönetimine geçmişler ve mukadderatlarını Türklerinkine bağlamışlardır. Yüz yıllardır, Türkler ve Kürtler adet, din ve ahlak birliği ile birbirlerine bağlıdırlar."
- " Birinci Dünya savaşında Kürtlerin kötü savaştıkları konusunda ileri sürülen iddia doğru değildir. Aynı amaçla ve aynı dileğe ulaşma yolunda Kürtler, gerek Dünya savaşında ve gerekse ulusal kurtuluş savaşında büyük bir sadakatle savaşmışlardır. Muhtariyet sorunu ise, kullanılan isim ne olursa olsun gerçekten müstemleke olacak bir ülkede, bir yabancı devlet yurttaşlığı ile simdiki durumunu değiştirecek kürt bulmak çok güçtür. Kürtler yabancı müdahalesi ile kurulacak bağımsız bir yönetimde, memleketin geleceğine fiilen hiçbir müdahaleleri olamayacak ve tüm işleri kendilerini temsil etmeyen bir hükümet ve meclis yürütecektir. Oysa bugün Türkiye'de kürtler, Türkiye'nin yönetiminde söz sahibi bulunmaktadır."
- " Kürtlerin Türklerle bir arada yaşamak istemedikleri görüşü, kürtlerin değil, yabancıların tezgahladığı bir görüştür. Ancak, para ve çetnili çıkar karşılığı veya aşırı milliyetçi duygularla, dış etkenlerin görüşünü benimseyen ve bu fikrin savunuculuğunu yapan kürtlerin olması da son derece doğal bir şeydir. Yalnız öz kürt çocuklarının başka devletlerin iftirasına alet olarak yaşamak ile kendi yurdunda Türklerle kardeşçe ve hakimce yaşamaktan hangisini tercih edecekleri meselesinde kimse tereddüt edemez."

Yine, Lozan konferansında Musul vilayetinin kime verileceği konusu

tartışılırken, İngiliz siyasi heyetinin dayandığı etnik, siyasal, tarihi nedenlere karşılık, Türk temsil heyeti, aşağıdaki görüşleri öne sürerek ve bundan da şeref duyduğunu belirtmiştir.

".....

Gerçekten yüz yıllardır bu iki halk..... , inanç, özlem ve töre bakımından olduğu kadar gelenek ve görenek bakımından da birleşmiş ol-
larak tam bir uyum içinde yaşamaktadırlar. Kürtlerin kendi istekleri
ile Türk yönetimi altınageçtiklerini ve kaderlerini Türkiye'nin kader
rine bağladıklarını tarih göstermektedir. Türkiye Büyük Millet Mecli-
si hükümeti türklerin olduğu kadar kürtlerin de hükümetidir.

Çünkü; kürtlerin gerçek ve meşru temsilcileri millet meclisine gir-
miştir ve türklerin temsilcileri ile aynı ölçüde ülkenin hükümetine
ve yönetimine katılmaktadırlar.

.....

Gerçekten şunlar çok iyi bilinmektedir: İngiliz birlikleri bu halkla
sürekli olarak savaşmak durumunda kalmıştır. Irak hükümetinin askere
aldığı kürtler, türklerden yana geçmek için elverişli her fırsattan
yararlanmışlardır. İngiliz uçak filolarının türkiye kürt köylerini
Türkiye'ye karşı bağlılıklarını göstermeleri -onları yıldırarak- en-
gel olmak için çoğu zaman bombardıman etmeleri gerekmiştir."

"Bitlis'te 1914 'te patlak veren olay, birkaç yabancı konsolosun kış-
kırtmaları sonucudur. Hiçbir önemi yoktur ve yalnız o yerle sınırlı
kalmıştır. Bu olayda işbirliği etmiş sayılan kişilerden birinin Tür-
kiye Büyük Millet Meclisi arasında bulunması olayın niteliğini daha
iyi gösterebilir. İngiliz temsilci heyetince gösterilen Dersim olayı
da aynı niteliktedir. Herhangi bir neden yüzünden Türk ülkesinin bir
noktasında ortaya çıkan ve belirli bir yerle sınırlı kalan olayları,
hiçbir bakımdan o yer halkının Türkiye'den ayrılmak isteğinde bulun-
duğu yolunda yorumlanamayacağı açıkça bellidir. Kaldı ki, bu gibi o-
laylar her yerde görülmektedir."

"Son savaşlarda kürtlerin kötü dövüşmüş olduklarının söylenmesine ge-
lince Türk temsilci heyeti Dünya savaşına ve bağımsızlık savaşına ka-
tılmış türk ordusunun bütün komutanlarının yurdun kurtuluşu için Kürt
halkının yaptığı hizmetleri ve katlandığı fedakarlıkları saygı ve hay-
ranlıkla söylemeyi bir ödev bilmektedir."

"Açıklamalarımızın bu kısmın da da özerklik sorunundan söz etmek kalı-
yor. İngiliz temsilci heyetinin söylediğine göre, İngiltere, kürtle-
re özerklik vermek isteğinde imişse, Türkiye bunu vermeye yanaşmıyor-
muş.

Kürtler Türkiyede her zaman yurttaşlık haklarından yararlanmışlardır. Siyasal ve sosyal bakımlardan her zaman işbirliği yaptıkları Türk hükümetini hiçbir zaman yabancı bir hükümet saymamışlardır. TBMM'nde milletvekilleri de vardır."

.....

"Böyle bir durumda kendilerini temsil etmeyecek bir hükümet ve parlamentoda uzaktan yönetilecek ülkelerinin kaderi üzerinde hiçbir gerçek etkileri olamayacağını Kürtler bilmektedirler. Yurttaşlık haklarını ve yetkilerini kapsamayacak olan ve sözde özerk bölgelerinin ~~Balkılar~~ tanınacağı söylenilen haklar, Kürt soyu gibi üstün bir soyu hiç tatmin etmeyecektir."

"Musul Kürtleri için olduğu kadar Anadolu'nun öteki yerlerindeki Kürtler içinde geçerli olan düşünceler Musul Vilayetinin doğu kesiminde oturanlara dört yıldan beri söz verilen yalancı özerkliğin kendilerine neden hiç çekici görünmediğini ve gerçekten sömürge yönetimi altına alınmış bir halk durumuna düşürülmüş insanların kaderine ortak olmayı kabul etmeye, onları neden inandıramadığını açıklamaktadır."

.....

" 3- Tarihi nedenler :

....."

İsmet İnönü'nün konuşmasını cevaplandıran İngiliz Temsilci Heyeti Başkanı konuşmasının bir bölümünde:

".....

Şimdi Kürtlerin durumunu inceleyelim. Bunların sayısının 750.000 ile 800.000 arasında bir toplam nüfus içinde 455.000 olduğunu daha evvel söylemiştim. Kürtlerin Türk soyundan olduğunu ilk defa bunu çıkaran tarihi belgelerinden birini kaleme alırken Türk Temsilci heyeti olmuştur. Bu güne kadar hiç kimse bunun böyle olabileceğini aklına bile getirmemiştir. Bu halkın kökeni oldukça karanlıktır. Dip notlarından birinde İsmet Paşa, Kürtlerin turan asıllı olduğunu görüşünü öne süren tek bir kaynak gösterememiştir. Fakat bu görüşe en yetkili yazarlar katılmadıkları gibi, gerçekte, bildiğim kadarı bu görüşü hiç kimse paylaşmamaktadır. Kürtlerin İran soyundan olduğunda genel olarak herkes birleşmektedir. Kürtler bir İran dili konuşmaktadırlar. Görünüşleri Türklerinkinden tamamiyle ayrılmaktadır. Ben Kürtlerin memleketlerinde bulundum. Kürtlerin yanında kaldım. Bu konuda bir uzman olduğumu iddia edememekle birlikte, kendimin her zaman bir Türkü bir Kürtten ayırt edebileceğime bahse girerim. Kör değilsem, birini öteki ile karıştırmam. Türk olarak sahip çıkılmak istenilen bu Kürtler, yüzyıllar boyunca dağlarda kendi başla-

PIHA bağımsız yaşamışlardır.Kürtler İstanbuldan gelen her türlü müdahalelere karşı direnmişlerdir.Türk Hükümeti Güney Kürdistan üzerinde hiçbir zaman etkili bir otorite kuramamışlardır.

....."

"İsmet Paşa'nın öne sürdüğü bir iki noktaya cevap vermek isterim: İsmet Paşa,Kürt ülkesinde yayınlanan bildirilerin neden Türk dilinde yazılmış olduğunu sormuştu.Buna söyle cevap vereceğim: Kürtler çoğunlukla okuma-yazma bilmemektedirler.Bizim başlattığımız Kürt yazısı ile öğretimin çok gelişmesine de vakit bulamamıştır. Şimdiye kadar Güney Kürdistan da yazılı hiçbir Kürt dili yoktu. Öte yandan,İsmet Paşa, Ankara parlamentosunda birçok Kürt Millet vekili olduğunu söylemiştir.Olabilir.Fakat parlamentoda Güney Kürdistan'ın tek bir Kürt milletvekili olduğunu ciddi suretti iddia etmekte midir?Herhangi bir zaman Süleymaniyeden tek bir milletvekili çıkmış mıdır?Ankara'nın Kürt milletvekillerine gelince,onların nasıl seçilmiş olduklarını kendi kendime sormaktayım.Halk oyu ile seçilmiş tek bir milletvekili varmıdır?Bütün bu insanların doğrudan doğruya atanmış oldukları ve bunlar arasında bir takımının dil bilmedikleri için meclis çalışmalarına katılmadıkları herkesçe bilinmektedir.Bu yüzden Ankara da Kürt topluluğunun (cemaatinin) parlamentoda temsil edildiği iddiasına çok ağırlık vermek gerektiğini sanmamaktayım.

....."

Aynı oturumda Lord Kurzon'a İsmet İnönü şu cevabı vermiştir:

"....."

Lord Kurzon,Kürt milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisine seçilmelerinin dürüstlüğünden şüphe eder görünmüştür.Bütün Dünya bilmelidir ki,Türkiye Büyük Millet Meclisi Türk halkının gerçek ve serbest seçilmiş temsilcilerinden meydana gelmiştir.Türkiye de oturan herkes -Kürtler gibi Türklerde- aynı ölçüde seçmendirler.Onların seçtikleri kimseler Büyük Millet Meclisinde eşit haklardan yararlanırlar.Büyük Millet Meclisinde böylece bir ulusun en yetkili temsilcileri ile doğrudan doğruya yönetilmemesinin en belirtici örneğini Dünya 'ya vermektedirler.Üzülerek söylemek gerekir ki,Musul Milletvekilleri bu mecliste bulunmaktadırlar.Fakat onların yokluğu yalnız işgal yüzünden serbestçe seçim yapılmasının imkansızlığındandır.

Bu örnek,Kürtlerin Büyük Millet Meclisinde temsil edilmemiş oldukla-
rını değil,fakat seçinlerin Türkiye de ne ölçüde dürüst ve düzenli
olduğunu bir kez daha ispatlamaktadır.

....."

-(Cemil Birscl,Lozan,ikinci kitap,Istanbul 1943 sayfa: 217-232)

-(Seha L.Meray,Lozan barış konferansı.Çocuklar,belgeler.takım 1,Cilt
1,kitap1, A.Ü.S.B.F. yayınları, Sayfa: 342-371)

IV- 1923-1945 DÖNEMİNDE KÜRT HALKI :

Kurtuluş Savaşı yıllarında görüldüğü gibi bizzat Mustafa Kemal tara-
fından Kürt halkının objektif varlığı kabul edilmiş ve kendi ifadesi ile
Anadolu'daki çeşitli halklar arasında eşitlik esasına dayanan ilişkiler
kurulması benimsenmiştir.

Bu konuda önemli çalışmalarında olduğu tarihi belgelerden görülmekte-
dir.

Zaten Kürt aşiretleri de Anadolu daki devrimci mücadeleyi bu koşullar
altında desteklemişler ve eşit şartlar altında savaşa girmişleridir.Halk-
ların eşitliği konusunda ki tutum 1923 yılında ki Lozan Barış Konferansın
da da devam etmiş,özellikle Türkiye Baş Delegatesi İsmet İnönü ve İngiliz
Baş Delegatesi Lord Kurzon,Kürtlerin objektif varlığından ve haklarından u-
zun uzadıya söz etmişlerdir.Ancak,Cumhuriyetin ilahından hemen sonraki dö-
nemlerde durum tamamen değişmiş,Kürt halkının objektif varlığı,anayasal
demokratik hakları,dil ve kültürü red edilerek hızlı bir asimilasyon (ö-
zümleme) başlamıştır."u dönüşümün nedenlerini burada açıklamamın gereğini
duymuyoruz.Birçok bilim adamları konuyu genişçe açıklamaya çalışmışlardır.

Buradaönemli bir çelismeyi mahkemenize sunmayı faydalı buluyoruz :

X Bilindiği gibi bilim,objektif gerçeklerden hareket ederek özellikle
sosyal bilim,mevcut-objektif gerçekler üzerine bazı varsayımlar koyarak
analizler yapar ve her seferinde geniş ve yeni sonuçlara varır.Şimdiye
kadar var olan objektif bir gerçeği red etmenin yada yok saymanın bilim
olduğu dünya'nın hiçbir yerinde görülmemiştir.Her nedense,Türkiye'deki bi-
lim adamları Kürt halkının objektif varlığını red ederek, "Kürtler Türktür"
diyerek bilim yaptıklarını sanmışlardır.Oysa,objektif bir gerçeği red et-
mek yada yok saymak,günümüzde kesinlikle bilim sayılmamaktadır."u konuda;
bazı ispatlamalara çalışmak,mevcut olan Kürt halkının objektif varlığına
olduğu kadar bilime de büyük saygısızlıktır.

X Ön cephesinde "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" yazılan Dil ve Tarih
Coğrafya Fakültesinin en büyük talihsizliği de budur.Gerçekten de "Hayat-
ta en hakiki mürşit ilimdir".Fakat,ilim yapmanın asgari şartı da var olan

Y objektif gerçeklerden hareket etmektir. Kürtlerin Türk olduğu konusunda ki iddia ve ispatlamalar bugün geçerli değildir. Özellikle Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesindeki bilim adamları (.) tarafından ileri sürülmesi de gerçekten çok acıdır.

Özellikle 1925 yıllarından sonra Üniversiteler ve çeşitli siyasi kuruluşlar yanında Türk Ocağı 'da, Kürtlerin Türk olduğu görüşünü işliyor, bunu geniş halk kitlelerine mal etmeye çalışıyordu. Kürtlerin asimile olmasına taraftar ve onları inkara çalışan Türk ocağı, Kürtlere ait eserleri çevirmekten de geri kalmıyordu. 1925 yılından sonra Türk Ocağı tarafından çevriltilen, fakat basımı ve dağıtımı engellenen eserler şunlardır :

- 1- Kürtlere dair Arap menbalarında mevcut haberler, "Zakiri Kadiri bey tarafından İstihraf",
- 2- Kürtlere, Ermenilere ve umumiyetle Vilayet-i Şarkiye ahalisine, Kürt şehirlerine dair Rus ansiklopedisinde mevcut malumat,
- 3- Kadim ve bugünkü Ermenistan ünvanlı iki eserin birinci cildinde Kürtlere ait malumat,
- 4- Kadim ve bugünkü Ermenistan ünvanlı eserin ikinci cildinde Kürtlere ait malumat,
- 5- Ansiklopedi Britaniç 'de Kürdistan maddesi,
- 6- Brokhauz ansiklopedisinde Ermenistan maddesi,
- 7- İki ciltlik Acem ünvanlı eserden Sümer ve Akadlara ait kısım,
- 8- Avnupa ve Asya milletleri adlı eserden Kürtlere ait kısım,
- 9- Şarki-Karip adlı eserden Vilayet-i Şarkiye ahalisine ait haberler,
- 10- Kling-Hardın Türkün yurdu adlı eserinden, Kürtlere ve Vilayet-i Şarkiye ye ait kısım,
- 11- Von Moltke'nin mektuplarından Kürtlere ait haberler,
- 12- Ermenistan ve Kürdistan'da yol krokileri,
- 13- Kürdistan'da iki sene adlı eser,
- 14- Vogos Nobar Paşanın Ermenilere ve Vilayet-i Şarkiye'ye dair neşriyatı,
- 15- Fransızca büyük ansiklopedi de Kürtlere dair bilgi,
- 16- Türkiye'de reform adlı eserden Kürtlere ve Ermenilere ait bilgi,
- 17- Kürdistan'a ait tetkikler adlı ingilizce eserin iki cildi,
- 18- El-Cezire ve Kürdistan'da tebdili kıyafetle ilgili eser,
- 19- Wagner'in Kürtlerin menşei ve lisanlarına ait ikiyüz sahife kadar önemli bilgi veren eseri,

Sayın Savcının iddianamenin Kürt isyanları ile ilgili değindiği kısmında; (s 11) hiçbir objektiflik ve bilimsellik bulunmamaktadır. "Tamamen kişisel yargıları aksettirmektedir. İddianamenin başında yokluğundan bahsettiği bir halk için 11. sayfede de bu halkın isyanından söz etmektedir. "Bu bölümde (1923-1945) Türkiye'de Kürt halkının varlığını incelerken Savcının da iddianamenin bütünü içinde el attığı Doğu isyanlarını kısaca anlatmadan geçemeyeceğiz. Fakat iddianamenin bu kısmına da gayri ciddi ve bilimsel olmayan bir tarzda değil, ağır başlı ve bilimsel cevap vermenin gereği vardır.

DOĞU İSYANLARI

Bilindiği gibi, Cumhuriyetin kuruluşundan sonra Doğu Anadolu'da merkezi otoriteye karşı sürekli direnmeler olmuştur. "Onlar 1924'teki NASTURİ, Ağustos 1925'deki REMAN ve RAÇKOYA, 1925'teki ŞEYH SAİT, Kasım 1926'daki KOÇUĞI (Horas, Ovacık, Çemişgezek), ekim-kasım 1920'deki BİCA (Eruh, Hani, Lice, Aulp), 1928 de (Sason, Kozluk, pervari), temmuz 1930 daki ZEYLAN (Bendimahi çayı, Tendürük, Erciş), 1926-1927, 1930-1932 AĞRI, 1930 da ŞEMDİNLİ olayı, 1937-38 de DERSİM isyanları.

-(Temmuz-Ağustos 1969 tarihli Cumhuriyet gazetesinde "Kırk yıl önce bugün" sütununda, Ağı isyanları hakkında önemli bilgi verilmektedir. Ağı isyanlarının Türkiye de değil, Irak ve İran da da etki yarattığı ve hareketin ulusal bir kimliğe bürünmeye başladığı görülmüştür.)

Yakın tarihimizin bilinmesi gereken önemli olaylarından biri de "Doğu isyanları"dır. Bu isyanlar hakkında henüz yeterli bilgiler gün ışığına çıkmamış bulunmaktadır. Bu nedenle, İsyenların oluş biçimlerini ve sonuçlarını tam olarak değeriendirme olanağı yoktur.

Doğu İsyenları arasında önemli bir yeri olan Şeyh Sait 'isyenı'nın / çıkış nedenlerinden birisi, Hilafetin kaldırılmasıdır. Bilindiği gibi, Hilafet Osmanlı Toplumunda Birleştirici ve bütünleştirici fonksiyonlar'a sahip bir Kurum niteliği taşıyordu. Osmanlı İmparatorluğunda Millet Kavramı yoktu. Bunun yerini alan "Ümmet Kavramı", Hilafet ve Saltanat Kurumları ile Siyasi bir içeriğe bürünmüştü. 1924'den sonra ise, Siyasi İktidar Laikleşirken, Hilafette kaldırıldı. Bu Kurum'un kaldırılmasından sonra, onun görevini yerine getirecek yeni bir Kurum arandı. "Türkçülük İdeolojisi" böyle benim sendi.

× ×

✕ Ağaoğlu Ahmet Bey'in belirttiği gibi, bu ideoloji halkların kültür ve kurumlarına saygılı olmadığından, sosyo-ekonomik temellerden uzaklaştı. Baskıcı ve ırkçı bir nitelik kazandı. Bunun için Doğu Anadolu da Mustafa Kemal denildiği zaman "hangi Mustafa "emâl" diye sorulmaktadır. Uygulanan yanlış sosyo-ekonomik politikanın sonucudur ki, Doğu'lu halk "şefarberlik yıllarında ki hilafetçi, halkların eşitliğine inanan Mustafa Kemal mi, yoksa 1924 ten sonra Kürtlerin varlığını inkar eden, padişahı ve hilafeti yurt dışına atan Mustafa Kemal mi?" diye sormaktadır. ✕✕

"unların yanında bürokrasinin Kürt halkı ile çelişmesi doğuda ki isyanların bir başka nedeni sayılmaktadır. İsyenların en önemli nedenlerinden biride hiç şüphesizki Doğu Anadolunun feodal yapısına dışardan yapılan müdahalelerdir. Çünkü, yüzyıllar boyunca feodal bir düzeni sürdüren "oğunun feodal egemen sınıfı, Cumhuriyetle birlikte özellikle merkezi otoritenin güçlenmesi ile, feodal düzenin kendilerine sağlayacağı çıkarların kısıtlandığını görmüşler ve tepkide bulunmuşlardır. Cumhuriyetten sonra Doğu da 1938 e kadar sürekli bir direnme vardır. ✕

Doğu isyanlarının en önemli sonucu, Doğu halkının zaman-zaman Batı Anadolu'ya sürgün edilmesidir. Doğu ve Batı Anadolu arasında, ekonomik-toplumsal-kültürel dengesizliğin meydana gelmesinde bu isyanların büyük rolü olmuştur. Görüldüğü gibi bu tarihlerde Türkiyede ki sivil-asker-aydın kesim artık Kürt halkına karşı olumlu bir politika izlememektedir. Çünkü olduğu kadar Kürt halkının varlığını inkara kalkışıldığı ve Kürt olduğu için insanların horlandıkları bir gerçek olmuştur. Bütün bu süreç içinde Üniversite ise somut koşulların bilimsel analizini yapacağı yerde, siyasi iktidar tarafından tayin ilen "ideoloji"lere uydurma gerekçeler hazırlamaya çalışarak bu davranışının adına yine aynı çevrelerce bilim dedirtmiştir. ✕✕

Doğuda ki isyanların çıkmasında, daha önce açıklamaya çalıştığımız tüm etkenler birlikte rol oynamıştır. Doğu isyanlarında tek bir nedene ağırlık vermek doğru değildir. Bununla beraber 1925 "Şeyh Said hareketi"nde, hilafetin kaldırılması ve diğer etkenler, 1930-1932de hareketlerin merkezi otoritenin gelişmesi karşısında bölge feodallerinin bazı haklarının kısıtlanması, daha sonraki hareketlerde de ırkçı-şovenist ideoloji ve tutuma karşı direnme fikrinin ağırlığı bastığı söylenebilir.

Bütün bunlardan anlaşılacağı gibi Doğu isyanları, sırf dinsel karakterli isyanlar değildir. Aksi halde Savcının şu soruların cevabını vermesi gerekir.

1-Bu isyanlara neden sadece Kürtler katılmıştır? Türkler ve Araplar bu hareketi niçin desteklenememişlerdir? Örneğin: Çorum, Erzurum, taraflarında, Manisa'da şapka giymemek için direnmeler yokmuydu?

2-Doğu isyanları neden sadece Kürt halkının yaşadığı bölgede olmuştur?

Sözü edilen isyanlarda "ayın Savcı "bu ayaklanmalar esnasında dahi aynı asıldan gelen komşu aşiretler, asilerin ortadan kaldırılması için kuvvetlerimize yardımcı olmuşlardır" diyerek, Kürtlerin "ürtleri boğazlamasını anlatmakta, bir bakıma doğru bir gözlem yapmaktadır. Burada Savcı, aslında inkara kalkıştığı bir varlığı tekrar kendisi kabullenmektedir. Burada sözü edilen yardım meselesi feodal toplum yapısının siyasi kurumu olan aşiret organizasyonu içinde ele alınmalıdır. Savcının, meseleyi ele aldığı şekilde, toplum yapısından kopuk ve soyut anlatım bir anlam ifade etmez, hele hele Savcının görüşünü hiç doğrulamaz. ("İddianame Sayfa 11, prag.9")

Öte yandan Doğu isyanları sırasında, her isyandan sonra gerçekleştirilen sürgünler ve sürgünlere temel teşkil eden kanunların incelenmeside çok önemlidir. Bu kanunlarda Kürtlerin objektif varlığı "Türk ırkından olmayanlar" ifadesi ile kabul edildiği halde Kürtlerin Türk olduğu tezinde ısrar edilmektende vaz geçilmemiştir.

Örneğin :

2510 sayılı İskan Kanununun 1. maddesi ile "Türkiye'de, Türk kültürüne bağlılık dolayısıyla nüfus oturma ve yayılışının bu kanuna uygun olarak İcra Vekilleri Heyetince yapılacak bir programa göre düzeltilmesi Dahiliye ve Nihhat ve İctimai Muavenet Vekillerine verilmiştir." Bu maddenin 1,5 yıl sonra (Birbuçuk yıl) 2948 sayılı kanunla değiştirilerek şu biçime sokulduğunu görüyoruz.

"Dahiliye, Nihhat ve İctimai Muavenet Vekilleri tarafından yapılacak ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak haritaya göre Türkiye'de iskan bakımından üç nevi mıntıka sayılmaktadır.

1 Nolu mıntıkalar :

Türk kültürü nüfuzunun tekasüfü istenen yerler,

2 Nolu mıntıkalar :

Türk kültürüne temessülü istenilen nüfuzun şekil ve iskanına ayrılan yerler

3 Nolu mntıkalar :

Yer, sıhhat, iktisat, kültür, siyaset, askerlik, inzibat sebepleri ile boşaltılması istenilen iskan ve ikamete yasak edilen yerler.

Yukarıda yazılan iskan mntıkalarının tasdikli haritasında zamanla ortaya çıkacak ihtiyaca göre değişiklikler yapılması alâkadar vekaletlerce gösterilecek luzum üzerine İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır."

2510 sayılı yasanın öteki maddelerinde,

"Türk ırkından olmayanlar', '3 nolu mntıkalar halkının', 'Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin' dağıtılmasına, başka yerlere yerleştirilmesine, 'casuslukları sezilenlerin sınır boylarından uzaklaştırılmasına" yetki veren hükümler vardır.

- (Hamdullah Suphi Tanrıöver, Dağ yolu, ikinci kitap, hususi eserler serisi. Sayı:2, Ankara 1931, sayfa: 24-25)
- (Türk Ocağının ~~Türk~~lerle ilgili olarak çevirerek fakat yayınlamayıp gizlediği eserlerle ilgili bilgiler üstteki yayından alınmıştır.
- (Prof. Fehmi Yavuz, Politika ve yerleşme sorunlarımız, 9. iskan ve şehircilik haftası konferansları. SBF yayınları Ank.1969 sayfa: 126-127)

V- ÇOK PARTİLİ DÜZEN VE SONRASI

1923-1945 arasında yeni tek partili dönemde, tüm Kürt halkına ve Kültürüne karşı geniş çapta ve yoğun bir asimilasyon vardır. Fakat, 1945 ten sonra Türkiye'de aynen kopye edilmeye çalışılan "atı demokrasiciliği sayesinde Kürtlerin hakim sınıfları, yani feodal toprak ağaları, aşiret reisleri şeyh ve seyitleri yeniden kurumlaşarak, Kürt ve Türk hakim sınıfları arasında bütünleşme sağlanmıştır. Buna rağmen Kürt halkını asimile etmek politikası yine uygulanmış hatta Milli Emniyet Teşkilatının açıklanmış bir raporundan da anlaşıldığı gibi,

".....Dış politikada bile arguman olarak kullanılmaya başlanmıştır."

" Bu rapor 1963 yılında Yön dergisinde yayınlanmıştır."

1959 yılında yaratılan 'KIRKDOKUZLAR' olayı bu politikanın en somut delilidir. DP hükümetinin ekonomik politikası tam bir başarısızlığa uğradığı zaman ve AED'den aldığı kredi kaynaklarının kesilmesi zamanlarında Kürt sorunu ortaya atılarak bunalımlar gizlenmeye çalışılmıştır.

Yine 21 mayıs 1963 yılında 23 tane Kürt aydınının sorgusuz-sualsiz tutuklanması olayı da bu meselenin iç Politika çıkmazları sırasında da etkili bir biçimde kullanıldığını göstermektedir.

Gerek 1959 yılındaki KIRKDOKUZLAR ve gerekse 1963 yılındaki YİRMI-ÜÇLER olayı hakkında burada uzun-uzadıya durmayı gerekli görmüyoruz. Arkadaşlarımızdan bazıları bu olaylar hakkında önemli bilgilere sahiptirler. Gerektiğinde Mahkemenize bu olaylarla ilgili olarak geniş bilgiler sunabiliriz.

Bu arada meydana gelmiş önemli olaylardan biri de 27 mayıs 1960 hareketinden sonra 485 Kürt'ün Sivas'ta bir Kampta toplanması ile ilgilidir. Bu Kürtler Sivas Kampında 4 ay kadar tutuklu kalmışlar, 55 tanesi hariç diğerleri serbest bırakılmışlardır. Serbest bırakılmıyan 55 Kürt, Batı-Anadolü'nün çeşitli yerlerine sürgün edilmişler, 2 yıl kadar sürgünde kaldıktan sonra tekrar memleketlerine dönmüşlerdir. 27 mayıs'tan hemen sonra "Vatan Bölücülüğü suçuyla" ve idam talebiyle yargılanmaları istenen kişilerin daha sonra suçsuz olduklarının ortaya çıkması göstermektedir ki, Kürt Halkı'nın meselesi iç Politika bunalımları ve dış Politika dengesizlikleri zamanında insafsız bir şekilde kullanılmaktadır. Nitekim bu olaylar, böylesi yanlış bir Politikanın açık delilleridir.

Fakat günümüzde Türkiye'nin Ekonomik ve Toplumsal yapısı hızlı bir şekilde değişime uğradığından buna uyarlı olarak Kürt Halkı'nın meselesi de yeni Toplumsal özler kazanarak gelişmektedir.

VI-BUGÜNKÜ DURUM

A) Toplumsal Dinamikler:

Doğu Anadolu'da Temelden gelen bu köklü değişimler sonucu (Feodal yapı), Kapitalizm'e doğru dönüşmektedir. Bu Eyrim Türkiye'deki Hakim Üretim ilişkisi olan Az-gelişmiş Kapitalizm'e göre biçim alarak devam etmektedir. Doğu Anadolu'da henüz oluşmakta olan bu yeni değişimin yine Egemen Sınıflar lehine olduğunu görmek bir zorunluluktur. Fakat, aynı zamanda bu oluşum, kendi içinde geniş Halk kitlelerinin lehine de bir dönüşümü getirmektedir.

Bugüne kadar Siyasal İktidarlar Doğu Anadolu'yu her yönüyle ihmal ederek gerekli hiçbir yatırımı yapmamışlardır. Fakat şimdi, Türkiye'deki gelişime uygun olarak Bölgenin Ağaları, Beyleri, Şeyh ve seyitleri Kapitalistleşmek istemekte ve Siyasal İktidarlar da bu isteklere cevap vermeye uğraşmaktadırlar.

Çünkü, bu talepler oy depolarının kontrol eden kişilerden gelmektedir. Bu talepleri karşılamak için, nitekim son yıllarda Doğu Anadolu'da Baraj, Su kanalları, Yol, Fabrika, Kombina, Mandıracılık tesisleri vb.. gibi alt-yapı yatırımlarının önemli ölçüde arttığını görmekteyiz. Ekonomik ve Toplumsal alanda meydana gelen değişim, Siyasal Planda da aşiret şeklindeki Toplumsal ve Siyasal örgütlenme sistemini yıkarak daha ileri bir aşamaya geçirecektir.

Gelişme süreci içindeki bu yeni aşamanın belli başlı dinamiğinin Toprak Mülkiyeti ile ilgili olduğunu, Kapitalistleştikleri zaman Sömürüyü daha iyi sürdüreceklerini anlayan Feodaller, Ağalar ve Beyler vb., "makinalaşmayı süratle istemektedirler. Makinalaşmanın yoğun bir biçimde gelişmesi el emeği ile Makina arasında önemli bir çelişki doğurmaya başlamıştır. Bu çelişki, Tarım sektöründe çalışan Köylülerin Kentlere akın etmesine sebep olmaktadır. Bunun sonucu olarak biçimsel de olsa bir Şehirleşme başlamakta ve hızla gelişmektedir. Endüstri yatırımlarının bilimsel olarak bu gelişmeyi hızlandırması da şüphesizdir. Ütün bu oluşum içinde Aşiretler arasında ^{ki} Kaleler yıkılacak, aşiret sisteminin zorunlu kıldığı değerler ortadan kalkarak, yeni, Halkçı nitelikli değerler önem kazanacaktır. Ayrıca, Alım-satım kapasitesi, Sermaye hareketi büyük şehirlerin meydana gelmesi ve Nüfus'un hızla artması bu oluşumu hızlandıracaktır.

Feodal yapının Kapitalizm'e doğru dönüşmesi ile birlikte böylesine yeni değerli bir oluşumun meydana gelmesi kaçınılmaz ve bilimsel bir zorunluluktur. Herhangibir yerde Kapitalist ilişkiler yoğunlaşırken Aşiret örgütlerinin ayakta kalmasını önermek Bilimsel olmaktan uzak ve yanlıştır. Bu zorunlu oluşum içinde meydana gelecek olan yeni Halkçı değerler ve Kürt Dili, Edebiyatı, Folklorü ve Tarihi gibi araştırmalarında kendisiyle paralel olarak geliştirecektir. + +

Toplumların genel gelişim yasalarına göre, Feodal yapıdan Kapitalizm'e doğru toplumsal çözülüşünün Siyasi plandaki en önemli sonucu da kendisiyle beraber Halkçı nitelikte yeni bir aşamayı getirmesidir. Bugün Doğu Anadolu'da yer-yer gördüğümüz feodal ilişkilerin en önemli yönü; bir yandan Aşiret biçimindeki Sosyal ve Siyasal örgütlerle, öte yandan da Şeyhlik Kurumu ile sıkı bir siyasi bütünleşme durumunda olmasıdır.

Aşiretler arasında Ortak bir hedef yoktur. Oysa, Kapitalist Üretim ilişkilerinin yoğunlaşması ile birlikte Aşiretlerin içindeki bağlar gevşemekte, Özellikle büyük pazarların ve kentlerin gelişmesi bu süreci hızlandırmaktadır.

Şurası bir gerçektir ki, Doğu Anadolu'da (Toprak ağalığına ve aşiret yapısına dayanan Feodal yapı uzun süre yaşayacak görülmektedir. Nüfusun son derece hızlı bir biçimde artışı emeğin bünyesinde, Tarımda görülen Makinalaşma ise teknolojinin bünyesinde değişiklikler yapmakta, bunlar giderek Üretim güçlerini dolayısıyla Üretim ilişkilerini değiştirici birer dinamik olarak belirlemektedirler. Nüfus artışı ve makinalaşma gibi temel toplumsal yapı dinamiklerinin işleyişi sonunda, kırsal alanlardaki nüfus kentlere doğru kaymakta, kentler de bu nüfusu istihdam edecek kapasitenin olmaması düzeni değiştirici dinamikler olmaktadır. Kanımızca Doğu Anadolu'daki Feodal yapıyı çözümleyecek dinamikler bunlardır. Ve Artık-Ürünün birikimi ve Paraya dönüşümü ile ilgili dinamikten daha etkilidirler.

B) Feodal yapı çözülmektedir

O halde Doğu Anadolu'da Feodal yapının Az-gelişmiş Kapitalizm'e Evrimi zorunludur. Bu yapı daha ileri bir toplumsal aşamaya geçişin yapısal Dinamiklerini kendi bünyesinde taşımaktadır. Bu çözülmenin çok iyi bir şekilde anlaşılması ve değerlendirilmesi zorunludur. Çünkü, bu oluşumu tayin eden kişilerin istek ve iradeleri ya da öznel yargıları değildir. Bu Toplumsal gelişmenin tarihsel ve zorunlu bir doğrultusudur. Dolayısıyla feodal dönem de herbiri bir feodal beylik olan aşiretler ve onların mantıkları büyük pazarların meydana gelmesi ile birlikte birbirleriyle bütünleşmek zorundadırlar. Böylece eskinin Feodal beyleri, yeni düzende Kapitalist Ağalar, Toprağa bağlı Köylüler ise hür Köylü veya İşçi olarak belirirler.

Doğu Anadolu'da Feodal yapının çözülüşü ile birlikte Toplumsal gelişmeye uygun olarak dağınık şekildeki aşiretlerin biraraya gelmesi ile birlikte ortak bir Kürt Dili, Edebiyatı, Tarihi ve Folklorü gibi konular araştırılması gereken önemli birer konu haline almaktadırlar. Bu araştırmalar Kürt Dili, Edebiyatını ve Kültürünü geliştireceği kadar, Türkiye ve Dünya Kültürüne aynı zamanda Önemli bir katkıdır. Bölgedeki Feodal yapıdan söz etmek ülkenin hızlı ~~kır~~ kalkınması yolunda bunun ortadan kaldırılması önermek, hemde bu tasfiyenin zorunlu bir sonucu olan toplumsal gelişme sürecini ve onun zorunlu olarak ortaya koyduğu DİL, KÜLTÜR, FOLKLÖR araştırmalarını kabullenmemek birbiriyle çelişen ve bağdaşmaz bir konudur. Bütün bu Analizlerin ışığı altında Doğu'nun geri kalması ve yoksulluğu hakkında "Doğu'nun geri kalması ve yoksulluğu bünyesinde çağ dışı kurumları yaşatmasıdır" biçiminde yapılan açıklama Bilimsel bir temele dayanmayan açıklamadır.

X X 7 Sorunu kısaca özetlerssek, 1923 yılı ve bununla beraber hilafet kaldırılırken, Osmanlı İmparatorluğu laikleşirken, hilafetin oynadığı politik rolü "Türk milliyetçiliği"nin oynaması istenmiştir. Toplumsal temelleri olmayan bu hareket kısa zamanda "Türklerin öteki uluslardan daha üstün olduğu" biçiminde özetlenen bir harekete dönüştüğü ve bunun özellikle Doğu Anadolu'da yaşayan Kürt halkına karşı ne büyük zararlı politikalar yarattığı açık bir gerçektir. İşte, bu oluşum içinde ortaya çıkan Doğu'nun geri kalması ve yoksulluğu olayını, bürokrasinin halk ile çelişkisinden çıkarabiliyoruz.

Yanlış bir politika sonucu, bürokrasi iki soru ile karşı karşıya kalmıştır.

1- Ya; bölgede kapitalist ilişkilerin gelişimi hızlandırılıp, feodal yapının tasfiyesi sağlanacak (Bu durumda toplumsal gelişmenin gerekli kıldığı bütün sonuçlara katlanmak hesaplanıyordu.)

2- Veya; hertürlü toplumsal gelişimin engellenmesi pahasına feodal yapı ile işbirliğine girilip, Doğu'lu ve Batılı egemen sınıflar arasında bütünleşmeyi sağlamak. (Bu ise bölgeyi geri bırakan ve asimilasyonu güçlü bir şekilde yürüten önemli bir etkidir.)

C) Bölgeler arası dengesizlik

Bölgede bürokrasi-halk çelişkisinin daima ağır basması, bürokrasinin her zaman toplumsal gelişimleri engellemek pahasına egemen sınıflar ile işbirliği yapmasına sebep olmuştur. Siyasal iktidarlar ve egemen sınıflar bölgede yapılması gereken yatırımları yapmamışlar, kapitalist ilişkilerin doğuşu ve gelişmesi engellenerek feodal yapının ayakta kalması sağlanmıştır. Feodal yapının ayakta kalması, Doğu Anadoluyu geri bırakan en önemli etkenlerden biridir. Bu yapı varoldukça bu bölgenin geri kalması zorunlu olacaktır. X X

Doğu Anadolu'nun geri kalmış olması Türkiye'de bölgeler arasında ekonomik-sosyal-kültürel bir dengesizliğin doğmasına sebep olmuştur. "u konuda Odalar Birliği eski başkanlarından Necmettin Erbakan'ın şu sözleri gerçekten önemlidir:

".....örneğin Elazığ'da halkın bankalara yatırdığı mevduat yüz milyonu geçer. Elazığlı tüccarlara ise 10 milyon kredi verilir. Geriye kalan 90 milyondan İstanbul'daki tüccarlar faydalanır. Erzurum'da ise erzurumluların yatırdıkları paraların ancak yüzde, beşinden erzurumlular faydalanır"

-(Cumhuriyet, 21. ağustos. 1969)

Aşağıdaki somut rakkamlar, "Doğu-Batı" bölgeleri arasındaki dengesizliği ortaya koyacak niteliktedir:

	<u>Türkiye</u>	<u>Doğu Anadolu</u>	<u>Doğu Anadolu Türkiye</u> %
Yüzölçümü (km/2)	780.576	220.775	29.9
Nüfus (Bin)	31.391	5.903	18.8
Nüfus yoğunluğu (Km/2 Ort)	41	28	-
Okuma-yazma bilme	49	28	-
Şehirleşme derecesi	28.3	17.2	-
Traktör sayısı	50.844	1.680	3.3
Biçer-Döver sayısı	5.992	270	4.5
Tarımsal değer(Tl.Bin)	33.243.842	3.556.431	10.7
İş kanuna bağlı işyeri s.	43.263	2.427	5.6
Banka şubeleri sayısı (1965)	1.981	179	0.9
evduat 1965-Milyar Tl.)	15.202	479	3.2
Devlet ve il yolları (963.Km)	48.638	9.083	18.7
Kara taşıt araç sayısı	80.695	5.253	6.5

Bu söylediklerimizden sonra bölgeler arasındaki dengesizliği daha somut bir biçimde Devletin resmi istatistiklerinden görelim:

1 - Türkiye nüfusunun 1960 yılında % 19,95'i (5.537.537), 1970 'te ise % 20,57'si (7.337.270) bu bölgede yaşamaktadır. Dolayısıyla Türkiye nüfusunun kaba bir rakkamla % 20 sinin Doğu Anadolu bölgesinde yaşadığı kabul edilmiştir.

Her ne kadar bu iki nüfus sayımının birleştirilmesi farklı sonuçlar verirken ise de bölge nüfusunun çoğunluğunun ana dil olarak Kürtçe konuştuğu sonucu çıkmaktadır.

1965 sayımına göre

Ana dili kürtçe olanlar 2.219.502

Ana dili kürtçe olup

Doğu Anadolu'da yaşayanlar 2.023.780

En iyi konuştuğu ikinci dili

Kürtçe olanlar 1.752.858

Görüldüğü gibi Türkiye'de bölgeler arasında bir dil farklılığı vardır.

2 - Türkiye yurt içi gelirinin % 12.26 sı bu bölgede yaratılmaktadır.

3 - 1968 yılı için gelir vergisi hasılatının % 6.81'i, kurumlar vergisi hasılatının % 3.26'sı ve gider vergisinin % 7,16'sı bu bölgeden elde edilmektedir.

4- 1968 yılında limited ve anonim şirketlerinin % 1,93'ü Doğu anadolu'da faaliyet göstermektedir.

5 - 1963-1967 yılları arasında devlet yatırımlarının % 20,8'i, enerji yatırımlarının % 16,6'sı, tarım yatırımlarının % 13'ü, Petrol yatırımlarının % 11,9'ü bu bölgede yapılmıştır.

6 - Doğu Anadolu bölgesinde devlet yollarının % 27,02' si yer almaktadır. Diğer taraftan Türkiye'deki kara ulaşımından bölgenin aldığı payın gösterisi,

Taşıt / Km.Oranı	% 13.12
Yolcu /km "	% 12.09
Ton / Km "	% 13.07
Toplam taşıt sayısı	% 7.12

7 - Bu bölgede tarımda makinalaşma, Türkiye ortalamasının üstünde bir hız göstermektedir. Nitekim, traktör sayısına bakılacak olursa, 1963 'te Türkiye'de mevcut traktörlerin % 7,76'sı bu bölgede iken, 1969 'da bu oran % 10,58 olmuştur.

8 - Diğer taraftan Doğu Anadolu'da şehirleşme oranı 1960 'ta % 77 iken, 1965 'te % 78,4 ve 1970 'te % 82,6 olmuştur.

Yukarıda da görüldüğü gibi bölgeler arasında Doğu aleyhine önemli bir dengesizlik vardır. Türkiye gelirinin yaklaşık olarak % 13'ü Doğu Anadolu'da elde edilirken devlet ve özel sektör yatırımlarının bu gelire karşılık çok düşük bir oranda olduğu görülmektedir.

Doğu Anadolu'da elde edilen artık-ürüne karşılık bu bölgeye yapılan yatırımlar çok düşük oranlıdır. Elde edilen fazla gelirin diğer bölgelere aktarılması amaçlanmakta, bunun en somut örneğini de "Doğu Holding" vermektedir.

Y İktidarlar içine düştükleri ekonomik bunalımı ve bölgelerarasındaki dengesizliği ört-bas etmek için zaman-zaman "kütr yok, Türk var" politikası ile çelişerek, Türkiye'de bir kürt tehlikesinden söz etmişler ve yaratmış oldukları bu tehlikeyi önlemek için de insan haysiyetini ayaklar altına alır bir uygulamaya geçmişlerdir. Bunun en son belirgin örneğini de 1970 yılında Doğu Anadolu'da yapılan "KOMANDO HAREKATINDA" görüyoruz. (Bu konuya yerli geldiği zaman değinilecektir.)

Y Genel olarak siyasal iktidarlar, haksızlığa ve hırsızlığa pirim vermek suretiyle asayissizliği bizzat yaratmışlar, içine düştükleri politik-ekonomik çıkmazı mazlum kört halkına işkence ederek örtmek istemişlerdir. Bu işkence ve zulüm çarkına, hukuk ve anayasa dışı baskıya kimse ses çıkarmamış-aksine bu kanunsuzluğa karşı çıkanlar ve direnenler suçlandırılarak yargılanmışlardır. Bugün huzurunuzdaki sanıklar da böylesine hukuk ve anayasa dışı bir baskıya ve zulme karşı çıkmaktan ve direnmiş olmaktan ötürüyargılan-

maktadırlar.

Bu bölümde; Bir sonuca varmadan önce sayın savcının Türkiye'deki Kürt halkının inkar edilmesinden öteye bir de iddianamede "Dünya'nın hiçbir yerinde böyle bir varlığın olmadığı" konusundaki yorumuna da cevap vermek isteriz:

DÜNYA'DA "KÜRT" VARDIR.

Sayın savcı, iddianamesinin 8. sahifesinde "Tarihin hiç bir devrinde, Doğu illerimizde, bugünkü sakinlerini tortu olarak bırakacak yabancı bir güç olmamıştır. Dünya üzerinde Kürt diye adlandırılacak başlı başına yabancı bir ırkta yoktur....." demekle,

X Türkiye'deki objektif koşulları red ettiği ve yok saymaya çalıştığı gibi, Orta-Doğu ve Dünya sosyal pratiğine de ters düşmüştür.

Irak'taki "Kürt hareketi" 'nden, Araplarla Kürtler arasında yapılan 11 mart. 1970 antlaşması ile ortaya çıkan Kürt-otonomisinden habersiz görünmektedir. Buna rağmen, yoksul kürt köylülerini sorguya çektiği zaman da "sen Barzan'ye ayakkabı göndermişsin", "sen Barzani için para toplamışsın", "sen Irak'a kürtlerin yanına gitmişsin", "sana Irak'tan mektup gelmiş", "sen Irak'a mektup yazmışsın", gibi ithamlarla ve polis tutanakları ile iddianame düzenlemektedir.

X "Dünya'nın hiçbir yerinde Kürt diye bir halkın olmadığını" ileri süren Askeri savcının bu telaşı ve endişesi nedir?

Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük merkezlerdeki Rumların, Türkiye ekonomisini sömürerek ele geçirdikleri milyarlara varan paraları, Kıbrıs'taki Rumlara, yine aynı merkezlerdeki yahudilerin elde ettikleri milyarlara İsraile aktarması karşısında hiçbir işlem yapılmazken, Doğu'daki yoksul köylülerin, "Barzani'ye 30 lira para yardımı yapmışsın", "Barzani'ye üç kilo seker göndermişsin", "Barzani'ye iki çift ayakkabı göndermişsin" iddiaları ile tutuklanmaları, MİT'te akla gelmeyecek işkencelere tabi tutulmaları ve yargılamaları, Ülkenin somut şartları açısından ne büyük bir çelişmedir. (b) İddialar ve tutuklamalar, MİT'teki işkenceler ve yargılamalar büyük bir yoğunlukla devam ederken "Kürt diye bir halk (kavim), zaten Dünya'nın hiçbir yerinde yoktur" şeklinde bir iddianın ortaya atılması bizi sadece şaşırtmamıştır; aynı zamanda güldürmüştür. Dünya'nın çeşitli yerlerinde haşıl-harıl çalışan Kürdoloji Enstitüleri böyle bir görüşle karşılaşarsa acaba ne yapar?

Aylarca uğraşarak, büyük zahmetler karşılığında 122 sayfalık iddianame hazırlanarak bizleri mahkûm ettirmeye çalışan askeri savcı, biraz daha

ciddi davranmak ve orta-doğu ile Dünya sosyal pratiğini de gözden uzak tutmamak zorundadır.

VII - BU BÖLÜMDE SONUÇ:

Anadolu'da yaşayan halkların, gerek ırkî menşeleri ve gerekse tarihsel gelişimleri, dilleri, edebiyatları, kültürleri ile ilgili olarak şunları söyleyebiliriz:

1) Objektif gerçeklerin ve bilimsel verilerin ışığı altında Türkiye'de farklı bir kültür yapısına sahip KÜRT HALKI VARDIR.

Bunu biz yaratmıyoruz. Bu varlık ne yok olan bir şeydir, nede yoktan var edilen bir şeydir. Bizler, gerek teker-teker kişiler olarak, gerekse DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI olarak iradelerimizin dışında objektif olarak var olan KÜRT HALKINDAN bahsediyoruz. Yani bu red edilmesi mümkün olmayan somut bir gerçektir.

2) Kürt halkının varlığı ne kadar objektif ve bilimsel bir gerçekse, kendi ana dilini konuşma, yazma, v.s. haklarından mahrum edildiği de o kadar büyük bir gerçektir. Sosyo-ekonomik gelişmelere paralel olarak Kürt halkına demokratik ve anayasal haklarını her zaman talep edecektir.

3) Cumhuriyetten sonra Kürt halkını asimile etmeye çalışan politikaya paralel olarak, Kürt halkının objektif ve bilimsel varlığı, her ne kadar gizlenmeye çalışılmışsa da siyasal iktidarlar, bazı gerçekleri teslim etmek zorundalığından kendilerini kurtaramamışlardır. Örneğin: Devlet İstatistik Enstitüsünün, nüfus sayımlarında; Nüfusun ana dillere göre ayrımı bölümünde: Ana dili kürtçe olanlar, diye ayrı bir bölüm vardır. Yine Türkiye Cumhuriyeti, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan İslam Ansiklopedisinde Kürtler maddesi adı altında; Kürtlerin tarihsel geçmişleri ve kültürleri ile ilgili geniş bir makale yer almıştır. Ayrıca, 1961 Anayasasının 3. maddesi "resmi dil türkçedir" demek suretiyle, türkçenin dışında bazı dillerinde olduğunu ve konuşulduğunu zımnen kabul etmiştir. "itekim, kürtçe ticaret dili olarak milyonlarca kişi tarafından kullanılmaktadır.

KÜRT DİLİNİN YERİ VE YAPISI:

Sayın savcı, iddianamenin 8. sahifesinde, Kürt dilini eleştirirken;

"Kürtçeyi hiçbir politik çıkara, düşünceye saptmadan inceleyen dil bilimciler, kürtçenin özel bir dil olduğu sonucuna varmışlardır", diyerek her nedense daha sonra bu ifadesi ile çelişmeye düşerek, kürtçeyi inkar yoluna gitmektedir. Bu inkarını bir temele dayandırmak için de bazı uydu-

ruk örnekler veriyor. Kürtçenin "30 kelimelik bir dil oluşu, kürtçe kelimelerin aslının, türkçe oluşu ve kürtçe cümle kuruluşunun, türkçe cümle kuruluşuna benzeyişi ve bunlar gibi" , örnekler, uyduruk ve bilimsel olmaktan çok uzak benzetmelerdir.

Kürt dili; araştırma ve inceleme olanaklarının olmayışı, kürt dilinin yazılma ve yayınlanma olanaklarından yoksun bırakılışı dolayısıyla, Türkiye'de güçlü bir sözlüğe sahip olmasını engellemiştir. Bununla beraber, Leningrad Üniversitesi Kürdoloji Enstitüsü tarafından ve Sovyet Lügat matbaasında basılan KURDSKO-RUSİ SLOVARİ adlı otuz beş bin kelimelik bir sözlük yayınlanmıştır. Öte yandan Sorbon Üniversitesi Yaşayan Doğu dilleri Yüksek okulu Kürdoloji Enstitüsü yetmişbeş bin kelimelik kürtçe sözlük yayınlamıştır. Bunların dışında, Kürtçe-Fransızca, Fransızca-Kürtçe, Kürtçe-Almanca, Almanca-kürtçe, Kürtçe-İngilizce, İngilizce-Kürtçe, Kürtçe-arapça, Arapça-Kürtçe , Kürtçe-Farsça, Farsça-Kürtçe v.b. gibi bir yığın sözlük vardır. Avrupa, Amerika, Rusya ve çeşitli Orta-Doğu ülkelerinde yayınlanan lügatların sayısı gittikçe artmaktadır.

Kaldıki, savcının örnek aldığı Kürtçe-türkçe sözlük bile şahsi gayretle hazırlanmış ve bir bölgeye has 11 bin küsur kelimeyi içermektedir. Bu sözlükte, 150 'yi geçmeyen özel adlar (çay, dolar v.b.) hariç geri kalan kelimeler sadece kürtçedir.

Kürt dili üzerinde, son derece uyduruk ve maksatlı bilgiler sahibi olan iddia makamı, bu lügatları mutlaka görmelidir. 1923 ten beri büyük çabalar sarfedilerek devletçe finanse edilen Türk Dil Kurumu, bütün çalışmalarına rağmen 1969 yılında 5. basımını yaptığı "Türkçe sözlük" e yirmi dokuz bin kelime alabilmiştir. Bu kelimelerin üç bininin türkçe, altı bininin bozdurularak yapım eki ulanmış yabancı kelimeler olduğu, yirmi bininin ise tamamen yabancı kelime olduğu gözden kaçmamaktadır. Türk Dil Kurumunun sözlüğü üzerinde yapılan bir incelemede, su sonuç elde edilmiştir:

1145 kelimelik, "A" harfinden sadece 328 Türkçe kelime çıkmıştır. 346 Arapça, 154 Yunanca, 122 Fransızca, 102 Farsça kelime bulunmuş, geriye kalanlar ise German, Latin, İngilizce ve bunlar gibi dillere ait görülmüştür.

1091 kelimelik "H" harfinde, sadece 184 Türkçe kelimeye rastlanmıştır. 565 Arapça, 192 Farsça, 88 Yunanca, kelime olduğu görülmüş, geriye kalanlar ise öteki dillere ait olduğu görülmüştür.

Yine 31 kelimelik "J" harfinde, tek bir kelime türkçeye tesadüf olunmamıştır.

2214 kelimelik, "M" harfinde, Türkçe; Yunanca, Fransızca ve Farsçadan sonra yer almıştır. Bu bölümde 1514 Arapça, 174 Yunanca, 134 Fransızca, 121 Farsça, 117 Türkçe kelime olduğu görülmektedir. Geri ye kalandarda Latince, İngilizce, İspanyolca, Rusça ve İbranicedir.

364 Kelimelik "Z" harfinde, 52 türkçe kelimeye rastlanmıştır. 364 Kelimeden 201 Arapça, 90 Farsça, 12 Yunanca, 5 Latince, 1 Rusça, 2 Ermenice 1 Fransızcadır.

Bütün bunlara rağmen Türkçe, bir dildir.

" Türk dil kurumunun yayınlamış olduğu sözlükler, kendi tasniflerine göre, yukardaki kelimelerin durumu çıkarılmıştır."

Bir dilin komşu dillerle alış-verişte bulunması (kelime) onun ayrı bir dil olmasına engel değildir.

Sayın savcının, "kıta" eleştirisine gelince; Kendisinin de hatırlayabileceği, Namık Kemal'e ait şu örnek üzerinde duralım:

" Amâlimiz, efkârımız ikbal-î vatandır
Serhaddimize kal'e bizim hâk-îbedendir
Osmanlılarınız zihniyetimiz kanlı kefendir."

Birinci mısrada, tek türkçe kelime yoktur. İkinci mısrada, "BİZ" zamirinden başka türkçe kelime yoktur. Üçüncü mısrada, "KAN" kelimesi Farsçadaki "HUN" kelimesinin bozulmuşudur. Sadece "KEFEN" ve "OSMANLI" sözcüğü türkçedir. Ama bütün bunlar yukarıdaki kıtanın osmanlıca olmasına engel değildir.

İddia makamına, hazırladığı iddianamenin ön kapağını tahlil etmesini tavsiye ederiz.

" T . C .

DIYARBAKIR-SİİRT İLLERİ
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ
ASKERİ SAVCILIKI
DIYARBAKIR

EVRAK NO :

ESAS NO :

KARAR NO :

İDDİANAME

....."

Bu başlıkta, "TÜRKİYE", "SİKİYÖNETİM" , "SAVCILIĞI" sözlerinden başka türkçe kelime varmıdır? Halbuki bu başlıkta kelime sayısı üç değil, 16 dır.

"CUMHURİYET" , "ASKERİ" , "MAHKEME" , "EVRAK" , "ESAS" , "KARAR" , "İDDİANAME" sözleri Arapça; "DİYARBAKIR" , (diyarîbekir) "SİİRT" (sêrt) , "İL" (El-Boy) , Kürtçe; "KOMUTAN" (Commande) , "NO" , ("umero) Fransızcadır.

Böyle olduğu halde, Türkçenin mevcut olmadığını söylemek, en azından sayın savcının düştüğü hataya düşmek olur. Bir gerçeği inkar etmek ciddiyetten ve bilimsellikten uzaklaşmaktır.

Dünya'da çevre dillerden kelime almamış hiçbir dil yoktur. Türkçe ve Kürtçe de Dünya'da var olan birer dildirler. Elbette başka dillerden kelime alacak ve o dillere kelime vereceklerdir. Örneğin: İddia makamı, iddia-namenin 9. sahifesinde Kürtçe sözlükten çıkarıp, tahliline uğrattığı kelimeler aynen Türkçe sözlükte de mevcuttur.

Sayın savcı, şu Kürtçe cümlelere bakmalıdır. Acaba bu cümlelerden ne kadar türkçe kelime çıkarabilecektir? Kendi verdiği bilgilere göre, en az yüzde elli, türkçe kelime bulabilmelidir.

- Roja hevdehê heyivê ezû hevalên xwe çûne deweta Resoyê kurê Fêris.
- Bîlûlvan ketene pêsiya xêl.
- Bihevra leptin çûyune mala bûkê.
- Bûk bî kincê sorûzer û bikofiya erûşûm hatê xemmilandin keçan bûk jî mal deranin.

Bunun ötesinde Kürtçeden Türkçeye geçmiş yüzlerce kelime vardır. Bunlardan birkaç tanesini aşağıya çıkarılmıştır.

<u>KÜRTÇE</u>	<u>TÜRKÇEYE GEÇİŞ ŞEKLİ</u>
Çepras	Çapraz Çep : Sol Ras : Sağ Çapras: Sağ-sol
Çarçove	Çerçeve Çar : Dört Çov : Deynek Çerçeve: Dört değnek
Şepê	Sehpa Şe : Üç Pe : Ayak Şepê : Üç ayak
Xêşav	Hoşaf Xêş :Güzel,lezzetli Av : Su Xêşav : lezzetlisu
Oijmîn	Düşman Dîj : Aleyh Mîn : Behim Dîjmin : aleyhimde olan

Serkêş	Serkes	Ser : Baş Kêş : Çekme Serkêş : Kafa çeken
Herkes	Herkes	Her: Süreklilik, edat (tüm-bütün) Kes: Kişi Herkes : Bütün kisiler
Çarşev	Çarsaf	Çar : Dörtü Şev : Gece Çarşev : Gece perdesi
Manga	Manda	Man : Dişi Da : Öküz Manga : Dişi öküz
Serxoş	Sarhoş	Ser : Baş Xoş : İyi Serxoş : Kafası iyi.

Yukarda belirtilen birleşik kelimelerden başka kelimelerde vardır.
Birkaç örnek verirsek:

KÜRTÇE	ANLAMI	TÜRKÇE ANLAMI
Dadı	(Dadê) Ana - Dadı -	Süt annesi, mürebbiye
Bav	(Bav) Ata - Baba -	"ATA" atılmış, baba kullanılı maktadır.
Pêçe	(Pêçe) Sarmak fiilinin kökü.	-Peçe- Sar-Örtün
Zincir	(Sênç) Çepe	-Zincir- Sênçir-(zênzir) çeperleyen
Zil	(Zengil) Çan, Küçük	-Zil- Zengilden bozdurulmuştur.
Peynir	----	-Peynir- ----
Pilav	----	-Pilav- ----
Zebun	Esir, mağlup, yoksun	-Zebun- Türkçeye aynen geçmiştir.
Axa	(Exwey-ax-xwey) sahip-Ağa-	Toprak sahibi, türkçeye aynen geçmiştir.
Turşu	(Tırş) Ekşi (Tırşın) Ekşimsi	-Turşu- Türkçeye bozdurularak geçmiş

Yukarda da söylediğimiz gibi Kürt dili ile, Türk dili arasında en ufak bir benzerlik yoktur. Çünkü, Türkçe, Ural-Altay; Kürtçe ise İranî bir dildir. Yani Hint-Avrupa dillerindendir. Bu bakımdan türkçe ile kürtçe-
nin birbirleri ile karşılaştırılması doğru değildir. Çünkü karşılaştırma birbirine benzer iki şey arasında yapılır. Buna rağmen Kürtçe ile Türkçe

arasında sayılamıyacak kadar çok olan farklardan bazılarını sıralayalım:

1 - Türk ve Kürt alfabesindeki sesler tamamen değişiktir.

TÜRK ALFABESİ

KÜRT ALFABESİ

A		A	
B		B	
C		C	
Ç		Ç	
D		D	
E		E	
		Ê	(Türkçede yoktur)
F		F	
G		G	
Ğ			(Kürtçede yoktur)
H		H	
		X	(Türkçede yoktur)
I		I	
İ		Î	
J		J	
K		K	
		Q	(Türkçede yoktur)
L		L	
M		M	
N		N	
O		O	
Ö			(Kürtçede yoktur)
P		P	
R		R	
S		S	
Ş		Ş	
T		T	
U		U	
Ü			(Kürtçede yoktur)
		Û	(Türkçede yoktur)
V		V	
		W	(Türkçede yoktur)
Y		Y	
Z		Z	

Toplam : 29-Harf

31-Harf

Görüldüğü gibi, Kürtçede olupta, Türkçede bulunmayan sesler vardır. Bunlar, X, W, Ê, Ø sesleridir.

Buna rağmen kürtçede bulunmayan seslerde vardır. Bunlar; Ğ, Ö, Ü, sesleridir.

Bunların dışında Kürtçede dört ses daha vardır:

C ile Ç arasındaki ses	(çêlek)
D ile T arasındaki ses	(Tû)
K ile G arasındaki ses	(Kew)
B ile P arasındaki ses	(Par)

2 - seslerin bu şekillerine göre türkçede ses uyumu vardır. Kürtçe-di ise yoktur.

3 - Türkçe eklemli, kürtçe müstak bir dildir. Eklem ve müstakin özellikleri şunlardır:

Eklemli bir dilde fiilin kökü daima aynı kalır. Sonuna gelen eklerle çekim yapılar. Örnek:

" GELMEK "

<u>ŞİMDİKİ ZAMAN</u>	<u>GEÇMİŞ ZAMAN</u>	<u>GELECEK ZAMAN</u>	<u>MİŞLİ GEÇMİŞ ZAMAN</u>
Geliyorum	geldim	Geleceğim	Gelmiştim
Geliyorsun	Geldin	Geleceksin	Gelmiştin
Geliyor	Geldi	Gelecek	Gelmişti
Geliyoruz	Geldik	Geleceğiz	Gelmiştik
Geliyorsunuz	Geldiniz	Geleceksiniz	Gelmiştiniz
Geliyorlar	Geldiler	Gelecekler	Gelmişlerdi

Burada "GEL" kökü aynı kaldığı halde sonuna getirilen eklerle çeşitli zamanlar yapılmaktadır.

Kürtçede ise müstak bir dil olduğundan kökün bünyesindeki harfler değişir. Örneğin:

" HATIN " - (Gelmek)

<u>ŞİMDİKİ ZAMAN</u>	<u>GEÇMİŞ ZAMAN</u>	<u>GELECEK ZAMAN</u>	<u>MİŞLİ GEÇMİŞ ZAMAN</u>
Tên	Hatın	Webên	Hatıbın
Têy	Hatîy	We bêy	Hatibûy
Tê	Hat	Webê	Hatıbi
Em Tên	Hatın	Em Webên	Em hatıbin
Hûn Tên	Hûn Hatın	Hûn Webên	Hûn Hatıbin
Ew Tên	Ev Hatın	Ew Webên	Ew hatıbin

Bütün bunlar askeri savcının iddianamesindeki "kürtçede fiil çekimi % 1 'e kadar gelişebilmiş durumdadır." şeklindeki görüşünü (Sayfa:11) te-

melden yalanlamaktadır.

4 - Türkçede cümle kuruluşundaki kelimelerin sırası şöyledir: Bu değişmeyen bir kuraldır.

ÖZNE ± TÜMLEÇ ± YÜKLEM

Örnek: " BEN ŞEHRE GİTTİM."

Ö T Y

Ögelerinin yerlerine göre Kürtçede iki cümle tipi vardır.

a) ÖZNE ± TÜMLEÇ ± YÜKLEM, esasına göre cümle çeşidi,

b) ÖZNE ± YÜKLEM ± TÜMLEÇ esasına göre cümle çeşidi.

Özne, tümleç'e bir etki yapmıyorsa, 1. tip cümle kurulur. Örneğin:

Min nan xwar (Ben ekmek yedim)

Ö T Y

Özne, tümleç'e bir etki yapmadığı zaman ise, ÖZNE ± YÜKLEM ± TÜMLEÇ olur. Örneğin:

Ez çume bajêr (Ben şehre gittim)

Ö Y T

Türkçede geçişli ve geçişsiz fiillerde zamir takımları aynı olduğu halde, kürtçede ayrı-ayrı zamir takımları vardır.

TÜRKÇE KÜRTÇE

GEÇİŞLİ-GEÇİSSİZ

Ben	Min	Ez
Sen	Tê	Tû
O	wi	Ew
(Dişil)	We	Ewe
Biz	Me	Em
Siz	We	Hûn
Onlar	Wan	Ewan

6 - Türkçede zamirlerde eril yada dişil durumu yoktur. Kürtçede ise eril yada dişil durumu vardır. (Bak. Yukardaki 5. nolu örnek)

7 - Türkçede fiil çekimlerinde zamir konulmaz. Kürtçede ise fiil çekimlerinde genel olarak ikinci ve üçüncü şahıslara zamirler konur.

8 - Türkçede isimlerin dişil yada eril hali yani cinsiyeti yoktur. Kürtçede vardır. Kürtçede bütün isimler eril veya dişildir. Kürt dilinde örneğin: Bütün coğrafi isimler dişildir. Erillik, dişillik Kürt dilinde organik olarak vardır.

9 - Türkçede gerek basit zamanlarda, gerek birleşik zamanlarda çekim ekleri fiilin ikinci tekil emir kipinin sonuna getirilir.

Örneğin: KESMEK, kökü, "KES"

<u>ŞİMDİKİ ZAMAN</u>	<u>GELECEK ZAMAN</u>	<u>GEÇMİŞ ZAMAN</u>
Kesiyorum	Keseceğim	Kestim
Kesiyorsun	Keseceksin	Kestin
Kesiyor	Kesecek	Kesti
Kesiyoruz	Keseceğiz	Kestik
Kesiyorsunuz	Keseceksiniz	Kestiniz
Kesiyorlar	Kesecekler	Kestiler

Kürtçede ise, bu durum tamamen değişmektedir. Geçmiş zamanların kökü ayrı, şimdiki ve gelecek zamanların kökü ise ayrıdır. Örnek:

BİRİN (KESMEK) (Kök: BİRİ-geçmiş zaman için)

BİRİN - (Kök: BİR - Şimdiki ve gelecek zamanlar için.)

<u>ŞİMDİKİ ZAMAN</u>	<u>GELECEK ZAMAN</u>	<u>GEÇMİŞ ZAMAN</u>
DıBİRım	(de) WəbıBİRım	Min BİRİ
DıBİRİ	(de) WəbıBİRİ	Tə BİRİ
DıBİRə	(de) Wə BıBİRə	Wi BİRİ
--	--	Wə BİRİ
DıBİRİN	(de) Wə bıBİRİN	Me BİRİN
Hün DıBİRİN	(de) Hün Wə bıBİRİN	Wə BİRİN
Ew DıBİRİN	(de) Ew Wə bıBİRİN	Wan BİRİN
--	(de' veya de) Wə olabılır	Wəyan BİRİN

10 - Türkçede bir çeşit fiil vardır. Kürtçede ise fiillerin çeşidi dörttür. Bu dört çeşit fiil şunlardır:

- a) Kaidersiz fiiller, (Hatın - Gelmek, Çûyın -Gitmek)
- b) Kaideli fiiller, (Şemirandin-Terketmek)
- c) Yardımcı fiiller, vasıtası ile yapılan fiiller, (Avkırın-Sulamak)
- d) Edatlarla yapılan fiiller, (Wəxwarın-İçmek)

11 - Türkçede yardımcı fiil yoktur. Kürtçede ise üç adet yardımcı fiil vardır. Örneğin:

KİRİN : Yapmak

BÂN : Olmak

DAN : Vermek

Bu üç fiil hangi ismin, sıfatın ve zarfın sonuna gelirse onu fiilleştirir.

Türkçede tam anlamıyla yardımcı fiil yoktur. Ancak, süreklilik, güçlülük, kesinlik ve bu özellikler takmak gayesi ile diğer bir fiilin arkasına gelir. Kürtçedeki yardımcı fiiller, Hindü-Avrupa-î dillerdeki anlamı-

ile yardımcı fiillerdir.

12 - Türkçede isimlerin olumsuzluk edatları (sız) kelime sonuna gelir. Örnek:

EMEK - EMEKSİZ

Kürtçede ise kelime başına gelir. Örnek:

NAN - Bê NAN

13 - Türkçede isim halleri vardır. Örnek:

Ev, Evi, Eve, Evde, Evden.

Kürtçede ise yoktur. Ancak, lüzumlu bazı halleri gösteren ön ve arka edatları vardır. Örnek:

Jimal, Limal, JimalRA

Evden Evde Eve

14 - Türkçede bütün fiillerin bütün zamanları yapılır. Yani, eksik çekim yoktur. Kürtçede ise bazı fiillerin bazı zamanları yapılmaz. Örneğin

ÇUN - (Gitmek) fiilinin sadece geçmiş zaman çekimi yapılır. Gelecek zamanda ise "HERE" kullanılır. "ÇUN" gibi; HATIN (Gelmek), "DİTIN" (görmek), "GOTIN" (söylemek), "PEHTIN" (Fişirmek), fiilleri de böyledir.

15 - Türkçede edilgen durumu, fiilin kökünün sonuna gelen bir ekle yapılır. Örnek: Yazdı- Yazıldı.

Kürtçede ise "HATIN" mastarının "HAT" kökünün şahıs ve zamanlara göre çekilerek esas mastarın önüne konmakla edilgen yapılır. Örnek:

NİVİSİN HATİNİVİSİN

Yazmak Yazılmak

16 - Türkçede ve kürtçede sayıların kuruluşu farklıdır.

TÜRKÇE KÜRTÇE

1	Bir.....	Yek
2	İki	Dû (Dada) (Dada)
3	Üç	Sê (sîsê)
4	Dört	Çar
5	Beş	Pênc
6	Altı.....	Şeş
7	Yedi	Heft
8	Sekiz.....	Heşt
9	Dokuz	Neh
10	On	Deh
11	Onbir (On+bir)	Yanzdeh (Yazde)
12	Oniki (On+iki)	Donzdeh (Dazde)
13	Onüç (on+üç)	Sêzde

14		Ondört	(On+dört)		Çarde
15		Onbeş	(On+beş)		Panzde
16		Onaltı	(On+altı)		Şanzde
17		Onyedı	(On+yedı)		Hevde
18		Onsekiz	(On+sekiz)		Heşde
19		Ondokuz	(On+dokuz)		Nojde
20		Yirmi			Bist
21		Yirmibir	(Yirmi+bir)	..	Bistüyek (Bist yek)

17 - Türkçede isimler yalnız sonlarına ekler alarak çekimlenir. Bu ekler takıdır. (ismin halleri) Kürtçede ise edatlar isimlerin önüne veya arkasına veya hem önüne hem arkasına gelebilir. Örnek:

JI TERA : Sana (Em ön, hem arka)

LI MAL : Evde (Ön edat)

DIYARBEKİRVE : Diyarbakır'a ilişik (Arka edat)

Türkçede emir kipinin olumsuzu ile fiilin olumsuzu ya (ME) , yada (MA) takılarıyla ve fiilin sonuna getirilerek yapılır. (ME)yada(MA) olması ses uyumundan dolayıdır. Örnek:

YAP-MA ET-ME gibi,

Kürtçede ise herhangi bir fiili olumsuz yapmak için değişik zamanlara göre, değişik edatlar getirmek zorunludur. Ve bu edatlar fiilin başına getirilir. Bu edatlar "NA" (Yalnız geniş zaman kipinde kullanılır) "NE" "ME" (Öteki zamanlar için kullanılır. "Nİ" (kural dışı olup) birkaç teli için kullanılır. "BE" isimleri olumsuz yapmak için kullanılır. Edatlı ve yardımcı fiillerle türetilen fiillerde ise olumsuzluk eki yardımcı fiil ile esas fiil arasına girer. Örnek:

Av ne Ke (Sulama) , Kevır NE ke, (Taşlama) gibi,

19 - Türkçede bazı zaman zarfları kelimenin bünyesi içindedir. Ör:

" BEN GELİNCEYE KADAR BEKLE "

Kürtçede ise, bu çeşit zaman zarfları ayrı kelimelerle ifade edilebilir. Örnek:

" HETA EZBÊM BİSEKÎNE " gibi.

20 - Türkçede, örneğin, "Bir ekmek getir" derken, "BİR TANEYİ" ifade etmek için kullanılan (BİR) ayrı bir kelimedir. Kürtçede ise kelimenin sonuna bir "EK" hecesi getirilmekle "BİR TANE" ifade edilir. Örneğin:

WAN NANEK

Ekmek Bir ekmek

21 - Türkçede isim ve sıfat tamlamalarında evvela sıfat veya isim sonrada ~~22222~~landırılan kelime yazılır. Örnek:

BÜYÜK EV,

Kürtçede ise, kelimeler yer değiştirir. Örnek:

"MALA MEZİN",

22 - Türkçede herhangi bir şeyin sahipliği ile, herhangi bir meslek gurubuna mensubiyet ayrı-ayrı ifade edilemiyor. Örneğin:

"HANCİ" dendiği zaman oradaki "Cİ" sıfat ekinin han sahipliği mi, yoksa, handa çalışan herhangi bir işçiyi mi gösterdiği anlaşılmıyor?

Kürtçede ise bu konuda belirgin edatlar vardır. Örneğin:

XAN , XAN dar (Han sahibi)

XAN van (Hancı, handa hizmet gören)

23 - Türkçede sıfatların dereceleri "DAHA" ve "EN" edatları ile ifade edilir. Ve bu edatlar, sıfatların önüne gelir. Örnek:

"Büyük erkek",

"Daha büyük erkek",

"En büyük erkek " .

Kürtçede ise sıfatların sonuna edat getirilerek yapılır. Örnek:

" MÊRÊ MEZİN " - Büyük erkek

" MÊRÊ MEZINTIR " - Daha büyük erkek

" MÊRÎ MEZİNÎTIR " - En büyük erkek.

24 - Türkçede çoğul ekleri ses uyumuna göre "LER" veya "LAR" dır. Ve bir türdür. Örneğin:

EV : Evler

Adam : Adamlar.

Kürtçede ise çoğul yapma şekli iki çeşittir. Müstaki çoğul ve tamlayan-Tamlayan arasındaki çoğul. Müstakil çoğulun edatı : "AN",dır. Örnek:

DAR DARAN

Ağaç Ağaçlar

Tamlayan, tamlananda ise "EN" ve "ED" dır. Örnek:

"DARÊN ME" - "DARÊD ME"

Benim ağaçlarım- Benim ağaçlarım

25 - Türkçede fiillerin soru şeklinin yapılması için "MU" ekinden faydalanılır. (MU) eki fiilin bünyesine girer. Örneğin:

GELİYORSUN - GELİYORMUSUN

Kürtçede ise, soru yapmak için "QEY" , "MA" gibi soru edatlarından faydalanılır. Ve bu soru edatları fiilin başına gelir. Örnek:

" HUN HATINE " - GELMİŞSİNİZ

" QEY HUN HATINE " - SİZ GELMİŞMİSİNİZ?

" MA HUN HATINE " - SİZMİ GELMİŞSİNİZ.?

KÜRTÇENİN HİNT-AVRUPA DİLLERİNE BENZEYEN ÖZELLİKLERİ VARDIR. BUNLAR BİRKAÇ TANESİNİ ŞÖYLE SİRALAYABİLİRİZ:

1 - Q, W, X, F seslerinin Kürtçede de bulunması, bunların dışında "C" ile "Ç", "D" ile "T", "G" ile "K", "B" ile "P" arasındaki sesler, Hint Avrupa dillerinde de vardır.

2 - "ukarıda (4.) numaralı paragrafta gösterdiğimiz gibi cümle kuruluşunda ÖZNE ± YÜKLEM ± TUMLEÇ sıralanmasının mevcudiyeti.

3 - Kürtçe de de ses uyumunun olmaması.

4 - Erillik, dişillik durumunun kürtçede de mevcudiyeti.

5 - "akamların kuruluş şeklinin benzemesi.

6 - Kürtçede de yardımcı fiillerden faydalanılması.

7 - (HİNGİV) "BAL" gibi kelimelerin bütün Hint-Avrupa dillerinde ortaklaşa bulunması.

8 - Soru yapılırken, bazı soru edatlarından faydalanılması (Bak.25. nolu paragraf)

9 - Batı dillerinden bazılarında belirli sayılardaki fiillerin bütün çekimleri yapılmaz. Çekim noksanlığı vardır. Örneğin:

" TO KNOW " (İngilizce) , fiilinin şimdiki zaman çekimi yapılmaz.

" I AM KNOWING " denmez. " I KNOW " denir.

Kürtçede de bu çeşit özellikler vardır. (Bak.Yukardaki 14.Nolu par.

Kürtçe ile Farsça arasında ise gerçekten dikkate değer ilişkiler vardır. Bu ilişkileri şöyle gösterebiliriz:

KÜRT DİLİNİN FARS DİLİ İLE İLİŞİĞİ:

Farsça gibi kürtçede Garbi İran dillerinden olmakla beraber menşei Farsçadan ayrılır. Genel olarak kürtçe Farsçadan ayrı bir nitelik gösterir. Farsçaya nazaran kürtçenin belli başlı özellikleri şunlardır:

a - Kendine has telafuz şekli vardır.

b - Aynı kökten gelen sözlerin ses bakımından esaslı surette değişmiş olmaları,

<u>FARSÇA</u>	<u>KÜRTÇE</u>
DİL	ZIRD
AZER (Ateş)	AGIR
NAMAZ	NUVEXJ
MAHİ	MASİ

c - Şekil ayrılıkları: Özellikle şahıs zamirleninin almış olduğu eklerde fiillerin çekim eklerinde esaslı değişmeler vardır.

d - Nahiv farkları vardır.

7/ e - Kelime ayrılıkları vardır. Edebi Arapçada geçen birçok kelimeler Kürtçeyi Farsçaya yaklaştıran unsurlar yerine geçer. Fâta, Kürtçe halk arapçasında, osmanlı türkçesinden, Arami ve Ermeniceden de bazı kelimeler almıştır. Böylece kürtçe, genel kullanılışı bakımından bariz ve bağımsız bir dildir. Bu da kendisini bugünkü farsçadan değil, öteki kuzey-batı şivelerinden de ayırır. Bununla beraber bizzat kürtçeninde birbirinden oldukça farklı şiveleri vardır. Kürtçenin dört büyük şivesi vardır. A) Kurmanci, B) Luri, C) Sorani, D) Goranidir.

4 Kürt dilinin çeşitli lehçeleri ile ilgili olarak Ziya Gökalp, önemli bilgiler vermektedir. Ziya Gökalp, "Kürt aşiretleri, üzerinde sosyolojik tetkikler" isimli araştırmasında bu lehçeleri açıklamaktadır. (Ziya Gökalp'in eserinin bu kısmı Barış Dünyası dergisinin 13. sayısından yayınlanmıştır. Nisan.1968, sayfa-241) Eser, Ziya Gökalp tarafından Doktor Rıza Nur'a hediye edilmiştir. Türkiye'de pek çok bilim adamında bu eserin daktilo edilmiş metni vardır.

KÜRT EDEBİYATI, DERGİLER VE GAZETELER:

Kürt hikayeleri alanında yapılan araştırmalar bunların hikayecilik sanatı hakkında bir fikir vermektedir. Mevzular ekseriya ön-Asya'da müsterek olan konulardan alınmaktadır. Halk kahramanlarının aşklarına ve aşiretler arasındaki muharebelere ait olan hikayelere daha çok rastlanır. Belli başlı şairler arasında şunlar yer almaktadır:

HARİRLİ ALİ (1009-1078) - Kürtçe bir divan yazmıştır.

ŞEYH AHMET MALA-İ CEZİRİ (ölümü: 1160) Kürtçe divanı vardır.

FAKİ TEYRAN (1302-1375) - Kürtçe hikayeler yazmıştır.

MALA-İ BATE (1417-1494) - Kürtçe bir divan ve kürtçe bir mevlit yazmıştır.

AHMED-İ XANİ (1591-1652) - Mem-û-Zin isimli ünlü kürt destanı yazarıdır.

BAYEZİTLİ İSMAİL (1654-1709) - Kurmanci-Arabi-Farsi bir lügatı olan gülzar'ın ve birçok şiirin yazarıdır.

ŞEREF-HAN (1689-1749) - Hakkari emirlerinden olup, kürtçe ve farsça şiirler yazmıştır.

BEYAZİTLİ MURAT HAN (1737-1784) - Kürtçe aşk şiirleri yazmıştır.

MAH ŞEREF HANIM (Ölümü, 1847) - Kürtçe şiirler yazmıştır. Kürt kadın şairlerinin en önemlilerindendir.

TARAMAHLI ALİ (1591 yılından sonra kürtçe olarak arap dili grameri yazmıştır.)

Günümüzde ise yaşayan, en büyük kürt şairi CİGERXUN'dur. Suriye'de yaşamaktadır. Öz kürtçe yazılmış üç büyük divanı vardır. Bunların dışında İran'da, Irak'ta, Suriye'de ve Erivan'da, hêjar, arap Şemo (Şivani Kürt) osman Sabri, Nurettin Zaza gibi birçok kürt şair ve yazarları vardır.

Bütün bunlardan başka, gerek 19 ve gerek 20. yüz yılda ve gerekse daha önceki yüz yıllarda Kürdistan'ın çeşitli yerlerinde yüzden fazla şair ve yazar yetişmiştir.

Yine Kürdistan'ın çeşitli merkezlerinde 19. yüzyılın sonlarından itibaren birçok gazete ve dergi yayınlanmıştır. Kürtçe olarak yayınlanan gazete ve dergilerin bir kısmı da Avrupa, Amerika ve Rusya'da yayınlanmaktadır.

-(İslam ansiklopedisi, kürtler, a.g.e, sayfa:1113-1114)

Kürt dilinin yapısı ve varlığı konusunda bir sonuca varmadan önce bilime göre bir dilin gerekli unsurlarını görelim. Bu konuda sayın savcının dil biliminden ve bilimcilerinden bahsetmesine rağmen bilimsel hiçbir unsur ve tahlil getirmediği açıktır.

1 - Dil bir haberleşme aracıdır.

2 - DİL, GRAMER, kurallarına bağlıdır. (Gramer, dilin cümle yapısını, cümle içindeki diğer öğelerin yapılarını belirli kurallara bağlar.)

3 - SENTAX, cümle kuruluşları içindeki öğeleri, yerlerini, diziliş biçimlerini ve giderek bu öğelerin yer değişikliği sonucu meydana gelecek sonuçları kurala bağlayan dil bilgisidir.

4 - PHONETİC, dildeki seslerin yazıda işaretlerle belirtilmesidir. (örneğin: Türkçe Phonetic bir dil değildir. Ve dolayısı ile phonetic bir alfabesi yoktur.)

5 - KELİME HAZİNESİ, "Vocabulaire" (dilinin bir kelime hazinesine sahip olması ve bu kelimelerin türemeye elverişli bulunması gereklidir. Ayrıca, hazine içindeki fiil çekimlerinin fazlalığı, zenginliğin belirtisi sayılmalıdır.)

6 - MORFOLOJİ, "seslerin şekil bilimi" (son zamanlarda dil içindeki seslerin frekans ve titreşimlerininröntgen çekimleri tesbit edilerek diller arasında önemli ayrılıkların bulunduğu açıklanmıştır.)

BU BÖLÜMDE SONUÇ:

Kürt dili, bir haberleşme aracıdır. Kürt dilinin sentax'ı ve gramer mevcuttur. Kürt dili zengin bir kelime hazinesine sahiptir. Phonetic olarak bazı sesler yazıda işaretle belirtilebilmektedir.

Kürt dilinde mevcut kelimeler türemeye elverişli olup, fiil çekim-

leri fazla miktardadır.

Morfolojik olarak kürt dilinin yapısı incelendiğinde, seslerin diğer dillerden aynı bir frekans ve titreşime tabi oldukları açıkça görülebilir.

Dildeki cümle kuruluşları, cümle içindeki ögelerin yapısı, tümü ile belirgin gramer kurallarına bağlanmış olup, bunların herhangi birinin cümlede yer değiştirmesi dilin sentax'ını bozmaktadır. Türkçede böyle bir anlam değişikliği yoktur.

Kürt dili, bir haberleşme aracıdır, bu dil haberleşme aracı olarak teknolojiye, politikaya ve ekonomiye açık bulundurulmamıştır. Tüm dillerde görüldüğü gibi, bu tarz teknolojik gelişmeye, ekonomiye ve politikaya açık tutulmayan diller gelişip, serpilemezler. Buna karşılık bütün tedbirlere rağmen bir dilin kelime hazinesinin ortadan kaldırılması mümkün olamayacağından bu tarz gelişmelere kapalı tutulsa dahi, geniş kitleler arasında haberleşme aracı olarak kendini sürdürür. Örneğin: Balkan'larda Türkçenin senelerce asimilasyona tabi kılınması bu dilin varlığını ortadan kaldırmadığı gibi, sonradanda gelişmesini engileyememiştir.

Sayın savcı, mademki bir dilin varlığını ve yapısını, bilime ve bilimcilerin araştırmalarına bağlı olarak incelemek gerektiğini söylemek tedir, öyle ise, yukarıdaki anlattığımız kürt dilinin yapısı ile ilgili bilgiler ve bilimsel olarak bir dilde bulunması gereken unsurların ışığı altında Türkiye'de konuşulmakta olan bir ~~dil~~ KÜRT DİLİ VARDIR.

"KÜRTÇÜLÜK İDEOLOJİSİ "

Sayın savcı, iddianamesinde baştan beri yanlış değerlendirmeler ve inkarlardan sonra bu kez de "Kürtçülük"ü tanımlayarak, kendine göre yok saydığı bir halkın meseleleri ile uğraşanları tasnif etmiş ve büyük bir çelişmeye düşmüştür.

" Cumhuriyetin ilanından bu yana, Türkiye'de 'Kürtçülük ideolojisi' ne' sahip şahıslar genellikle iki ana gurup teşkil etmektedirler:

1.gurup: Milliyetçi kanadı teşkil edenler, bu guruba dahil olanlar sadece müstakil bir milli kürdistan devleti kurulmasını savunmaktadırlar

2.gurup: Aşırı sol kanadın meydana getirenlerdir. Bu guruba dahil olanlar ise, komünist ideolojiye sahip olanlar. İşçi ve köylü ihtilali yaratılarak, mevcut düzenin değiştirilmesi sonucu, kürdistan devletinin kurulması, başka bir ifade ile, Rusya tipi bir kürdistan kurulması görüşüne sahip olanlardır." (İddianame, sayfa-11, san parağraf)

Diğererek, bir yandan Kürt halkının varlığını ve dilini inkar edip, öte yandan bu tarz bir görüşle kürdistan kurmak faaliyetlerini kabul etm büyük bir çelişki değildir?

Bir halk, bir toplum olmadan onunla ilgili bir faaliyet olabilmirmi

Sayın savcı, kendine gerekçe hazırlamak için, bir ideoloji tanımı ortaya atmakta, bu tanımı da komünist ideoloji ile paralellığe getirmektedir. Kanımızca, savcı tanımını yaptığı ideolojileri bilmemektedir. Ayrıca iddianamenin 12. sahifesinde tamamen dava dosyası ile ilgili olmayan ve kesinlikle milli istihbarat teşkilatından edinilmiş bilgilerle isnada çalıışılan bir topladının gerekçesini hazırlamak amacı vardır.

Sayın savcıya, soruyoruz: İddianamede (11 sahife) tanımlamalarını yaptığı ve zıt biçimlerde yansıtmaya çalıştığı gurupların kürt meselesi ile uğraşmaları "'Kürtçülük ideolojisi midir"'? Bu gurupların tanımı ve " "Kürtçülük ideolojisi" burada ele alınması ile iddianın ne gibi bir ilgisi vardır? Eğer "kürtçülük ideolojisi" tanımı bir takım insanların faaliyetleri ile ilgili olarak ele alınmak isteniyorsa, idd iddianameye o zaman kürt halkının yokluğu ile girilmemelidir. Böylesine, soyut, havada v iddia ile ilgisiz bir sözcüğü her yerde olur-olmaz kullanmak en azından hafiflik ve altında kasıt bulunan bir ifade tarzıdır.

".....Kürt halkı yoktur, kürt dili yoktur", ".....Cumhuriyet'ten bu yana 'kürtçülük ideolojisi' vardır" demek, hukuki bir gerekçe değildir. Bilimsel düşünme yetimiz, bunun bu tarz getirilişini kesinlikle faşizan bir politik amaca dayandırmaktadır. Böylesine bir çelişki olsa-osa ortalığı bulandırmaktır..

Nedir bu kürtcülük?

" Eğer kürtcülük feodal yapıdan kapitalizme dönüşüm ile bilimsel olarak ortaya çıkması zorunlu ve kaçınılmaz olan 'kürt dili', 'kürt edebiyatı', 'kürt tarihi', 'kürt folklörü' araştırmalarına büyük bir ilgi duyulmaya başlanması ise; bu durum günümüzdeki sosyo-ekonomik değişmeler açısından olumlu bir hareket olduğu gibi, yürürlükteki ceza yasalarımız açısından da suç sayılmamaktadır. Somut bir halkın kültür değerlerinin biçimlendirilmesi, ülkenin yararına olup, anayasanın da teminatı altındadır. Yapılması öngörülmüş çaba ve çalışmalardır. Bu tür çalışmalar mevcut anayasanın 10, 11, 12, 14. maddelerinin güvencesi altında bulunmaktadır. Çünkü burada temel hedef, yaşayan, fakat baskı altında tutulan bir kültür yapısının gün ışığına çıkarılması, donatılması ve Dünya kültürüne katkıda bulunmayı sağlama olgusudur.

Burada, 'kürtcülük ideolojisi' tanımı yapılırken özellikle, "milli yetçi gelişme ile kürt halkının somut anayasal ve demokratik mücadelesi ile ırkçılık birbirine karıştırılmakta, amaç olarak saptanan yararlılık açısından alabora edilmektedir. Henüz ana dilini bile serbestçe konuşamayan bir halkın, yada bu halkın somut sorunlarından bahsedenlerin "IRKÇI" olmaları mümkün değildir. Egemen sınıfların ve faşist ideoloji yöntemlerinin ve bunların besledikleri kurum ve kişilerin öne sürdükleri taktikler ve politikalara sonucu, mesele bu denli anlamsız ve karışık yerlere bilinçli olarak sürüklenmektedir. Bunların taktik ve politikaları üzerinde durmak konuya açıklık kazandıracaktır.

✱ Oynanan önemli bir oyun olarak başarılı bir biçimde sürdürülen taktiklerin başında, demokratik haklarına kavuşmak veya taleplerde bulunmak için gösterilen her çaba ve istek, "kürtcülük" olarak nitelendirilmiştir. Bu yanlış değerlendirme ve taktik sonucu 'halklar eşittir ve kardeşdir', 'Türkiye halkları devrimci bir çizgide ortak eylemlerde bulunacaktır', 'Ülkemizde kürt dili ve edebiyatı araştırılmalıdır', 'Kürt tarihi, kürt folklörü araştırmaları yapılmalıdır', 'Kürt kültürü emperyalizmin etkilerinden kurtarılmalıdır', 'radyolarda nasıl ingilizce şarkılar söyleniyorsa Kürtçe şarkılar da söylenmelidir', 'nasıl bir ingiliz halkı, arap halkı, türk halkı varsa KÜRT HALKI DA VARDIR',

✱ Diyenler ve bu yolda araştırmalar yapanlar 'kürtcülük' propoğandası yapmakla suçlanmış, suçlanmakta ve baskı altında tutulmuşlardır.

✱ " Öte yandan kürtcülüğün ne olup-olmadığı bir türlü tanımlanmamış, 'solculuk', gibi kamu-oyuna sürekli olarak çirkin bir davranış ve suç olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Halen gösterilmektedir. Bugünkü şartlarla asıl suç olan, 'kürt ırkının', 'en üstün ırk' olduğunu ve öteki ırklar üzerinde baskı yapabileceğini savunmaktadır. Anayasal haklarını bile suç

olarak gösterip, kürtlerin demokratik hareketleri bastırılmaya çalışılması bu art düşüncenin bir ürünü olarak nitelendirilebilir. Oysa Türkiye'ni bütününde demokratik haklar sorunu mutlak çözümlenmelidir."

Sayın savcı, bu tür yanlış ve eksik değerlendirmelerin yanında birde adlarını rahatça ezberlediği kişilerden, aklınca guruplar kurmakta, bunlar arasında ayrılma-birleşme durumlarının tanımını yapmaktadır. Bu kadar kesin yargılar içinde bu gurupların faaliyetleri olarak ta,b

".....Ana gayeleri bağımsız ve yarı-bağımlı kürdistan olan bu şahıslar, hizipleşmeleri, ana gayeye zarar verdiği sonucuna varmışlar, başka bir deyişle bu cereyanı çeşitli sebeplerle dışardan destekleyen merkezlerden aldıkları emirlere uygun olarak birleşme yoluna ihtiyar etmişlerdir. Bu birleşmenin ilk belirtileri, TİP. 4. büyük kongresi arifesinde olmuştur. Muş'un Malazgirt ilçesinde yapılan bir toplantıda kürtçülüğün aşırı sol kanadı liderlerinden olan T.Ziya ikinci, Naci Kutlay, Mehdi zana ve Tahsin Avcı, nasyonal kanada mensup olanlardan Sait Elçi ile bir ön antlaşmaya varmışlardır....." (İddianame, sayfa-12, paragraf-1)

Böylesine bir toplantı gösterilmektedir.

Cumhuriyetten bu yana bu gurupların faaliyetleri "Malazgirt'te yapılan bu toplantı ile anlatılabilir mi? Bu "kürtçülük ideolojisini" tanımlamak için kafimidir? Kaldı ki, burada böyle bir toplantı olmamıştır. Malazgirt'te cezaevinde bulunan bir arkadaş ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretten bahsetmek, savcının işine gelmemektedir. İddianamede bahsedildiği gibi bir toplantı değil, hapishanede bulunan Tahsin Avcı'nın diğer sanıklar tarafından ziyareti söz konusudur. İddianamede belirtilen ve tasnifte 1.gurup içinde gösterilmeye çalışılan Sait Elçi ise buraya gitmemiştir. Ziyaret, jandarma ve gardiyanın yanında çok kısa bir zamanda olmuştur. Toplantıyı bir antlaşma olarak göstermek, taraflardan birinin toplantıda bulunmaması halinde mümkün müdür? Sanıkların bir arkadaşın ziyaretleri çok doğal ve meslekleri icabıdır. Üstelik hükümlü arkadaşın hastalığı ve olanaksızlığı onun ziyareti için yeterli bir sebep değildir? Ve sanıkların bu hükümlü arkadaşın aynı partide senelerce beraber çalışmış olmaları, yakın ilişki ve samimiyetleri görmemezlikten gelinmemelidir.

Sayın savcı,

".....Bu antlaşmaya tekaddüm eden günlerde Sait elçi ile avukat Canip Yıldırım'ın illegal bir yoldan Kuzey Irak'a gidip, Molla Mustafa Barzani'den talimat aldıkları anlaşılmıştır." diyerek, tamamen bir tahmin yürütmektedir. Bu tarz bir yorumla önerilen "KÜRTÇÜLÜK İDEOLOJİSİ" hayal mahsülü olup, hiçbir bakımdan ilintili değildir.

FARKLI MUAMELE VARDIR:

" Bugün için az-gelişmiş ülke olmamızdan ileri gelen siyasi, hukuki, sosyal, iktisadi problemlerimize çözüm yolu aramak ve bulmak yolu açısından elbetteki her vatandaşa düşen milli bir görevdir....."

Diyerek, sayın savcı, ülkenin sorunlarına çözüm aramayı, her vatandaş için milli görev saymaktadır. Ülkenin az-gelişmiş olmasını söyleyerek gerçekten savcı, önemli bir konuya parmak basmıştır. Ancak bu az-gelişmişliğin sonuçlarını belirlemekten kaçınmıştır. Ülkenin bu durumdan kurtarılması için sadece fikri bir faaliyeti yeterli görmekte yetinmiştir. (iddianame, sayfa-12, paragraf-2)

Bu az-gelişmiş ülkenin sorunları nelerdir?

Bu sorunlar, savcının düşündüğü gibi değildir.. Aslında A)politik-tir. Bu yönden sorunların geniş kitlelere dayanarak iktidarlar tarafından çözülmesi ancak mümkündür. Emperyalizme dayalı egemen sınıfların iktidarlari, ülke sorunlarını çözüme ulaştıramazlar.

f7 B) Sosyolojiktir. Bu yönden insanların, vatandaşların, geniş kapsamı ile halkların "kardeşliği ve eşitliği" kabul edilmek suretiyle ve bu 77yönde çözümler getirmekle mümkündür.

C) Ekonomiktir. Bu yönden ülke sorunları bir kalkınma meselesidir. Bu, sömürünün ortadan kaldırılmasını ve planlı bir ekonomiyi getirmekle çözüme ulaşabilir.

D) İdeolojiktir. Bu açıdan geniş halk yığınlarının yararına tedbirler almak ve bu kitlelerin yönetimde söz sahibi olmalarını sağlamakla mümkündür.

Bunları söylemeden, tartışmadan ve kitlelere mal etmeden savcının bahsettiği az-gelişmişlikten kurulamaz.ve kurtulunmamıştırda. Bunların çözümü, fikri olarak tartışılması, yazılması ve giderek bir iktidar sorunudur. Bu sorunlar çözüme ulaşmadan Türkiye'nin sosyol, hukuk, demokratik, laik, insan ve vatandaş hakları evrensel beyannamesine bağlı bir devlet olduğundan bahsedilemez. Ülkenin somut şartları yukarıda açıkladığımız gibidir. Bunlar ortaya getirilmeden, yada tek yönlü getirilerek tahdit ve baskı altında üstün-körü "ülkeninproblemlerine çözüm yolu aramak.." vatandaş için milli bir görev olabilir mi? Sayın savcı, somut sorunları belirlemeden, ülkenin meselelerini birbirinden soyutlayarak, ülkenin az-gelişmişlikten kurtulmasını gökten zembille indirmeyi önermektedir.

Sayın savcı, ülkenin az-gelişmiş olduğunu, bunun sonucu bir takım sorunlarının olduğunu önerdikten sonra, bu yolda fikri çalışmaları milli bir görev addetmekte, hemen sonra,

".....Ancak bu görevin ifası sırasında, anayasanın tayin etmiş olduğu hak ve hürriyetlerin hududunu aşmaya, devletin birliğini, milletin bütünlüğünü bozacak ölçüde kifaaliyetlere tevessül etmeye, memleket düzeyinde anarşik olaylar yaratmaya müsaade ve müsamahaya asla tevaz vermemek tedir....." Diyerek, başta koyduğu tahlili, sırf gösteriş için yaptığını açıklamaktadır. Çünkü fikri düzeydeki tartışmalardan ötürü, bugün bizim burada yargılanmamızı istemektedir.

Ülkenin somut sorunlarına çözüm bulmak amacı ile yapılan fikri çalışmalar, anayasanın öngördüğü teminatlardan yoksun değildir. Bu sorunlara çözüm bulmak, milletin bütünlüğünü, devletin birliğini bozucu değildir. Olsa-olsa egemen sınıfların ve emperyalizmin çıkarlarına hanel getirici ve onların egemenliklerini sarsıcı niteliktedir. Ancak bunların sömürü saltanatlarının sona ermesi eğer, milletin bütünlüğünü ve devletin birliğini bozucu nitelikte görülüyorsa, o halde ülke az-gelişmişlikten kurtulamaz ve hiçbir sorununa da çözüm bulunamaz.

Sayın savcı, yukarıdaki konu ile ilgili yorumunu, anayasaya bağlayarak, Türkiye'de vatandaşlara farklı bir muamele yapılmadığı iddiasını bir gerekçe ile pekiştirmektedir. Burada esas cevap vermemiz gereken nokta da budur.

" Atatürk ilkelerinin ışığı altında hazırlanan 334 sayılı anayasamızın başlangıç kısmında 12 ve 54. maddelerinde açıkça ifade edildiği üzere, her türkün kanun karşısında eşitliğini, seçme ve seçilmede, kamu hizmetlerine alınmada eşitlik tanınmıştır. Gerçekten türkler arasında haklardan faydalanmada en ufak bir ayırım yapıldığı iddia edilemez." (iddianame, s.12- paragraf-3)

İddia makamı bu bölümde farklı muamele yapılmadığı iddiasına sözde gerekçe aramak durumuna düşmüştür.

Hayın ! "anayasa böyle söylememektedir.

Türkiye Cumhuriyeti anayasası madde:12-

" Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetileksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınamaz."

Anayasanın 12. maddesine baktığımız zaman "herkes" tabiri "Türk" anlamında değildir. Eğer yalnız "Türk" olmaktan bahsedilmek gerekli olsa idi, anayasaya "herkes" tanımını koymanın gereği olur muydu?

Bunun dışında anayasa ve maddesi ile bütün konularda siyah olsun beyaz olsun, türkçe veya kürkçe yuhut lazca, v.s. konussun, bütün insanlar arasında hiçbir ayırım gözetmemek gerektiğini özellikle ve titizlikle belirtmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, madde 54-

" Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes türktür.

Türk babanın veya türk ananın çocuğu türktür. Yabancı babadan ve türk anadan olan çocuğun vatandaşlık durumu kanunla düzenlenir.

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça, vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz."

Demekle, "Türk" olmayı vatandaşlık bağına inhisar etmirmiştir. Yoksa savcının, yorumu gibi salt "türk" kavramı varsayılmamıştır. Bu durum ülkemizde "türk" lerden başka halkların da var olduğunun en somut delilidir. Anayasa, diğer halklara bütün güvenceleri bu maddeler ile getirmiş bulunmaktadır. Savcının, anayasa maddelerini misal göstererek, Türkiye'de türklerden başka kimsenin olmadığını belirtmesi, aslında anayasanın özüne ters olduğu gibi, Türkiye'nin somut şartlarına ve sosyolojik durumuna da taban tabana zıttır.

Savcılık, bu tarz tahlillerle vatandaşlar arası bir eşitliğin var olduğunu soyut bir biçimde kabullenerek, ardından, bu eşitlik şartları içinde halklardan faydalanma konusunda bir ayırım yapılmadığı sonucuna varmaktadır. Eğer ülkenin somut şartlarını inceleyecek olursak, bu şartlar anayasada konulan eşitlik ilkesinin çok geniş kapsamlarda olduğunu bize gösterir. Vatandaşlar, arası eşitlik hukukidir, sosyolojiktir, ekonomik ve politiktir..... Bu durumda anayasa da böyle bir tanım konulmuş olsa bile, insanların niteliklerinden dolayı horlandığa "kürt olmak,alevi olmakgibi" sınıflar arası dengesizliğin gün geçtikçe daha bir büyüğü, ülkenin bir yanında zenginler salatanatı söz konusu iken, diğer taraftanda yoksulluğun alabildiğine var olduğu bir ortamda vatandaşlarafarklı muamele yapılmadığı söylenebilir mi?

XX Ülkenin somut şartlarından anlaşıldığı gibi, gerek sınıflar arası ve gerekse bölgeler arası önemli farklılıklar vardır. Bugün ülkemizde Doğu Anadolu'da yaşayan "kürtler" niteliklerinden dolayı horlanmaktadırlar. Emekçi sınıf ve tabakalar, sömürü çarkının içinde bütün emeklerini burjuvazi ve egemen sınıflar yararına karşılığını almadan tüketmektedirler. Devlet dairelerinde, gümrüklerde, hastahanelerde, v.s. yerlerde olanakları olanlarla, olmayanların ne büyük ayırımı tabii tutuldukları ülkemizin somut şartlarındandır. Nitekim, savcıda, bu denli sorunların olduğunu kabul ederek ve ülkeyi az-gelişmiş sayarak işe girişmiştir. Az,gelişmişliğin en belirgin tarafı, kalkınmamış bir ekonomi ve insanların farklı muamele-

ye tabi tutulduğu bir ortamdır.

Ülkenin şartlarının ve vatandaşlar arası farklı muameleyi burada enine boyuna tartışmanın bizce olanakları yoktur. Aslında bu konalar Türkiye'de her yönü ile tartışılmış ve yazılmıştır. En belirgin örneklerini de devletin bizzat kendi çalışmalarından verebiliriz. Örneğin: Devlet İstatistik Enstitüsü yayınları, Devlet planlama teşkilatı yayınları, bilim adamlarının araştırma ve yayınları v.s. Bu konularda savcının bilgi edinmesi belki iddianamedeki tahlilini değiştirmesine sebep olabilir.

TÜRK DEVLETİNİN TANIMI:

Sayın savcı, kendine özgü, güdük bilgi kalıntıları ile (...) "Türk devletinin" tanımını yaparken,

".20. Asırda insan topluluğuna ait en büyük teşekküllerden biri si de devlettir, devletin unsuru ise millettir. Türk Devletinin yapıcı unsuru ise Türk milletidir....."

Diyerek, Atatürk'ün tamamen ekonomik bir prensip olarak kabul ettiği ve esası ekonomik yönden memleketin bütün üretici, yapıcı kuvvetlerini planlı bir şekilde idare etmek anlayışına tamamen ters düşüp, giderek günümüzde geçerli ve sürekli, kalıcı olması olanağı bulunmayan bir devlet tahlili ile demogojinin had safhasına ulaşmıştır. Ayrıca, bir yandan Atatürk ilkelerinden söz edip, görüşünü buna dayandırmak isteyen savcı, tamamen bunun zıddına bir tutumla işe başlamıştır. Çünkü Atatürk ilkelerinde böylesine bir devlet tanımı yoktur. (İddianame, S-12, Parç-4)

Genel olarak Dünya otoriterleri Devlet tanımı üzerinde değişik görüşler belirtmişlerdir. Fakat hepsininde ortak yanları mevcuttur. Eğer bir devlet tanımı yapmak gerekirse, diyebiliriz ki, "Devlet; yerleşik bir topluluğun kamu-iyiliği uğruna, siyasi iktidarı kullanmasına rıza gösterdiği hukuka uymakla mükellef bir varlıktır."

Bu genel bilgilerden sonra Türkiye'de devletin yapısına gözatalım:

Türkiye'de "saray" hakimiyetinden bu yana oluşan hakim görüşler, devleti kendilerinden müteşekkül görüp, devletin hakiki yaratıcı unsunlarının menfaatleri gözetilmeksizin, tek yanlı bir mekanizma olarak işletilmesini amaçlamışlardır. Günümüzde bu oluşum, kendini belirlemekle beraber, egemen sınıfların eskiye oranla daha büyük pay sahibi oldukları bir devlet biçimlenmektedir. Bununla birlikte menfaat gurupları ile, orta sınıf radikallerinin klasik tezlerinin eşliğinde ve bu tezler uyarınca bir yönetim tarzı denenmektedir. Bu devlet anlayışına göre, halk kitleleri özgürce yaşamının bilincinden yoksun, kendi çıkarlarının odak noktalarını bilemeyen yığınlardır.

Onlarla ilgili kararları devletten payı artmış bulunan egemen sınıf-

lar en doğru biçimde ve tek başına almaya yetkilidirler. Aynı şekilde, bu devlet düzenindeki iddiaya göre; Sosyal sınıflararasında, egemen güçler bir icazet temsilcisidirler.

Savcının iddia ettiği devlet biçimi, Türkiye'nin geçmişinde zaman-zaman başarısızlıkla deneyi yapılmış bir savdır. Devlet bu iddia ile asıl sosyal güçlerden soyut bir varlık olarak ele alınmıştır. Bu geleneksel "saray" politikasına uygun bir görüştür. "

" Devletin tanımını yaparken bünyesindeki çeşitli sınıf ve tabakaların sentezini, bilimin ve doğrunun ışığında ortaya koymayıp, sömürü çarkının başındakilerinin yerlerini tesbit etmeden, politik, ekonomik, sosyal durumlarını geliştirmenin mücadelesini veren emekçi yığınlarının devlet cihazı içindeki oluşumlarını hesaba katmamak ciddi ve tutarlı bir davranış biçimimidir?

Geçerli bir devlet tanımımızdır?"

Osmanlı toplum yapısında ezilen yoksul kitlelerin üzerinde "devlet etme" politikasının temsilcisi olan ve uzun bir dönem öyle kalan "saray"; gelişen ekonomik güçlerle ve yabancılarla işbirliğine gitme özlemi duyan yüksek memur kadrolar, o dönemdeki devlet yapısını değiştirerek, egemen unsur olan "padişah" ın yerine, asker-sivil kadronun etkin olmasını doğal olarak getirmişlerdir.

Toplum bünyesinde gelişen sosyal mücadeleler sonucu, kökleri iki asır geriye uzanan bir iktidar koalisyonu çözülerek yerine sermaye çevrelerinin Dünya koşulları ile bütünlük içinde yeni bir devlet anlayışı doğmuştur. Günümüze dek süregelen bu devlet anlayışı, yoksul, sömürülen yığınların dışında, bunların tüm özlem ve demokratik taleplerini gözetmeyen, salt sermaye ile özdeşleşme amacı güden egemen sınıfların iktidarı ve bunu biçimlendiren bir baskı aracı olmaktan öteye gidememiştir.

Görülmektedir ki, ~~savcının~~ devlet, ~~tanımı~~ egemen güçlerin bir baskı aracıdır. Millet böyle bir devletin temel unsuru olamaz. Zamanımızda millet, siyasal yapıda devletin yapıcı ve zorunlu unsurları arasında değildir. Bizzat, millet kendi başına soyut bir şey değildir. Birçok sınıf ve tabakalardan yada halklardan meydana gelen somut bir varlıktır. Bizim kanımıza göre, Türkiye Cumhuriyetinin yapıcı unsuru Kürt ve Türk v.s. halklarının varlığıdır. Türk milleti bu anlamda somut bir varlıktır. Devlet sömürücü sınıfın bir aracı olduğundan, böyle bir millet anlayışı elbette savcının işine gelmemektedir. Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyetinin temel unsuru addettiği "millet" ancak bu anlayış içinde ele alınabilir. (atatürk'ün söylev ve demeçleri.)

Ayrıca anayasada da ırkçı temele dayalı bu tarz bir millet anlayışı (savcının dediği gibi) yoktur.

Sayın savcı, devlet üzerine yaptığı tanımlama ile kasıtlı olarak ortaya koyduğu görüşünden sonra; yukarda yapmasından titizlikle kaçındığı bir yanlış yuvarlak kelimelerle kamufle etmeye çalışırken, hemen sonraki bir cümlede,

".....Bilakis soyut bir ırkçı görüş yerine birleştirici, aynı hars ve aynı kader birliğine dayanan ülkücü, ilerici bir milli ırkçılık ... kabul etmiştir." Diyerek, devlet tanımı üzerindeki görüşünü ve fikri dozunu açık-seçik ortaya koymuştur. Nedir bu ilerici-milli ırkçılık?

Elbetteki savcının buna vereceği cevap, dilinden hiç düşürmediği Atatürk'e ait olan milliyetçilik anlayışdır. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı ırkçı, düşünce ile temelden bağdaşmayan bir düşüncedir. Burada ortaya konulan "ilerici milli ırkçılık", faşist zihniyetin bir ürünüdür. Bu tanıma göre, Türk milliyetçiliğinin, türk ırkını doğuştan arı ve üstün görüp, başka ırkları ezen ve de ulusal birliği, dil, gelenek, ülke gibi ilkelere değildi, ırk temeline dayanan bir görüşün çağımızdaki adı, hele "ileri bir milli ırkçılık" olunca faşist düşüncenin ta kendisidir.

Bu düşünce, elbetteki geniş yığınları içeren, milletin düşüncesi olamaz. İktidar edenlerin ve sömürücü sınıfların ortaya çıkardıkları bir düşüncedir ancak.

Savcı, bilerek ve kasıtlı olarak bu tarz tanım ve yorumlar ile bir yandan anayasanın bu konudaki metnini ve söylediklerini tahrif ederken, öte yandan çağdaş, ırkçı bir tutum içine girmektedir.

KOMANDO OLAYLARI:

İddia makamı, Türkiye'deki siyasal iktidarların eleştirisini yaparak, bunların çalışma ve yönetimlerini sorumlu kılmakta, bundan dolayı ülkede meydana gelen bunalımlardan bizlerin istifade ederek devlet ve güvenlik kuvvetlerine hakaret ve halkı isyana teşvik ettiğimiz sonucuna varmaktadır. Savcı, bunalımları varsaymakta, bunlara bir çözüm yolu önermemektedir. Ülkenin içine girdiği bu durumdan iktidarlara sorumlu tutmakta; bunlar hakkında kanuni bir işleme gitmemektedir. Fakat arkasından kendi görüşüne göre, Doğu Anadolu'da girişilen jandarma ve komando harekâtını kamu oyuna duyurmamızı ve çalışmalarımızı, "bunalımların içinde elimize geçen bir fırsat" olarak göstererek, baskı ve zulüm cenderesini kamufle etmek istemektedir.

İddianamenin 13. sahifesinde "...çeşitli nedenlerle adam öldürüp, dağa çıkan, köyleri basarak halkın can ve mal emniyetini ihlal edenler himaye edilmiştir. Bunu vesile itti haz eden çıkarıcı çevreler can ve mal emniyetinin kalmadığı gerekçesi ile halkı silahlandırmışlar, bunun diğer bir gayesi de ilerde kurulacak Kürdistan hayalinin gerçekleştirilmesini sağlamak için olduğuda aşıkardır."

Demek suretiyle, son yıllarda Türkiye'de, Doğu Anadolu bölgesinde uygulanmaya başlanan "komando harekâtı" ile ilgili olarak politik bir yorumla kendi iddiasına mesnet bulma gayreti içindedir. Bu yorumunu da "...devlet kuvvetlerine yardımcı olunacağı yerde, bunlara engel ve hatta kanuni icraatlarını vesile itti haz ederek, halk efkarına yalan yanlış bilgi vererek, devlet otoritesi, küçük düşürülmüş ve sarsılma gayretleri artırılmıştır." Böyle bir gerekçeye bağlayarak, aslında Doğu Anadolu bölgesiindeki komando hareketinin kanunsuz işlemlerini ve zulmünü gözden uzak tutmak gayretkeşliğini gütmektedir.

✓ 77 Sayın savcının, iddia ettiği gibi, komando harekâtı, kanun kaçaklarından çok kasaba ve köylerde uygulamaya geçmiş ve suçsuz yüzlerce kişiye akla gelmeyecek işkenceler yaparak öldürmüştür. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye basınında haftalarca yazılar yazılmış ve yorumlar yapılmıştır. Bu hareketle ilgili konu parlamentoya kadar aksetmiş ve bununla ilgili somut dilekçelerle, delillerle İstanbul ve Ankara'da; yapılan işkenceleri gösteren resimler sergilenmiştir. İddia makamından sorarız: Komandoların Doğu Anadolu'da yapmış oldukları toplu aramalara hangi kanun yetki vermektedir?

Gerek anayasada ve gerekse ceza yasalarımızda toplu arama yapmaya ilişkin bir kural yoktur. Tersine, 1961 anayasası kişi dokunulmazlığı ile ilgili olarak getirdiği ilkelerle bunu yasaklamıştır. (Anayasa-Madde-14)

0 günün içişleri bakanı Menteşeoğlu, Mecliste bu konuya ilişkin yazılı önerge verdiği zaman, cevap olarak, "Komandonun doğudaki aramalarına bir emirname ile yetki verildiğini belirtmiştir."

Komandonun yapmış olduğu işkenceleri, bizzat işkence görenleri ağzından dinlemek mümkündür. Sayın mahkemeniz istense yüzlerce canlı tanık dinleyebilir. Çeşitli yerlerde yapılmış olan bu tür işkencelerde halk yeterince bizar olduğundan, Ankara ve İstanbul'daki bazı kuruluşlara bu anda, Ankara ve İstanbul DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARINA, baskının önlenmesi için sık-sık çağrıda bulunmuşlardır. Bu konuda bir misal dediklerimize açıklık kazandıracaktır.

10.Nisan.1970 tarihinde Devrimci Doğu Kültür Ocaklarına ve diğer bazı kuruluşlara "İlvan"dan gelen ve ayrıca çoğaltılarak dağıtılmış bulunan

bir mektup örneği sunuyoruz.

"Devrimci Doğu Kültür Ocağı'na;

Ekonomik ve Sosyal bunalımın had safhaya geldiği son aylarda, Adalet Partisi İktidarının tam bir çıkmaz içine girmesi ile Memleketin her köşesinde beliren huzursuzluk karşısında İktidar'ın bir baskı yönetimine gittiği açıkça görülmektedir. Bu cümleden olmak üzere Güney-Doğu İllerimizde Hükümet kararnamesi ile Özel şekilde yetiştirilmiş, Helikopter ve keşif uçakları ile donatılmış 2000 nin üzerinde Komando ve Jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadırlar.

Masum insanlar, Kadınlar ve genç kızlara işkence yapılmakta, Yasa dışı ve izinsiz olarak Mesken Masuniyeti ihlal edilerek aramalar yapılmakta ve hatta binlerce insan özel kamplara alınmaktadır. Bölgede huzursuzluk had safhaya ulaşmıştır. Silah toplama bahanesiyle dayaktan geçirilen Vatandaşlardan yaralananlar ve Ölenler vardır. Buna rağmen Ağaların Himayesinde ki Eşkiyalar Doğu da kol gezmekte ve Fukara Vatandaşlara her türlü haksızlığı yapmaktadırlar. Hayvan hırsızlığı, Vurgun, "açakçılık, Adam öldürme olayları devam edip gitmektedir.

Halk bir yandan ağaların himayesinde ki kanun dışı zorbaların baskısı altında ezilirken, Öbür yandan sözde asayiş sağlama görevli A.P. İktidarının gönderdiği Komandoların Mezalimine maruz kalmaktadır. Komando Harekatı ile yapılan Anayasa dışı baskıların son halkasını teşkil eden Silvan olaylarına kısaca değinmek istiyoruz. 8.4.1970 tarihinde şafakla beraber Silvan ilçe merkezi Jandarma 2. Bölge Komutanlığına bağlı 6 helikopter, 200 motorlu araç ve donatılmış 2000 Jandarma ve Komando Topçu Keşif Uçaklarının da desteği ile kuşatılmıştır. Kuşatma harekatı ile beraber ilçe merkezine giren birlikler tarafından, Hiçbir arama yetkisi olmadan, Aynı gün saat 7'ye kadar 17 saat süre ile yüzlerce ev didik-didik edilmek suretiyle aramaya tabi tutulmuş ve yataklarından kaldırılmış erkekler özel kamplara alınarak korkunç işkencelere maruz bırakılmışlardır. Adalet Partisi İktidarı bakanlar Kurulu'nun verdiği tam yetki ile hareket ettiklerini söyleyen Komandolar ne Anayasayı, ne Mer'i Kanunları tanımamakta, Adeta İşgal edilmiş Düşman Topraklarında işgalci Kuvvetler gibi davranmaktadırlar.

Bütün bu büyük harekete rağmen asayiş ihlal eden Can, Mal, ırz düşmanı firariler ve eşkiyaların hemen hiçbiri yakalanmamıştır. Ancak,

asayışsızlık içinde bunalan ve bizzat Emniyetini temin etmek zorunda bırakıldığı için hayatını idame ettirmek içgüdüğü ile silah sağlamış olan fakir köylü Vatandaşlar yakalanmaktadır. Düzenin kurbanı olan bu Vatandaşlar gazete manşetlerinde Kamu-Oyuna firari ve Kanu kaçağı olarak gösterilmektedir. Ülkemiz ve Milletimizin bütünlüğünü tehdit eden, Bölgemiz halkını ümitsizliğe ve huzursuzluğa düşüren bu insanlık dışı hareketlerin son bulmasını sağlamak için ızdıraplarımızı yakından bilen siz genç kardeşlerimize seslenmeyi ve bir baskı grubu olarak harekete geçmenizi istemeyi kendimizde bir hak olarak görüyoruz. Görevlerinizi en etkili bir şekilde yapacağınız inancı iye gözlerinizden öperiz.

İmzaları ile yüzlerce Silvanlı Vatandaş...."

Görülmektedir ki, Olaylar Savcının dediği gibi değil, İnsanı çileden çıkaran bir biçimdedir.

Bu konu ile ilgili olarak Türkiye'de var olan bütün Devrimci ve Demokratik Kuruluşlar büyük tepkiler göstermişlerdir. Bildiriler ve raporlar tanzim ederek olayı şiddetle Protesto etmişlerdir.

Üniversite Asistanları Sendikasının "Yurt Ve Dünya Sorunları" isimli bildirisin de sorun'a geniş yer vererek 12-13 Eylül. 1970 tarihinde İzmir de yapılan 111. olağan toplantısından sonra yayınladığı bildirisinde şöyle demektedir:

"....Doğu Anadolu'daki Faşist Terör'e dikkat edelim.

Doğu Anadolu da ilkin Komando hareketi ile başlayan Faşist Terör Doğulu Halklarımızı sömüren Doğulu ve Batılı Hakim sınıfların Halk düşmanı Politikalarının tabii bir sonucudur. Bugün bu baskı Atatürk Üniversitesindeki Devrimciler Üzerine yoğunlaşmıştır. Erzurum Egraf ve Müttegallibesıyla, Amerikan yetiştirmesi İşbirlikçi Profesörlerin ortak terör'ü Emperyaliz-İşbirlikçi Burjuva-Feodal Müttegallibe gerici ittifakının Doğu'daki koludur."

Olayı Ankara ve İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocakları'da ayrı ayrı protesto etmişlerdir. Bunun dışında Devrimci Doğu Kültür ocakları, 16 Kuruluşla birlikte yayınladıkları Bildiri de,

"...Bu protesto hareketine bütün namuslu kişilerin ve Kuruluşlarımızla Halkımızla birlikte katılmaya çağırmayı da bir hak sayarız." denilmektedir.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları, Doğu Anadolu'nun çeşitli yerlerinde Komando Harekatı sırasında özellikle Kürt Halkına yapılan zulümleri, Komando Harekatının gerçek yüzünü, Anayasaya aykırılığını Cumhurbaşkanı'na 12. Nisan 1970 tarihli bir Telgrafla duyurmuştur. 20. Nisan 1970 tarihinde Biz-

ZAT Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri verdiği cevapta,"

"Olayların Araştırılabilmesi için kaynakların tesbitive bilgilerin acele olarak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine bildirilmesini" istemiştir.

Olaylara Doğrudan-doğruya müdahale edilmesi mümkün iken, bu dernekten bilgi istenilmesi hayli düşündürücüdür.

Cumhurbaşkanının bu isteği üzerine 16 üye Öğrenci görevlendirilerek Komando Harekatı'nın cereyan ettiği yerlerde araştırma ve inceleme yapmak üzere gönderilmişlerdir. Toplanan bilgilerden sonra hazırlanan Rapor, 15. Mayıs 1970 tarihinde Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Raporda Özetle:

"Sayın Cumhurbaşkanı,

Doğulu Üniversiteli Arkadaşlarımızın Güney-Doğu Anadolu'da gezebildikleri yerler ve kasabalar yukarıda tesbit ettiklerimizdir. Buralar da tesbit edilen durumlar, Köylülerin bizzat kendi ifadeleri Bant'a alınarak yazılmıştır. Ayrıca, Jandarma ve komando'nun Köylülere yaptığı Zulüm ve işkenceler Resimlerle de tesbit edilmiştir. Geçerli ve yeterli deliller elimizdedir.

Türkiye'nin Doğu ve Güney-Doğusunda yaşayan Halk'a yapılan bu baskı-Zulüm-Jenosit hareketi bize göre yasa dışı, İnsanlık dışı bir anlayışın sonucudur. 'Eşkiya aranıyor' gerekçesi ile yapılan bu hareketin anlamı nedir? Eğer Türkiye tarihi biraz incelenirse, görülür ki Türkiye'nin bu bölgesinde yaşayan Halk'a tatbik edilen, buinsanlık dışı baskı ne ilktir ne de sondur. Cumhuriyetten bu yana çeşitli nedenlere dayandırılmıştır. Son olaylarda Eşkiya aranıyor gerekçesi ileri sürülmüştür. Ama ne varki bütün yapılanlara rağmen Eşkiyalar rahatça dolaşmakta, Bölgenin nüfuzlu Ağaları tarafından beslenmektedir.

Artık Doğulu Vatandaş can ve mal güvenliğini yitirmiştir. Bir gece eşkiya baskını, bir gece Jandarma baskını. İşkenceler, Zulümler, Adam öldürmeler, Kadın istemeler, Evlerden haraç istemeler vb.. 1961 Anayasası ayaklar altına alınmıştır. Halk, Dilinden, giyiminden, fizyonomisinden dolayı dövülmüş, Özel kamplara alınmıştır.

İkinci defa soruyoruz..

Doğudaki bu hareketlerin anlamı nedir?

Nasıl bir Politikanın sonucudur?

Yapılmak istenen nedir?

Jandarma subaylarına, " Bu yaptığınız Anayasaya Aykırıdır' denildi-

ğinde 'Anayasa bizi bağlamaz,biz yüksek yerden emir aldık' cevabını vermişlerdir.1970 Türkiyesinde Anayasadan üstün ne vardır?

- ' Doğuya Makina götüreceğiz '
- ' Doğuya ışık götüreceği '
- ' Doğuya yol yapacağız (
- ' Doğuya Fabrika kuracağız '
- ' Doğuya Okul götüreceğiz '
- ' Doğuya Öğretmen götüreceğiz '

Sloganlarını atarak,Halkın oylarını çalan Politika cambazları İktidara geldiklerinde,Doğuya ancak Jandarma gönderebilmişlerdir.İktidarın bu yanlış ve yasa dışı eylemi Halkla Devlet Mefhumu arasında uzlaşmaz çelişkiler yaratmakta,Halk artık Devlet'e karşı olan güvenini büyük ölçüde kaybetmektedir.

Devrimci Doğulu Öğrenciler olarak yasa-dışı hareketlerim şiddetle kınar,İktidarın bu yoldaki eylemlerine karşı,bundan böyle her zaman bütün gücümüzle karşı koyacağımızı bildiririz....."

-(Cumhuriyet Gazetesi,18.mayıs.1970)

Türkiye İşçi Partisinin Komando olaylarını kınamak maksadıyla Cumhurbaşkanı'na verdiği Muhtıra da basına açıklanmış, Özetle:

"Komando Harekatı,Normal kaçak,Silah ve suçlu arama olayı değildir. İktidarın baskı ve Şiddet Politikası usullerini arttırmaya yöneldiğini diğer bir önemli belirtisiⁿ,Güney-Doğu İllerinde kaçak silah ve suçlu arama bahanesiyle girişilen Komando Hareketleridir.Kasaba ve köylere baskınlar yapılmış,oralardaki Yurttaşlarımız,ne Anayasamız Hükümleri ile,ne de genel Demokratik hak ve hürriyetlerle asla bağdaşmayan muamelelere maruz bırakılmıştır.Askeri Komandoların Aniden kasaba ve köylerikuşatması,bazı hallerde İlçeyi uçaksavar topları ile çevirmesi,Yurttaşların nezarete alınması,dövülmesi,fiziki işkence niteliğinde hareketlere ve haysiyet kırıcı muamelelere maruz bırakılması normal bir silah ve kaçak suçlu kapsamına girebilecek olaylar değildir.Anayasanın,"İşi Dokunulmazlığını ve kimseye eziyet ve işkence yapılamıyacağını,hatta insan haysiyeti ile bağdaşmayan ceza dahi verilemeyeceğini amir 14. maddesi ve kişi ve konut dokunulmazlığını teminat altına alan 15 ve 16. maddeleri hükümleri ihlal edilmiştir.Yine Anayasanın,Kamu Düzeni ve Milli Birlik gibi se-

BEPLERLE de olsa bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunulamıyacağı hususundaki 11. madde hükümleri de açıkca çığnenmiştir.

Komando Harekatının bu bölgede bu çeşit usullerle yürütülmesinin sebebi, bu bölgedeki Yurttaşların Etnik özellikleri ise, bu Anayasa-ya aykırı bir tutumdur.

Ülkemizin diğer bölgelerinde uygulanmayan bu çeşit silah ve kaçak suçlu arama usullerinin Güney-Doğu bölgesine reva görülmesi de dikkat çekicidir. Kaçak silah ve suçlu yalnız bu illerde mi var? Niçin bir ayırım yapılıyor ve diğer illerde kullanılan arama-tarama usulleri ile yetinilmiyor? Bu noktada, Güney-Doğu İllerimizde Türkçeden gayri bir dil, Çoğunlukla Kürtçe, "aha az sayıda arapça konuşan ve Farklı Etnik özelliklere sahip Yurttaşlarımızın yaşadığı hususu, düşündürücü bir unsur olarak ortaya çıkıyor, eğer bu Anayasa dışı muamelelerin gerekçesi bu ise, o zaman da yine Anayasa'nın Dil, Din ve Mezhep ayırımı gözetilmeksizin bütün Yurttaşların Kanun önünde eşit oldukları hükmünü getiren 12. Maddesi özünden ihlal edilmiş olur. Devletin ve Milletin bütünlüğü bu çeşit ayırımlar yapıp, Milleti meydana getiren Etnik topluluklara baskı ve şiddet usulleri uygulamakla sağlanamaz; Tam tersine, Devlet ve Milletin bütünlüğü zedelenmiş, Bölünmelere müsait Sosyo-Psikolojik delil hazırlanmış olur. Çünkü, Yurttaşların Devlet'e bağlılıkları, vefası, Ancak eşitlik, özgürlük, Kardeşlik, "akkanıyet ortamında oluşur, gelişir; Baskı, Şiddet usulleri, tefrik gözetken haksız muameleler ise ancak hınc ve direniş doğurur. Bu bakımdan da Güney-Doğu İllerinde reva görülen Baskı-Şiddet usulleri, Komando baskınları, Anayasanın Devletin bütünlüğü hükmünü koyan 3. Maddesine aykırıdır.

20. Yüzyılın üçüncü çeyreğinde Dünya Devletleri arasında ve Devletler içinde barış ve sükunⁿ temel şartlarından biri Milletlerin ve Halkların eşitlik ve özgürlük içinde yaşayabilmelerinin sağlanmasıdır. Modern Milletlerin büyük çoğunluğu çeşitli Halklardan, Etnik gruplardan, Dinsel topluluklardan meydana gelmektedir. Türkiye'de böyledir. Bunlardan birinin diğerlerinin üzerine baskı yapması, imtiyazlı durumda olması, hem Devletin birliği ve bütünlüğünü zedeleyen sonuçlar doğurur, hemde çağımızın insanlık, özgürlük ve eşitlik anlayışına, İnsan hakları beyannemesine aykırı düğer. Bizim Anayasamızda

Bizim anayasamızda eşitlik, özgürlük ve kardeşçe yaşama şartlarını getirmiştir. Anayasamızın 54.maddesi 'devlete vatandaşlık bağları ile bağlı herkes türktür' der. Devlet açısından Türkün tarifinde, 'vatandaşlık bağı ile bağlı olmaktan başka bir kıstas sosyolojik ve ırkî kıstaslar koymamıştır. Üçüncü maddesi, türkçenin resmi dil olduğunu belirtmekle yetinir. Bunun dışında, herkes bildiği dili konuşup, yazmakta serbesttir. Ayrıca, 12.maddesi, din, mezhep, ırk (yani sosyolojik ve ırkî ayrımlar) gözetilmeksizin herkesin kanun önünde eşit olduğunu beyan eder. Yine anayasamızın, 129. maddesi, planlı kalkınmayı öngörür, planlı kalkınma ise bölgeler arası dengeli kalkınmayı da içerir.

Anayasanın bu hükümleri ışığında doğu ve güney doğu illerindeki duruma bakıldığında, bu bölgenin iktisaden daha geri ve edaha fakir bir durumda olduğu, bölgenin halkının kürkçe konuşup, yazma hak ve özgürlüğünün kısıtlandığı ve bu iller halkına başka bölgelere uygulanmayan ve anayasa hükümleri ile telifi mümkün olmayan usul ve muameleler uygulandığı görülür. Bu durumdan şikayetleri ve anayasal hak ve özgürlüklerin uygulanması, baskıların kalkması, bölgenin kalkındırılıp, refaha kavuşturulması isteklerini, devletin bütünlüğünü bölücü kürkçülük hareketleri saymak; Bir objektiflik ve hak şınaslık görüşü içinde ve anayasaya bağlı olarak bu şikayet ve istekleri haklı bulan ilericileri ve sosyalistleri 'bölücü' ve 'dışarıya bağlı müfsitler' olarak nitelendirmek, temelinden yanlış bir düşünüş ve değerlendirmedir. Böyle bir zihniyetle yürütülecek bir iç politika, devletin birliği ve bütünlüğünü ve iç huzuru sağlamak ve muhafaza etmek şöyle dursun, tam tersi durumların meydana gelmesine yol açar. Birlik ve bütünlük, eşit ve adil, özgür şartlar içinde gönüllerde köklendiği ölçüde sağlam temellere oturur: Baskı, şiddet usulleri ile, tefrik gözetilen muameleler ile değil,

-(Cumhuriyet gazetesi, 9.7.1970)

Doğu Anadoluda komando hareketi devam ederken konu Türkiye Büyük Millet Meclisine de getirilmiş ve önemli tartışmalara yol açmıştır.

TİP Milletvekili (şimdi bağımsız) Mehmet Ali Aybar, Doğu illerindeki komando hareketi ile halka baskı yapıldığı gerekçesi ile başbakan hakkında gensoru açılması isteği ile meclise verdiği önergede özetle:

".....Bu sırada, doğulu vatandaşlarımıza göz dağı verilmek istenmektedir. Bu milli menfaatlerimize ters düşen ve muhataralarla dolu bir politikadır. Baskı ve terör metotları tarihe karışmaya mahkumdür....."

Önerge'nin mecliste tartışılması sırasında önerge sahibi, doğuda komandoların eşkiya ve kaçak silah aramak için giriştikleri anayasa ve yürürlükteki yasalara ters düştüğünü, erkeklerin önce dövülüp, daha sonra çıplak soyundurulurken, kadınların önünde dolaştırıldığını isim ve belge vererek belirtip, bu hareketin temelinde siyasal etkenlerin yattığını, perde gerisinde emperyalizmin olaydaki yerine de değinerek şöyle devam etmiştir. (cumhuriyet gazetesi, 25.temmuz.1970)

" Doğulu vatandaşlar, ana dillerini konuştukları için dövülüyorlar. Özel komando okullarında yetiştirilmiş komandolar bunları dövdükten 'kuyruklu kürk', 'barzaninin köpeği', diyorlar. Deve kuşu misali başınızı kuma sokmakla hiçbir şey halledemezsiniz. Doğudaki baskı ve terör, ulaşmak istenen hedefin tam tersi hedefe götürebilir bizi. Terör geri tepen bir silahtır."

Önerge tartışılırken, siyasal partilerin hiçbirinden bir ses çıkmamış bu arada CHP sözcüsü, konuyu kınayarak, henüz hiçbir bilgi alamadıklarını bildirerek toplumsal olaylardan ne kadar soyut kaldıklarını bir kez daha belirtmiştir. Zamanın işişleri bakanı büyük bir rahatlık içinde kürsüye gelerek, "Aybar, kızıl ideolojisine vatan sever ve milliyetperver doğu halkını alet edemeyecektir....." Sözleri ile büyük bir polemige girişmiş, ve her zaman yalıtılan ve yadırganmıyan bir politikanın saptanmasından öteye gidememiştir. Tekarardan söz alan Aybar, ".....Elimizde bir sürü belgeler vardır, önemli bir konuyu tartışıyoruz, dayak atılıyor mu, atılmıyor mu? Önu söyle....." dedikten sonra, hükümet sözcüsü alışılmış bir suçlama ile, ".....Biz, türk vatandaşlarına sevgi ile muamele ederken, aşırı solcular ve siz, kafalarınızı kızıl ideoloji sebebi ile her şeyi kötülemektesiniz." diye cevap vermiştir.

Doğu'daki komando zulmu ve işkencesi mahkemeye bile intikal etmiştir. Erzurum'un Tekman ilçesi, Beyköyü, komando zulmünü aşağıdaki şekilde mahkemeye intikal ettirmiştir.

" Cumhuriyet savcılığı makamına-ERZURUM

Müştekiler :.....

Maznunlar :Tekman.Jandarma komutanı üsteğmen Tarık Er

Suç : Sui muamele, hakaret, kadınlara el atmak.

Suç tarihi : 11.7.1970

Hadise : Yukarıda açık adresleri bulunan maznunlar, komando birliği ile akşama bir saat kala köyün etrafını sararak, bütün köylüyü zor kullanmak suretiyle evlerinden çıkardılar. Daha sonra köyün erkek ve kadınlarını ayırarak, bir tarafta erkekleri, bir tarafa kadınları dizdiler. Bunun üzerine maznun, Tekman Jandarma komutanı:"Silahlarınızı getirin"dedi. Bunun üzerine, evlerinde silahları olan

İsmail Taştan, Ferreki "urudere, Abdulbari Işık isimli şahıslar ve ben, dededen kalma, paslanmış ve küflenmiş silahlarımızı alıp, evden getirdik ve teslim ettik.

Bunun üzerine, maznunlar bizi zorlamaya ve silahları getirmemiz için hakarette bulunmaya başladılar. Bununla yetinmeyen sanıklar kadınların önünde bizleri soyundurup, teşhir ettiler. Daha sonra, Mehmet Akbaba ve Kerem Akkuş isimli şahıslar dereye götürülerek, orada dövüldüler. Kadınların üzerini aramaya ve kadınlara sarkıntılık etmeye başladılar. Bununla yetinmeyen sanıklar, insanlık dışı harekette bulunarak, Mehmet Akbaba'yı kadınların önünde çıplak soyundurarak teşhir ettiler. Ve "eğer silahlarınızı getirmezseniz, sizleri kadınlarınızın önünde soyundurup ve edep yerlerinize ip bağlayıp, kadınların eline vererek dolaştıracacağız." Ve daha sonra Kerem Akkuş isimli şahıstan para istenmiş, parayı bulamayınca tütün tabakası alınmıştır. Bu yukarıda bahsedilen bütün hususlara köy halkının hepsi şahittir. Bizler de henüz yaralı durumunda bulunduğumuzdan rapora sevkimizi ve maznunlar hakkında gerekli takibatın icrası ile tecziyeleri cihetine gidilmesini yüksek vicdanlarınızdan arz ve talep ederiz. Ayrıca, sanık üstegmen köylülere hitaben, "bundan sonra beyköyünü jandarma karakolu yapıp, namusunuzu payı mal edeceğim" diye hakarette bulunmuştur. Bunada bütün köy halkı şahittir. Hepsinin dinlenmelerini isteriz.

.....

İmzalar."

Yukarda bahsedilen köyde, girişilen baskı ve zulüm, fotoğraf ve teyp ile tesbit edilmiş birçok dergi ve gazetelerde yayınlanmıştır.

Bütün bu söylediklerimizden sonra doğuda girişilen komando hareketi ile ilgili Türkiye mimar ve mühendisler odası, TÖS, İlk-Sen, Sosyal demokrasi Dernekleri Federasyonu, Üniversite öğretim üyeleri, siyasalkuruluşlar öğrenci örgütleri v.s. büyük tepkilerde bulunmuşlar, basın ve yayın organları konuya geniş yer vermişlerdir. Ortada somut bir olay varken sayın savcının bunları görmemezlikten gelerek, meseleyi kamufle ederek, kendine özgü yorumlar getirmesi gerçekten üzücüdür. Mahkemenizden bu konuda geniş bilgilene edinmesini istiyoruz.

Kaldıki, yalnız istanbul'da otuz binin üstünde kanun kaçağı varken, Doğu'daki beş-on kanun kaçağı için (ki böyle yakalananlarda görülmemiştir) bir ordu görevlendirmek anlamı ve oldukça da kasıtlıdır. İşte esas kardeşi kardeşe düşürme politikası budur.

İddia makamından, bir hususu açıklamasını istiyoruz. İddianamenin 13. sahifesinde "halkın kürdistan hayali için silahlandırıldığı iddia edilmektedir". 1970 'ten bu yana aralıksız devam eden bu aramalarda böylesine bir iddiayı doğrulayacak gerçekten silah bulunmuş mudur? Savcının elinde bu konu ile ilgili bir delil vardır mı? Eğer sıkıyönetim döneminde yapılan aramaları örenk göstermek istiyor ise, bu zamanda bile bütün sıkı aramalara rağmen önemli bir silah bulunmamıştır.

Sıkıyönetim ilanında İsmail Arar, meclis kürsüsünden, "doğu'da silah depoları bulunmuştur" şeklindeki mübalağalı beyanına iddia makamı inanmış görünmektedir. Yada mahkemenizi yanıltmak amacı ile konuyu kasten bu şekilde yansıtmıştır.

12 MART MUHTURASI-SIKIYÖNETİM GEREKÇESİ:

İddia makamı, yukarıda birbirleri ile çelişik ve asılsız iddialarını 12 mart muhturasına dayandırarak, muhturanın temel amaçlarını gizlemek suretiyle asıl maksadından, başka türlü yansıtmaya çalışmaktadır. 13. sahife de, ".....Türk Silahlı kuvvetlerinin iç hizmet kanunundan aldığı yetkiyi, dayanarak, cumhuriyet korumak ve kollamak amacı ile devrin iktidar ve yetkilerine, 12.3.1970 tarihli muhturayı sunmuştur" Demektedir.

12 mart muhturası ile, iddia makamı, 1970 'teki komando zulmüne meşruluk kazandırmak isterken bu tarz kanunsuz durumları, demokratik yoldan protesto amacı güden davranışları da devlet kuvvetlerine hakaret telakki etmiştir. Ve bu durumu, 1971 deki muhturanın hazırlanma gerekçesine bağlamıştır. Muhturanın bu tarz yorum ve yansıtılması, yanlış ve eksik bir anlatımdır. Muhtıra, kendisi ile ilişkili olmayan olaylara bağlanmak istenmektedir. Muhtıra, demokratik ve devrimci güçlerin, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı, faşizme ve gericilege karşı söylemek istediklerinin biçimlendirilmesidir. 12 mart muhturası, bütünü ve muhtevası ile o günkü siyasi iktidarın devlet otoritesini kendi çıkarlarına alet eden ve şahsi çıkarları uğruna kullanan bir menfaat şebekesine yöneltilmiştir.

O günkü şartlarda, bu menfaat çevrelerinin Türkiye'yi içine soktukları ekonomik ve politik çıkmazlardan burjuvaziye ve iktidarını sorumlu tutarak;

a) Hükümetin, partiler üstü bir ekip tarafından kurularak yönetilmesi,

b) Memleket içinde huzur ve sükunün sağlanması,

c) Anayasanın öngördüğü reformların bir an önce yapılması,

Gibi hedefleri önererek, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, ve politik çıkmazdan bir an önce kurtularak, demokratik ortamın avdetini sağlamak

için hazırlanmış ve sunulmuştur.

Bu muhtıranın çıkarıcı çevrelere yöneltildiği o kadar açık-seçik bir gerçektir ki, daha sonra hükümet başkanı Erim, 5.Ekim.1971 tarihinde "dâlet partili bakanların hükümetten çekilmesi ile ortaya çıkan buhran nedeni ile verdiği demeçte,

" Kendisi başbakan iken kardeşleri için "Türkiyenin devlet bankalarından büyük ölçüde krediler sağlamıştır, bunlara ek olarak dışardan devletçe sağlanan 3 milyon dolarlık kredinin 1 milyon 180 bin doları da başbakanın kardeşlerine verilmiştir." , diyerek muhtıranın neye yönelik olduğu konusunda önemli bir açıklık getirmiştir. Durum hergün dahada açıklık kazanarak, hatta reformlar konusunda, parlamento içinde ve dışında egemen çevrelerin tutumları, engellemek çabasından başka birşey değildir.

İddia makamı, muhtıranın bu muhteviyatının tamamını unutarak, bir tek cümle ile başka bir amaca yönelik olduğunu göstermektedir.

Özellikle az-gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan ve iktidara zaman zaman müdahale etmek zorunda kalan silahlı kuvvetlerin, egemen çevrelerin ülkeyi içine soktukları çıkmaza paralel olarak gelişen bir durumun en somut belirtisi, 12 mart muhtırasıdır. Açıkça o günkü hükümeti, ülkeyi içine soktuğu bunalımdan kurtarmak amacı güdülmektedir.

Eğer iddia makamı, cumhuriyeti koruma amacı ile ordunun bu müdahalesini haklı buluyorsa, kabul etmek zorundadır ki, ülkeyi bu duruma getirenlerin, yada nedenlerin baş sorumlusu egemen çevreler ve onun güdümündeki AP iktidarlarıdır. Yoksa, kanunsuz zulüm ve iykenceye, yada baskıya karşı demokratik, devrimci protesto hareketleri değildir. Sayın savcı, Türkiye gerçeklerinin temelini inmeden, yüzeyde değerlendirmeler ile yetindiğinden, aynı biçimde sıkıyönetimin ilan ve gerekçesini de yanlış değerlendirmekte ve 12 mart muhtırasının bir uygulama aracı olarak tanıtmaktadır.

Genel olarak diyebiliriz ki, 12 mart muhtırası, emperyalizme bağımlı bir ülke anlayışını ve sermaye hareketinin, sömürücü ve ezici diktasına yönelik gelmiştir.

Türkiye'de reformların yapılması temel amaç alınmıştır. Öyle ise ülkenin az-gelişmiş ve geri olma durumu söz konusu edilmektedir. İktidarın ve egemen çevrelerinin yarattığı huzursuz ortam, ekonomik ve toplumsal temellere dayanan bir rahatsızlık önlenmek istenmiştir.

Görülüyor ki, muhtıra, devlet kuvvetlerine hakareti ortadan kaldırmak için değildir. Özellikle devlet yönetiminde, burjuvazi ile bürokrasinin ve büyük devlet memurlarının çekişmesinin somut bir belirtisidir. So zamanlarda bu çekişmenin ne kadar belirli bir hal aldığı açıkça ortadadır. Ve muhtıra, taşıdığı özden sıyrılarak ve uygulamada değişik biçimler alarak, bugün çok değişik bir anlam ifade etmektedir.

BU BÖLÜMDE SONUÇ:

İddianamenin bu bölümünde cevabımızı bitirirken, bir konuya daha ige-
ret etmekte büyük yarar ummaktayız. Sayın savcı, iddianamenin 13.sahifesi-
nin sonunda, "haktan yana olduklarını, halk ve halklar için çalıştıkları-
nı ileri sürenlerin maskeleri düşmüş, çıplak çehreleri artık aydınlığa ka-
cuşmuştur. Yüksek mahkemeye sunulan bu dava, kardeşi kardeşe düşman etmek,
hatta öldürtmek, memleketi bölüp, parçalamak, milli du gu ve birliği yıkmak
zayıflatmak gayretleri içinde olan, Atatürk ilkelerini benimsemeyen bir gu-
rup hayalperest insanların davasıdır" Diyerek, bu davayı, mahkemeye sunar-
ken, iddianamenin başından bu yana söylediği ve gösterdiği herhangi bir
delile dayanmaksızın sayın savcının bu tarz bir kanıya varmasının çok ib-
ret verici olduğunu belirtiriz.

Başından beri olayları ve gerçekleri ters ve kasıtlı olarak ortaya
koyan iddia makamı, bu kez de, sayın heyetinizin duygularını istismara yel-
temekte ve mahkemenizi etki altına almak istemektedir.

Evet ! Bu ülkede kardeşi-kardeşe düşman eden bir zihniyet ve uygula-
ma vardır. Sayın savcı, bu zihniyetin bir temsilçisi olarak gözükmektedir.
İddia makamının sözünü ettiği kardeş düşmanlığının ve bölücülüğünün somut
uygulamasını bilmemiz gerekir. Kimdir bölücü ve halk düşmanı ?

Türkiye nin bu bölgesinin dışında hiçbir yerinde uygulannayan ve bir
emirname ile yapılan toplu arama ve taramalar, bölücü zihniyetin bir uygu-
laması değilmi?

Yalnız, Doğu Anadolu'da girişilen komando zulmü, düşmanca duyguların
bir uygulaması değilmidir?

Bölgeler arası dengesizliğin en somut örneğini veren Doğu anadoluda;
Milli gelir bölüşümünün ne denli gayri-adil olduğu, alt-yapı yatırımları-
nın dahi kasıtlı olarak yapılmadığı, ilkel hayat şartları içinde buradaki
insanların yaşamalarına göz yuman zihniyet hangi zihniyettir.

Anayasanın ve en açık hukuk kurallarının ayaklar altına alınmasına
ön-ayak olan zihniyet bölücü ve düşmanca bir uygulama değilmidir? Bölü-
cülük, halk düşmanlığı lafla değil, gerçekten uygulama ile yapılmıştır ve
henüz yapılmakta devam edilmektedir. Sayın savcı, gerçekten de, bu bölücü
ve kardeş düşmanlığı zihniyetini kimlerin temsil ettiğini bildiği halde,
bir türlü bunu dile getirmekten çekinmektedir. Çünkü, bu eşitsiz uygulama-
dan kendisi de önemli ölçüde sorumludur.

İktisadi krizlerin başgösterdiği, egemen güçlerin iktidarlarının pol-
itik ve ekonomik çıkmazlara düştüğü dönemlerde alışılmış "bölücülük ve
yıkıcılık" yaygaraları ili içine düşülen durum kamufle edilmek istenmekte
ve bu artık ülkemizde egemen güçlerin devamlı uyguladıkları şaşmaz bir

Kural halini almaktadır.

İşte, bu politika yine ortaya atılarak uygulamaya başlanmıştır. Bu dava, aslında savcının dediği gibi değil, bu politikanın, alışılmış olan bir kuralın uygulama alanı içinde tezgahlanan oyunudur.

Bu dava Türkiye'de egemen güçlerin; faşizan, ırkçı-şöven zihniyetlerinin kendi bölücü ve ülkeyi ipotek altına sokan politikalarının bir sonucudur.

Bu bölümde sonuç olarak diyebiliriz ki, kardeş düşmanı olan bizler değil, "Adsızlar", "Türkeşler", "Demireller", "Şellefyanlar", "Feyzioğulları" olmalıdırlar.

DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI

İddianamede bu bölümle ilgili isnatlara cevap vermeden önce, Türkiye'deki ve Dünya'daki toplumların durumlarına ve gençlik olaylarına genel olarak bir göz atmak ve bu konuda mahkemenize bazı bilgiler sunmak niteliğimize açısından ve kararlarınızda önemli ölçüde yardımcı olur kanısındayız.

Tarihin her döneminde örgütsel anlayışa rastlanır. İnsanın doğa ile ilişkilerinden iş müessesesi ortaya çıkmış ve üretim bununla başlamıştır. Belirli bir amacı paylaşan, aynı iş etrafından toplanan insan gurupları zaman içinde ya ekonomik, ya sosyal yada politik bir baskı gurubu olmuşlardır. Bu bir araya gelen ve belli amaçta birleşen insan gurupları faaliyetleri ile ve dünya görüşleri doğrultusunda amaçlarına varmak için büyük çabalar göstermişlerdir.

Bu toplumsal guruplar, ilk çağlarda hatta barbar ve vahşet toplumlarından bugüne kadar tarihsel evrim içinde önemli nitelikler değiştirerek bugüne kadar gelmişlerdir. Önceleri köleci toplumlarda; kölelerin ve onların karşısındakiköle sahiplerinin, feodal toplumlarda; Sömürülen sınıf ve tabakalar yani serfler ve köylüler ile onların karşısında senyörlerin, ağaların ve beylerin, kapitalist toplumda; Büyük iş bölümünü ortaya çıkışı ile birlikte burjuvazi ile bunların karşısında sömürülen işçiler ve diğer emekçi tabakalar vardır.

Diğer toplumlarda olduğu gibi kapitalist toplumda da işçilerin, köylülerin burjuvazi karşısında politik ve sosyo-ekonomik amaçlarla örgütlendiklerine ve aralarında bilinçli olarak çok sıkı organik bağlar kurduklarına rastlanır. İşçilerin, ekonomik amaçlarla sendikalar, politik amaçlarla siyasal organizasyonlar, diğer tabakaların ise örneğin: Memur ve sanatkarlar v.b....dernekler halinde veya sendikal amaçlarla toplandıklarını görmekteyiz.

Tarihin başlangıcından bugüne kadar evrimler geçirmiş olan bütün toplumlarda bu sosyo-ekonomik ve politik gelişimlerin gereği, emekçilerin; diğer sınıf ve tabakaların yanında bir de o toplumunu küçük burjuva karakterli gençliğinin de örgütlendiği yada örgütlenme zorunda kaldığı görülmektedir.

Türkiye'de Dünya'nın içinde bir alanda bulunduğuna göre, Dünya toplumlarının geçirmiş oldukları tarihsel evrimi, Türkiye toplumları da geçirmiştir. Bunun sonucu Türkiye toplumunun dinamik güçlerinin "belirleyici etkisi" ile ve Dünya'daki değişim ve gelişmenin paralelinde sosyo-ekonomik ve politik yapısında önemli ölçülerde (nicel-nitel) değişimler olmuştur.

Türkiye, büyük ekonomik, sosyal, politik ve savaş bunalımlarının sonucu ortaya çıkmıştır. 1918 yılında 1. dünya harbinden, bir yenilgi ile çıkan anadoluyu; dört-bir yandan Amerikan, İngiliz, İtalyan, Fransız ve Yunan v.b. gibi emperyalist güçler kendi ekonomik ve politik sömürü alanlarının içine almışlardır.

1919'da İstanbul'da, saltanattan koparak "amsuna ayak basan Mustafa Kemal, bütün emperyalistlere karşı milli kurtuluş savaşının çekirdeğini atmış ve 1920 'de Ankar'da Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuştur. Bu tarih ten sonra Türkiye halkları (Türkler, Kürtler, Çerkezler, v.b.) tek vücut halinde Mustafa Kemal'in etrafında toplanmışlardır.

Bu gelişmeyi 1923 yılında 29. ekinde cumhuriyetin ilanı ve aynı tarih te saltanatın kaldırılması izlemiştir. Daha sonraları 1924 yılında halifelik kaldırılmış, anayasa ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde cumhuriyet ve ülkenin somut bazı durumları Türkiye ve Dünya kamu oyuna ilan edilmiştir.

Bütün bu gelişmelerde gençlik örgütlerinin de bir baskı gurubu olarak önemli görevler yüklendiklerini görmekteyiz. "MTTB, Tıbbiyelikler, mülkâyeli-ler v.b."

1924 yılından sonra tek parti iktidarını (CHP'yi) 1946 yılına kadar izliyoruz. Bu zaman ve gelişmeler içinde ayrı birkaç parti de kurulmuş ise de (serbest fırka, terakki perver parti, Türkiye komünist partisi v.b.) günün iktidarı tarafından ya kapatılmışlar ya da kurucuları tarafından fesh edilmişlerdir.

1946 yılında çok partili hayata geçişle birlikte DP'yi daha önce niteliğini açıkladığımız sınıfların bir partisi olarak görüyoruz. Bu kuruluş, 1950 'de yapılan genel seçimler sonucunda iktidara gelerek, 1950-1960 döneminde bütün yolsuzluklara rağmen iktidarını sürdürmüştür. Bu partinin siyasi iktidar dönemi, sosyal ve ekonomik, politik bunalımlarının had safhaya geldiği bir dönemdir. Bu bunalımların sonucu olarak zor ve baskı ile düşünce ve basın özgürlüğü kısıtlanmış, hatta ortadan kaldırılmaya yönelinmiştir. Düşünce özgürlüğü kavgasında ve emekçi halk kitlelerinin somut dertlerini dile getiren küçük burjuva aydınlarının cezaevlerinde olduğu dönem henüz hafızalardan silinmemiştir.

1960 yılında iktidarın yolsuzlukların bilinçli ve örgütlü olarak yine ilk karşı koyanlar gençlik olmuştur. Gençlik, günün sorunlarını kavramakta, incelemekte, ve çözümünü siyasi iktidardan talep etmektedir. Bu bilinçli hareketleri karşısında, siyasal iktidar tarafından emniyet kuvvetleri harekete geçirilerek, gençler kurşunlatılmış ve kırılmıştır. İddia makamı da çok iyi bilmektedir ki, bu dönemin yolsuzlukları öylesine sürüp gitmemiştir...

İşçilerin, köylülerin ve gençliğin güçlü muhalefetleri, gerici ve faşist iktidara karşı, 27.mayıs.1960 tarihine kadar sürmüştür. Bu tarihte milli Birlik komitesinin ilerici hareketi ile DP iktidar sahnesinden silinmiştir. Bundan sonra Türkiye'de yeni bir dönem açılmış, 1961 anayasasının yürürlüğü girdiği ve doğal olarak düşünce özgürlüğünün geliştiği bir ortam başlamıştır.

1961 Anayasası, zamanında geniş hak ve hürriyetleri içeren bir anayasadır. Bununla birlikte, Türkiye'de demokratik bir platform açılarak düşünce özgürlüğü, basın özgürlüğü ile birlikte emekçi sınıf ve tabakaların ve diğer meslek guruplarının örgütlenmelerine hiçbir kısıtlama getirilmemiştir.

İşçilerin, ekonomik mücadelelerinin sendikalaşma hareketi ile birlikte başladığını görüyoruz. Bu zamanda 12 sendikacının da Türkiye İşçi Partisini kurdukları ve böylece işçilerin aynı zamanda politik mücadelelerini de başladığı görülmektedir. Diğer meslek gurupları ise kendi aralarında bir çok dernek veya sendikalara kururak politik mücadelelerini sürdürmeye başladılar. (TÖS, İlk-Sen, Kamu Per.Sendikaları, Öğrenci örgütleri v.b..)

Ülkedeki bu gelişmelerden gençlik kesimi önemli ölçüde etkilenmiş, örgütlenerek, diğer Dünya'nın bütün ülkelerinde olduğu gibi (Avrupa, Latin-Amerika, Orta-Doğu, Uzak-Doğu....) bir baskı gurubu olmaya başlamıştır. Üniversite gençliği tarihsel gelişim içinde sosyo-ekonomik ve politik etkilerin karşısında gün geçtikçe bilinçlenerek, ilk adımını 1965 yılında Devrimci bir örgüt içinde birleşerek atmıştır. (Fikir Kulüpleri Federasyonu)

Temelinde sömürü mekanizmasına dayanan kapitalist ülkelerde gençlik, sömürü çarkının bir vidası haline getirilmiş ve bu çark içinde kişiliğini geliştirme olanağından yoksun bırakılmıştır. Sömürü sistemine dayalı ülkelerde kişiliğini geliştirme olanaklarından ve bilimsel düşünme yetisine ulaşmaktan yoksun bırakılan gençlik, varlığını ve kişiliğini geliştirmek olanağına kavuşmak uğruna sömürü düzenine başkaldırmıştır.

Bu ülkelerde "daha fazla özgürlük-daha mutlu yaşama" sloganları ile başkaldırma niteliğinde olan gençlik hareketleri kısa bir zamanda sömürü düzenini protesto amacına yönelmiştir. Çünkü, gençlerin kişiliklerini geliştirmesine engel olan, onları insanca yaşama olanaklarından yoksun bırakan sömürü düzeninin kendisi olarak belirlenmiştir.

Her şeyin makinalaştığı, insanların bile makinanın bir parçası haline getirildiği bu sömürü sisteminde özellikle üniversite gençliğinin gelecek kaygusu, yarınına kuşku ile bakışı, bozuk düzene karşı tepki duymasına en önemli neden olmuştur. Nitekim, Fransa'da, İngiltere'de, Japonya'da, Almanya ve Amerika'da ki v.b... gençlik hareketleri iddia edildiği gibi 'bir cinsel bunalımın' ortaya çıkardığı sorun değil, başlı-başına sistemin insanları köleleştirmesine başkaldırmanın bir ifadesidir.

Gençliğin durumu, az-gelişmiş ülkelerde daha değişik bir biçim almaktadır. Az-gelişmiş ülke gençliğinin sorunları dahada çapraşıktır. Sömürme ve sömürülme ilişkilerine doğrudan-doğruya hedef olmayan gençlik, az-gelişmiş ülkelerde bu özelliğinden ötürü bağımsız bir güç olarak büyük sorumluluklar taşımaktadır. Ülkenin en çok eğitim görmüş ve kültür kurumlarından en fazla yararlanan kesimi olarak gençlik, sömürü mekanizmasının doğru, dan doğruya içinde olmadığı halde bu sömürüyü en çabuk kavrayan bir kesim olarak ~~karş~~ belirlemektedir.

Bu kavrayış içinde kendi kişiliğini serbestçe geliştirmek olanğından yoksun bırakıldığını, ileride iş bulma olanağının kıt oluşu, giderek, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum nedeni ile kendisinin diplomalı bir işsiz olacağı bilincine kısa sürede varmakta ve bu durumun giderilmesi ve yarına güvenle bakmak amacı ile, genç olmanın da verdiği heyecan, yetiştirme biçimi nedeni ile olayları kavramak açısından toplumun en dinamik kesimi olarak ve sorunlara bir hal çaresi aramak çabası bakımından en önemli görevler gençliğe düşmektedir.

Doğaldır ki, gençliğin kendi sorunlarının gerçek çözümünü ülkede varolan diğer sorunlar ile bütün içinde ele almasının gerekliliği vardır. Bundan dolayı gençlik kendi sorunlarının çözümünü, ülkenin temel sorunları ile bir tutmakta ve bu sorunların çözümü için kendi dinamizminin de gereği olarak baş kaldırmaktadır.

İşte, Türkiye'deki gençlik olaylarını ve gençliğin niteliğini, Dünyada'ki biçiminden soyut olarak ele almak ve soruna bu açıdan bakmak büyük bir yanlış olmaktadır.

Özellikle 1968 yılında Dünya'da ve Türkiye'de gençlik olaylarının başladığı ve bu nedenle de bu yılın "gençlik yılı" olduğu da bir gerçektir.

1968 yılındaki bu önemli dönüşümler içinde Türkiye'deki devrimci kanattada teorik ve pratik önemli dönüşümler ve değişiklikler olmaya başlamıştır. Sosyalist akımında etkisi ile ve gelişmekte olan demokratik taleplerin bünyesi içinde ~~kont~~roler arasında önemli gelişiler doğmuştur. Bu çelişkiler kısa zamanda keskin biçim alarak "Dünya gençlik olayları ve Türkiye'deki diğer olayların etkisi altında" diğer kurum ve örgütlerde olduğu gibi, gençlik kesiminde de önemli niteliklerin belirlenmesine yol açmıştır. Örneğin yukarıda açıkladığımız fikir kulüpleri federasyonu, kuruluş, davranış ve işleyiş biçiminde önemli değişikliklerle "devrimci Gençlik Federasyonu" niteliğine dönüşmüştür.

Bu tür gelişme ve değişimler yalnız devrimci kanatta değil, gerici, tutucu ve hatta faşist kanattada görülmüştür. Türkiye'nin tarihi geçmiş hayli uzun olan CHP'de bile bu gelişmelere paralel zorunlu olarak önemli

bünye değişiklikleri olduğunu görmekteyiz. Bu değişikliklerle dirki, CHP 'de gençlik kesiminde büyük kuruluşlardan ayrı olarak SDDF öğrenci örgütünü yaratmayı kendisi için bir zorunluluk olarak görmüştür.

Özellikle az-gelişmişliğin tüm özelliklerini gösteren Türkiye'de nüfusun büyük çoğunluğu gençtir. Buna rağmen yüksek tahsil yapma derecesi, genel nüfusa oranla % 03 gibi cüz'i bir miktardadır. Öteden beri varlıklı ve büyük bürokrat çocuklarının varadığı üniversite öğrenimi, sondönemlerde mantar gibi biten "özel okullar" lada daha karmaşık bir hal almıştır. Özel okullar ile eşitsiz bir şekilde gelişen eğitim düzeni bu seferde temelden büsbütün bozularak ve bir "eğitim sorunu" nı ortaya çıkarmıştır. İlk zamanlar "üniversite reformu, eğitim reformu, yönetime katılma, sınav hakkının artırılması, v.b... gibi sloganlarla başlayan boykotlar ve işgaller daha sonra bozuk ve sömürü sistemine bağlı eğitim sistemine karşı hareketler olarak gelişmiş ve büyümüştür. Çünkü, baktan beri de izah ettiğimiz gibi, meselenin temelinde inen gençlik, eğitim sorununun gerçekten çözüme ulaşmasını, eğitimde fırsat eşitliğinin uygulanmasının ancak bütün bu köklü yapısal dönüşümlerin sonucu olarak halledilebileceği görüşü üzerinde karar kılmış ve birleşmiştir.

Türkiye'nin toplumsal, ekonomik-kültürel, sosyolojik ve geri kalmışlığı ile ilgili sorunların çözüme ulaşması için köklü yapısal dönüşümler olması gereği özellikle daha da geri ve farklı yapıda bulunan Doğu Anadolu için biz genç insanların çaba göstermemizi zorunlu kılmıştır.

Doğu anadolunun geri yapısının ve anayasal hakların kitlelerce kullanılabilmesi ise, yine önceden özelliğini belirttiğimiz gençliğin görevleri arasında önemli bir yer tutmuştur. Bu görevin yerine getirilebilmesi anayasanın önerdiği ve zorunlu kıldığı örgütlenme özgürlüğünün ve politik bir güç olma özelliğinin ışığı altında, tüm toplum dinamizminin de zorlaması sonucu ekonomik ve politik gelişmeler sürecinde, 1969 yılında mayıs ayı sonlarında önce Ankara'da daha sonraları İstanbul'da birbirlerinden bağımsız ve fakat aynı amaç ve nitelikte (Türkiyenin şartları içinde) DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI, kurulmuştur. Bugün buraya geliş sebebimiz temel meselelerinden biri olan ve savcının bu örgüte yönelttiği asılsız ve mesnetsiz iddiaları bütün açıklığı ile ve yüreklilikle cevaplandırmaya çalışalım.

Bu cevaplar aynı zamanda iddia makamına yönelik önemli soruları da içerecektir.

1 - İddianamede,

sayın savcının "Doğu Devrimci Kültür Ocakları" diye bahsettiği örgütün adı, DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI'dır. Örgütün adı kasıtlı olarak tahrif edilmiştir. (iddianamenin bütününde)

2 - İddia makamı,

".....Doğu Devrimci Kültür Ocakları, özellikle doğu ve güney-doğu illerine mensup kürtcülük ideolojisinin sahip, Musa Anter, T.Ziya Ekinci, Hacı Kutlay..... gibi bu yöndeki ferdi faaliyetlerinin yetersiz olmasından dolayı bunları bir ocak etrafında toplamak suretiyle daha bilinçli ve etkili bir faaliyet göstermek amacı ile kurulmuştur." (İddianame, S.14, Par-1) İddia makamı, bu iddiası ile doğa ve toplum bilimlerine aykırı, sadece kendi subjektif değerlendirmesini yapmıştır. Tahlillerinde fanatik olarak ve metafizik bir metot kullanarak (hatta bazı yerlerde ırkçı bir tutuma bürünerek) olayları, toplumun sosyo-ekonomik, politik dinamik gelişimini hesaba katmadan, soyut şekilde alarak, zorla suçlu yaratma psikozu yaratma içine düşmüştür.

Oysaki,

Çağımızda, doğa ve toplum bilimlerindeki hızlı gelişim, olaylara objektif ve bilimsel bir metotla bakma görüş açısını geliştirmiştir. Ne yazık ki, sayın savcı bu, bilimin ve gerçeklerin gelişmelerinden nasibini alamamış, sadece doğru, bilimsel ve objektif düşünen ve köklü değişimleri toplumdaki emekçi halk kitlelerinin yararına sağlamayı amaçlayan devrimci görüşe sahip, kökü toplumdaki kitlelerin içinde olan, giderek onlarla bütünleşme çabası güden güçleri zorla yargılamak için asılsız ve mesnetsiz delil ve vakalara başvurmıştır.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları, raslantıların ortaya çıkardığı bir kuruluş değildir. Bunların derin sosyolojik ve bilimsel kökenleri vardır. Bu kuruluşlar, toplumsal gelişimin belirli bir aşanasından doğal olarak ortaya çıkmışlar, bilimin, gelişmelerin kendilerine yüklediği kültürel fonksiyonu geliştirmeyi benimsemişlerdir.

Doğaldır ki, feodal yapıdan kapitalist ilişkilere dönüşümde ve aşı-

ret yapısının yıkılışının ortaya çıkardığı gelişim süreci zorunlu olarak "kürt dili, kürt edebiyatı, kürt folklörü" gibi araştırmaların ve bunlarla uğraşanların küçük burjuva aydınları tarafından yapılmasını tarihi bir zorunluluk ve görev haline getirmiştir.

İşte, toplumumuzdaki sosyo-ekonomik ve politik gelişmelerin zorunlu bir sonucudur ki, devrimci bir görüşle "1961 gelişme ve ilerici olma özelliğine sahip anayasanın, kisinin temel hak ve hürriyetleri kısmının 29. maddesindeki dernek kurma hakkının (herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak ancak kamu düzenini ve genel ahlaki korumak için kanunla sınırlanabilir)"amir hükmüne dayanarak ve cemiyetler kanunu çerçevesi içinde, üniversiteli gençler, DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARINI kurmuşlardır.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları, yıllardan beri siyasal partiler ve küçük politik çıkarlar peşinde koşanlar tarafından; gerek maddi ve gerekse manevi olarak istismar edilen Doğu vilayetlerinin mahalli kültür derneklerini de devrimci çizgide birleştirilmesini amaçlamıştır. Çünkü, bu kültür dernekleri, kültür yuvası olmaktan çıkıp, istismarın yuvası haline gelmiştir. Bu durum, toplumumuzun sosyo-ekonomik ve politik gelişmelerine gerici ve frenleyici bir bağ olmuştur. Aslında, mahalli kültür derneklerinden amaç, kültürel fonksiyonu geliştirmektir. Dolayısıyla o mahallin yüksek öğrenim gençliğini kültürel faaliyetlerde bilinçlendirmektir. Fakat bu dernekler görevlerini yerine getirmemişlerdir.

Aynı zamanda iddia makamının, kasıtlı ve subjektif değerlendirmesinin aksine, Devrimci Doğu Kültür Ocakları, gizli ellerin kurduğu bir örgüt olmayıp, kuruluş ön çalışmalarını, üniversitenin salonlarında herkese açık ve geniş gençlik topluluğu önünde, önceden yapılan ilanlar ve bildirilerle tamamlamıştır. Buna neden bir gizlilik havası verildiğini yada verilmek istendiğini sayın iddia makamından özellikle soruyoruz? + +

Eğer kuruluşu gizli yapılmısa, kuruluş dönemindeki veya kuruluşundaki sonraki çalışmaları ve milli istihbarat teşkilatı tarafından tahrif edilmiş, bugün delil olarak gösterilen konuşmaları, nasıl bu kadar açıklıkla tesbit edebilmiştir?

İddia makamının özellikle gizlilik verdiği ve yanlışlığı içinde olduğu konu, örgütün kuruluş ön çalışmalarıdır. Bir örgüt, herhangi bir ön çalışma olmaksızın kurulabilir mi? Örneğin: Müzik sevenler derneğinde ve hayvanları koruma derneğinde bile bir ön çalışmaya rastlanır. Ve bu çalışmalar zorunludur.

DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI, cemiyetler kanununa göre kurulmuş, çalışmalarını bu kanuna uygun ve anayasa içinde yürütmüştür. Bu örgüt yöne-

ticileri hakkında kamu davası ve kendisi hakkında kapatılma davası açıldıktan sonra bülkkanuna uygun şekilde çalışmalarını sıkıyönetimin ilanına kadar devam ettirmiştir. 12 Mart muhtırasından sonra, 26.nisan1971 de anayasanın 124. maddesine dayanılarak Türkiye'nin onbir ilinde sıkıyönetim ilan edilmiştir. Örgütümüz, sıkıyönetimin ilanından sonra, Ankara Sıkıyönetim komutanlığının yayınladığı bir bildiri üzerine süresiz kapatılmıştır.

Örgütümüzün ve bütün üyelerinin çalışmaları, "Kürt ve türk halkının eşitli ine, kardeşliğine, birlik ve beraberliğine dayanan" ve fikri plânda çabalaradır. Devrimci Doğu Kültür Ocağının tüzüğünde de, amacına ulaşmak için açıkça belirtildiği gibi, konferanslar, açık-oturumlar tertip etmek ve bülten, yayın çıkarmak biçimindeki kültürel çabalarda kenai olanaklarınca çalışmak asli görevlenindendir. Örgütün kuruluşundan bu yana yayınlar çıkarmak, konferanslar tertip etmek gibi bir takım kültürel çalışmaların, anayasanın ve kanunların vermiş olduğu haklara dayanılarak, 1969 'da Tunceli'deki gerici olayı protesto yürüyüşü, 1.haziran.1970 'te Ankara Üniversitesi Hukuk fakültesi öğretim üyeleri tarafından tertiplenen "Anayabaya saygı" yürüyüşüne katılmaktan öteyede bir faaliyeti olmamıştır. Örgütümüzün amacı, tüzük, bülten, bildiri ve çeşitli vesilelerle kamu oyunna açıklanmıştır. (Temelde bütün amaç, Türkiye halklarının eşit ve kardeşçe bir arada yaşamaları için çalışmaktır. Bunun için de tarihi ve sosyolojik bir gerçek olan, resmi devlet teşekküllerinin belgelerince de kabul edilmiş bulunan kürt halkının varlığına; Dilinin, kültürünün, tarihinin ve folklorünün varlığına saygı gösterilmesini istemek, insan hakları evrensel beyannamesi ışığı altında, kürt halkının asimile (özümleme) edilmesine, Türkiye'de kürt halkının yaşadığı bölgede komando zulmüne, toprağagalığına, asiretçiliğe, devrimci bir açıdan karşı çıkmaktır.

3 - Savcılığın, Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının, kuruluşu ve gayesi ile ilgili asılsız iddiası; "ilk önce Ankara'da, bilahare İstanbul'da ve daha sonraları da Diyarbakır, Silvan, Kozluk, Batman, Frgani, Beşiri ve Kulp'ta resmen, cemiyetler kanunu hükmüne uygun olarak kurulmuştur. Bunların her biri hukuken ayrı bir dernek niteliğinde olup, aralarında hukuken bir bağ bulunmamaktadır. Bunun da amacı, herhangi bir nedenle, derneklerden biri kapatıldığı takdirde, diğerinin faaliyetlerinin devam etmesi ve otomatik olarak kapatılmaya engel olmak içindir..."

İddianamenin bütününde olduğu gibi, sayın savcı, sadece kendi subjektif değerlendirmeleri ile olaylara zorla ilişkili göstermek, bundan dolayı da kendi kanısınca suçlu yaratmak amacı ile bir psikolojinin içine düşmüştür.

Birinci olarak, Olayları yanlış aksettirmiştir. Çünkü, Beşiri İle Kulp-
ta henüz kurulmuş bir ocak söz konusu değildir. Şunu acaba, neye dayanarak
söylemek istemektedir?

İkinci Olarak, 16 Ekim 1970 tutuklamasından sonra, kurulmaya başlanan
ve Hukuken ayrı nitelikte olan örgütlerin arasında Hukuki bir bağın varlığı
söylenemez.

Ankara ve İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocağı, Halkımızın somut sorun-
larını bilinçli bir şekilde kavrayan, Sorunların Devrimci Açıdan çözümlenme-
sini, Diğer Toplumsal güçler yanında (İşçiler ve Köylüler-Emekçi sınıf ve ta-
bakalar) İktidardan talep eden küçük burjuva karakterli Gençliğin örgütle-
ridir. İktidarın ve onunla ittifak halinde bulunan mahalli gerici güçlerin;
İşçilerin Ekonomik ve siyasi, Köylülerin Demokratik talepleri ve Kürt Halkı-
nın Demokratik mücadelesini engellemek için uyguladıkları Faşizan baskılara
Devrimci Doğu Kültür Ocakları, Yayınları ve Anayasal Demokratik eylemleri
ile karşı çıkmıştır.

Faşist İktidarların, Yıllardan beri uyguladıkları Doğudaki Kürt halkı
üzerindeki Faşizan baskıların (Asimilasyon ve Jenosit) (Mecburi İkamete tabi
tutulma ve sürgün) son halkasını: 1970 yılının nisan aylarında önce mahalli
alanlarda başlayıp, daha sonra bölgesel karakter kazanan "Komando Harekât-
ları" ve 16 ekim 1970'de Devrimci Doğu Kültür ocakları mensupları ile bera-
ber Doğulu Devrimci aydınların tutuklanması oluşturmuştur.

Faşizan İktidar, Ekonomik-Sosyal ve Politik bunalımların had safhaya
geldiği bir dönemde, "Doğu'da silah toplama ve eşkiya avı" gibi bir sudan
gerekçe ile Komando harekâtını başlatmıştır. Basına ve TRT'ye yansımayan bu
hareketler Devrimci güçlerin ve özellikle, Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının
çabaları ile Türkiye Kamu-oyuna duyurulmuştur. Bu konuda Tepki gösteren DDKO
mensupları ve diğer devrimci Doğulular tutuklanmışlardır.

İşte uzun yıllardan beri İktidarlar " Havadan-sudan" gerekçelerle
sık sık "Kürt Halkı" üzerinde çağ dışı uygulamalara baş vurmuşlar, bu uygula-
malarda da temel amaç olarak; yoksul Kürt köylüsünün kendi somut dertleri-
nin bilincine varmasını, Demokratik ve Anayasal hakları için oluşacak bilinç-
li mücadelesini engellemek olarak saptamışlardır. Bu uygulamalara karşı di-
renme somut olarak Ankara ve İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını orta-
ya çıkarmıştır.

oysa, Doğu Anadolu bölgesinde kurulan Devrimci Doğu kültür ocakları

(Diyarbakır, Silvan, Kozluk, Ergani, Batman) ,16 ekim 1970 tutuklanmasından çok sonraları Doğu Anadolu da gelişen olayların içinde kurulmuştur.

İddia Makamı, "Ocaklar'a ait tüzükler yan yana getirildiğita kdirde metin olarak hepsinin aynı tipte kaleme alınması " , "Tüzüklerdeki amacın aynı bulunması " , "Üyelerin özellikle Doğu ve Güney-Doğu Halkından seçilmesi " , "bütün ocaklarda Doğu ve devrimci deyimlerinin bulunması " , "Ocaklar tarafından hazırlanan bildiri, Bülten, çağrılarının Doğu ve Güney-Doğu il ve ilçelerinde kendi üyeleri tarafından dağıtılması " , gibi isnatları ile Ankara İstanbul, Diyarbakır, Silvan , Ergani, Batman, Kozluk'ta kurulan Ocakların çift gayeli oluşlarını ve bu isnatla da aynı zamanda bu kuruluşlar arasında şahsi ve fiili bir işbirliğinin ve irtibatın mevcut olduğunu ortaya koymaya çalışmıştır.

Önce, sayın savcıdan, Cemiyetler kanununu açıp incelemesini istiyoruz. Cemiyetler kanununa göre Derneklerin kuruluşunda, Tüzüklerinde mutlak mevcut olması gereken şartlar maddeler halinde sayılmıştır, Bu sayılan şartlara göre, herhangi bir dernek tüzüğünü tanzim etmez ise; Kuruluşu cemiyetler masası ya da, içişleri bakanlığı tarafından onaylanmaz. Ve kuruluşuna da izin verilmez.

Devrimci Doğu kültür ocakları da cemiyetler kanununa göre kurulmuş ve bu kanunun amir hükümlerine göre çalışmalarını Demokratik ve Anayasal olarak yürüten bir örgüttür.

Tüzüklerindeki benzerlik ya da metinlerinin aynı olması, Cemiyetler kanununun yukarıda açıkladığımız amir hükmünün bir gereğidir. Aynı zamanda bakıldığında görülecektir ki, Ankara Hukuk fakültesi SDD ve İnsan hakları koruma örgütünün tüzükleride metin olarak aynıdır. Dernekler arasındaki de gışiklik yalnız amaç maddesine konulan bölüm olabilir. Nitekim Ocakların Tüzüklerinde ki amaç Maddeleri dahi birbirine benzememektedir. Buna örnek olarak Diyarbakır Devrimci Doğu Kültür Ocağı'nın tüzüğü gösterilebilir. Kaldı ki, Aynı amaçla Türkiye'nin başka başka yerlerinde faaliyet göstermek ve ayrı kuruluşlar halinde bulunmak mümkündür. Türkiye'de çok sayıda aynı amaçla başka yerlerde faaliyet gösteren dernekler vardır. Cemiyetler kanununun bir hükmüne göre de dernekler tüzüklerinin son bölümüne "geçici maddeler" ekleyerek, ileride saptatığı amaç ile uygun diğer bir derneğin varlığı halinde çalışmalarını ortak olarak yürütmek ve birleştirmek isteyebilirler. Bu maddelerin esas amacı, tek tek birim halindeki örgütlerin bir federasyon etrafında toplanmaları olarak belirlenmiştir. Demek ki, derneklerin tüzüklerindeki benzerlik, ya da Türkiye'nin toplumsal sorunlarına çözüm aramada ortak davranma, herhangi bir sakınca değildir.

ASLINDA, sanıklara isnat edilen suç ile de hiçbir rabıtası yoktur.

Üyelik ile ilgili olarakta, örgütün tüzüğünde açık hükümler vardır. Tüzükte, Örgüt üyeliği için Güney ve Doğu bölgesinden olmak diye bir kayıt yoktur. Türkiye'de tüm devrimci nitelikteki gençlerin üye olabilmeleri mümkündür. Ancak, örgüt üyeliği bazı koşullara bağlı olup; başka bölgeden kişilerin üyeliğe girmek isteyipte, reddedildiklerine dair bir işlem görülmemiştir. Diğer derneklerin çalışmalarına bakılacak olursa örneğin; "Avcılar kulübünde" dahi, aynı amaçlı kişiler dışında, koşullara tabi olmadan kimse üye edilemez. Dernekler her önlerine geleni alabilecek yerler olmase gerektir. Kaldıki, lokallerine dahi girmek şartlara vs.. gibi zorunluluklara bağlıdır. Bu durum bir gece kulübünden diskoteğine kadar böyledir. hele bir Kültür ve Yüksek öğrenim derneğine üyelik koşullarının ne denli zor olacağını takdirinize bırakıyoruz.

Demek oluyorki, bu benzerlikler, iddia makamının isnat ettiği gibi Örgütler arasında, şahsi veya fiili bir irtibatın mevcudiyetini ortaya koyacak nitelikte değildir. Bu rabitanın mevcut olabilmesi için somut eylemlerin ve çalışmaların, belli bir merkez kuruluna bağlı tutulması gerekir. Gençlik örgütü olarak somut meselelerde aynı amaca yönelik çalışmaların, ortak olması konusunda da bir suç ve sakınca görmüyoruz.

İddianame, arada bir rabıta göstermek isterken somut bir eylem ve çalışmayı örnek olarak gösterememektedir. şöyleki:

Diyarbakır Devrimci Doğu Kültür ocağı ile Ankara Devrimci Doğu Kültür ocağı'nın ve Ocakların somut ilişkilerini zaman ve mekan içinde ortaya koyacak bir delil mevcut değildir. Eğer, Ankara ve İstanbul'daki örgütlerin yayınları, ya da bunları taşraya göndermeleri, aradaki ilişkiyi kurmaya yeterli ise, o zaman Türkiye'deki Valilikler ve Kaymakamlıklar Örgütü müzle ilişkilidir. Çünkü, yayınlarımız Türkiye çapında dağıtılmaktadır. Mademki, olaya bir gizlilik kazandırmak amacı ile, aynı nitelikte ve amaçta birçok kuruluş gösterilmek isteniyor, somut delillerde mevcut ise neden bu kuruluşlar arasında örgütümüz ile ortak bir iddianame ile yargılama yapılmamaktadır?

Böyle ortak bir iddianame kapsamına sokulamaz. Çünkü, iddia makamı suç'a; üç sene önceki Ankara DDKO kuruluşu için yapılan ön çalışmalarındaki konuşmaları tahrif ederek ve de MIT'in yanlış raporlarına dayanarak göstermektedir.

4 - Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nın kuruluş ön çalışmalarında "DOĞU" ismi üzerinde önemli bir tartışma olmamıştır. Eğer, Savcı bu konuda bir tartışma olduğunu iddia ediyorsa bunu herhangi bir delil ile göstermek istiyorsa, bu konuda bir tartışmanın yapılmış olması savcının isnadını doğrulamaz. Çünkü "DOĞU" kelimesi bizatihi kendi adını Türkiye'nin coğrafi bölge esastından almaktadır. Kendi yorumlarında "DOĞU" kelimesini kesin bir bölge adı olarak ne kadar çok kullandığı açıktır. Genel olarak yer etmiş bir tanı mı; "DOĞU ANADOLU" ya da "GÜNEY-DOĞU ANADOLU", üzerinde tartışılan bir mesele olarak gösterilmek isteniyorsa bu bir art niyet olur. VeleVKi böylesine bir tartışma olduğunu kabul etsek bile; elbette kurucu üyeler hazırlanan tüzüğün tümü veya en ufak bir bölümü üzerinde dahil tartışma yaparlar. Bu neyi gösterir? Savcılık bunu "Bölgecilik" faaliyetlerine delil ve tüzüğe konmasını da sadece, Güney ve Doğuluların denneğe alınmalarına sebep saymaktadır.

Birinci olarak, eğer "DOĞU", kelimesi bölgeci faaliyetler için konulmuş olsay idi, savcının dediğine bakılırsa buna birde "GÜNEY-DOĞU" eklenmeli idi. O zaman örgütün isme "DOĞU VE GÜNEY-DOĞU İLLERİ DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAĞI" olurdu. BÜTÜN BUNLAR TARTIŞMANIN DIŞINDADIR. Savcılık bildiği şeyleri gizlemek istemektedir, Çünkü, Cemiyetler kanunun da Bölge ismi kullanılarak dernek kurmanın sakıncası yoktur. Ancak, bu esasla siyasal Parti kurulamaz. İsmi'nin herhangi bir bölgeyi göstermesi bir dernek hakkında sorumluluk taşımaz. Yazılı, kanuni bir müeyyidesi de yoktur.

İkincisi, Üyelik durumu, Tüzüğünde açıkca belirtilmiş olup Doğu ve Güney-Doğu ya da, batı ayrımı yapılmaksızın Tüm Yüksek öğrenim gençliği veya mezunlarının üye olabilecekleri kabul edilmiştir. Savcı, hangi esasa ve duruma göre bu üyelik ile ilgili yorumu getirmektedir? Bunu açıkca anlamak mümkün değildir. Eğer amaç mutlaka bir ayırım konularak suç vasfına ve niteliğine tesir etmek ise, bu Hukuki bir isnat değildir ve kasıtlıdır da..

5- İddianame'de yine "Dernek adında geçen 'Devrimci' deyimi kurucu üyeler ile militanlar tarafından bilerek konmuştur. Marksist-Leninist açıdan bunun manası 'İhtilalci' demektir.

Kendi deyimi ile, Kapitalist düzen gericidir, Komünist düzen devrimci ve ilericidir. Devrimci İhtilali yapan veya başka bir deyimle ona bağlı olan kimse anlamındadır. İşte bu anlamdaki Kapitalist olmayan düzene verilen isim, Ocağın başına ve gayesine işlenmiştir. Bu da gösteriyor ki devrimci olmayan başka bir deyimle aşırı sol fikirleri benimsemiş şahısların bu derneğe alınamıyacağı görüşü ortaya çıkmaktadır. "

denmektedir. (İddianame sayfa 15. Paragraf:4)

Görüldüğü gibi, Sayın savcı, birçok kavramı birbirine karıştırmaktadır. Örneğin, bir dernek adını, Komünist düzenle, Bir gençlik örgütünü Marksist-Leninist İhtilal ile Alabora etmektedir. Şöyleki, bir örgütün isminin önünde 'DEVİRİMCİ' kelimesi olması en azından onun ülkede ki Devrimci yelpaze içinde olduğunu gösterir. Gerçekten Türkiye de bir yanda Gerici ve Tutucu, Hain bir kanat, öte yan da ilerici, gelişmeye müsait, mebelelere Bilim açısından bakan Devrimci bir kanat vardır.

Devrimcilik, İleriye, değişmeye ve gelişmeye açık, Kalkınmadan (Ekonomik), bağımsızlıktan yana olmak ve bu denli bir sürecin içinde olmaktır. Devrimcilik bu süreç içinde her türlü gelişmeyi amaçlıyor. Bir gençlik derneğinin Devrimciliği, bu hareketin içinde olmak ve Sömürülenden, ezilenden yana olmaktır. Düzenin değiştirilmesi meselesi Kitle Partilerine Aittir. Siyasal organizasyonlar işidir. Bu konuyu savcı da çok iyi bilmektedir. Marksist-Leninist düşünce ise bilimseldir. Bir yöntem ve uygulamadır. Sınıfların geniş kitlelerin ya da Ülkelerin önemli nitelik dönüşümlerini içerir. Yoksa Öğrencilerin, ya da gençlerin bu tür biçim değiştirmeye imkanları yoktur. Ancak, Ülkenin sömürüden ve Eksulluktan arınması yolunda ve kendi somut isteklerini de içeren Süreçte, Emekçiden, Köylüden yana bir Toplumsal Düzinin gerçekleşmesi için verilen Mücadeleye katkıda bulunmak söz konusudur. Bir Gençlik Örgütünün ihtilalinden, Komünist Düzen kurmasından ilk defa bahsedildiğini görmekteyiz. O zaman, Hakkımızda niçin talep kısmında bu tür bir istem de bulunulmamaktadır. Dem İrk Mülhazası ile Örgüt yönetmek iddiası, Hemde ardından Komünist düzen getirici, İhtilalcilik çelişkileri ile savcı ne yapmak istemektedir? Kavramlar ve düzenler açıkca birbirine karıştırılmaktadır. Bu İddialar bilimsellikten uzak, asılsız ve mesnetsiz iddialardır.

6 - İddianame de, (sayfa 16)

savcılık, Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının 'Gizli Amaçları' ile ilgili yaptığı isnatlar da, Toplum bilimine aykırı ve Dünyadaki gelişmelerden yakından uzaktan ilişkisi olmayarak davranmıştır. Devrimci Doğu Kültür Ocakları, Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, Nitelik olarak, Küçük burjuva karakterli ve Yurt sorunlarına Bilimsel olarak eğilen ve bu sorunların Emekçi Halk kitlelerinin yararına çözümlenmesini isteyen Üniversite gençliğinin bir örgütüdür. Amacına da Tüzüğünde açıkca belirtmiştir. Yukarıdan beri izah ettiğimiz gibi, Kültürel faaliyetler çerçevesinde objektif ve Sosyolojik Olarak var olan Kürt Halkının Feodalizmden (Feodal Yapıdan) Kapitalizm'e geçiş zamanında Toplumsal Evrimin zorunlu sonucu olarak somutlaşan, Kürt Dilini, Kürt Kültürünü, Kürt Tarihini, ve Kürt Folklörünü geliştirmek ve gelişme-

LERE Devrimci açıdan yön vererek, Türkiye'deki bütün Halkların esitliğine ve özgürlüğüne dayanan, gerçekten kardeşliğini kurmak amacını gütmektedir. İddia makamında bilir ki, Dünyanın hiçbir yerinde "~~Devrimci~~ Doğu Kültür Ocaklarının gizli faaliyetleri olarak saydığı" Bilimsellikten uzak isnatlarını bir gençlik örgütünün yüklenemeyeceği, bunun ancak bir Siyasal Organizasyonun; İktidara yönelik faaliyetlerinin getirebileceği söz konusudur. Acaba, Savcılık neden bir gençlik örgütüne böylesine ağır görevler yükleme lüzumunu görmüştür?

7 -İddia Makamı Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının Amaç maddesinde belirtilen "DEVİRİMCİ KÜLTÜR" kavramını da yanlış tanımlamıştır. Önce Kültür nedir?

Tarihsel Evrim içinde oluşan Toplum düzenlerinde Ekonomik alt-yapının, Üst-yapı da yansımalarının bir biçimidir. Tarihi evrim içinde Sosyolojik olarak, 5 (beş) Toplum türüne rastlanmaktadır:

- a- İlkel-Komünal Toplum,
- b-Köleci Toplum,
- c- Feodal Toplum,
- d- Kapitalist Toplum,
- e- Sosyalist Toplum.

Bütün bu Toplum düzenlerinin Ekonomik-sosyal ve Politik yapılarının derin tahliline girilirse, Farklı çelişkileri bünyesinde taşıyan ayrı ayrı Toplumlar olduğunu görürüz. Buna paralel olarak her Toplum biçimin de de Farklı Kültür yapılarına rastlanır.

Yukarıda ki Toplum düzenlerinin sıralanmasında, Toplumların Tarihsel Evrim içinde birinin diğerinden daha ileri bir düzeyde olduğunu gösterir.

Türkiye ve Özellikle Doğu Anadolu, Emperyalizm'e Ekonomik ve Politik olarak bağımlı yer yer feodal yapıyı andıran ilişkileri bünyesinde barındıran bir Toplumsal yapıya sahiptir. Bu niteliklerinden dolayı Türkiye'nin Kültürü, Ekonomik Alt-yapının bir yansıması olarak gerici, dinci ve medrese kültürü şeklindedir. Bu kültür Kapitalist Düzenin kültür düzeninden de geridir. Ekonomik ve toplumsal Kanunların, Doğal gelişimlerinin "etkileyici rolü" ve toplumdaki dinamik güçlerin (Yani üretim güçleri) "belirleyici" fonksiyonunun zorunlu sonucu olarak toplumun sosyo-Ekonomik ve Politik yapısında gelişmeler olmuş, Türkiye Kapitalist ilişkilere geçiş ile gerici ve dinci Kültürü de bir yandan tasfiye ederek daha ileri, Devrimci bir kültür boyutları ile belirlemiştir.

Nasıl ki, Feodal Kültüre göre, Kapitalist ilişkiler le birlikte orta-ya ileri bir Kültür çıkacak ise, Öylesine Kapitalist düzenin gerekli kıldığı Kültür de, ondan daha ileri aşamada ki Sosyalist Kültürden geri düşecektir. İşte, Toplumsal gelişimlerin sonucu olarak belirlenen Kültür, daha ileri ve Devrimcidir. Bu Tarihsel gelişimin zorunlu sonucudur.

8 - Savcı İddianame de, Devrimci Doğu Kültür ocakları ile ilgili isnadını, Örgütün Siyasetle iştigali sonucuna vararak bitirmektedir. Cemiyetler Kanununda, Dernekler "Siyasetle iştigal edemezler" demektedir. Ancak bu tanım ile, İktidar mücadelesi veremezler denilmek istenmektedir. Yani "Siyasal Partilerin mücadeleleri içinde iktidara ^{gelmeye} yönelik davranamazlar ve eylem koyamazlar" anlamı çıkmaktadır. Oysa, baştan beri izah ettiğimiz gibi örgütümüz; Bu anlamda Siyasetle iştigal etmemiştir. Bunun dışında Türkiye'nin Sosyo-Ekonomik ve politik ve Kültürel yapısı ile ilgili sorunlarda görüşlerini açıklamış ve Türkiye de kendi görüşlerine yakın, Demokratik ve Devrimci kuruluşlar yelpazesinde; Faşizm'e, Sömürü düzenine, Irkçı ve Şoven şartlanmalara, Dinci-gerici tutum ve davranışlara, giderek Emperyalizm'e ve onun Ülkemizdeki temsilcilerine karşı çıkmıştır. Bu yapılanlar, Cemiyetler kanunun daki siyaset anlamında değildir. Böylesine sorunlarla ilgili Siyaset içinde olmayan kişi, Kurum veya kuruluş ta bilmiyoruz.

DOĞU MITİNGLERİ

1967 yılında, ağustos ve kasım ayları arasında;

Miting yönetici ve tertipçilerinin, Emniyet kuvvetlerinin ve İdari makamlara gösterdikleri gerekçelerle;

- a - 13.8.1967 de Silvan da,
- b - 3.9.1967 de Diyarbakır da,
- c - 24.9.1967 de Siverek te,
- d - 8.10.1967 de Hatman da,
- e - 15.10.1967 de Unceli de,
- f - 22.10.1967 de Ağrı da,
- g - 18.11.1967 de Ankara da.

Mitingler yapılmıştır.

Doğu Anadolu Toplumunun ve Türkiye Toplumunun önemli ve ivedi sorunları bu gibi mitingler de dile getirilmiştir. O zamanlar Mahallinde ki Adli makamlarca, gerekli görülenler hakkında dava açılmış ve Ankara ağır ceza mahkemesinde (1. ağır ceza) 15 kişilik bir sanık grubu beraat etmiştir.

İddianamenin Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının faaliyetleri arasında saydığı bu mitingler, Kuruluşundan iki yıl önce yapılmıştır. Bu da göstermektedir ki, İddia makamının, zorla delil yaratma hususundaki kastı açıktır.

1969 yılında yapılan, 17.7.1969 Şuruç, 27.7.1969 Hilvan, 2.8.1969 Varto, 2.8.1969 Siverek, 24.8.1969 Lice Mitingleri Hakkında da Mahalli Adli makamlarca hiçbir kovuşturma lüzumu hissedilmemiştir. Bu mitinglere, Anayasaya aykırı olarak çıkarılması istenen ve sonradan Hükümetçe geri alınan,

"Anayasayı ve Temel Hak ve Hürriyetleri koruma Kanunu tasarısı" nı protesto isteği ve gereği yol açmıştır. Bunun yanında Bölgesel sorunlar, Sosyo-Ekonomik ve etnik, Politik nedenler de Dile getirilmiştir.

1969 'da girişilen bu protesto hareketleri yalnız doğuda değil, Türkiye'nin dört-bir yanında yapılmıştır. Bu protestolar sonucu, iktidarca "Anayasa temel hak ve hürriyetleri koruma kanun tasarısı" nın geri alınması, mitinglerin ne kadar haklı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

İddia makamı, kasıtlı olarak doğu mitinglerinin maksadını toplumsal gelişmelerden ayrı ve soyut olarak değerlendirmektedir. Bu konuda açıklık olması amacı ile doğu mitinglerinin kısaca tahlilini görelim.

GENEL OLARAK MİTINGLER:

Bu konuya yönetici kadro ile, aydını birbirine karıştırmamak zorunda olduğumuzu bilerek girelim. Yönetici kadro, herşeyden önce statükonun devamını sağlayan, bunun için her türlü yapısal değişikliğini dolayısıyla halk yığınlarının gerçek çıkarlarına karşı olan bir kimse olduğu halde, aydın; Çağının sorumluluğunu benimseyen, bu sorumluluğun yükünü daima duyan ve bu nedenle halk yararına olan her türlü yapısal değişimin gerekliliğine inanmış, bunun için mücadele eden kişidir. Yönetici kadro gibi aydın da, genellikle üst tabakalardan gelmektedir. Fakat, yönetici kadroların, egemen sınıfların ideolojilerini gerçekleştirmelerine karşılık, aydın, esas amaç olan geniş halk yığınlarının ideolojilerini gerçekleştirmeye çalışır. Bu bakımdan yönetici kadro, çağın çok gerisinde kaldığı halde, aydın, her zaman hem kendini ve hende çevresini yenilemeye çalışır ve bunun kavgasını verir. Görülüyor ki, yönetici kadro ile aydın farklılaşmasının sınırlarını çizmek pek de kolay değildir. Yönetici kadro içinde bulunan herhangi bir kimsede olanaksız gibi görünmesine karşı bir aydın olma fonksiyonunu benimseyebilir.

Doğulu aydın, özellikle son zamanlarda çağın ve kendi toplumunun sorumluluğunu geniş ölçüde duymaya başlamış ve bu konuda bilinçlenmiştir.

Aslında doğulu toplumcu aydınların bir hareketi olarak başlayan, daha sonraları tabanda çok geniş tepkiler bırakarak, halk yığınları ile diyalog haline gelen "doğu mitingleri", bu uyanışın en güzel örneğidir.

Doğulu aydın, "Doğu neden geri bırakılmıştır?" sorusuna artık eskisinden daha dinamik bir şekilde tartışmaktadır. Doğunun geri bırakılması olayı, temel yapıyı ilgilendiren çok önemli bir olaydır. Doğulu aydın şimdi bu temel olaya, yüzeyde kalan, toplumsal ve ekonomik dinamiklerle hiçbir diyalogun kurulmayan cevaplar yerine, temele inen cevaplar aramaktadır. Çeşitli kent ve kasabalarda yapılan mitinglerde kullanılan şu dövizler bu uyanışın en belirgin delilidirler.

"- Doğulu, kanuni hakların için çalış-didin. Hak istemekle birlik bozulmaz."

"- Amacımız kardeşlik, eşitlik ve mutluluğu gerçekleştirmektir."

"- Faşizme ve emperyalizme karşı savaşılan bütün halklar ve bütün yigit savaşçılarla beraberiz",

"- Batıya medeniyet, doğuya cehalet neden?"

"- Jandarma değil, öğretmen istiyoruz",

"- Karakol değil, okul istiyoruz",

"- Doğu, Batı yoktur diye uyutulduk",

"- Doğu'nun kaderi açlık, işsizlik, horgörülme."

"- Batı vatan, ya Doğu ne?"

"- Doğulu insanlığını ve vatandaşlığını mutlaka kabul ettirecektir"

"- Batıya fabrika yol, Doğuya komando karakıl,"

"- Batıya imar, doğuya istismar",

"- Milli gelir: Manisa - 2350 Tl, Ağrı - 500 Tl.

Aydın - 2500 Tl, Hakkari - 250 Tl. "

"- Dipçik değil uzman el isteriz",

"- Yaşamak hürriyeti,
insanlık hürriyeti,

okumak hürriyeti istiyoruz",

"- Doğu sürgünlerin yatağı değildir"

"- 5 yıllık plân, hepsi yalan. Doğulu uyan"

Bütün bu dövizlerde belirtilmek istenen güvence, sanıldığı ve iddia edildiği gibi bölücülük ve bölgecilik değildir. Anayasa tarafından güvence altına alınan hakların alınması ve doğu-batı dengesizliğinin giderilmesidir.

Öte yandan, mitinglerde yapılan konuşmalar, halkın ekonomik, sosyal ve siyasal mekanizmanın nasıl işlediği bilincine vardığını göstermektedir.

Örneğin,

"Ağrı milletvekili Kasım Küfrevi, ağamız, şeyhimiz, milletvek

vekilimiz Kasım Küfrevi, Doğu-Batı dengesizliği diye bir sorun olmadığını, anadolunun, doğusunda-batısında bir olduğunu söylemiş ve bunu TBMM kürsüsünde ilan etmiştir. Kasım Küfrevinin böyle konuşması doğaldır, çünkü halkın olayların bilincine varıp olup-bitenleri rasyonel bir biçimde değerlendirmesi ile, Kasım Küfrevi'nin saltanatında çözümler meydana gelecektir. Kasım Küfrevi hiçbir zaman bu düzenin değişmesini istemez. Çünkü fakir, fukaraların; dışından, tı nağından artırarak 'şeyhindir, ağamdır' diye verdiklerini ankara'da İstanbul'da, Paris'te yiyen Kasım Küfrevi'dir. elbetteki bu düzenin değişmesini istemiyecektir ve ona göre doğunun bir sorunu yoktur..!"

Mitinglerden önce, mitingler sırasında ve mitingler sonrasında kamu oyunu dinamik tutan sorunlardan biri de, "milli yol" ve "Ötüken" dergilerinin yayınları ile ilgilidir.

Bu dergiler, yayınlarında resmen ve kanunen bölücülük yaptıkları halde hiçbir takibata maruz kalmamışlardır. Bu ve buna benzer faşizan hareketler, bilinçli hainlerin dışında her ilerici, demokratik ve devrimci güçler tarafından şiddetle kınanmıştır.

Bunlardan birinde yer alan bir yazıdan kısaca aşağıya vereceğimiz örneği görelim:

".....Türk milletinin başını belaya sokmadan, kendilerini de yok olup gitsinler, nereye mi? gözleri nereyi görür, gönülleri nereyi çekerse oraya gitsinler. İran'a, ve Pakistan'a, Hindistan'a, Barzani'ye gitsinler. Birleşmiş Milletlere başvurup, afrika'da yurtluk istesinler. Türk ırkının aşırı sabırlı olduğunu, fakat ayrıntı kabardığı zaman önünde durulamadığını, ırkdaşları ermenilere sorsunlar da akılları başlarına gelsin....." (28-29.sayı)

'Ötüken', adlı dergide yayınlanan bu yazı birçok çevrelerde tepkiler uyandırmıştır. Bu yazıyı protesto eden bildiriler yayınlanmıştır. (Nisan 1967)

".....kim kimi kovuyor? Hodri meydan...." sloganı ile kamuoyuna sunulan ve 19 doğulu yüksek tahsil derneğinin imzasını taşıyan bildiri de özetle şöyle denektedir:

".....Kim kimi yok ediyor? Kim kimin başını belaya sokuyor? Ve kim kim kimi kovuyor? Tarihin en eski çağlarından beri, bu topraklar üzerinde yaşayanları, bu topraklardan kovacak ne olmuş nede olacaktır...." Asıl kovulacaklar, halkları birbirine düşürmek eğilimin- de olan hayalperestlerdir.

.....

Doğulu gençler olarak kürk davasını, kürk kurnazlığı ile Türkiye'ni

Doğu illeri halinde ileri sürmek niyetinde değiliz. Doğu'nun geri kalma nedenleri arasında ekonomik sömürünün devamı için, vatandaşlar arasında mevcut ırk, dil, din ve mezhep farklarını istismar ederek, onları düşman kamplara bölmek isteyen zihniyetin karşısındayız. Manevi sömürünün politik alandaki yansıması; Faşizmi, ırkçılığı, ümmetçiliği nefretle red ediyoruz. Türkiye'de anayasa çerçevesinde beraberliği ve kardeşliği tesis etmek siyarımızdır....."

Yine, "milli yol" dergisinde yayınlanan bir yazıda, hakkari bölgesinde yaşayan kürtlerin içine orta-asya'daki kırgızların getirilerek yerleştirilmesi savunulup, özetle şöyle denilmektedir:

".....Janardmalar, ordu birlikleri boğuna taban tepip dururlar ve hiçbir şey değişmez. Oralari iyi bilenler, bu halia çaresiz sayarlar. İklim şartı, dağların durumu, yol durumu v.s. bu iki halia mukadder kılıyor. Derler. O topraklar harita üzerinde bizindir. Hakkari katte değildir. Oralarda yalnız devlet nizamları değil, Türklükte iğretidir. Daha doğrusu yok gibidir. O çorak, sarp dağlık yerler yalnız devletin parasını yer, o kadar..... Ve boğuna yer. Onlardan devlete ne saygı, ne sevgi, ne destek, nede kuvvet gelir. Halbuki bu durumun bir çaresi vardır. Ne skin kılıç gibi müessir, kristof Kolomb'un yumurtası kadar açık bir çare: Oraya kazak, kırgız göçmenlerini silahları ile olduğu gibi yerleştirmek....."

-(İsmet Tümtürk, milli yol, sayı:14, 20.Nisan.1967 , sayfa:15)

Yukarıda sözünü ettiğimiz bildiri de yine bu görüşte protesto edilmekte ve şöyle denilmektedir:

"Bilimmelidir ki, Hakkari ne bir tımarhane, ne bir hapishane, nede bir ıslahhanedir, Türkiye için İstanbul ne ise, Hakkari de odur. İslah edilecekler, burada yaşayan vatandaşlardan ziyade bu sapık ideolojileri savunanlardır."

Görüldüğü gibi, 'milli yol' ve 'ötügen' dergilerinin yayınları, gerek mitingler öncesinde, gerekse mitingler sırasında büyük bir tepki ile karşılanmış, kamu-oyunu dinamik ve hareketli tutan etkenlerden biri olmuş ve bu yayınlar, anayasanın hükümlerine kesin olarak aykırı olduğu halde, yetkililerce neden kovuşturma yapılmadığı ve neden bu kişilerin cezalandırılmadığı sık-sık sorulmuştur. Sorulmaktadır.

Mitingler süresince bu ve buna benzer görüşler, aşağı-yukarı aynı biçimlerde ifade edilmiştir. Bütün bunlar ise mitinglere hakim olan havanın dinamik olduğunu göstermektedir.

İktidar ve diğer siyasal partiler (TİP hariç) bu mitinglere seyirci kalmışlardır. Ancak, hükümet bu seyirciliği yanında, olup-bitenleri gayet dikkatli ve yakından izlemektende kendini alamamıştır.

Doğu mitinglerinin sonuçları:

Doğu mitinglerinin çok önemli pratik üç sonucu vardır.

1 - Doğulu aydın; ağa, şeyh, aşiret reisi gibi feodallere ve bunların meydana getirdiği yapıya şiddetle karşıdır. Doğulu egemen sınıfların batılı egemen sınıflarla işbirliği yaparak, kürt halkını sömürdüklerine inanmaktadır.

2 - Cumhuriyet hükümetinin üç kez uyguladığı "sükun politikası", bilimsel hiçbir esasa dayanmayan şoven bir tutumun ürünüdür. Bu tutuma doğulu devrimci aydınlar karşıdır.

3 - Doğu Anadolu'nun geri kalmışlığı yanında bir de etnik sorunu vardır.

Zaten, Doğu mitinglerinden sonra önemli bir bilinçlenme başlamış, günden-güne yoğunlaşarak büyük bir hızla devam etmiştir. 16.Şubat.1969'da Gaziantep'te düzenlenen "emperyalizme karşı savaş mitingi", 22.Şubat.1969 tarihinde Malatya'da düzenlenen "işsizlik, açlık ve emperyalizme karşı savaş mitingi", 17.Mart.1969'da Kars'ta düzenlenen "köylü yürüyüşü", 13 nisan.1969 'da Diyarbakır'da düzenlenen "Hürriyet ve anayasa nizamını koruma kanunu tasarısını protesto mitingi", 19.Nisan.1969 'da Ağrı'da düzenlenen "işsizliğe karşı savaş mitingi", Doğu mitinglerinin yarattığı potansiyelin bir sonucudur.

Yine bugünlerde, İstanbulda bulunan 15.000 Doğulu genç adına, yüksek tahsil kültür ve yardımlaşma dernekleri kendi bölgelerinin ihmal edildiği nedenleri ile ilgililere şiddetle çatmışlardır.

Bu konuda yayınlanan bildiri de özetle şöyle denilmektedir:

".....Uzun seneler yasak bölge ve şimdi ise resmi olarak ifade edilen mahrumiyet bölgesi ve feodal yapısından ötürü Türkiye'nin yüz karası doğu Anadolu'dur. Ve bu yüz karalığının en büyük payı, doğu halkını temsil eden parlamenterlere aittir. Ekonomik dengesizliği ve sosyal adaletsizliği giderici tedbirler alınacağı yerde, hapis-hane, karakol ve komando denilen osmanlı tipi acemi oğlanlarla bölge halkı tedirgin edilmekte, hisleri ile oynanmakta ve vatanadaşlık ve toplumsal haklarından yoksun bırakılmaktadır. Dünya'nın en geri ülkelerinden biri olan Türkiye'nin en geri bölgesi doğu'da, yıllar yılı yürütülen insanlık dışı asimilasyon ve jenoside se-

yirci kalınmıştır. Yapılan beş yıllık plânla ve bütün icraatlar Doğuya olumlu birşey vermemiştir. Bütün bu tasarruf, doğulu parlamenterlerimizde sorumsuzca serdedilen, müspet oyu ve iştiraki ile sağlanmıştır....."

Doğulu gençlerin "doğulu parlamenterleri uyarı mektubu" adı altında yayınladıkları, Cumhurbaşkanı, Başbakan, İyabi parti genel başkanları, il başkanları, ilerici kuruluşlar ve doğulu parlamenterlere gönderilen bildiri de, AP iktidarının otoriterlerde hazırlığına giriştiği ve daha sonra geri alınan "Anayasa nizamını koruma kanunu tasarısı" nada çatılmakta ve özetle şöyle denilmektedir.

"Doğunun geri kalmışlığını mazur ve kendi icraatlarını meuru göstermek kasdı ile bölgeler arası dengesizliği ört-bas etmek, söz konusu yapılmaması için yeni hazırlanan anayasa nizamını koruma kanunu tasarısında bölgecilik suç olarak ilan etmektedirler. Aslında bu ayırımı ve dengesizliği yaratarak bizat kendileri suç işlemektedirler. Ayrıca bu yeni tasarımı gerçekle tirmekle bir cürüm daha işleyerek ve anayasa çizgisinin iyiden iyiye dışına tasması olacaktı. Doğunun böyle plânlı bir şekilde geri bırakılışı, en hafif deyişle ile "bölgecilik" tir. Ve insanlık ölçülerine sığmayan bir tutum ve davranıştır. Anadolu'da var olan çeşitli kültürler bu kanun tasarısı ile inkar edilmek istenmektedir. Kültür emperyalizmi ve dil yasaklamaları, yoksul doğunun sırtına ekonomik emperyalizm ile birlikte yükletilmiş oluyor. Şimdiye kadar ki iktidarlar, anadolu halklarının kültür ve dil haklarını planlı bir biçimde kısıtlamayı ana bir hedef saymışlardır. Uyanan ve bilinçlenen işçilerin, köylülerin ve aydınların kendi kültürlerini, dillerini zengin bir bir araştırmasına giriştiği bu aydınlık devrede, iktidar; Düşünmeyi, araştırmanı, bilimi suç haline getirmek istemektedir. Bu teşebbüs, elbette kendi suçlarını gizleme amacını gütmektedir. Bu suçu işlemekte olan iktidar, suçluluk psikoza içerisinde suçunu kamuflemek maksadı ile böyle-bir 'böyle bir hükmü', hazırlanan faşist kanun tasarılarına ilave etmiştir....."

-(Akşam gazetesi, 11.Mart.1969)

13.Nisan.1969 'da Diyarbakır'da düzenlenen mitingte ise bu fikirler yine tekrarlanmakta ve halka iletilmektedir.

Bu mitingin çağrısı şöyledir:

".....Siyasi iktidarın doğu ve güneydoğunun geri kalmışlığını pekiştiren, insan temel hak ve hürriyetleri ile düşünce özgürlüğünü ortadan kaldıran ve bu konuda yapılacak tenkitleri susturmak amacı ile meclise getirmek istediği anayasamızın koruma kanunu adıyla anılan tasarının korkunç yüzünü açıklamak için gençlik ve halk olarak sesimizi duyurmak zarureti ortadadır.

.....

Bütün temel haklarımız yanında özellikle doğu ve güneydoğu Anadolu'nun sorunlarına çözüm yolu getirmek isteyen her türlü düşünceye zincir vurmak isteyen zihniyeti öğrenmek ve protesto etmek için mutlaka gel....."

Çok kalabalık bir gurubun izlediği mitingte bazı sloganlar ve pankartlar şöyledir:

- "-Anayasaya evet diyen doğu halkı anayasayı koruyacaktır",
- "-Anayasayı koruma kanunu değil, kaldırma kanunu,"
- "-Aç insanlar faşist kanunlarla susturulamaz",
- "-Anayasayı mı, yoksa sömürüyü mü korumak istiyorsunuz?"
- "-Emperyalist zihniyete paydos",
- "-Yapacağınız baskı sizi ezecektir, bu zulüm sizi kahredecektir",
- "-Doğu halkı her türlü diktaya barajdır",
- "-Kanun, kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle olsa bile bir hakkın ve hürriyetin önüne dokunulamaz." (Anayasa madde-2)
- "-Herkes dil, ırk, siyasi düşünce, cinsiyet, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde esittir. Anayasa Madde 12",

görüldüğü ki, DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARININ kurulmasından çok önceki tarihlere rastlayan ve Türkiye'nin, Doğu "nadolu"nun toplumsal, ekonomik ve politik temel sorunlarının yansıması olarak beliren "doğu mitingleri" sayın savcının değenlendirmesi ve aramak istediği isnat gerekçesinden ap-ayrıdır.

DOĞU GECELERİ

Köprü, 1950 'lerden öncesine dayanan "Doğu geceleri", geleneksel olan mahalli politikacılarında desteği ile sırf eğlence ve küçük politik çıkarlar için tertiplenirler.

Bu gecelerde, mahalli folklör ekiplerinin ve radyo evi sanatkarlarının yavan gösterilerinden başka, bir de açık artırmalar yer alır ki, bu

da dernek yöneticileri tarafından paylaşılır.

İddia makamının, isnat ~~olarak~~ sıralamak istediği ve ne gibi bir deli olduğu iddianamede anlaşılmayan, sadece bir sayfa kalabalığından müteşekkül, Doğu geceleri arasında saydığı aşağıdaki geceler, Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının kuruluşlarından çok önce tertip edilmiş gecelerdir. Örneği

- 1 - 14.Şubat.1969 Ankarada Siverek gecesi,
- 2 - 16.Mart.1969 İstanbul'da tepebaşı kazablanka gazinosunda,siverek gecesi,
- 3 - 16.Nisan.1969, İstanbul hilton otelinde diyarbakır gecesi,
- 4 - 23.Nisan.1969 İstanbul tepebaşı gazinosunda Karakoçan gecesi,
- 5 - 26.Nisan.1969 Ankarada Büyük Ankara otelinde(iddia makamı ne olduğunu söylememiştir.)
- 6 - 30.Nisan.1969 tepebaşı kazablanka gazinosunda doğu gecesi,
- 7 - 3.Mayıs.1969 Ankara Atatürk orman çiftliği karadeniz lokantasında ~~karadeniz~~ Ağrı gecesi,
- 8 - 3.Mayıs.1969 Fir sultan gecesi,
- 9 - 7.Mayıs.1969 Ankarada Tunceli gecesi,.....

Bu geleneksel geceler yanında Türkiye'de hiçbir il ve kasabanın "Kültür dernekleri" gece yapmadan bir yılın genel kurulunu açtığı görülmemiştir.

Sayın savcı, bu bölümde, Sebinkarahisar, Şarki karaağaç, Çemişgezek Ürgüp gecelerinin tertipçisi olarak Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını gösterse idi, daha iyi etmiş olurdu.

Savcı, bir yandan ocakların bünyesinde çelişiler göstermekte, öte yandanda böyle geniş organizasyonları yapabileceğimizi kabul etmektedir. Bu da kendisinin içine sık sık düştüğü çelişkilerinden bir kağıdır.

Diğer sayılan geceler ise, "mahalli kalkındırma ve kültür derneklerinin yöneticileri ve o mahallin küçük politik çıkarlarına" hizmet edenler tarafından düzenlenmiştir. Bu geceler, halk tabakalarından ziyade halkı horgören ve sömürenleri eğlendirir. Eğlendirmiştir. Bu geceler, halkın kültür değerleri ile alay eden ve kendi küçük burjuva değer yargılarını tatmin için uğraşanların geceleri idi. Şunu belirtelim ki, DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI, kuruluş amaç ve niteliğinde bu denli yozlaşmış, halk kitlelerinden kopuk, burjuvaziye eğlendirme gecelerini 1970 yılından sonra daha biçimli bir hale sokmak için çok çaba sarfetmiştir. Fakat başedememiştir. Çünkü, aralarında milli istihbarat teşkilatından bazılarının bulundu ve doğulu parlamenterlerin kurucu olduğu, "doğulu öğrencilere yardım derneği" kurularak bu gecelerin yoz havası devam ettirilmekle Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının çabalarına karşı çıkmıştır.

Ocakların sorumlu tutulduğu folklör gösterileri, yada geceleri hilton, efes Ankara otellerindeki değil, üniversite salonlarında ve kendi lökallerinde düzenlediği gerçekten kültür ve folklör gösterileridir.

DEVİRİNCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARININ BAZI ÖRGÜTLER İLE İLİŞKİLERİ KONUSU

İddianamenin, 24, 25 ve 26. sayfelerindeki DDKO ile TİP ve DEV-GENÇ'in ilişkileri bölümüne cevap vermek, aslında savcının birçok yanlışlarına düzenlemek amacı ile. Gerçekten bu bölüm, iddianamenin genel kapsamı ile ve sonuçtaki istem bölümü ile yakından uzaktan ilişkili değildir. Önerilen yada, gösterilmeye çalışılan ilişkiler için sıralanmış sebepler ya olmayan veya isnat ile ilgili bulunmayan olaylar dizisidir.

Bu bölümdeki ilişki örneklerini incelediğimiz de ilk akla gelen soru, bu ilişkilerin hangi DDKO ile olduğudur. Yada, isnat ile bu önerinin ilgisinin hangi noktada bulunduğu. Dikkat edilecek olursa bu ilişki örneklerinin hukuki niteliği bile yoktur.

TİP ve DEV-GENÇ, hakkında bilgi vermeden önce, Türkiye'nin geneli içinde örgütler arası dayanışma ve beraber davranmanın ne olduğunu açıklayalım. Birde, bir örgütün herhangi bir konuda veya çalışmalarının tümünde diğer bir örgüte bağımlı olması veya paralel davranmasının ne demek olduğunu açıklayalım.

Yukardan beri bazı bölümlerde, DDKO'larla ilgili geniş bilgiler verilerek bu kuruluşların birer gençlik örgütü olduklarını açıklamıştık. Büyük merkezlerde, diğer örgütlerle,

"Somut meselelerde ve kısa süreli eylemler için maddi dayanışmaya ve güç birliğine" gitmek zorunluluğu vardır.

Örneğin: Üniversite özerkliği, faşistlerin baskıları, özel okullar sorunu, iktidarın yanlış ve eksik tutumlarını protesto gösterileri, tüm demokratik-devrimci örgütlerin ortak davranışları ile ortaya konulmuştur.

Yani, Devrimci Doğu Kültür Ocakları, Türkiye Öğretmenler Sendikası ile, İlk-Sen'le, DEV-Genç'le, SGO ile ÜN-AS ile, SDDF ile üniversite kapsamı içindeki olaylarda birlikte davranmıştır. Bu davranış, örgütlerin kendi bağımsızlıklarını bozucu ve kendi kurul ve örgenlerinde karar alma ve uygulama niteliğini yitirici değildir. Zaten, gençlik kuruluşları yada meslek örgütleri, olaylar karşısında "uzun vadeli, somut güçbirliği" oluşturmazlar. Bu sorun sınıflar arası bir meseledir. Türkiye İşçi Partisi ise siya-

sal bir örgüttür. Bu partinin devrimci, demokratik yepazede önemli bir yeri olmuştur. Somut meselelerde, somut davranışlarını belirlemistir. Toplumsal kararları ve davranışları yanında kendisine yapılan saldırıların kınanması, zamanında beraber davranmak bir bağlılık anlamında değildir.

Görüşleri, bir siyasal parti tarafından daha üst düzeyde ve geniş kapsamlı yansıyorsa, örgütler, bu siyasal partinin görüşünü tutabilir, geliştirebilir ve somut meselelerde onunla ortak davranabilirler.

Örneğin, Atatürk'ü anma töreni, AP'nin organizesi, CHP'nin organizesi ile yapılabilir. TİP tarafından da bir tören düzenlenebilir. 28-29 nisan oyları böylesine çeşitli organizeler altında ayrı-ayrı yapılmıştır. Örgütlerle bu organizelerden herhangi birine katılabilir, yan tutabilirler. SDDF, nasıl ki CHP'nin görüşü ışığında yer alıyorsa, Hür Düşünce "ulüpleri" Federasyonu Adalet Partisi, Ülkü Ocakları MHP'nin organizeleri içinde bulunabiliyorsa, diğer devrimci, demokratik kuruluşlarda kısa vadede ve somut meselelerde TİP'le beraber davranabilirler.

Bütün bunlardan sonra ayrıca, kanunlarımız kişilere, politikada taraf tutma konusunda kısıtlama getirmenmiştir. 18 yaşını bitiren herkesin bir siyasal parti görüşünde olması mümkündür. Böyle kişilerin başka bir örgüt çalışması içinde bulunmaları, görüşlerinden dolayı örgütün bağımlılığı anlamında değildir. Örgüt, bağımsız karar alma, bu kararlarını örgen ve birimleri içinde tartışmak ve uygulamak özelliğine sahip oldukça politik görüş açısından doğru ve Türkiye'nin toplumsal gerçekleri ile uyum içinde olan görüş ve örgütleri destekleyebilir ve bunların yanında yer alabilir.

İnsanların doğa ile ilişkilerinden yaşam kavgaları başlar. İnsanlar yaşamak için; ekonomik ve sosyal şartları yaratmak ve tehlikelere karşı koymakla tarihin her döneminde doğa ile mücadele etmişler ve ortak davranabilmişlerdir.

İnsanlık, toplumların barbar olmasından bu yana çeşitli saldırılara maruz kalmıştır. Belli insan gurupları kendilerine saldıran ortak düşmana karşı birleşerek savunma ve taarruz haklarını kullanmışlardır. Klanlar arası ekonomik kavgalarda güçlü olan klanla karşı, zayıf durumda olan klanlar birleşerek mücadele etmişlerdir.

İlkel-komünal toplumun belirli bir gelişme aşamasında ortaya çıkan sınıflı toplumlar da (köleci toplum-feodal toplum-kapitalis toplum); eziler sömürülen bütün sınıf ve tabakalar. kendilerini ezen, sömüren tabakalara ve guruplara karşı koymak için bir araya gelme ve ittifak etme zorunluluğunu duymuşlardır. Bu, ortak düşmana karşı birlik ve beraberlik içinde davranmaktır. Çağımızda; Devrimci gurup ve örgütler, karşı-devrimci kampın tehlikesine ve faşist baskılarına karşı güçlerini birleştirmişlerdir.

Bu durum, yalnız devrimciler için böyle değildir. Karşı-devrimci guruplar-
da bu tarz ilişkiler içindedirler.

Dünya'nın her yerinde, devrimci kavgada yer alan anti-faşist, anti-em
peryalist, anti-şovenist guruplar ve örgütler kendi aralarında kısa vadeli
somut meselelerde güç birliğini oluşturlar. Tarihi gelişmelerle birlikte
bu somut bir ilke olmuştur.

1961 Anayasası ile gelişen devrimci hareketin karşısında, karşı-dev-
rimci güçler, silahlı olarak örgütlenmişlerdir. Bu örgütler gençlik kesi-
minde faşist zihniyetli ve kitleleri istismar eden gençliğin yer aldığı Ül-
kü Ocakları ve Hür Düşünce Kulüpleri Federasyonudur. Üniversitede , emekçi
halk kitlelerinin somut dertlerini ve buna bağlı olarak kendi eğitim ve
öğretim sorunlarını dile getiren devrimci gençliğin karşısına gerici ikti-
dar, daima silahlı, zorba ve egemen sınıfların masası faşist zihniyetli
bu gençliği çıkarmıştır. Bu baskıların gittikçe yoğunlaşması karşısında
tüm demokratik, devrimci örgütler bazı meselelere karşı özellikle bu sal-
dırılardan korunma+ yolunda beraber hareket etmek zorunluluğunu duymuşlar-
dır.

11.Nisan.1968 günü, örgütlerin ortak toplantıları sonucu, "devrimci-
ler güçbirliği kurularak,

" Din sömürücüleri ile savaş, emperyalizmin her türlü tahakkümü ile
savaş, kapitalist sistem ve kurumların ve toprak ağalarının yarattığı her
çeşit sömürü ile savaş, cehaletle ve mevcut eğitim düzeni ile savaş..."
Sloganları ile kamu-oyuna açıklama yapılmıştır. Ve mücadele içinde şu yön-
tenler belirlenmiştir. "Uyarma, direnme ve gösteri".

8.Temmuz.1968 yılında, "devrimciler güçbirliği" nde bazı politik kü-
çük burjuva çıkarları ortaya çıktığından ve bazı siyasal kuruluşların ya-
nına çekilme istendiğinden, ayrıca, teorik olarak yanlış hareket etmeye
başladığından, ~~hen~~ etkili gençlik örgütü olan Fikir Kulüpleri Federasyonu-
nun ayrılmasından sonra hukuki varlığını kaybetmiş fakat, fiili olarak kar-
şı-devrimcilere her zaman ortak olarak mücadele etmiştir. 1969 mayısında
kurulan Devrimci Doğu Kültür Ocakları' da bu demokratik, devrimci yelpazede
bütün gençlik ve meslek örgütleri ile fiili olarak somut meselelerde kısa
süreli eylemler için ortak davranma yolunu seçmiştir.

DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI, üniversite özerkliği sorununda, faşi-
zan baskılara karşı çıkmakta diğer devrimci örgütlerle ortak bildiriler
yayınlanmıştır. Ve Tunceli'deki gerici olayı, protesto mitingini, bütün dev-
rimci, demokratik örgüt ve güçlerin maddi dayanışması içinde tertiplemiş-
tir.

Başta da kısaca değindiğimiz gibi kişilerin tek-tek herhangi bir siyasi partide yer almasına kısıtlayıcı bir tedbir, yasalarımızda yoktur. Örgülerin de kişilerden oluştuğuna bakılırsa, herşeyden soyut "saf ve temiz" (.) kişilerden bir örgüt kurmanın mümkün olamayacağı ortadadır. Dolayısıyla bir örgütün kurulmasından evvel veya sonra herhangi bir görüşte olan kişilerle dernek kurulabilir. Cemiyetler kanunu, derneklerin siyasetle iştigal edemeyeceklerini söylemektedir. Bu ayrı ve başlı başına bir konudur. Yani, dernekler iktidarı amaçlayan bir çalışma yapamazlar. Her gençlik, ya da meslek gurubunun iktidara gelmeleri mümkündür. Demekki, diğer sınıf ve tabakalardan birinin yalnız ~~tek~~ başına veya beraber verdikleri mücadele ancak siyasi bir parti bünyesinde iktidar içindir. Ülkemizde bir yandan burjuvazinin iktidarı söz konusu iken, diğer taraftan emekçi sınıf ve tabakaların iktidar mücadelesi söz konusudur. Burjuvazinin iktidarına yandaş olunabileceği gibi, (nitekim, birçok gençlik ve meslek gurupları bu tarz bir çalışma içindedirler. Örnek, Ülkü Ocakları, Hür Düşünce kulüpleri federasyonu, Sosyal demokrasi dernekleri, Federasyonu'nun çalışması gibi) emekçi sınıf ve tabakaların da verdikleri iktidar mücadelesinde de yandaş olunabilir. Tüm namuslu ve gerçekten devrimci kişilerin, ülkemizin politik, sosyo-ekonomik yapısı karşısında emekçilerin iktidar mücadelesinden yana olmaları zorunlu gerçektir. Hangi yasada bu tarz bir çalışma suç olmaktadır.

Bu anlattıklarımızdan sonra, kısaca bir gençlik örgütünün siyasal bir partiye bağımlı olması şartlarına değinelim:

Ancak aşağıdaki şartlarda "bağımlılıktan" ve cemiyetler kanununa göre varsayılan "siyasetle iştigal" den söz konusu olabilir.

- a) Siyasal partinin herhangi bir derneğe direkt emir vermesi,
- b) Parti yetkili organının söz konusu dernek için bir kuruluş kararının bulunması,
- c) Adı geçen derneğin, yönetim kurulu, sair örgenlerini, siyasi partinin tayin edebilmesi, gerektiğinde değiştirebilmesi,
- d) Bu derneğin, genel politikasının, siyasi parti tarafından tayin
- e) Dernek yayınlarının parti organları tarafından denetlenmesi,
- f) Derneğin finansmanına katılma, yada finansmanını tümünden yüklenme
- g) Derneğin bir hükmi şahsiyet olarak, partinin yetkili organlarındaki hukuken temsil edilmesi.

Yukarıdaki şartlar gerçekleşmeden, herhangi bir derneğin siyasetle iştigali, veya herhangi bir siyasal parti ile ilişkili bulunması (yan kuruluş olması) mümkün değildir.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nın; Dava dosyasında mevcut dehiiler ve sayılan faaliyetleri ile yukarıda zikredilen şartlar içinde derin tahli line girilirse, TİP'in bir yan örgütü olmadığı açık-seçik ortaya çıkacaktır.

Bilindiği gibi, siyasal partilerin çalışmaları, içinde yaşadıkları toplumun suyüzüne çıkmış sorunlarına göre düzenlenir. Ülkemizin, su yüzüne çıkmış bazı sorunlarına çözüm yolu aramak ve bu sorunlara ısıt tutmak konusunda TİP'de bir siyasal parti olarak çalışmalarını kendi olanakları çerçevesinde sürdürmüştür. Türkiye işçi partisinin niteliği veya çalışmaları üzerinde herhangi bir tartışmadan kaçınarak, iddia makamının bu kuruluşla ilgili yanlış bilgiler vererek, mahkemenizi yanıltıcı olduğu kanısını iddianamenin genel kapsamı yönünden bazı düzeltmeleri yararlı sayıyoruz.

Sayın savcı, "genellikle, mensupları hükümlü, aşırı solcu şahıslardaki mütesekkil bulunan TİP, yurt sathında yıkıcı ve bölücü faaliyetleriyle tanınmış bir siyasi partidir....." Diyerek, önceden şartlı bir tutumla işe girişmektedir. Açıkça bilinmektedir ki, mensupları hükümlü bir Türkiye işçi partisi mevcut değildir. Ve mensuplarının "aşırı solcu" şahıslar olduğu tayini için mevcut bir kriter yoktur. Bu durumların, savcının dediği gibi olduğunu kabul etsek dahi iddianamenin bu yerinde bu tahlilin hukuki niteliğini anlamak çok güç olmaktadır. Kaldı ki, Türkiye İşçi Partisi yurt sathında dediğinin tersine, on yıllık icraatı ile siyasal yelpazede yerini almış, ülkenin önemli sorunlarına ışık tutucu, çözüm getirici çabaları ile bir ağırlık koyarak ve geniş teşkilatı ile hatta parlamentoda bile onbeş milletvekilinden oluşan bir kanadı temsil etmiştir. Sayın savcı bunları bilmemezlikten gelerek, iddianame ile ilgili olmayan bu görüşü il kastını açıklamaktadır.

".....Bu karakteri nedeni ile faaliyetten menedilerek, anayasa mahkemesince kapatılacağı malumdur....." Demek suretiyle (İddianame, Sayfa-24) mevcut bir doğruyu tahrif etmektedir.

Bilinmektedir ki, Türkiye İşçi Partisi, sosyalist faaliyetlerinden ve Kürt halkının meselelerinden bahsetmekten ötürü kapatılmamıştır.

Mitekin, Cumhuriyet Başsavcısı, Anayasa Mahkemesine sunduğu, iddianamede, (Sayfa-15)

"kongre kararında Kürt halkı deyimi kullanılması, teknik terimler arkasında asıl amacı saklamak çabasının bir ifadesi olarak düşünmektedir.....Kürt halkı deyiminin sadece, bir kavram veya nüfus çoğunluğunun ifadesi olmaktan çok ötede, milliyetler teorisini, Marksist-Leni

nist teorideki anlamını ve bilimsel sosyalizmin milletlerin kaderlerini tayin hakkı ve ilkesinin siyasi açıdan değerlendirilmiş şekli"denilmektedir. (iddianame, Sayfa-15)

Görüldüğü üzere, Cumhuriyet Başsavcısı, "Kürt halkı" deyiminin kullanılmasını suç saymamıştır. Bu kavramın, sosyolojik bir terim olarak, etnik özellikleri bulunan bir nüfus kitlesi anlamında kullanılmasını kabul etmiştir. Sayın Başsavcı, Doğu Anadolu'da farklı etnik özellikleri olan bir kalabalık yurttaşlar topluluğunu red etmektedir. Zaten, iddianamenin 19. sahifesinin 7. paragrafında;

" Etnik özellik sahibi bir kısım vatandaşlar", diyerek, sayın başsavcı, Kürtçe konuşan bu yurttaşlarımızın sayısının iki milyon civarında olduğunu da ifade etmektedir. (TİP'le ilgili iddianame. Sayfa-18)

Bunlardan anlaşıldığı gibi, "Kürt halkı'nın" bazı toplumsal meselelerinden bahsetmenin suç sayılamıyacağı belirtilmiştir. Ve bununla Doğu Anadolu'da farklı etnik özellikleri ile kalabalık bir kitlenin mevcut olduğuna parmak basılmıştır.

Yani, Türkiye İşçi Partisi, 648 sayılı siyasal partiler kanununun 87 ve 89. maddelerine muhalefet ettiğinden dolayı kapatılmış olup, yoksa sosyalist faaliyetlerinden, yada Kürt halkının meselelerinden bahsettiği için kapatılmamıştır.

Ayrıca, bu kapatılma sorunu ve kararı tartışılabilir.

Sayın savcı, bu garipten sonra, hukuki olmayan bazı ilişkileri varsayarak geliş içinde ne yapmak istediği anlaşılmadan ilişki kurmak istemektedir.

Varsayılan bu ilişkileri, kısaca ve bir tasnif altında esasları sonradan tartışılmak üzere belirtelim. İddianamenin kapsamı ve hakkın ızdaki taleple ilgili olmadığı halde ve mahkemecede değerlendirileceği üzere, önerilen bu konuşma veya toplantıların hukuki nitelikte olmayan durumlarını belirtelim.

Sayın savcı, ".....4.büyük kurultay kararı"ndan" bahisle, bunun bazı DİKO (hangisi olduğu belli değil) üyeleri tarafından tasvip gördüğü evlerinde yapılan aramalarda bulunduğu veya dağıtıldığını söylemektedir. Nedir 4.Kurultay kararı?

Genel olarak ve özetle burada sözü geçen kısmıyla 4. kurultay kararı şudur. ".....

-Türkiye'nin doğusunda Kürt halkının yaşamakta olduğunu,

-Kürt halkı üzerinde, baştan beri, hakim sınıfların faşist iktidarlarının, zaman zaman kanlı zulüm hareketleri niteliğine bürünen,

baskı ve terör, asimilasyon politikası uyguladıkları,

-Kürt halkının yaşadığı bölgenin Türkiye'nin öteki bölgelerine oranla geri kalmış olmasının temel nedenlerinden birinin, kapitalizmin eşitsiz gelişme kanununa ek olarak, bu bölgede Kürt halkının yaşadığı gerçeğini göz önüne alan hakim sınıf iktidarlarının, güttükleri ekonomik ve sosyal politikanın bir sonucu olduğunu,

-Bu nedenle "Doğu sorunu"nu bir bölgedeki kalkınma sorunu olarak ele almanın, hakim sınıf iktidarlarının soven-milliyetçi görüşlerinin ve tutumunun uzantısından başka birşey olmadığını,

-Kürt halkının anayasal vatandaşlık haklarını kullanmak ve diğer tüm demokratik özlem ve isteklerini gerçekleştirmek yolundaki mücadelesinin, bütün anti-demokratik, faşist, baskıcı, soven-milliyetçi akımların amansız düşmanı olan partimiz tarafından desteklenmesini olağan ve zorunlu bir devrimci görev olduğunu,

-..... kabul eder"

söylemektedir.

Birincisi, bu kurultay kararı yalnız bu bölümü içeren bir karar olmayıp ülkenin birçok sorunlarının tartışılarak karara varıldığı geniş kapsamlı bir kurultay kararıdır. Bunun içinde, ülkenin temel toplumsal sorunlarından biri olan Kürt halkının meseleside bu bölüm altında yer almıştır.

İkincisi, partili her üye ve birazcık ülkenin meseleleri ile yakından ilgilenen herkes siyasal partiler kurultay ve sair kararlarını okuması veya her üyenin yanında bulundurması en tabii hakkıdır.

Bütün siyasal partiler, kurultay kararları gibi bu kurultay kararında çoğaltılmış ve dağıtılmıştır. Diğerlerini bulundurmak gibi bu siyasal partininde kararlarını bulundurmak suç değildir. Yasak bir yayın olsa bile, bunun koğuşturulması isnad ile ve iddianame ile ilgili değildir. Bu kararın tasvip edilmesi meselesi ise kişilerin durumlarına bağlıdır.

Bilindiği gibi siyasal partilerin kurultayları açık olmaktadır. Kararları TRT ye ve basına duyurulmaktadır. Bütün olanaklar ölçüsünde yayında sağlanmaktadır. Aslında, anayasanın tanıdığı basın ve yayın özgürlüğünü yani bu tarz karar ve yayınların okunmasını ve bulundurulmasını engellemek suçtur. Sayın Savcı, 1969 da kurulmuş bir gençlik örgütü ve hakkında 1970 yılında açılan dava kapsamı içine bundan çok sonraları alınmış kararları ve yayınlanan bildiri v.s. yi delil göstermek istemektedir. Bunun ne denli hukuki durumdan uzak bulunduğu açıktır.

"..... bazı üyelerinin TİP'li olmaları,.....bunların yaptıkları konuşmalardağıttıkları yayınlar "iddianamede ilişki olarak gösterilmekte,bir suç durumu yaratılmak istenmektedir.

Baştan beri,Gençlik dernekleri ve meslek kuruluşlarının niteliklerini açıkladığımız gibi bazı üyelerin siyasal bir partide üye olmaları çok doğaldır.Örgüt karar ve örgenleri dışında bu kişilerin konuşmaları yada herhangi bir toplantıya katılmaları bağlayıcı olmamaktadır. Eğer örgüt üyesi bir kişinin yetkili organ ve kurulca görevli kılınıp herhangi bir siyasal parti çalışmasında bulunması sözkonusu ise o zaman örgüt zan altında bulundurulur.Üstelik Savcı,ilişki içinde göstermeye çalıştığı üyelerin ne konuştuğunu koymamakta,ancak konumun olduklarını tahminen söylemektedir.Ve bunun ardından örgütün üye yapısını aşırı sağ,aşırı sol diye ayırmaktadır.

Ülkemizde,bir örgütün üyelerinden bazılarının herhangi bir siyasal partiye üye olması ne zamandan beri suç sayılmaktadır?

Bunun dışında Savcı,taşrada bazı parti alt birim üyelerinin Genel Merkezden gönderilen genelge ve yayınları bizim iliskimiz içinde göstermektedir İddianamede görüleceği gibi Genel Merkezden Kozluk DDKO suna değil,Kozluk TİP ilçe başkanına yayın gönderilmiştir.Ve Savcının da bu yayının gönderilme tarihini çok iyi belirttiği gibi hemüz o tarihte Kozluk DDKO su diye bir örgütte söz konusu değildir.

Türkiye İşçi Partisi ile ilişkili olarak bir örnekte,İşçi-köylü gazetesinin DDKO mensuplarınca halka dağıtılması,gösterilmektedir.Bilindiği gibi bu gazete bir yayın organı olup TİP le ilişkili değildir.Bu gazetenin DDKO üyeleri tarafından dağıtılması olayı varsayılsa bile zamanında bir suç konusu olmayıpve TİP le DDKO nun ilişkisi içinde bir gerekçe olmaktan uzaktır.

Sayın Savcı,ayrıca Diyarbakır da bir Avukatın yazıhanesinin haberleşme adresi olarak verilmesinide TİP le DDKO nun iliskisine bağlamaktadır.

Bu tarz misaller ile ilişkilerin tayini mümkün olsa o zaman Türkiye de"herhangi bir suç"ile ilişkili olmayan kalmaz.

DEVİRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI İLE DEV-GENÇ'in İLİSKİLERİ :

Sayın Savcı,Dev-Genç ile DDKO arasında bazı ilişkileri sıranamadan önce Dev-Genç hakkında da yanlış bazı değerlendirmeler yaparak "Dev-Genç ile mensuplarının aşırı sol eğilimli bulunduklarını,gaye ve maksatlarının anayasa ile tesis edilmiş mevcut nizamı çeşitli anarşik olaylar tertip ederek yıkmak olduğu,....."

demek suretiyle önceden şartlı bir şekilde suçlu psikolojisi yaratarak işe girişmiştir.

Yukarıda Dev-Genç için önerilen düşünceler İstanbul ve Ankara Sıkıyö-
tim Mahkemeleri Askeri Savcılarının yargılayan sanıklar "THKO ve THKO üye-
leri" hakkında ki iddialar benzeridir. Devrimci Gençlik Federasyonu, Türkiye-
nin toplumsal yapısı içinde, Üniversite kesiminde ki en önemli gençlik kuru-
luslarından biridir. Merkezi Ankara da olup, geniş teşkilatı ile Türkiye ça-
pında bir örgüttür. Üniversite bulunan illerde, bölge yürütme kurulları amacı
ilgi ile merkeze bağımlı olarak yönetilir.

Dev-Genç Üniversite gençliğinin bir kitle örgütü olup, faaliyetlerini
Sıkıyönetimin ilanına kadar demokratik bir biçimde sürdürmüştür. Dev-Genç'in
eylem ve davranışları; ülkenin ekonomik, politik ve toplumsal sorunlarına ö-
nemli ölçüde ışık tutucu ve faşist-zorba iktidar ve çevrelerine karşı Uni-
versitede yoğun ve bilimsel çalışmaları ile sürmüştür.

Yine, Savcı "yakalanan sanıkların açık ikrarları ve Sıkıyönetim mahke-
melerinde devam eden duruşmalarda açıklanmış bulunmaktadır." diyerek önemli
bir yanlış işlemektedir. Henüz Dev-Genç dosyası tahkikat safhasında olup
mahkemeye intikal etmemiştir. Yargılayan sanıklar Türkiye Halk Kurtuluş ordu-
sunun ve Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin üye ve yöneticileridir. Bunların
bazılarının önceden Dev-Genç üyesi olmaları savcıyı şaşırtmıştır.

Sayın Savcı, iddianamenin 26. sahifesinde bazı yorumlarda bulunarak Dev-
Genç ile DDKO nun ilişkilerini kabul etmektedir. İlişkilerin genel olarak
tanımını başta vermiştik. O tanıma uygun olarak Dev-Genç le örgütümüz, Üniver-
site içinde temel sorunlarımız ile ilgili olarak ve Üniversite dışında da
kısa süreli somut meselelerde beraber davranmıştır. Fakat, iddianamenin bu bö-
lümü böylesine bir ilişkiyi gerek iddianamenin kapsamı ile ilgili olarak ve
gerekse taleple ilgili olarak koymamaktadır. Bunun dışında sırf biçimsel o-
larak ilişkileri kesinlikle anlatmayan bazı durumlar varsayılmıştır. Örneğin:
".....her iki örgüt mensuplarının teoride ayrı ve hedefte birlik kurma-
ları halinden sözedilmektedir."

Dünyanın herhangi bir yerinde Savcının açıkladığı devrimci, ilerici ya-
da sosyalist örgütlerden; aralarında teorik birlik olmadan hedefte aynı ol-
mak örneği varmıdır? ~~Bu soruya cevap verilemez.~~

Büyük bir titizlikle arada bir ilişki olmasına gayret gösterildiği hal-
de "Dev-Genç örgütü mensupları ile DDKO üyelerinin okul arkadaşlığı ve hemşe-
rilik bulunması sebebiyle aralarında ki teklifleri red edememektedirler."
demek suretiyle bu denli tehlikeli ve suçlu gördüğü örgütler arası ilişki-
yi bu kadar basite irca etmektedir. Bu ne büyük bir çeliskidir..

Ankaradan, Diyarbakır DDKO ya "aydınlık yazı kurulundan gönderilen" bil-

diriyi, Dev-Genç ile DDKO arasında ki ilişkiye misal vermektedir. Oysa, Aydın-
lık yazı kurulu ile Dev-Genç arasında bir ilişki olmadığı gibi DDKO ile de
hiçbir ilişkisi yoktur.

Diyarbakırda düzenlenen Harbecin köylülerinin yürüyüşünü kesin olarak
tertıp komiteside bilinmek suretiyle Sayın Savcı haberdar olduğu halde, bu
yürüyüşü Diyarbakırda bulunmayan bir Dev-Genç örgütüne bağlayarak DDKO ile
ilişkili göstermek istemektedir. Ayrıca bu yürüyüş hiç bir tahrik taşımadan
normal bir gösteri yürüyüşü olarak başlamış ve bitmiştir.

Bu arada Sayın Savcı Dev-Genç örgütünün Doğu Anadolu da kurulması ola-
yını her nedense iddianamede DDKO ile ilişkiler bölümünde işaret etmek is-
temektedir. İzin bildiğimize göre Doğu Anadolu da kurulu iki Dev-Genç örgü-
ü vardır; biri Kars ve biride Erzurumdadır. Ayrıca, Doğu Anadolu bölgesinin
bizim tekelimiz altında olduğu söz konusu edilemez. "Bölgenin coğrafi du-
rumunun arızalı olması ve bölge halkının genel veya özel asayissizlikten
endişe duyması, halk arasında kan davalarının hüküm sürmesi, bölgede ki sos-
yal yaşantısı, insan karakter ve yapısının böyle bir ortama yatkın bulunması
her halükarda silah yardımı ve himaye göreceği duygusundan dolayı bu bölge-
nin tercih edildiği gerçekler arasındadır." şeklinde mantıksız ve tutarsız
bir ifade ile Dev-Genç örgütünün Doğu Anadolu da kurulma gerekçesini belirt-
mektedir.

DEVİRİNCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI YAYIN VE BÜLTENLERİ HAKKINDA :

Sayın Savcı, iddianamenin 39. sahifesinden başlayıp 57. sahifesine dek
Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının kuruluşundan 28 Nisan 1971 tarihinde Anka-
ra Nıkiyönetim Komutanlığının bildirisi ile kapatılışına kadar süregelen
çalışmalar içinde önemli ve etkin rolü olan yayınlarını sıralayarak, çoğu
kez sahifelerin kabarık olmasına, gözboyama oyunundan yarar sağlayacağı ka-
nısı ile olacakki bir yayın iki ve üç kez tekrar tekrar yazılmıştır.

DDKO nun yetkili organlarınca çıkarılan bu yayınların çoğu hakkında
Ankara basın savcılığınca takibat dahi yürütülmemiş, bazıları hakkında ise
halen Ankara Toplu Masın Tankemesinde dava dosyaları bulunmaktadır.

Sayın Savcı, Hukukun en önemli ve ilk prensibi olan "Yargılamanın bir-
liği ilkesi"ne aykırı hareket ettiği gibi bizzat anayasanın 132. maddesinde
sözü edilen ilkeye de aykırı hareket ederek; mahkemeye intikal etmiş ve der-
dest olan bir dava hakkında da tavsiye ve telkinde bulunmaktadır.

Mahkemeye intikal etmiş bu konu ile ilgili olarak esasa ilişkin olmadığı halde, sayın savcının iddialarının tutarsızlığını ispatlamak açısından cevap vereceğiz.

Tüm bu yayınların niteliği, başından beri anlatmak istediğimiz DDKO'larının amaç ve çalışma motifi ile ilgili olduğu gibi, o günkü Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal, sosyo-ekonomik, politik şartların gelişimleri ile ilgili olarak ele alınıp, değerlendirilmesi gerekirken;

Savcı, salt yayınlanan bildiri veya bültenlerin bazı kısımlarını iddianameye aktararak, suç olduklarının şartlanmışlığı içinde mahkemenizi yanıltmak istemektedir.

Aslında bu tahliller, yani Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal yapı, daha önceki bölümlerde yer yer anlatılmıştır. Burada konunun odak noktasını teşkil eden ve yayınlarla ilgili bazı temel meselelere değinmenin zorunluluğu açıktır.

Açıklamak istediğimiz, geri kalmış ülke halklarını, sömürge ve yarı-sömürge çemberi içine sokarak ekonomik, sosyal ve politik olarak sömürmek amacı ile her türlü şiddet ve zulüm politikasına başvuran EMPERYALİZM'in ne olduğudur.

Biz bu amansız sömürü çarkının, halkların baş belası ve düşmanı emperyalizmi, bütün biçimleri ile bilmek ve halkımıza anlatmak zorundayız.

Emperyalizm, yükselen kapitalizmin çelişkilerinin keskinleştiği ve son aşamaya geldiği bir dünya sistemidir.

Birinci Dünya harbine kadar sınıf tanımayan, Latin-Amerika, Uzak-Doğu halklarını sömürgeleştirerek, ulusların köle haline sokan, 1917 Rus devrimi ile bir sınırlamanın zorunluluğuna inanan emperyalizmin bugün Dünyadaki temsilcisi Amerika Birleşik Devletleridir.

Emperyalizm, az-gelişmiş ülke halklarını sömürmeden, bunları zorla kapitalist sömürü sistemi çerçevesi içinde tutmadan yaşayamaz. Çünkü, emperyalizm, ulusların ancak ilhaklar ve sömürge fetihleri yoluyla birbirine yaklaştırabilir. Emperyalizm, şartları içinde başka türlü bir yaklaşmayı olanaksız gördüğünden, bağımsızlık kavgası veren ezilen Dünya halklarının mücadelesini boğmak ve yoketmek istemektedir. Fakat mücadelelerinde inatçı ve azimli olan ulusların bu kavgalarını karşısında nükleer silahlarla donanmış ordu gücüne, çok geniş kurumsal ve kâr yapısına rağmen emperyalizmin sömürü kalelerinin teker-teker düşmesi kaçınılmaz olmuştur.

Kasten geri bırakılmış, bir ülke olan Türkiye' de yukardaki tanımın bir parçası olup, emperyalist dünya sisteminin bir halkasını teşkil etmektedir. Yani Türkiye'nin, emperyalizme bağımlı ve onun denetiminde olduğunu kanıtlamak için, toplumsal bünyesine biraz olsun eğilmekte fayda vardır.

Bugün ülkenin yer-altı ve yer-üstü kaynakları emperyalistler tarafından sömürülmektedir. İç ve dış ticaretimiz direkt yada dolaylı olarak emperyalistlerin elindedir. Türkiye'yi, ekonomik çıkarlar sağlayan bir pazar olmaktan çıkarmamak için ağır-sanayiinin gelişmesini engellemekte ve buhuh için de dışa bağımlı montaj sanayiini oluşturmaktadır.

Bu sömürü çarkının dönməsi için, yurt içinde ona bağımlı bir işbirlikçi sınıf yaratarak, bunların denetimi altında Türkiye'nin sömürge alanı olarak kalması yolunda büyük çaba sarfetmektedir.

Okuma-yazma olanağından halkın % 60 'ı yoksunken böylesine çağ-dışı politika ile avutulmaya alıştırılmış, milli hasılanın ancak küçük bir kısmından pay almakla toplum içindeki farklılaşmalar gün geçtikçe daha belirgin bir hal almaya başlamıştır. Bunun tek sorumlusu emperyalizm ve onun yurdumuzdaki işbirlikçileridir.

İşte, kısaca anlatmaya çalıştığımız Dünya ve Türkiye panoramasının içinde;

— DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR OCAKLARI, elbetteki yayınlarında böylesine, zulüm çarklarının kırılarak, toplumun temel gücü olan yoksul halk kitlelerinden yana dönməsi için meselelere parmak basacak;

Ezilen, sömürülen sınıflardan, hor görülen halktan yana olarak bakış açısını belirleyecekti. elbetteki bir popüler sanatçısının avrupa'da geçirdiği şaşaalı (.) ve haysiyet kırıcı hatıralarının muhteşemliğini anlatacak değildi.

Savcının, iddianamesinin yayınlar bölümüne kadar içine düştüğü çıkmazlardan birisi de burada işlenmiştir. Bu bültenlerin hepsinin bir bütün ve birbirini izleyen zincir yuvalağı olduğu halde, birbiri ardı sıra izlemesi gerekirken, ters yönden başlayıp, son sayıdan birinci sayıya doğru gelmektedir. Oysa, böyle bir diziliş biçimi yanlış ve kasıtlı olduğu gibi bülten metinlerindeki anlamların da değiştirilmesini sağlamak amacındadır. Ayrıca, bu yetmiyormuş gibi bültenin 16 sahife ve bu sahifelerdeki konuların birbirleri ile yakından ilgisi bilindiği halde, savcı, metnin tümü üzerinde değilse, bir pasaj aktarıp onunla yetinip, diğer bütün başlık altındaki metinleri suçlamak peşindedir.

Hakkımızdaki peşin hükümleri, hazırlanan iddianamenin bütün satırlarında sırtmakta ve ne denli ipe-sapa gelmez noktaları dayanak edinmiş olduğunu göstermektedir.

Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının, 6.Nisan.1970 tarihinde çıkardığı 1 sayılı bültende,

"Bünyemizi çok iyi korumalı, sıkı bir çalı ma içinde, atak, gözü-pek, militan, yürekli ve doğru konuşan insanlar olmalıyız..."
(iddianame, sayfa-54, Parğ-6)

Sözüğünden olacak ki, savcı, "DDKO'nun milli duyguları yoketmek amacını taşıyan bir cemiyet" olduğunu hemen yapıştırmaktadır.

Oysa, bu yayın 6 sahife olup, içinde örgüt iç meselelerini (eğitim, mali, v.s.) içerdiği halde, bunlardan sadece tek satır örgütü suçlamaya yetmekte ve 141/4 le yargılanmasını istemeye kafi gelmektedir.

Savcıya bu suçlamasında hak vermek gerek, çünkü o (....gözü-pek, doğru konuşan insanların....) karşısındadır, Burada olduğu gibi.

Onun için doğruyu konuşmak veya bunu telkin etmek, milli duyguları yok etmeye kafi gelmekte, hatta artmaktadır bile. Hem nedir bu milli duygu? Bunu açıklamasını istiyoruz!

Mart.1970 tarihli, 3 sayılı bültende ise, savcının iddia ettiği bütün pasajlar yukarda cevaplandırdığımız 1 nolu bültende yazılı olanlardır. Savcının böylesine bihaber davranıp, başka bültende yazılanları bir diğerine eklemekle atraksiyonu, onun ne kadar/ciddi tavırlar içinde olduğunu gösterir. Kanımızca, bize ait, savcının iddia ettiği metinleri içeren 3 sayılı bülten yoktur.

Temmuz.1970 sayılı ve 4 sayılı olarak, örgütümüzce çıkarılan bültenin 4. sahifesinde;

"Sovyetler birliğinde seçim" başlığı altında yayınlanan yazı, savcı diğer konularda olduğu gibi, buradada polemik yaratarak, mutlaka bir şeyin kendi dediklerine uygunluğu yolunu seçmektedir.

DDKO'nun yayınladığı bülten isminden de anlaşıldığı gibi, "haber bülteni" dir. Üstelikde genellikle basın ve TRT'den alınan bilgilerle doludur. O sıralarda Sovyetler Birliği, İngiltere ve Kıbrıs'ta seçimler yapılmakta olduğunu savcının da bildiğini sanıyoruz. Bültene kohulmak üzere bu üç "seçim" de yazıldığı halde, matbaadaki dizgilerin fazlalığından, sadece "sovyet seçimleri" bültene geçmiş, diğer iki seçim konusu (polis elindeki bültenin yazılı metinlerinde mevcuttur) yazılamamıştır.

Gerçekten bültende yazılan, "Sovyetlerde seçim" konusu, "şartlı ve mutlakçı" olmadan okunduğu zaman görülür ki, sadece oradaki seçim mekanizmasının işleyiş biçimini içermektedir. O zaman TRT ve basında geniş yer alan bu konu, ayrıca Rusya'ya gidip-gelen yazar-çizer ve politikacılar tarafından da yer-yer anlaşılmıştır. (Örneğin: Fekret Otyam'ın ve Abdi İpekçi'nin gezi notları ve röportajları, ayrıca çeşitli konularda "sana-yi, halkın durumu v.s." övülerek bahsedilmiştir.)

Bu haber, verildiği zaman Türkiye'deki veya herhangi bir yerdeki "seçim" kınanmış mıdır? Yada bu mekanizma övülerek "öyle olması" gerektiği konusunda bir çözüm getirilmiş midir?

Eğer bir ülkedeki herhangi bir meselenin varlığını söylemek suç ise Franko İspanya'sındaki faşizmin hüküm sürdüğünü de söylemekteyiz. Bizim dışımızda bütün Türkiye kamu-oyu bunu söylemektedir. Bu konuda da dava açılması gerekmez mi?

Sayın savcı, 5 numaralı bülteni herhalde işine gelmediği için veya tahrif edebileceği bir konu balamadığından söz konusu etmemiştir.

DDKO'ya ait kasım.1970 tarih ve 6 sayılı bültende, savcı bazı pasajlar aktararak tahliller yapmaktadır.

Bahsedilen, TİP 4.büyük kurultayının onayından geçen karar, bir haber olarak verilmiştir.

Örgütümüzce yayınlanan diğer, 2, 7, 8, 9 sayılı bültenlerde savcı işçilere, köylülere, gençliğe karşı girişilen baskıların karşısında, Kürt halkının her an tepesinde bulunan "komando zulmünün" varolduğunu söylemek ve buna, anayasanın tanıdığı hakları kullanarak karşı çıkmak konusunda bir hayli telaşa kapılmıştır. Bütün bülten metinlerinde işine gelen kesimlerin aktarmasını yaparak, bunlar üzerinde kısa-kısa yorumlara girişmiş, hepsinin sonunda da kendi kanısınca ceza maddeleri sıralamıştır.

AP iktidarı döneminde, para ile milletvekili alış-verişi yapılırken, yoksulluk içinde kıvranan halk yığınlarının kendi ekonomik durumlarını düzeltmek için verdikleri mücadele, hakim sınıfların tedirginliğine sebep olduğu gibi, bu konudaki haberler de savcıyı hayli tedirgin etmiş görünmektedir.

İşçilerin, 1970 haziranında, 274 ve 275 sayılı sendikal haklarını kısıtlayan kanunların değiştirilmesini isteyen hareketlerin,

Köylülerin, ellerinden alınan toprakların verilmesi için yaptıkları mücadeleler,

Üniversite gençliğinin büyük kentlerde, Altıncı Filoyu protesto olayları ve üniversite içindeki demokratik mücadelelerinde, gerici güçler tarafından donatılan faşist komando taslaklarının saldırılarına göğüs geren halk çocuklarının kavgasına,

Vede uzun zamandır, "silah aramak" bahanesi ile hiçbir tutarlı gerekçe göstermeksizin Doğu anadoludaki kürt halkına karşı amansız şekilde sürdürülen komando hareketlerine tepki olarak gelişen, kürt halkının demokratik haklar mücadelesi,

Türkiye'de belli bir azınlığın dışında bütün ilerici, devrimciler tarafından desteklendiği halde, savcının bu denli tavır takınarak, "KAROLSUN EMPERYALİZM" demeyi bile suç sayan davranışı anlamlıdır!

Örgütümüz yetkili organlarınca çıkarılan yayınların içindekileri mahkemenizde de söylemekte bir sakınca görmüyoruz.

Bültenlerden özellikle, 2, 7, 8, 9, sayılı olanlarında ağırlık taşıyan Doğu ve Güney-doğu il, ilçe ve köylerindeki komando harekâtlarına daha önceki bölümlerde genişçe yer verildiğinden, burada anlatmayı gereksiz buluyoruz. Yalnız bu konuda söylenecek tek ve son söz olarak, sayın savcının ithamlarının ne kadar kasıtlı ve tutarsız olduğunu ispatlamak, mahkemenizin seyrine ve dediklerimizle orantılı olduğuna inandığımızı tanımlayacağından, komandoların saldırganlığını ispat için bu olayların cereyan ettiği bölgelerin çeşitli yerlerinde bilim heyeti tarafından keşif yapılmayı ve tanık dinlenmesini talep ediyoruz. Bu konu yerinde delillerle ispatlanabilir.

Ayrıca, iddianamede yayınlar teklâf ile belirtilmiştir.

İddianameye aktarılan 45 adet bülten, bildiri v.s. 22 başlıklı ayrı yayınlar olup, haklarında Ankara Toplu Basın Mahkemesinde 10 tanesinin dava dosyası mevcut olup, diğerleri için herhangi bir kovuşturma yapılmamıştır. Savcının burada yeniden delil ve suç olarak göstermesi, hukuk birliği kuralına ~~ter~~ ters düştüğü gibi, Ceza kanununda, bir fiilden bir kez yargılama yapılmadığını serdedir.

Çünkü basın kanunumuzun 35. maddesinde,;

" Bu kanunda yazılı olan veya basın yoluyla işlenmiş bulunan suçlardan dolayı günlük mevkuteler hakkında üç ay ve diğer basılmış eserler hakkında altı ay içinde açılmayan davalar dinlenilmez. Bu süre suçun işlendiği tarihten başlar" (izahlı basın kanunu ve ilgili mevzuat, Hâir Ermiş Doğan. Çetin Özek. İst.1969, 2. baskı, sayfa-151)

Böylesine açık bir hüküm varken, savcının bunu görmemezlikten gelmesi, kanun dışına düştüğü gözden kaçmamaktadır.

Sayın savcının yanlışlarından biri de;

Örgütümüz tarafından çıkarılan bültenlerin, yalnız, Doğu ve Güney-Doğu illerine gönderildiği iddiasıdır. Bu iddia hilafı hakikattir. Çünkü bültenler ve diğer yayınlar Türkiye çapında valiliklere, kaymakamlıklara, vesair kuruluşların şubelerine, ayrı-ayrı kişilere gönderildiği, savcının bunu bildiği halde, diğer bütün konularda olduğu gibi kasıtlı davranması, sayın mahkemenin karar verme olanağının kısıtlanmasını amaçlamaktan öte bir anlam taşımaz.

DDKO'NUN DIŞ MEMLEKETLERLE İLİŞKİLERİ

İddianamenin 27, 28 ve 29. sayfelerinde belirtilen "dış ülkelerle ilişkiler" bölümü, savcılığın diğer konularda olduğu gibi bunda da büyük aczini belirtmektedir.

Bu bölümde, ileri sürülen iddia ve deliller Dünya'dan bilhaber bir kimseyi bile ikna etmeye müsait değildir. Bu bölüm, gülünç bir görünüm arzietmekte olup, halk dilinde yaygın bir fıkrayı hatırlatmaktadır. Bu fıkraya, yağmur ve ördek-Ali ilişkilerini ne kadar ortaya koyarsa savcılıkta DDKO ile dış ülkeler arasındaki ilişkileri bundan farklı olmayaarak ortaya koymaktadır.

DDKO, kanun hükümlerince kurulmuştur. Kuruluşu temsileden organlarda yine kanunla düzenlenmektedir. Böylesine kuruluşların gerçek veya tüzel kişilerle ilişkileri de yine kanun hükümlerince düzenlenir.

Bir an için, DDKO'nun diğer ülkelerdeki gençlik örgütleri ile ilişkili olduğunu kabul etsek bile, Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF), Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT), Dünya İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Öğrenci Dernekleri Federasyonu (AİFSEC) gibi gençlik kuruluşlarının yabancı ülkelerdeki gençlik örgütleri ile ilişkileri legal nitelikte ve bilinen bir gerçektir. Kaldı ki, yukarıda belirttiğimiz gibi DDKO'nun yetkili organlarının tayin ettiği kişi veya grupların temaslarına hiçbir yer verilmemektedir. Yani savcının elinde bu ilişkiyi somut olarak ortaya koyacak maddi deliller yoktur. Kendi subjektif kanılarını hemen-hemen her maddenin altında sık-sık belirten savcı, "bilinen gerçektir", demekle meseleyi bir kılıfa uydurmanın çabası içindedir.

1 - Avrupa'ya giden işçilerle öğrencilerin DDKO ile ilişkilerini belirten somut bir delil var mıdır? Eğer böyle bir delil yok ise bu tarz bir yorum DDKO'yu suçlu kılmak eğilimidir. Böyle bir iddia ise, hukuken bir anlam ifade etmez.

Türkiye'de çeşitli iktidarlar tarafından uygulanan baskı politikalarının çeşitli zamanlarda Dünya kamu-oyunda ve basınında sık sık protesto edilmemiş midir? DDKO, kurulmadan önce de gerek Avrupa basınında, gerek diğer ülkelerin basınında da, faşizan, terör ve baskılar her zaman protesto edilen normal olaylar değil midir? Haber alma tekniğinin çok geliştiği çağımızda baskıcı iktidarlar, artık Dünya'nın, ilerici örgütleri bir yana tutucu ve liberal örgüt ve basını tarafından bile çok şiddetli tepki görmektedir. Bunun gibi DDKO ile ilgili olarak da dış basındaki hususlar irademiz dışındaki vakialardır. Yani DDKO, istese istenese de yabancı ülke basını ve kamu oyu Türkiye'yi istediği biçimde değerlendirebilir.

DDKO ile ilgili Avrupa'daki herhangi bir yayın veya Protesto olayı hangi bakımdan bağlayıcıdır?DDKO'nın dış ülkelerle ilişkisi için ne gibi bir sebeptir?Görüldüğü gibi bu iddialar Hukuki mesnetten çok uzak, saçmalıklardan öteye birşey değildir.

2- DDKO'nın mali durumu, Faaliyet raporunda açıkça belirtildiği gibi, Emniyetçe el konulmuş bulunan makbuzlarından da kolayca anlaşılabilir. Genel olarak DDKO'nın faaliyetleri ile gelir durumu arasındaki uygunluk, somut ve gözle görülebilir derece de açıktır.İncelenirse görülebilir ki, makbuzlar da var olan gelir miktarı ile faaliyetler için yapılan harcamalar arasında bir tek kurşluk fazlalık hemen belli olacaktır.İddia makamının mali durumları ile ilgili deliller elinde bulunduğu halde, neden rakamlarla matematiksel bir rapor sunmamaktadır?

3- Silvan DDKO lokali, kuruluşundan ilk üç ay sonra gazi caddesindeki karakolun karşısında faaliyet göstermiştir. Ayrıca, bakkal, lokanta, kahvehane gibi, yolcuların ihtiyaçlarını karşılayan işyerleride sıralanmaktadır. Bu durumdan ötürü yani, gerek karakol binasının karşısında olması ve gerekse saydığımız işyerleri dolayısıyla, Silvan'dan gelip geçen vasıtaların park edecekleri ve yolcuların ihtiyaçlarını giderici elverişli bir yerdir. **Transit** olarak Silvandan geçen TIR kamyonları da diğer vasıtalar gibi, burada park ederler. Bu vasıtaların şoför veya muavinleri ne Kürtçe, ne de Türkçe bilmedikleri civar işyerlerinden öğrenilebilir. DDKO yöneticilerinin ise TÜRKÇE ve KÜRTÇE lisanlarından başka anlayabilecekleri bir lisan yoktur.

Böylece Silvan DDKO'nın asılsız ve mesnetsiz ilişkisi bu seferde Ankara ve İstanbul ocaklarının Yurt dışı ilişkileri olarak gösterilmektedir. Bu tarz bir ilişki Asılsız ve mesnetsiz olduğundan aynı zamanda mahkemeyi yanıltmak ve boşuna işgal anlamındadır.

4- ne basında, nede kamu oyunda bilinmeyen, sadece MİT ajanlarının raporları ile bir takım hususlar, sanki bilinen bir gerçekmiş gibi, gösterilerek bunlarla da DDKO'nın Doğu-Anadolu'daki bütün olup bitenlerden haberdar olduğu kanısı yaratılmak istenmektedir. İddianamede, DDKO'nın yargılaması talep edilirken, savcı, bir anda bunu unutmuş gibi görünerek,

sadece MİT'te sopa atılarak zorla alınan ifadeleri, hayali bir kavram tasarısı içinde DDKO'ya mal etme çabasına düşmüştür. Örneğin, Midyat, Silopi, Cizre, Eruh yöresinden getirilen kişilerin durumu böyledir. Hatırlatmak gerekirken, Eruh ve Van'dan getirilen kişilerin yargılanmaları sırasında sayın mahkeme heyeti, "MİT, tutanakları ile vatandaşlara ceza vermenin mümkün olamayacağı" hususunda ısrar etmiştir.

İşte, işkence altında alınan ifadelerle, (ki mit'te dayak yiyenleri gözlerimizle gördük) savcılık, DDKO'larla ilişkisi olmayan birçok kişiyi ilişkili göstermek isterken kendi düşüncesini de ortaya koymakta ve kafalarda soru işareti yaratmaktadır.

5 - Yöneticilerinin bazılarının da hazır bulunduğu Ankara DDKO'nun aranması sırasında (16.Ekim.1970) (eğer emniyetçe tutulmuş zabıtlar imha edilmiş ise,) görülür ki tutanaklarda iddia edilen evrak ve matbuatın bulunmadığı, bunların MİT tarafından daha sonra ortaya çıkarıldığı açık bir gerçektir. Bu durumun polisçe tezgahlanan bir oyun olduğu, dosya kapsamından açıkça görülebilir.

6 - "İsveç'ten gönderildiği her hali ile belli olan 55 sayıfeliğin yayının bulunduğu" iddiası ile, henüz bizce mahiyeti bilinmeyen bir yayının bulunduğu söylenmektedir.

"İsveç'ten gönderildiği belli olan Ankara'daki kürt talebeler" başlıklı mühür", bir yerden İran uyruklu, başka bir yerde Irak uyruklu olduğu yazılmış Cemal Alendar tarafından, "Kardeşim Mezir" başlıklı mektup ve mektup metninde "özetle kürt kurtuluş mücadelesine ait raporun alındığı" belirtilmiştir.

"İsveç'ten gönderilen DDKO'nun tüzük ve ana maddelerini açıklayan taslak ve İstanbul'daki kürt talebeler başlıklı mühür" bulunduğu, Cemal Alendar tarafından sanıklardan Mümtaz Kotan'a gönderilen mektup, sanıklardan Musa Anter'in evinde bulunan mektup, İbrahim Güçlü'nün evinde yapılan aramada, "Kürt ihtilalinin tahkim komitesi", "beynelminelcilik ve milli kurtuluş" başlığını taşıyan bülten ve vesikaların bulunduğu savcılık tarafından iddia edilmektedir.

16.Ekim.1970 tarihinde yapılan aramalarda yukarıda adı geçen yayın ve mühürlerin bulunmadığı ve tutulan zabıtlarda olmadığı bellidir. Ancak, daha sonra 17.Ekim.1970 tarihinde emniyette yapılan taddat sırasında "Döküm"yukarıda adı geçen evrak ve mühürlerin bulunduğu görülünce, itiraz edilmiş, yeni bir zabıt düzenlenmiştir. Bu anda bu zabıtlardan haberimiz yoktur.

Bu konuda şunu söyleyebiliriz ki, ilk yapılan aramada, Mezir mem-

mikanlı'nın evinde "Ankara'daki kürk talebeler mührünün" çıktığı ve bunun la ilgili evinde bir zabıt tutulduğu, emniyette bu mührün ocakta bulunması gerektiği anlaşıncı 16. Ekim 1970 günü gece saat 0.30 da emniyet sarayından alınan bir sanığın ocak binasına götürüldüğü, yeni bir arama süsü verilerek "Ankara'daki kürk talebeler" başlıklı mühür ve bazı evrakların yeniden bulunduğu gösterilmek suretiyle, emniyette Mezir Şemnikanlı'ya ait torbayada "İstanbul'daki kürk talebeler başlıklı mühür konulara aradaki çelişki giderilmeye çalışılmış ve döküm bundan dolayı yapılmıştır.

7 - Aynı şekilde, sanıklar adına bulunan mektupların da birbirlerinin kopyası olduğu, ikinci gün emniyette yapılan döküm sırasında torbalara konduğu, mektupların durumundan, sanıklarla olan ilişkilerden ve münderecatlarından açıkça anlaşılmaktadır.

8 - Diğer bulunan evrak ve metbuatta, ilk günkü aramada bulunmayıp, ikinci günkü döküm sırasında torbalardan çıkmıştır.

9 - İlk günkü aramadan itibaren yine ocak binası polis in üç gün kontrolünde kalmış, içeriye giriş-çıkışlar yasaklanmıştır.

10 - Polisçe, bir tertip sonucu konulan bu eşyalar ile gerek sanıkların ve gerekse örgütün faaliyetlerinde herhangi bir ilişki mevcut ise bunun ispatı halinde delilleri kesinlikle kabulleniyoruz.

11 - Yukarıda adı geçen delillerin 1968 yılından beri iddianamede 321-21 nolu ajan olarak belirtilen kişide bulunduğu gerek emniyetteki ifadelerde ve gerekse sanıklar tarafından bilinmektedir.

Her ne sebeple ise polis in eline geçen bu deliller (.) kasıtlı olarak daha sonraki tarihte örgütümüze ve sanıklara yüklenmek suretiyle açıkça bir oyun oynanmıştır.

Ankara ve İstanbul'da girişilen oyunun benzeri, Diyarbakır ve Silvan örgütlerinde de bazı yabancı yayınların bulunduğu yolundaki iddia asılsızdır. Bahsedilen yayınların muhtevaları bilinmemekle beraber, g adı geçen örgütlerce bu yayınların okunması veya herhangi bir konuda bunlardan yararlanması mümkün değildir. Bu tarz yasak yayınların ülkeye sokulmaması hakkında henüz bir yasaklama kararı olmadığı gibi, adı geçen yayınlar DDMO'da da bulunmamıştır. Savcı kasıtlı olarak bu konuyu tahrif etmektedir. Silvan DDMO' dosyasında araamalar sırasında tutulan zabıtlar bunu doğrulamaktadır.

Sonuç olarak görülmektedir ki, DDMO ile dış ülkeler arasındaki ilişkiyi kurma yolunda sayın savcının tutarlı hiçbir dayanak noktası olmadığı gibi, örgütün ve sanıkların davranış ve eylemleri ile bu tarz bir

ilişkiyi ortaya koyacak ufak bir belirtide yoktur. Delillerin değerlendirilmesinde konunun daha açık-seçik ortaya çıkacağı söz konusu olduğundan bunların tartışılmasını o zaman içinde yapacağımız ve simdilik sadece bu ilişkilerin hukuki hiçbir öz taşımadığını söylemekle yetiniyoruz.

SONUÇ VE İSTEM

Türkiye'nin kalkınmasını ve gelişmesini gerçekten isteyen her yurt-sever, Türkiye'nin somut şartlarında ki ve ayrı bir kültüre sahip "Kürt halkının" varlığını kabul etmek zorundadır.

Baştan beri Türkiye'nin geçmişi ile ilgili olarak ortaya konulan tarihi ve bilimsel verilerin ışığında, Türkiye'de Kürt halkının varlığından söz etmek ve bunun zorunlu sonucu olarak Kürt dili, Kürt folklörü, Kürt kültürü ile ilgili çalışmalar yapmak "bölücülük" ve "ırkçılık" değildir. Hakkımızda önerilen Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri kapsamı dışındadır.

Üzerinde son derece dikkatle durulması gereken konu, "Bölücülük", "Kürtçülük" gibi kavramların Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddelerinde sözü edilmediği, yapmış olduğumuz çalışmaların ve söylemeye çalıştığımız "KÜRT HALKININ" varlığı konusunun bu maddelerle ilgili olmadığıdır.

Şimdi "bölücülük" kavramı ve bununla ilgili suçun gerekli kıldığı unsurları açalım:

Anayasanın 3. maddesi, "Türkiye Cumhuriyeti, Devleti, Ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür" demekle ve bunu "kuvvetli ve eylemli bir kalkışma" ile ihlal eden kişilere karşı Türk Ceza Kanununun 125. maddesindeki müeyyideyi getirmiştir.

Buna göre, "Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya veya devletin istiklalini tenkis veya birliğini bozmaya veya devletin hakimiyeti olan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil işleyen kimse ölümlü cezası ile cezalandırılır" demektir.

Bütün bu açık hükümlere karşı herhangi bir kürdün veya Kürt halkının, anayasal demokratik hakları için gösterdiği özlem ve eylemler "bölücülük", "vatan parçalayıcılığı" olarak nitelendirilmez, kovuşturmaya tabi tutulmuştur.

Örneğin,

"Kürt dili, Kürt edebiyatı, Kürt tarihi, Kürt folklörü araştırılmalıdır", "Kürt kültürünün geliştirilmesi" gelişmesi için her türlü tedbir alınmalıdır", "radyolarda İngilizce, Arapça şarkılar söylendiği gibi, Kürtçe şarkılar da söylenmelidir", "nasıl bir İngiliz halkı, Arap halkı, Türk halkı var ise; Kürt halkı da vardır.", "Kürtler ana dillerini kullanma hakkına sahip olmalıdır. Çünkü; ana dili konuşma ve kullanma hakkı insan

haklarının özüdür.", gibi son derece somut gerçeklerin ifadesi olan bu sözler "bölücülük", "kürtçülük" diye kovuşturmaya tabi tutulmuştur.

Burada şu husus üzerinde kesinlikle ve büyük bir dikkatle durmak gerekir: Herhangi bir kişi konuşmalarından ve eylemlerinden ötürü "bölücülük" ile suçlanıyorsa, açıkça Türk Ceza Kanununun 125. maddesi ile yargılanmalıdır. Herhangi bir kişinin 125. madde hükmü ile yargılanabilmesi için ise, maddede gösterilen "eylemli ve örgütlü kalkışmanın" somut bir şekilde ortaya çıkması gerekir. Bu açıdan baktığımız zaman, "kürt dili, kürt edebiyatı araştırılmalıdır", "nasıl bir ingiliz halkı, arap halkı var ise bir kürt halkı da vardır", "ana dili konuşma hakkı insan haklarının özüdür, kürtlerde ana dillerini kullanma hakkına sahip olmalıdır" gibi isteklerin Türk Ceza Kanununun 125. maddesinde gösterilen suç ile bir ilgisi olmadığı açık ve kesindir.

Fakat yukarıda sıraladığımız, demokratik hak ve özgürlükleri dile getiren kişiler "bölücülük" ile suçlandıkları halde, Türk Ceza Kanununun 125 maddesi ile yargılanmamışlardır. Bu durum, büyük hukuki bir tutarsızlıktır. Bir kişiyi hem "bölücülük" ile suçlamak, hemde "bölücük" e karşı Türk ceza kanununun getirdiği hükmü (Türk ceza kanununun 125. maddesi) uygulamamak çok şaşırtıcı olmaktadır.

Uzun yıllar boyunca, özellikle, milli istihbarat teşkilatı tarafından yürütülen bu tutarsız durum bir bilinçsiz harekette değildir.

Bütün bu eylemlerin gerisinde kürt halkının anayasal demokratik haklarını gizlemek ve baskı altında tutmak endişesi vardır. Böylece 'kürdüm' demek, 'bölücülük' suçu olarak kabul edilmiş, objektif bir durumu ifade etmek karşılığında da idam cezası gösterilmiştir. Bunun gibi kürt halkının yukarıda belirtilen her türlü anayasal demokratik hak ve özgürlüklerini dile getiren kişilerin karşısına daima TCK'nın 125. maddesi çıkarılmıştır. Fakat bu demokratik taleplerin 125. maddede de gösterilen suçla en ufak bir ili kisi kurulamadığı için, bu madde hükmü ile iddianame düzenlenememiştir.

Görülüyor ki, ^{kürt} halkının anayasal demokratik haklarını baskı altında tutmak ve gizlemek için en masum isteklere bile idam hükmü gösterilmiş, "ben kürdüm" diyen kişinin "idamlık" bir suç işlediği kanaati uyandırılmaya çalışılmıştır. Bu demokratik talepler karşısında Türk ceza kanununun 125. madde hükmü ile iddianame düzenlenememesi karşısında bu defa, Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri gereğince kovuşturma yürütülmek istenmiştir. Bu maddeler kapsamı dışında adeta bir kurtarıcı simidi olmuşlardır. Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri tahlil edildiği zaman

anayasal demokratik hak ve özlmleri suç sayacak hiçbir hüküm taşımadıkları açıkça görülür. Çünkü, bu maddeler kapsamlarında,

a) "İrk mülahazası ile kamu haklarının yok edilmesi veya zayıflatılması",

b) "Milli duyguların zayıflatılmasını sağlamak"
Suç sayılmıştır.

Halbuki mevcut dosyada, ne ırk mülahazası ile kamu haklarının yok edilmesi nede milli duyguların zayıflatılmasınadair en ufak maddi bir delil yoktur. İrk mülahazası ile hareket, aslında "üstün ırk", "üstün kültür" kavramlarından hareket etmektir. İrkçilik, bir ırkın başka ırklardan üstünlüğünü, başka ırklara bu sebeple hüküm etmeye ve hatta onları tasfiye etmeye hakkı olduğunu ileri süren felsefi-siyasi bir dünya görüşüdür. Bu görüşü savunanlara göre, ırk; insiyet yolu ile tabii, ruhi ve toplumsal vasıfları devam ettiren ve bu vasıfları ile başkalarından ayrılan fertler topluluğudur.

-(Lalande, söz eden Abdullah Pulat Gözübüyük, "Türk Ceza kanunu açıklaması, cilt-2, ikinci baskı, Ank.1968, sayfa-70)

Buna rağmen bizim "kürt halkının en üstün ırk yada, kürt kültürünün en üstün kültür olduğuna dair" en ufak bir fikir veya eylemimiz yoktur. Fakat Türkiye'de buna rağmen açık bir ırkçılık vardır, uzun yıllar süregelmiş ve günümüzde devam etmektedir. Varolan bu ırkçı fikir ve eylemler "halkların eşitliğinin hayal olduğunu", "Türklerin en asil ve en üstün ırk olduğunu ve öteki ırklara hükmedebileceğini", "Kürtlerin ancak türklerin kölesi olabileceğini", "Kürtlerin kamu hizmetlerine laik olmadıklarını" her zaman ve her yerde ileri sürerek, "pis kürt, kuyruklu kürt, bes paralık kürt" diyerek, kürtleri ve kürt halkını devamlı olarak hakir görmüştür. "Kürtlerin en aşağı bir halk olduğunu", "dilleri, tarihleri, edebiyatları olmadığını" ileri sürerek, hatta kürtleri Türkiye'den kovmaya bile cüret etmiş, "Türk milletinin başını belaya sokmadan kendileri de yok olup gitsinler. Nereye mi? Gözleri nereyi görür, gönülleri nereyi çekerse oraya gitsinler. İran'a, Hindistan'a, Pakistan'a, Barzani'ye gitsinler. Birleşmiş milletlere başvurup, Afrika'da yurtluk istesinler. Türk ırkının aşırı sabırlı olduğunu fakat ayrıntı kabardığı zaman arslan gibi önünde durulmadığını, ırkdaşları ermenilere sorarak öğrensinlerde akılları başlarına gelsin"

-(Adsız Mihal, Ötüken, sayı-28-29) yaygarasını yıllarca sürdürmüşlerdir.

Görüldüğü gibi Türkiye'de bir ırkçılık vardır. Bu ırkçılık Türklerin bir kısmı tarafından kürt halkına karşı insafsızca kullanılmıştır. Bu ırkçılığa karşı anayasal demokratik haklarını savunan kürtler ve kürt halkı kesinlikle ırkçı olamazlar. Zira, ırkçılığa karşı direnmek, katiyen suç olmadığı gibi, insan haklarına ve ana hürriyetlerine dayanan modern, demokratik toplumunda gereğidir. Öte yandan ırkçılık, yukarıda da belirttiğimiz gibi "üstün ırk", "üstün kültür" kavramlarından hareket eder. Henüz ana dilini bile serbestçe konuşma ve geliştirme olanağı bulamayan, kürtlerin ve kürt halkının ırkçı olamayacağı açıktır. Dolayısıyla var sayılan "üstün kültür" ünü kendi dışındaki toplumlarada aktarma mekanizmasında sahip değildir. İşte, 141/4 ve 142/3 gibi maddeler bu ırkçılığa karşı kürt halkını ve diğer etnik gurupların korunmasını amaç edinen maddelerdir. Bu maddelerin gerekçeleri okunduğu zaman, bu husus kolaylıkla görülecektir. ırkçılığı kesinlikle red eden TOK'nın 141, 142. maddelerine rağmen, ırkçılığı ve bölücülüğü yapanlar bizler değil egemen sınıflardır.

Bütün bu açıklamalardan çıkan sonuç şudur:

Bizim dosyalarımızda "ırk mülahazası ile anayasanın tanıdığı kamu haklarının yok edilmesine veya zayıflatılmasına" ilişkin en ufak bir delil yoktur. Bilakis tam tersine, anayasanın 10, 12 ve 14. maddelerince tanınan, fakat tatbikata geçirilemeyen maddelerin hayatiyet kazanması istenmektedir. Anayasanın tanıdığı kamu haklarının ortadan kaldırılması değil, bundan faydalanamayan kürt halkının da faydalanmasının sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması istenmektedir. Çünkü, ırkçılık, anayasada yer alan eşitlik ilkesine tamamen aykırı ve tehlikeli bir faaliyettir. Nitekim 1961 anayasasının 12. maddesindeki eşitlik ilkesi "herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin" kanun önünde eşittir." şeklinde ifade edilmiştir. ~~Simdi~~

"milli duyguları zayıflatma meselesine gelince:

Türk ceza kanununun gerek 141/4, gerek 142/3. maddelerinde sözü geçen "milli duygu"dan maksat, vatanseverlik kavramına giren bütün fikir ve duyguların tümüdür. Bu itibarla, Türkiye'nin ülke ve siyasi bütünlüğüne bağlılık, Dünya milletleri arasında memleketimize ait haklar konusunda şuur, insanın mensup bulunduğu vatana karşı bir takım ödevleri olduğuna samimi inancı milli duyguyu ifade eder.

-(Abdullah Pulat Gözübüyük, a.g.e. sayfa-71)

Bundan dolayı, meselâ Birleşmiş milletler fikrini yaymak, birleşmiş milletler kararlarını yaymak, Avrupa devleti görüşünü benimsetmek gibi maksatlarla kurulmuş cemiyetler, görüşler bu fıkralara aykırı faaliyet sayılmaz. Bu arada, Birleşmiş Milletler teşkilatının insan hakları komisyonunun

insan hakları ile ilgili olarak yayınladığı beyannameyi ve bu beyannamenin aşağıda işaret edeceğimiz 18. maddesini benimsemenin ve yaymanın da "Birleşmiş Milletler fikrini yaymak" faaliyet olduğu şüphesizdir.

Bu açıdan da baktığımız zaman dosyamızda suç unsuru olabilicek herhangi bir delil yoktur. Zira bilini savunmak, objektif durumu ifade etmek, insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü savunmak katiben suç olamaz. Bunları propoganda diye sunmak, gizli örgüt faaliyetleri olarak göstermek, son derece tutarsız ve zorlama çabalaradır.

Aslında, Milli İstihbarat Teşkilatı ve hükümet yetkililerinin kürt sorunu konusundaki tavırları politik bir varsayımdan ileri gelmektedir. Bu varsayım göre, "Kürtlerden söz eden, kürt dili, kürt edebiyatı" gibi kültürel unsurlardan söz eden, yani kürt halkının objektif varlığını ileri sürenler, "vatan parçalayanlar ve bölücü kişiler" olarak nitelendirilmişlerdir. Kürt halkının demokratik anayasal haklarını savunmak başka bir şey, 'vatan bölücülüğü' başka birşeydir. Bu iki ayrı kavramı kesin olarak birbirinden ayırmak gerekir. Demokratik talepleri gizlemek ve baskı altında tutabilmek için ise, "bölücülük" eğilimine karşı Türk ceza kanunundaki hükmü ileri sürmek iflas etmiş eski bir oyundur.

Şu anda gerçekten, "bölücülük" yapıldığı iddia ediliyorsa ve bölücü aranıyorsa, mahkeme huzurunda bizlerin değil, ırkçı-sovenis, hakim sınıflarının yargılanması gerekirdi. Zira kasıtlı davranışları ile bastan beri bölücülük yapan, Türkiye'de önemli bir unsur olan kürt halkının varlığını inkar ederek, Ülkenin çağ-dışı üretim koşulları içinde kalması amacını sürdüren egemen sınıfların ta kendisidir.

"Yıyisi iktidarı ellerinde tutan bu egemen sınıflar bir yandan "kürtlerin türk olduğu propogandasını" sürdürürken, öte yandan da "kürtleri türk-leştirmek" için 2510 sayılı yasaya benzer yasalar çıkararak anayasayı temelden ihlal etmişlerdir.

Temelinden yanlış olan bu politika, aynı zamanda anayasanın "herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetlerine sahiptir" (Anayasa, Madde-14),

"Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir", "devlet kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleri ile bağdaştırmayacak surette sınırlayan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır. İnsanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar." (Anayasa, madde-10)

Sıraladığımız bu maddelerine aykırıdır. Çünkü, kişinin kendi ana dili ile konuşması, kendi^{de}ile yazılmış eserleri okuması kadar doğal birşey olamaz. Bu haklar kişinin manevi varlığını geliştiren olanakların basında gelmektedir.

Anayasanın bu açık ve kesin hükümlerine rağmen, egemen sınıflar uyguladıkları bu yanlış politika sonucu, doğu anadolu bölgesi üzerine baskıları gün geçtikçe dahada artırmışlardır. Örneğin:

- Doğu'da uygulanan kanunsuz toplu aramalar Türkiye'nin hiçbir bölgesinde yapılmamıştır.
- Doğu'da kararnameler ile uygulanan komando harekâtı hiçbir bölgede uygulanmamıştır.
- Kürtçe yazı-yazmak isteyen, yayın yapmak isteyenler devamlı kovuşturmaya tabi tutulmuş, çeşitli baskılarla en tabii hakkı olan "EŞİTLİK" temel kuralı işletilmemiştir. Oysa, kürtçe gazete ve dergi çıkarma yasaklandığı halde, İstanbul'da yalnız ermeni dilinde 11 tane gazete ve derginin yayınlandığı çok dikkat çekicidir.

Egemen sınıfların bu yanlış politikaları sonucu, kürt halkı maddi ve manevi varlığını geliştirmek olanaklarından yoksun bırakılmıştır.

Eğer bölücülük söz konusu ise ve bölücü aranıyorsa, böylesine tek taraflı bir tasarrufla anayasanın temel hükümlerini ihlal edenler bölücüdür.

Kanunsuz toplu-arama yaptıranlar bölücüdür.

Haksız ve insafsız jandarma zulmüne göz yumanlar bölücüdür.

Kişinin, maddi ve manevi varlığını geliştirmesinin asgari şartı olan ana dilini kullanma hakkını gasb edenler bölücüdürler...

Açıkça görülmektedir ki, egemen sınıflar, kendileri bizzat bölücülük yaptıkları halde, bir taraftanda kendi dışlarında bölücü aramaktadırlar. Bu durum birbiri ile çelişen bir husustur.

Öte yandan yine politik bir varsayım gereği "kürt demek" "türklüğe hakaret" olarak kabul edilmiştir. Bu da mantıki temeli olmayan, duygusal bir görüştür. Çünkü ingiliz olmak, ingilizce konuşmak, arap olmak, arapça konuşmak v.s. nasıl "türklüğe hakaret değilse; "kürt olmak, kürtçe konuşmakta", "türklüğe hakaret" değildir.

Türkiye'de asgari beş milyon kürdün ve kürt halkının konuştuğu dilin kürt dilinin varlığı ve kürt kültürünün varlığının ileri sürülmesi elbette "türklüğe hakaret" değildir. Türk ve kürt halklarının eşitlik içinde daha sıkı bir bütünlük meydana getirebilecekleri ve ancak bu koşullar altında

gerçekleştirilen bir bütünlüğün halkların çıkarları ile uyumunu hiçbir zaman unutmamak gerekir.

Bunların ötesinde, türklüğe esas hakaret edenlerin, "kürtlerin aslında türk olup, çeşitli coğrafi ve toplumsal etkenlerle, kendi ana dilini unutarak, kürtçe diye bir dil ortaya koyduklarını" söyleyenler olduğunu iyice anlamak gerekir. Zira, hiçbir halde, normal koşullarda bir halkın kendi ana dilini unutmaması mümkündür. Bir dilin unutturulması da mümkün değildir. Nitekim, türk halkı da bazı bilgisiz ve ıstıksız kişilerin iddia ettiği gibi hiçbir zaman kendi ana dilini unutmuş değildir. Bunun gibi, cumhuriyetten sonra uygulanan her türlü baskılara rağmen kürt halkı kendi ana dili ile konuşmakta, dilini unutmak şöyle dursun, asimilasyonda karşı çıkmaktadır. O halde, "türklüğe esas hakaret" edenler "kaş yapayım derken göz çıkaranlardır" Gerçek yurtseverlik, halkların eşitliğini ve kardeşliğini savunmaktır, Bütünlük te ancak bu şekilde gerçekleştirilebilir.

Bu konuda yürütülen başka bir taktik de gerek Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını veya diğer faaliyetlerinizi "GİZLİ" gösterme çabalarıdır. Özellikle MİT, böyle bir çaba içindedir. Bunun böyle olması bir bakıma çok normaldir. Çünkü, "bölücülük" deyip, türk ceza kanununun 125. maddesi ile iddianame düzenlenemeyince ve türk ceza kanununun 141, 142. maddeleri ile de yargılama olanakları olmayınca, ister-istemez gizli örgüt ve gizli faaliyetler aranılmaya çalışılmaktadır. Halbu ki, kürtlerin anayasal demokratik hakları ile ilgili bütün fikir ve eylemlerimiz açık seçiktir. Hiçbir gizliliği yoktur. Öte yandan insan haklarını, hukukun üstünlüğünü ve anayasayı savunmak için gizli örgütler kurulduğu ve gizli faaliyetler yapıldığı Dünya'nın hiçbir yerinde görülmemiştir.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları, anayasanın ve cemiyetler kanununun hükümlerine tamamen uygun bir kuruluştur. İki yıl, tüzüğünde açıkça belirtilen amaçlar çerçevesinde çalışmış ve emniyet müdürlüğünce hiçbir ihtar görmemiştir. Ankara'da Ziya gökalp caddesinde no-30 'da herkese açık bir lüküali vardır. Bunun dışında, kuruluşu tamamen bağımsız aynı isimle İstanbul'da da ikametgâhı belirli ve herkese açık çalışması ile kurulu bir DDKO daha vardır. Bunların dışında yine, kanun hükümlerine göre açık çalışmalar yapan aynı isimli dernekler ile aramızda bir organik bağ mevcut değildir.

Bütün çalışmalarımızda bilimsellikten hareket ederek, konferanslar vererek, basın kanununa uygun yayınlar ile demokratik eylem ve istekler dile getirilmiştir. Örgüte üyelik koşullara bağlı olup, bu koşulları taşıyan ve üyelerin açık kimliklerini belirten evrak ve tutanaklar emniyette mevcuttur.

Nitekim savcılıkta bu açık durumdan yararlanarak bir iddianame tanzim etmiş tir.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları, amac olarak:

① - Üniversite'deki öğrencilerin belli bir kültür çalışması yapmasını sağlamak ve aralarında maddi dayanışmayı kolaylaştırmak,

② - Türkiye'deki, baştan beri izahına çalıştığımız faşist, ırkçı-soven şartlanmaları kırmak, halkların ve insanların kardeşçe yaşamalarını önererek, Türkiye'nin mutlu bir ülke olması yolunda mücadele veren demokratik ve devrimci kuruluşlar yanında yerimizi almak, olarak belirlenmiştir.

"Kardeşlik" ve "eşitlik" gibi son derece yüce insancıl kavramların ve bu açık-seçik çalışmaların gizlilik içinde gösterilmesi boşuna bir çabadır. Bütün bunlar, bizleri suçlu görmek isteyen teşkilatların sadece varsayım ve şartlanmışlıklarıdır. Bizleri ve örgütümüzü bağlamıyacağı açıktır.

Yine, kürtlerin objektif varlığından söz etmek, kürt olmak, "türklüğe hakaret" olmadığı gibi, ülkemizin gelecekteki sıhhatli gelişmesi ilede yakından ilgilidir. Kürtlerin Türk olduğunu iddia eden ve bunun gereği olarak hızlı bir asimilasyon (eşitleme) öngören görüş çağ-dışı olduğu gibi, ülkemizin lehine de değildir. Bu öneri çeşitli problemleri il de bünyesinde taşımaktadır. Örneğin: Kürtlerin kendi ana dili ile eğitim olanaklarından yararlanamamaları, ana dilleri ile radyo dinleyememeleri, yine ana dilleri ile gazete, dergi, kitap yayınlamayamamaları asimilasyonun en somut örnekleridir. Bu durum Doğu Anadolu bölgesinde önemli ölçüde bir eğitim problemi yaratmakta, vatandaş çocuğunu kürtçe eğitim yapan medreselere göndermek zorunda kalmaktadır. Bunun gibi eğitimdeki asimilasyon, Türkiye'deki okur-yazar oranını ters yönde etkilemekte ve Türkiye'de okur-yazar olmayan sayısı gün geçtikçe azalacağı yerde, artmaktadır.

Öte yandan bu durum, (yani vatandaşı kendi ana dilini konuşamaması), bölgede üretimin düşmesine sebep olmaktadır. 4ira, vatandaş türkçe bilmediği için üretim aracı olan makinayı rasyonel kullanma yeteneğine sahip olamamaktadır. Bu durum, diğer etkenlerle birlikte, bölgenin, giderek, Türkiye'nin geri kalması sonucunu zorunlu olarak doğurmaktadır.

Ülkenin lehine olan ancak kürt ve türk halklarının "eşitlik ve kardeşlik" esasına göre meydana getirecekleri, bir bütünlüktür. Zaten, cumhuriyetin temeli de böylesine gerçek amaçlarla atılmış tir. Asimilasyon gibi gerici bir politika ile bütünlüğün sağlanacağı Dünya'nın hiçbir yerinde görülmemiştir.

Dosyadada görüleceği gibi hakkımızda, bütün suçlama ve işlemler "milli istihbarat teşkilatı" ve hükümet yetkililerinin hiçbir mantık ve bilimsel esasa dayanmayan politik varsayımlarının sonucudur... Milli istihbarat teşkilatının bu varsayımlarla hareket ederek, hakkımızda tanzim ettiği düzmece deliller bakıldığı zaman anlaşılabileceği üzere ciddi olmaktan çok uzaktır.

Zira, milli istihbarat teşkilatının Türkiye'de uzun yıllardan beri bağımsızlığını ve objektif çalışma karakterini yitirerek, siyasal güçlerin elinde çok tehlikeli bir araç haline geldiği açık bir gerçek olmuştur. Özellikle adalet partisi iktidarı döneminde (milli istihbarat teşkilatı), siyasal iktidarın emellerine hizmet eden bağımlı bir teşkilat haline getirilmiştir. Bu konuda açıkça endişesini belirten İsmet İnönü, 12 mart muhtırasından sonra yaptığı konuşmada söyledikleri gerçekten ilginçtir. "MİT, temelinden çatısına kadar yeniden kurulması gereken bir kurum haline gelmiştir" şeklinde konuşmuş olan, inönü durumun korkunçluğunu belirtmiştir.

Sayın mahkemeniz hakkımızdaki isnatların ciddiliğini incelerken, özellikle MİT'in sıradan ajanları tarafından tanzim edilen delillerin ciddiliği üzerine de inceleme yapacağı tabidir.

Vatan bölücülüğü gibi, ciddi bir isnadın varolduğu yetkili çevrelerce iddia edildiğine göre ve bu konuya ilişkin deliller bir yıl önce yetkililerin elinde bulunduğuna göre, bir yıl sonra mahkemeye basvurmak ciddi sayılabilir mi? Hele böylesine bir mesele MİT tarafından yövmiye ile tutulmuş, sıradan günlük ajanların sorumluluğuna bırakılabilir mi?

Başında da izah ettiğimiz gibi, iktidarların ekonomik-politik çıkmaza girdikleri dönemlerde, bu mesele düzmece raporlarla su yüzüne çıkarılmak istenilmiş, Türkiye'nin içine düştüğü çıkmazlar kanu-oyundan gizlenmiştir. Kırk-dokuzlar olayı, yirmi-üçler olayı, on-dörtler olayı hep böyle zamanlar da kullanılmıştır. İşte, 1970 yılında 26 kişinin tutuklanması da Türkiye'nin politik ve ekonomik çıkmaz içinde bulunduğu bir döneme rastlamıştır.

Dosyada doldurulmuş bir takım raporlar, bant metinleri, çeşitli notlar hukuksal belge niteliğinde değildir.

Biz kürt olarak anayasal demokratik hak ve özgürlüklerimizi elbette savunacağız. Gerici bir eylem olan asimilasyona elbette karşı çıkacağız. Bu bilini, insan haklarını, hukukun üstünlüğünü savunmaktır. Bu doğruyu savunmaktır. Bütün bunlar aynı zamanda anayasayı savunmaktır. Zira, anayasanın 10, 12 ve 14. maddelerini ancak bu şekilde hayatiyete kavuşturabiliriz. Dolayısıyla bütün bunlar, anayasa ve ceza mevzuatımız açısından suç da değildir. Bu çabaları suç göstermek boşunadır. Hiç bir mantık ve bilimsel temele dayanmayan, tamamı zorlama işlemler olup, inandırıcı bir özelliğide

yoktur.

Zira, Türkiye'de kürt halkının ve onun konuştuğu dil olan kürtçenin yok sayılarak yada red edilmesi hukukun üstünlüğü, insan hakları ve ana hürriyetleri açısından büyük bir çelişkidir. Zira, hem insan haklarından söz etmek ve hemde en az beş milyonluk bir kitlenin ana dilini konuşmasını yasaklamak birbirleri ile bağdaşır bir davranış değildir. Çünkü, herhangi bir kişi veya toplumun kendi ana dilini serbestçe konuşması ve geliştirme si insan hakları kavramının temelindeki var olan bir özdür. Bu bağlamdan siyasi iktidarların, günümüze kadar kürt halkına karşı uyguladıkları politika, insan hakları ve ana hürriyetleri ve hukukun üstünlüğü kavramı ile bağdaşmamaktadır.

Siyasi iktidarların kürt halkına karşı uyguladıkları politika, aynı zamanda, anayasanın 12. maddesindeki " eşitlik" ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Zira, Türkiye'de kürtler ancak, "türkleştikleri, kendi öz kültürlerini red ettikleri, asimile oldukları" ölçüde vatandaş sayılmışlardır. Anne hizmetlerinden faydalanma olanağını ancak bu şekilde bulmuşlardır. "endi öz kültürünü savunan, kendi halkı ile organik bağlar kuran, kesin-kes ve kayıtsız şartsız gerici bir fikir ve süreç olan asimilasyona karşı çıkan insanlar ise, binbir türlü baskı karşısında vatandaşlık haklarını kullanmamışlar, bu haklardan mahrum bırakılmışlardır.

Halbuki, asimilasyon, modern demokratik toplumla ve yurtseverlikle katıyen bağdaşmayan bir fikir ve süreçtir. Bu süreç görüldüğü gibi, anayasadaki eşitlik ilkesini temelden yıkmıştır. Kıbrıs'taki yüz bine yakın Türk 'ün her türlü ulusal haklarını uluslararası bir sorun yapan Türkiye'nin, kendi ülkesi içindeki en az beş milyon civarındaki kürtlerin ana dillerini bile konuşmalarını yasaklaması çağdaş hukuk, çağdaş toplum anlayışı ile bağdaşmaz.

Biz bu konuda, Birleşmiş Milletler insan hakları komisyonunun, insan hakları ile ilgili demecinin 18. maddesini büyük bir içtenlikle benimsiyoruz. Bu madde aynen şöyledir:

" Bazı etnik gruplar, ancak kendi kültürlerinin özüne ters düştükleri, asimile oldukları, kendi kültürlerini red ettikleri ölçüde hakim uluslar tarafından kabul görürler. Bu etnik grupların asimilasyona karşı çıkmalarını ve kendi kültürlerini geliştirmelerini teşvik etmeliyiz. Zira, Dünya kültürü ancak bu şekilde gelişir, zenginleşir, insanlığın yararına olur."

Avrupa insan hakları komisyonunda buna benzer metinleri vardır.

Görüldüğü gibi, gerek Avrupa insan hakları komisyonu, gerekse Birleşmiş Milletler insan hakları komisyonu, asimilasyon fikri ve eylemlerine kesinkes karşı çıkmayı, bütün kültürlerle kendini geliştirme hakkının varlığını hiçbir itiraza yer bırakmayacak şekilde formüle etmiştir. Gerek Avrupa insan hakları komisyonunda, gerekse Birleşmiş Milletlere üye olan ülkelerin üyesi olup ve gerekse bunların faaliyetlerini destekleyen Türkiye 'ninde aynı şekilde düşünmesi gerektiği açıktır. Dolayısı ile bizlerin Kürt olmak, "KÜRT KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİNİ SAVUNMAK" suç olmak şöyle dursun, Birleşmiş Milletler ve Avrupa insan hakları komisyonunun kararlarını desteklemek ve savunmak görevimizdir.

Hem Birleşmiş Milletler teşkilatının (dolayısı ile birleşmiş milletler insan hakları komisyonunun) üyesi olan, hemde anadolu'da beş milyondan fazla KÜRT HALKINI asimile etmek için her türlü baskı tedbirlerini sürdüren Türkiye'nin durumu son derece çaprasık, çeliskili ve ülkenin çıkarlarına da aykırıdır.

Dosyada delil olarak gösterilen teyp tesbitlerinin hukukta yeri, geçersiz bulunmaktadır. Bu hususta, aşağıdaki belgeleri arz ediyoruz:

a) İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi, telekomünikasyon kürsüsünün 16.7.1970 H.E. sayılı raporunda şu açıklama yapılmıştır.

" Bir ses bandındaki seslerin kime ait olduğunu, seslerin sahipleri konuşmaları yaptıklarını kabul etmedikleri müddetçe, fenni bir şekil ve itiraz edilmeyecek şekilde tesbit etmeye henüz imkan yoktur. Bu konu üzerinde Batı memleketlerindeki çalışmalarda henüz sonuç vermemiştir."

-(İmza, profesör, Doktor.Ziyaettin Süder)

b) Lahey'de toplanan Avrupa konseyi adalet bakanları 6. konferansında alınan karar şöyledir:

" (Bu toplantıya Türkiye adalet bakanı da katılmıştır.) İlmi ve teknolojik gelişmenin sonucu olan öyle yeni cihazlar yapılmıştır ki, bunların kullanılması 'özel hayata saygı hakkı' nı sınıya kadar rastlamayan bir derecede tehdit etmektedir. Bu yeni durumu karşılamak ve ister devletten, ister kişilerden gelsin özel hayata sızmaları önlemek için medeni hukuk ve ceza hukuku sahasında yeni kanunlara ihtiyaç vardır. Bu problem bütün Avrupa memleketlerinde kendini gösterdiği için milletler arası bir işbirliğine gidilmelidir. Birleşmiş Milletlerde hukuk komisyonu, dinleme cihazları konusundaki nevuatı incelemeye ve bir rapor hazırlanmaya memur edilmiştir."

c) 1963 Yılında Ankara sıkıyönetim komutanlığı mahkemesinde 21 Mayıs olayı sanıklarının duruşması sırasında mahkeme vermiş olduğu bir kararla "MİT tarafından saptanan ses bantlarının ve bu bantlardan çıkarılan metinlerin, hukukça değer taşımadıklarını ve delil olarak kabul edilemeyeceklerini" belirtmiştir. Sanıklara yöneltilen suçlar için bu bant metinlerini delil olarak kabul etmemiştir.

d) Bu konuda yargıtay ve askeri yargıtay "teyp bantlarının hukuki değeri olamayacağını" teyit eder yerleşmiş içtihatları vardır.

e) 1969 yılında Nato ülkeleri adalet bakanlarının Portekiz'de yaptıkları toplantıda, "ses bantlarının ve parmak izinin bir kişiyi sanık veya suçlu durumuna sokamayacağı" konusunda karar alınmıştır.

f) İstanbul 1 nolu sıkıyönetim mahkemesinde görülmekte olan İrfan Solmaz ve arkadaşlarının davası sırasında MİT tarafından bantta alınan seslerle ilgili olarak, mahkeme bilirkişiye müracaat etmiş ve bilirkişi verdiği raporda, "gizli olarak tesbit edilen sesleri, İstanbul Radyosunun teknik imkanlarından da istifade ederek karşılaştırdık. 82 kişinin konuşmalarından ancak 5-6 kişinin sesleri hakkında rapor verebildik. Buda bizim şahsi kanaatimizdir, yüzde yüz birsey diyemeyiz. Bizimki bir benzetmeden ibarettir." Demektedir. Ayrıca sanıklardan 1. şube müdürü Muzafer Yılmaz bilirkişi heyetine, "ses insanı parmak izi gibi bir neticeye götürürmü?" şeklinde bir soru sormuştur. Bilirkişi heyeti verdiği cevapta, "ses parmak izi gibi insanı kat'i bir neticeye götürmez" demektedir.

SONUÇ OLARAK

Diyebiliriz ki,

1 - Türkiye'de dili, geleneği, tarihi ve kültürü farklı olan bir KÜRT HALİNİ VARDIR. Bunun inkarı, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısına, objektif şartlarına, ülkenin çıkarlarına ve bilime aykırıdır.

2 - KÜRT HALİNİN objektif varlığından, bu varlığın gereği olan DİL, ALFABE, EDİBİYAT, TARİH, TOPLUM yani KÜRT KÜLTÜRÜNDEN söz etmek kat'iyen suç olamaz. Bilakis, anayasayı, insan haklarını, hukukun üstünlüğünü ve bilimi savunmak olur.

3 - Türk Ceza Kanununun 141/4 ve 142/3. maddelerinde gösterilen suçların bizimle ilişkisi yoktur. İnsanların kardeşliğinden ve halkların eşitliğinden gerçek anlamda bütünlük hedef ittihez eden yüce bir fikir, maddelerdeki ırk mülahazası ile propoğanda yapmak ve milli duyguları zayıflatmakla yakından uzaktan ilişkili değildir.

4 - Bütün bunlara rağmen, mahkeme heyeti, KÜRTLERİN VARLIĞINI, KÜRT DİLİ ve EDEBİYATI konularında kesin bir kanaat sahibi olamıyorsa, KÜRT HALKININ objektif varlığı konusunda, dil ve edebiyat konularında, sosyo-ekonomik yapı hakkında, tarih ve folklör hakkında tarihçiler, dil bilimciler, (özellikle klâsik ve yaşayan şark dilleri üzerinde çalışan bilim adamları), sosyoloğlar, antropoloğlar ve folklör uzmanlarından meydana gelen bir bilim heyetine keşif yaptırılmasını talep ediyoruz. ✕

Gerçekten, HALKLARIN EŞİTLİĞİNE ve BARDİŞLİĞİNE dayanan bir düzenin er-geç kurulacağına olan inancımızı belirtir,

İsnat edilen suç ile ilgili, hakkımızdaki delillerin yeterli olmaması sebebi ile ve isnat edilen suçun unsurlarının teşekkül etmemiş bulunduğu gözönüne alınarak BERAAATİMİZE karar verilmesini arz ve talep ederiz.

İbrahim Güçlü

Mümtaz Kötan

Nezir Semmikanlı

Ar. Baykaylı

Yümnü Buddak

Ab. Baykaylı

FİKRET FAHİR

K. K

25.12.1971

Ar. Baykaylı
Kd. Fahri

B İ B L İ O Ğ R A F Y A .

1/3

- 1- Lozan 2. kitap cemil bîrsel
- 2- Lozan barış konferansı
(tutanak-belgeler. takıml.ciltl.
kitap 1) seha L. meray
- 3- cumhuriyet gazetesi (temmuz-ağustos 1969)
- 4- doğu yolu Hamdullah Suphi Tanrıöver
- 5- Politika ve yerleşme
sorunlarımız..... Prof.Fehai Yavuz
- 6- yön dergisi..... (1963)
- 7- Cumhuriyet gazetesi 21.7.1969 -18.mayıs.1970-25.temmuz19'
- 8- Barış dünyası..... (sayı:13. 1968)
- 9- İslam ansiklopedisi..... Kürtler maddesi
- 10- Doğu illeri ve varto tarihi.... M. Şerif Fırat
- 11- Tarih bakımından kürtlerin ~~türkçülüğü~~
Türkçülüğü Fahrettin Karzioğlu
- 12- Avrupa-asya-afrika arasında
iltihak noktası..... Abbâ M. Breui
- 13- kafkas ilk tarih araştırmaları
ışığında,Anadolunun yeni etno-
lojik buluntuları..... Franz Hancar
- 13 - Neolitik devirde küçük asya ile avrupa arasındaki
antropolojik münasebetler..... PITTARD
- 14- Türklerin antropolojik tarih-
lerine dair vesikalar..... Marguerite Della pach
- 15- garbi asyanın ırklar tarihi.... Henri vellaıs
- 16- Macar kavminin menşesine dair... Kont zici
- 17- Şaraf-name..... İdris-i Bitlis-i
- 18- Anadoluda Türk akımları ve
yerleşme Hilmi 4iya Ülken
- 19- Tercüman gazetesi (2-3 kasım 1971)
- 20- Bozuluş hakkında DTC fakültesi dergisi.cilt 7 sayı:1
- 21- Karakoyunlular..... Baruk Sümer.(TMEY.cilt 1. 1967)
- 22- İran-Moğollar,siyaset,idare
ve kültür,ilhanlılar devri..... Berthold Spule
- 23- Men-û-zin Ahmed-i Xani
- 24- 15-16. asırlarda osmanlı impa-
ratorluğu,hukuki ve mali esas-
lar..... Ömer Lütfi Barkan

- 25- osmanlı tarihi..... İsmail hakkı uzunçargılı (cilt 2)
- 26- yeni kaynak ve vesikalar ığı
altında Yavuz sultan selim'im
İran seferi Şahabettin tekindağ (Tarih dergisi)
- 27- Seyahatname Evliya çelebi (1.cilt)
- 28- 17. yüzyılda Osmanlı imparator-
luğunun İdari taksimatı Şerafettin Turan
- 29- Türkiye üzerine mektuplar..... Moltke
- 30- Osmanlı tarihi F.Ziya karal (Cilt 8)
- 31- Osmanlıların yarı-sömürge
oluşları Tevfik çavdar
- 32- Enver Paşa Şevket Süreyya aydemir (cilt 1.)
- 33- Türk inkılabı tarihi Y.Hikmet Payur
- 34- Milli mücadele,ulusal kurtuluş
savaşı S.Selek (1970)
- 35- İstiklal harbimiz ,..... Kazım karabecir
- 36- Anayasa protokolleri Faik Ağıt Unat
- 37- tek adam Şevket Süreyya aydemir
- 38- Ötken..... (28-29.sayı. Miting)
- 39- Milli yol İsmet Tüntürk (sayı:14, 20 nisan 1969)
- 40- Akşam gazetesi (11 mart 1969)
- 41- İzahlı basın kanunu ile ilgili
mevzuat Şahir Erman -çetin özek
(ist.1969,2.baskı sayfa:151)
- 42- TCK.nun açıklaması
(cilt 2,2.baskı,ankara 1968).... Lalende,(söz eden Abdullah Pulat
gözübüyük)
- 43- Milli duygu tanımı(a.g.e.)..... Abdullah pulat gözübüyük
- 44- Teyp bantları ile ilgili rapor.. Prof.Dr.Ziyaeddin Süer
(İTÜ raporu)

K I S A L T M A L A R .

TBMM		Türkiye büyük Millet Meclisi
TEKE		Türk Tarih Kurumu yayınları
DTCE		Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
İFE		İktisat Fakültesi Mecmuası
AÜY		Ankara Üniversitesi yayınları
CHP		Cumhuriyet Halk Partisi
TRT		Türkiye Radyo televizyon kurumu
EDKO		Devrimci Gençlik Ocakları
SDD		Sosyal Demokrasi Derneği
TİP		Türkiye İşçi Partisi
Dev-Genç	...	Devrimci Gençlik Federasyonu
İlk-sen		İlkokul öğretmenleri sendikası
SGÖ		Sosyalist Gençlik Örgütü
UNAS		Üniversite Asistanları Sendikası
AP		Adalet Partisi
DP		Demokrat Parti
MHP		Milli hareket Partisi
CHMP		Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi
TMTF		Türkiye Milli Talebe Federasyonu
TNGT		Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı
AİSEFC		Dünya İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Öğrenci derneği birliği.
A.g.e		Adı geçen eser.
EMF		Fikir Kulüpleri Federasyonu